

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

2022. – 2026. године

ОШ „Душан Вукасовић Диоген“ Купиново

ОШ „ Душан Вукасовић Диоген“

К у п и н о в о

Адреса: Маршала Тита 1, 22419 Купиново

ПИБ: 101510975, МБ: О8106061

Телефон: 022/2438-451(директор/секретар)

2438-046 (педагошко-психолошка служба)

2438-114 (рачуноводство)

E-mail: dvdioген@gmail.com

На основу члана 61 Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“ бр. 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5), 6/2020-20,129/2021-9) и чл. 31. став 1 и чл. 51 став 1 Статута Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“ Купиново, мишљења Наставничког већа и Савета родитеља, Ученичког парламента, Школски одбор Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“ Купиново на седници одржаној 30.6. 2022. године, заведен под деловодним бројем 618/22. донео је

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПРВИ ЦИКЛУС (I, II, III И IV РАЗРЕД) И ДРУГИ ЦИКЛУС (V,VI,VII И VIII РАЗРЕД) ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА ПЕРИОД ОД 1.9. 2022. – 31.8. 2026. ГОДИНЕ

С А Д Р Ж А Ј

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	6.
Циљеви основног образовања и васпитања	6.
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА	7.
СПЕЦИФИЧНОСТ ШКОЛЕ	8.
ФОНД ЧАСОВА	9.
Разредна настава	10.
Предметна настава	11.
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	11.
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА И УЧЕНИКА	12.
ПРВИ ЦИКЛУС (I, II, III И IV РАЗРЕД) РАЗРЕДНА НАСТАВА	14.

ПРВИ РАЗРЕД	15.
Српски језик	16.
Енглески језик	19.
Математика	26.
Свет око нас	30.
Ликовна култура	37.
Музичка култура	38.
Физичко васпитање	41.
Дигитални свет	45.
Обавезни изборни предмети	50.
Верска настава-православни катихизис	50.
Грађанско васпитање	52.
ДРУГИ РАЗРЕД	56.
Српски језик	56.
Енглески језик	62.
Математика	67.
Свет око нас	73.
Ликовна култура	80.
Музичка култура	83.
Физичко васпитање	88.
Дигитални свет	93.
Верска настава-православни катихизис	95..
Грађанско васпитање	96.
ТРЕЋИ РАЗРЕД	99.
Српски језик	99.
Енглески језик	108.
Математика	112.
Природа и друштво	121.
Ликовна култура	128.
Музичка култура	132.
Физичко васпитање	135.
Верска настава-православни катихизис	138.
Грађанско васпитање	139.
ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	143.
Српски језик	144.
Енглески језик	147.
Математика	158.
Природа и друштво	163.
Ликовна култура	165.
Музичка култура	167.
Физичко васпитање	170.
Грађаско васпитање	173.
Верска настава-православни катихизис	176.
Пројектна настава	177.
Секције	180.
ДРУГИ ЦИКЛУС (V, VI, VII И VIII РАЗРЕД) ПРЕДМЕТНА НАСТАВА	185.
ПЕТИ РАЗРЕД	186.
Српски језик	186.
Енглески језик	190.
Ликовна култура	195.
Историја	200.

Географија	203.
Биологија	209.
Техника и технологија	213.
Физичко и здравствено васпитање	217.
Руски језик	218
Верска настава-православни катихизис	219
Грађанско васпитање	220
Информатика и рачунарство	222.
Слободне наставне активности:	225.
ШЕСТИ РАЗРЕД	232
Српски језик	232
Енглески језик	234
Ликовна култура	243
Музичка култура	246
Историја	247
Географија	253
Физика	256
Математика	259
Биологија	262
Техника и технологија	263
Физика	266
Руски језик	269
Верска настава-православни катихизис	273
Грађанско васпитање	275
Информатика и рачунарство	277
Слободне наставне активности:	279
СЕДМИ РАЗРЕД	288
Српски језик	288
Енглески језик	290
Ликовна култура	295
Музичка култура	298
Историја	300
Географија	303
Физика	310
Математика	313
Биологија	315
Хемија	317
Техника и технологија	320
Физика	323
Руски језик	326
Верска настава-православни катихизис	331
Грађанско васпитање	333
Информатика и рачунарство	334
Слободне наставне активности:	337
ОСМИ РАЗРЕД	341
Српски језик	341
Енглески језик	344
Ликовна култура	349
Музичка култура	353
Историја	354
Географија	357

Физика	362
Математика	265
Биологија	267
Хемија	369
Техника и технологија	372
Физика	374
Руски језик	376
Верска настава-православни катихизис	379
Грађанско васпитање	380
Информатика и рачунарство	383
Слободне наставне активности:	386
ПРОГРАМ РАДА ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ	395
ПРОГРАМ ДОДАТНЕ И ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ	396
ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	398
ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА, НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	402
ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	403
ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	406
ПРОГРАМ РАДА КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	409
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ СПОРТА	410
ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	428
ПРОГРАМ РАДА ЦРВЕНОГ КРСТА	432
ПРОГРАМ РАДА ПРУЖАЊА ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ ДЕЦИ У ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ	434
ПРОГРАМ РАДА ТИМА ЗА ПРАЋЕЊЕ РАЗВОЈА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	438
ПРОГРАМ РАДА ПЕДАГОШКОГ КОЛЕГИЈУМА	439
ПРОГРАМ РАДА ЗА РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ	440
ПРОГРАМ РАДА СА САМОВРЕДНОВАЊЕ	441
ПРОГРАМ РАДА СОЦИЈАЛНОГ И ЛИЧНОГ РАЗВОЈА УЧЕНИКА	446
ПРОГРАМ РАДА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА	448
ПРОГРАМ РАДА ТРАНЗИЦИЈЕ УЧЕНИКА И НАСТАВНИКА	449
ПРОГРАМ СМАЊЕЊА ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА	451
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ САЈТА	452
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА ШКОЛЕ	453

1. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Сврха школског програма је омогућавање квалитетног образовања и васпитања, као и стицања потребних знања, вештина, ставова, навика и формирање система вредности који обезбеђује успешно сналажење у животу и савременом друштву, уз поштовање својих и туђих потреба и интереса.

Циљеви и задаци програма односе се на:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце,
- подстицање и развој физичких и здравствених способности,
- оспособљавање за даље образовање и самостално учење
- развој система вредности који се заснива на општим социјалним и моралним начелима демократског, хуманог и толерантног друштва,
- развијање и неговање другарства, поштовања људских права и подстицање индивидуалне одговорности

Циљ школског програма јесте да омогући учитељима, наставницима и стручним сарадницима, базичне професионалне ослободитеље у планирању, реализацији и евалуацији целокупног школског живота од првог до осмог разреда обавезног образовања. Школски програм омогућава такође и оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе.

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план, принципи, циљеви и стандарди постигнућа ученика и укупан образовно-васпитни рад у школи.

1.1. Циљеви основног образовања и васпитања

- 1) пун и усклађен интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета и ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 2) стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова, језичке, математичке, научне, уметничке, културне, медијске, техничке, финансијске и информатичке писмености, неопходних за наставак школовања и активну укљученост у живот породице и заједнице;
- 3) развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса, као и изражавања на језицима различитих уметности;
- 4) развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење медија и информационо-комуникационих технологија;
- 5) оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању и свакодневном животу;
- 6) развој мотивације за учење и оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота;
- 7) развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
- 8) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 9) развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву;
- 10) развој и практиковање здравог начина живота, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 11) развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;

12) развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;

13) развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;

14) формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог матерњег језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националног и светског културног наслеђа;

15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне и узрастне равноправности и толеранције.

2.ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА

1.Закон о основама система образовања и васпитања

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10 / 2019 -5, 6 /2020-20, 129 /2021 -9.

2.Закон о основном образовању и васпитању

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 55/2013-3, 101/2017-11 и 27/2018-3 – (др. закон), 10/2019-3, 129/2021-8, 129/2021-9 (др. закон)

3.Правилник о вредновању квалитета рада установе

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 10/2019

4. Правилник о стандардима квалитета рада установе

Правилник је објављен у „Службеном гласнику РС- Просветни гласник“, бр. 14/2018

3. СПЕЦИФИЧНОСТ ШКОЛЕ

Најстарији писани подаци о школи потичу из 1786. године из пера Франца Штефана Енгела: „Купиново има једну илирску и једну немачку школу“. У старој црквеној књизи из 1792. године постоји опис илирске школе: „...да је имала три просторије, покривена трском и изграђена на балванима...“

Између два рата школа је радила у згради са пет учионица. Ова зграда уништена је у борбама 1943. године, а 1954. године подигнута је нова школска зграда у центру села. Школске 1955/56. године школа добија назив Осмогодишња школа „Душан Вукасовић Диоген“, по имену учитеља – народног хероја који је радио у овој школи између два рата.

18.11.1976. године извршена је интеграција школа које су до тада радиле као самосталне школе у Купинову, Ашањи и Обрежу. У Ашањи школа је носила име по народном хероју Влади Обрадовићу Каменом, док се школа у Обрежу звала по хероју Миленку Веркићу Неши. Тако интегрисана школа је првобитно добила назив „Народни хероји Диоген, Камени и Неша“, са седиштем у Купинову. Све три школе су радиле и обитавале и даље као осмогодишње, а наставници су путовали у сва три села. Назив школе је промењен 1978. године, одлуком суда, у ОШ „Душан Вукасовић Диоген“.

Данас школа има три школска објекта. Седиште школе је у Купинову. По један објекат се налази у Ашањи и Обрежу. Школа има по три одељења од првог до осмог разреда и једно одељење за ученике са сметњама у развоју (укупно 25 одељења у матичној школи и издвојеним одељењима). Школски објекти у сва три места налазе се центру места. Излазе на више улица и доступни су деци која живе у местима. У школу ђаци долазе пешке.

Зграда матичне школе је дограђена и реконструисана. Нова зграда поседује четири учионице, 6 кабинета, просторију „Бачког креативног клуба“ за извођење ваннаставних активности (мала зборница), учионицу одељења за децу са сметњама у развоју, библиотеку, салу са свлачионицама за физичко васпитање, мокри чвор, канцеларије за директора, стручну службу, секретара и рачунополагача, архиву, зборницу, савремено опремљену кухињу са трпезаријом и шупа за огрев. Школа се греје на пелет. У школи постоји централно грејање. Школа поседује мало двориште за предшколце и школско двориште са тереном за физичко васпитање.

Издвојено одељење у Ашањи удаљено је седам километара од матичне школе. То је школски новоизграђени објекат који је отворен за рад децембра 2009. године. У школи постоји осам учионица и два кабинета. Зграда нема фискултурну салу, а настава фискултуре се одвија у једној учионици и на локалном терену. У оквиру зграде постоји школско двориште са уређеним вртом.

Издвојено одељење у Обрежу удаљено је дванаест километара од матичне школе. Објекат има четири учионице, зборницу, малу фискултурну салу и мокри чвор. Школа поседује школско двориште са теренима за мали фудбал и кошарку.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

- ✓ Већина наставника има одговарајући степен и врсту стручне спреме прописане Правилником.
- ✓ У школи је запослен потребан број кадрова.
- ✓ Велики број наставника учествује у свим облицима стручног усавршавања како у установи тако и ван ње.

МАТЕРИЈАЛНО – ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ

- ✓ Просторни услови одговарају у потпуности нормативима и потребама у матичној школи и школи у Ашањи. Очекује се реконструкција и школе у Обрежу.
- ✓ Школа је опремљена савременим наставним средствима и перманентно се ради на опремању.

РЕСУРСИ ШКОЛЕ

- ✓ Стручан и подмлађен наставни кадар, пун ентузијазма.
- ✓ Пројекти који се реализују у школи.
- ✓ Ваннаставне активности.
- ✓ Ученици.
- ✓ Сарадња са стручном службом.

РЕСУРСИ СРЕДИНЕ

- ✓ Обедска бара и природни ресурси.
- ✓ Туристичка организација општине Пећинци.
- ✓ Појединци – приватници и родитељи.
- ✓ Школе из општине.
- ✓ Месне заједнице.
- ✓ Православне општине.
- ✓ Културни центар Пећинци.
- ✓ Сремска телевизија.
- ✓ Пећиначке новине.
- ✓ Радио Доњи Срем.
- ✓ Близина главног града.

Настава ће се изводити у следећем простору:

	Просторије	Купиново	Ашања	Обреж
1.	Учионица опште намене	6	8	4
2.	Специјализоване учионице	6	1	2
3.	Фискултурна сала	1	-	1
4.	Ћачки креативни клуб	1	-	-
5.	Зборница	1	1	1
6.	Канцеларија за администрацију	1	-	-
7.	Канцеларија за стручну службу	1	1	-
8.	Канцеларија за директора школе	1	1	-
9.	Библиотека	1	1	1

10.	Кухиња	1	1	1
11.	Трpezарија	1	1	1
12.	Просторија за помоћне раднике	1	1	1
13.	Полигони за мале спортове	1	-	1
14.	Травнато игралиште	1	-	-
15.	Шупа за дрва-котларница	1	1	1
17	Мокри чвор у склопу школске зграде	1	1	1

МИСИЈА:

У нашој школи афирмишемо знање и стваралаштво ученика, подстичемо лични развој ученика и наставника, развијамо дух толеранције, међусобног разумевања и уважавања и центар смо културних активности у средини.

ВИЗИЈА:

Заједничким радом и ангажовањем ученика, наставника, родитеља и представника локалне заједнице побољшаћемо услове рада у школи, унапредити процес наставе и постигнућа ученика и створити подстицајно и безбедно окружење за децу.

ФОНД ЧАСОВА

Разредна настава

I Обавезни предмети

Предмет	први разред		други разред		трећи разред		четврти разред	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
Страни језик	2	72	2	-	2	72	2	72
Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
Физичко васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	-	-
Пројектна настава	-	-	-	-	-	-	1	36
у к у п н о:	19	684	20	720	20	720	20	720

II Изборни предмети

Предмет	први разред		други разред		трећи разред		четврти разред	
	нед.	год.	нед.	нед.	нед.	нед.	нед.	год.
Верска настава /Грађанско васпитање/	1	36	1	36	1	36	1	36
Еколошка секција	1	36	1	36	1	36	1	36
Креативна секција	1	36	1	36	1	36	1	36
Етно секција	1	36	1	36	1	36	1	36
Драмска секција	1	36	1	36	1	36	1	36
у к у п н о:								

III Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

Облик образовно-васпитног рада	први разред		други разред		трећи разред		четврти разред	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Редовна настава	18	648	19	684	19	684	19	684
Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
Додатни рад	-	-	-	-	-	-	1	36

Остали облици образовно-васпитног рада	први разред		други разред		трећи разред		четврти разред	
	нед.	год.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.
Час	1	36	1	36	1	36	1	36
Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
Излети, шк. у природи	1-7 дана годиш.		1-7 дана		1-7 дана		1-7 дана	

Предметна настава

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	-	0	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
11.	Техничко образовање	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Физичко васпитање	3,5	126	3,5	126	3	72	3	102
УКУПНО: А		25,5	882	26,5	918	27	972	27	918
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ НАСТВНИ ПРЕДМЕТИ								
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3	108	3	108	3	108	3	102
УКУПНО: А+Б		27,5	990	28,5	1008	30	1080	30	1020
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ									
	Вежбањем до здравља	1	36	1	36				
	Цртање, сликање, вајање	1	36	1	36				
	Филозофија са децом					1	36	1	34
	Моја животна средина					1	36	1	34
	УКУПНО: В	2	72	2	72	2	72	2	68

ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
	нед.	нед.	нед.	нед.	год.	год.	год.	год.
Редовна настава	28-31	1008 -1116	29-32	1044 -1152	31-34	1116 -1224	31-33	1054- 1122
Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Додатни рад	1	36	1	36	1	36	1	34

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА И УЧЕНИКА

Активности наставника:

-планира, организује, презентује, води циљни разговор, обезбеђује наставна средства, омогућава примену научног, прати ефекте рада ученика, прати ефекте сопственог знања, евалуатор, демонстрира, подстиче ученике, израђује задатке, поставља задатке, проверава рад ученика, обавештава ученике, објашњава, мотивише ученике, користи информационе и комуникационе технологије, користи стручну литературу, слуша ученике, користи различите стратегије у давању упутстава, даје повратне информације ученицима о њиховом раду, предаје подучава различитим стратегијама учења, оспособљава ученике да остварују увид у процес сопственог учења, оспособљава ученике за практичну примену знања, подстиче развој критичког мишљења, подучава ученике како да анализирају свој и туђи рад.

Активности ученика:

-активно слуша, примењује, ради на задацима, ради самостално, иницира рад, сарађује, користи изворе знања, поставља питања, одговара на питања, процењује, експериментише, практикује, објашњава, следи инструкције, препричава, прича, имитира, примењује знања, прикупља информације, упоређује, црта, слика, ваја, именује, класификује, игра, репродукује, компоује, измишља, чита, пише, анализира, испробава, коментарише свој рад, изграђује критеријуме, изграђује ставове и стиче навике.

**4.ПРВИ ЦИКЛУС (I, II, III И , IV РАЗРЕД)
РАЗРЕДНА НАСТАВА**

ПРВИ РАЗРЕД

4.1.A. ПРВИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;

- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ТЕМА НАЗИВ	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
Почетно читање и писање	51	43	94	Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (шчитавање/глобално читање, читање наглас и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, њ; џ, њ; ј, љ).	– разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; – влада основном техником читања и писања ћириличног текста; – разуме оно што прочита;	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према околини	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.7. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.5. 1CJ.2.2.1. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.3.
Књижевност	41	3	44	Поезија Проза Драмски текстови Популарни и информативни текстови Домаћа лектира Књижевни појмови: • песма; • прича; • догађај; место и време збивања; • књижевни лик – изглед, основне особине и поступци; • драмски текст за децу; • шаљива песма; • басна;	– активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; – препозна песму, причу и драмски текст; – одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; – уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; – изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; – препозна загонетку и разуме њено значење; – препозна басну и разуме	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према	1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7.

				<ul style="list-style-type: none"> загонетка. 	<p>њено значење;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује слово, реч и реченицу; – правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом односно интерпункцијским знаком на крају; – правилно употреби велико слово; 	<p>здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према околини</p>	<p>1СЈ.3.2.1. 1СЈ.3.2.4. 1СЈ.3.2.7. 1СЈ.3.4.4. 1СЈ.3.5.1. 1СЈ.3.5.2.</p>
Језичка култура	4	5	9	<p>Граматика, правопис и ортоепија Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме). Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пажљиво и културно слуша саговорнике; – слуша, разуме и парафразира поруку; – слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; – примењује основна правописна правила; – пише читко и уредно; – писмено одговара на постављена питања; – спаја више реченица у краћу целину; – пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; – наглас чита, правилно и са разумевањем; – тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; – пронађе информације експлицитно изнете у тексту. 	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према околини</p>	<p>1СЈ.1.3.2. 1СЈ.1.3.3. 1СЈ.1.3.4. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.2.4.6. 1СЈ.2.4.7.</p>
Језичка култура	10	23	33	<p>Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богађење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре. Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање</p>	<ul style="list-style-type: none"> – учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; – обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; – усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; – усмено описује ствари из непосредног окружења; – бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; – напамет говори краће књижевне текстове; – учествује у сценском извођењу текста; – пажљиво и културно слуша саговорнике; – слуша, разуме и парафразира поруку; – слуша интерпретативно 	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према</p>	<p>1СЈ.0.1.1. 1СЈ.0.1.2. 1СЈ.0.1.3. 1СЈ.0.1.4. 1СЈ.0.1.5. 1СЈ.0.1.7. 1СЈ.1.3.5. 1СЈ.1.3.6. 1СЈ.1.3.8. 1СЈ.1.3.10. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.2.2.4. 1СЈ.2.3.3. 1СЈ.2.3.5. 1СЈ.2.3.6. 1СЈ.2.3.7. 1СЈ.2.3.8. 1СЈ.3.3.1. 1СЈ.3.3.5.</p>

			<p>слушне пажње.</p> <p>Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Реченице/кратак текст погодан за диктирање.</p> <p>Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови: 1. уџбенички: Милан Шипка, Буквар; текстови о знаменитим личностима српске културе; 2. вануџбенички: о правилима учтивног понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд.</p>	<p>читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; – примењује основна правописна правила; – пише читко и уредно; – писмено одговара на постављена питања; – спаја више реченица у краћу целину; – пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; – наглас чита, правилно и са разумевањем; – тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; – пронађе информације експлицитно изнете у тексту.</p>	ОКОЛИНИ	
--	--	--	---	--	---------	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

Трајање, припрема за почетно читање и писање зависи од стања у одељењу. Примена вежби у посматрању, слушању артикулације, моторици кроз увођење у почетно читање и писање и усавршавање истог, симултано ће се реализовати и остали садржаји (језик, књижевност, лектира, читање и тумачење текста, језичка култура).

НАЧИН РАЂЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су описне и на крају полугодишта исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовања и препоруке.

Праћење напредовања према ИОП-у (1,2,3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА : математика, свет око нас, музичка култура, ликовна култура и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци

Циљ наставе страног језика у првом разреду јесте да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из свог непосредног окружења. У исто време, настава страних језика треба да:

- приближи ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развије позитивна осећања према језику који учи;
- подстакне потребу за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да:

- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;

разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);

- развија способност и навику слушања са разумевањем.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.

Интеракција

Ученик треба да:

- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).

Знања о језику

- препознаје шта је ново научио;
- препознаје, на елементарном нивоу, гласовну структуру језика који учи и уочава разлику у односу на матерњи језик;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТ	СТАНДАРДИ
------	---	---	---	----------	--------	-------------	-----------

							НЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
БР.	НАЗИВ							
1	Introduction	1	0	1	Увод Поздрављање и представљање Hello; Goodbye, I'm a teacher	Разумеју једноставне поздраве и реагују на њих; поздраве и отпоздраве користећи најједноставнија језичка средства; питају и кажу како се зову.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	1.1.1.1.1.2.1 .1.3. 1.1.4.1.1.10. 1.1.11.1.1.1 5.1.2.1.1.2.4 .1.3.1.
2	Hello	2	3	5	Поздрављање и представљање; изражавање упутстава и налога; извињавање и захваљивање What's your name? I'm Mike. Hello Animals: monkey, giraffe, lion, parrot, Colours Look! A water hole, Say, sorry, Here you are. Thank you!	Разумеју и именују бића и предмете који се односе на тему; разумеју једноставне исказе који се односе на поздрављање и представљање; поздрављају, отпоздрављају, размењују информације личне природе (питају и кажу како се зову); разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; формулишу једноставна упутства и налоге; разумеју изразе за захваљивање и извињавање и упућују захвалност и извињење; поштују правила учтиве комуникације.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција Комуникација; Одговоран однос према околини; Сарадња	1.1.1.1.1.2.1 .1.3. 1.1.4.1.1.10. 1.1.11.1.1.1 5.1.2.1.1.2.4 .1.3.1.
3	My classroom	3	4	7	Моја учионица Описивање окружења; изражавање упутстава и налога Pencil, chair, bag, rubber, book, desk What's the matter? Stand up, Sit down, Open/close (your book), Pick up your	Препознају и именују предмете из учионице; разумеју једноставан опис места; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; формулишу једноставна упутства и налоге;	Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Решавање проблема; Сарадња Компетенција за учење,	1.1.1.1.1.2.1 .1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11.1.1.1 5. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1.1.2.3. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1.

					(pencil), Put your bag on your (desk) One, two, three, four, five, six How many	разумеју изразе за тражење и нуђење помоћи и упућују захвалност; уочавају сличности разлике у школском животу у циљној култури и код нас.	Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција;	
4	My family	3	4	7	Моја породица Представљање чланова породице Grandpa, grandma, mum, dad, sister, brother; Let's go; Come on; Here are the girls/the boys; family; me	Препознају и именују чланове породице; представљају чланове своје породице; препознају појам и говоре о свом породичном стаблу; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; формулишу једноставна упутства и налоге поштују правила учтиве комуникације.	Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Сарадња Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција;	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.1.1.1 3. 1.1.15. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1.
5	My face	3	4	7	Моје лице Описивање живих бића; препознавање и описивање осећања eyes, ears, nose, face, teeth, mouth; I've got an idea; easy; What's missing? Here's, my, It's, look, to, colours	Препознају и именују делове лица; разумеју једноставан опис лица; описују своје лице користећи најједноставнија језичка средства; препознају и описују осећања; препознају и именују музичке инструменте; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; поштују правила учтиве комуникације.	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.1.1.1 5. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1.
6	Toys	3	4	7	Играчке Изражавање припадања; тимски рад; позив и реаговање на позив у заједничкој активности ball, kite, rope, teddy	Препознају и именују играчке; разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање и неприпадање; знају да кажу чије	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација;	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13.

					bear, doll, plane; Let's play; I've got a (doll), It's (purple)	је нешто; уочавају сличности и разлике у начину разоноде и физичким активностима у циљној култури и код нас; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; поштују правила учтиве комуникације.	Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Решавање проблема; Сарадња	1.1.15. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1.
7	My house	4	3	7	Моја кућа Описивање простора; исказивање положаја у простору bath, cupboard, bed, sofa, table, armchair What are you doing? In, on, under; toys, furniture items	Препознају и именују типове кућа и делове намештаја; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; разумеју једноставна питања о положају у простору и реагују на њих; размењују информације о месту становања; уочавају сличности и разлике у изгледу животног простора у циљној култури и код нас.	Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; сарадња Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.1 1. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.
8	On the farm	3	4	7	На фарми Описивање простора; исказивање положаја у простору cat, horse, cow, dog, rabbit, sheep, Who are you?, Listen!, Run, Look at... Tidy up, put (your toys) away, no more play; furniture items, toys, put, in, on, under	Препознају и именују домаће животиње и појмове који се односе на сеоско домаћинство; препознају различита станишта у којима животиње живе; разумеју једноставан опис места; описују место користећи најједноставнија језичка средства; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања; изразе	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15.1.1.2 0. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12

						допадање; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју и поштују правила учтиве комуникације.	проблема; Сарадња	
9	I'm hungry	3	4	7	Ja сам гладна Описивање врста и порекла хране; изражавање допадања/ недопадања I don't like (chips); yuck! I like (ice cream),yummy! sweets, salad, crisps, biscuits; food, sandwich, eggs, orange juice, milk	Препознају и именују врсте хране; разумеју једноставне описе хране и исказе који се односе на допадање и недопадање; размењују информације које се односе на описе хране и порекло хране; поштују правила учтиве комуникације.	Комуникација; Одговоран однос према здрављу; Предузимљив ост и оријентација ка предузетништв у; Сарадња Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција;	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15.1.1.2 0. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12
10	All aboard!	4	3	7	Транспортна средства Описивање врста превозних средстава; описивање начина путовања; изражавање количине; описивање свакодневних активности boat, train, car, bike, scooter, bus driving, that's cool, ride, sail, drive, off we go; plane, wow, come with us, I've got a (red) (boat) I'm driving / flying / riding / sailing;	Препознају и именују врсте превозних средстава; разумеју једноставне описе превозних средстава; размењују информације које се односе на описе начина путовања и кретања; препознају и именују облике; разумеју исказе који се односе на изражавање количина; именују своје свакодневне активности везане за игру и одржавање личне хигијене; изражавају захвалност; поштују правила учтиве комуникације.	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљив ост и оријентација ка предузетништв у; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15.1.1.2 0. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12.

11	Party clothes	3	5	8	Одећа за журку Описивање одеће; изражавање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив у заједничкој активности; изражавање количине hat, belt, boots, shirt, badge, shoes; What a great party! Mike's a cowboy, I like, your (purple) (shirt);	Препознају и именују делове одеће и обуће; храну и пиће; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; разумеју исказе који се односе на изражавање количина; разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање и неприпадање; поштују правила учтиве комуникације.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.1.1.1.3 1.1.15.1.1.2 0. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12.
12	Marry Christmas and Happy New year	1	0	1	Срећан Божић и Нова година Честитање Божића и Нове Године Marry Christmas Happy New Year Santa Clause, Christmas tree, presents	Разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе Божића код нас и у ВБ.	Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; сарадња Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву;	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.1.1.1.3. 1.1.15.1.1.2 1. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.12.
13	Happy Easter	1	0	1	Срећан Ускрс Честитање Ускрса Happy Easter! Thank you! Easter eggs; Easter bunny	Разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе Ускрса код нас и у ВБ.	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини;	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15.1.1.2 0. 1.1.21.

							Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; сарадња	1.1.22. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12.
--	--	--	--	--	--	--	---	---

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

Уобличавање и поимање личних аутентичних доживљаја ученика кроз говор у групи и наставником, именовање предмета и ситуација и личности из непосредног и даљег окружења ученика. Вежбање писања и читања као и говора на релацији наставник – ученик и ученик – ученик. активности договор о правилима којих треба да се придржавају учесници 2. Распоред седења (по могућству у круг) који омогућује свим учесницима размене а виде једни друге.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

- Сумативна описна оцена на класификационим периодима
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3)

КОРЕЛАЦИЈА : српски језик, математика, свет око нас, ликовна култура, музичка култура и физичко васпитање у зависности од наставне јединице

Предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

БР.	ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
	НАЗИВ							
1.	Геометрија	20	7	27	Просторне релације. Величина предмета и бића. Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. Права, крива и изломљена линија. Затворена и	-одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; -упореди предмете и бића по величини; -уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; -именује геометријска тела и фигуре; -групише предмете и бића са заједничким	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Решавање проблема	1МА.1.2.1 1МА.2.2.1.

					<p>отворена линија.</p> <p>Тачка и линија.</p> <p>Дуж.</p>	<p>својством;</p> <p>- сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика;</p> <p>- разликује криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију;</p> <p>- црта праву линију и дуж помоћу лењира;</p>		
2.	Бројеви	61	86	147	<p>Бројање, писање и читање бројева.</p> <p>Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање бројева.</p> <p>Редни бројеви.</p> <p>Сабирање и одузимање бројева до 20 и приказивање на бројевној правој.</p> <p>Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој.</p> <p>Својства сабирања.</p> <p>Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом.</p> <p>Динар, кованице и новчанице до 100 динара.</p>	<p>-броји унапред и уназад и са прескоком;</p> <p>-прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој;</p> <p>-користи редне бројеве;</p> <p>-разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника;</p> <p>-користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика;</p> <p>-сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак;</p> <p>-сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице;</p> <p>-растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања;</p> <p>-реши текстуални задатак са једном операцијом;</p> <p>-уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;</p> <p>-прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Комуникација</p> <p>Решавање проблема</p>	<p>1МА.1.1.1.</p> <p>1МА.1.1.2.</p> <p>1МА.1.1.4.</p> <p>1МА.1.4.1.</p> <p>1МА.2.1.1.</p> <p>1МА.2.1.2.</p> <p>1МА.2.1.3.</p> <p>1МА.2.4.1.</p> <p>1МА.3.1.1.</p> <p>1МА.3.1.2.</p> <p>1МА.3.1.4.</p>

						табеле; -разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност;		
3.	Мерење и мере	6	2	8	-разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; – очу правило и одреди следећи члан започетог низа; – прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле; – измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; – преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	-измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; -преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Решавање проблема	1МА.1.2.3

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм ће се остваривати криз формирање појма скупа, упознавање и прихватање бројева и операција са бројевима; формирање математичког језика; прожимање идеје функције кроз све програмске садржаје; решавање текстуалних задатака (повезивање математике и животних ситуација); опажајно усвајати геометријске појмове практично мерење и усвајање мерних јединица.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су описне и на крају полугодишта исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовања и препоруке.

Праћење напредовања према ИОП-у (1,2,3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, ликовна култура, свет око нас, музичка култура, физичко васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: СВЕТ ОКО НАС**Циљ и задаци:**

Циљ наставног предмета свет око нас јесте да ученици упознају себе, своје окружење и развију способности за одговоран живот у њему.

Задаци наставног предмета свет око нас су:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- очување природне дечје радозналости за појаве у окружењу и подстицање интересовања и способности за упознавање појава кроз активне истраживачке делатности;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања и рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање свести о потреби и могућностима личног учешћа и доприноса у заштити животне средине и одрживом развоју.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Ја и други	2	1	3	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	-препозна и исказе радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; правовремено и примерено ситуацији исказе своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; -се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; -сарађује са вршњацима у заједничким активностима;	Комуникативна, за учење, за сарадњу, естетичка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације	1ПД.1.5.1. 1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2
2.	Породични дом, школа	6	2	8	Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници:	-придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; -чува своју, школску и имовину других;	Комуникативна, за учење, за сарадњу, естетичка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална	1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД.2.5.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.5.3. 1ПД.2.5.1 1ПД.3.5.2.

					породични, школски.		компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	
3.	Здравље и безбедност	6	6	12	Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).	одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; –прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; –својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; –примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.4.1. 1ПД.1.5.3. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.1.5.5.
4.	Оријентација у бремену и простору	5	4	9	Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра	–снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; –одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.1.4. 1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.4. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.4. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.4. 1ПД.2.1.1. 1ПД.3.1.1.
5.	Човек ствара	3	4	7	Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада). Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика,	–посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко; –учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка	1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6. 1ПД.1.5.1. 1ПД.2.5.1.

					папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко).	–разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;	компетенција, естетска компетенција.	
6.	Разноврсност природе	21	12	33	Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окружењу. Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу. Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. Човеково тело – делови тела (глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. Одговоран однос човека према животној средини	–препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; –препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; –идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; Разноврсност природе –препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; –препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; –идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; –уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; –препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; –препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; –штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; –се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; -повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.	компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.1.6. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.1.4.1. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.2. 1ПД.2.1.3. 1ПД.2.1.4. 1ПД.2.1.5. 1ПД.2.2.3. 1ПД.3.1.1. 1ПД.2.1.1

				(штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).			
--	--	--	--	---	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Полази се од несистематизованих искуствених сазнања детета и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе, друштва и културе; користиће се садржаји унутар предмета, као и оне на нивоу разреда уз примену мултидисциплинарног приступа при изградњи појмова; активности ученика (посматрање, описивање, експериментисање, истраживање, сакупљање, стварање, играње ...) су пут за трансформацију представа и опажајно – практичног мишљења у појмовно.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су описне и на крају полугодишта исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовања и препоруке.

Праћење напредовања према ИОП-у (1,2,3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;

- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

МА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
НАЗИВ							
Ликовна култура и окружење	3	2	5	<p>Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави.</p> <p>Уметничка занимања и производи. Сликар – сликар, вајар – вајар, скулптура, скулптор, фотограф – фотограф, фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници.</p> <p>Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...).</p> <p>Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.</p>	<p>По завршетку активности ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/ предмета и облицима из природе и окружења; • одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; • користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; • изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; • преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад. • повеже одабрану установу културе са њеном наменом; • поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе. 	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенције за целоживотно учење • Естетичке компетенције • Комуникација • Решавање проблема 	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p>
Односи	10	2	12	Облици. Облици из природе,	По завршетку активности ученик ће бити у стању		ЛК.2.1.2. образлаже свој

ВИДНОМ ПОЉУ				<p>облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто). Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно). Кретање. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надоле). Безбедност у саобраћају – илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача. Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.</p>	<p>да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; • одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; • користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; • изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; • црта на различитим подлогама и форматима папира; • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • обликује једноставне фигуре од меког материјала; • одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала. • преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; • преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену. 		<p>рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медии, материјал, технику)</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других</p>
Обликовање	9	1	10	<p>ОБЛИКОВАЊЕ</p> <p>Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај хигијене и безбедног руковања прибором.</p>	<p>По завршетку активности ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; • одреди, самостално и у 		

				<p>Обликовање скулптуре.</p> <p>Обликовање меких материјала поступком додавања.</p> <p>Спајање разноврсних материјала.</p> <p>Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...).</p> <p>Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор.</p> <p>Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек.</p> <p>Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор.</p> <p>Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...).</p> <p>Различите информације као мотивација за стваралачки рад.</p> <p>Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...</p>	<p>сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни;</p> <ul style="list-style-type: none"> •црта на различитим подлогама и форматима папира; •користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; •преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; •доживљаје, утиске, сећања и опажања. •преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; •изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања. •одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; •преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену. 		
Споразумевање	5	4	9	<p>Читање визуелних информација.</p> <p>Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима.</p> <p>Стрип. Цртани и анимирани филм – традиционално</p>	<p>По завршетку активности ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> •опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; 		

				<p>урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова. Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова. Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; •одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни.; •црта на различитим подлогама и форматима папира; •користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; •преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; •изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања •обликује једноставне фигуре од меког материјала; •одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; •преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; 	
--	--	--	--	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм ће се остваривати кроз: упознавање са степеном ликовног изражавања деце; константно опажање, праћење и бележење карактеристика и навика ученика при употреби ликовних материјала, интервенције; прављење изложби.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су описне и на крају полугодишта исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовања и препоруке.

Праћење напредовања према ИОП-у (1,2,3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, музичка култура ,свет око нас, физичко васпитање, грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем уметничке традиције и културе свога и других народа.

Задаци

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање звука);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења (исказивање осећања о музици која се изводи и слуша);
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Садржаје музичке културе чине следеће активности: извођење (певање/свирање), слушање и стварање музике.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Слушање музике	4	7	11	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...). Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих),	- објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; - препозна музички почетак и крај и понављање теме или	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	1М.К.1.1.2. 1М.К.1.2.1. 1М.К.1.2.2. 1М.К.1.2.4. 1М.К.2.1.1. 1М.К.2.2.1. 1М.К.3.1.1.

					<p>висина (висок-дубок). Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...).</p> <p>Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (CD плејер, mp3 плејер, рачунар...).</p>	<p>карактеристичног мотива у слушаном делу; - повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука;</p>	
2.	Извођење музике	12	9	21	<p>Изговор бројалице у ритму уз покрет – пљескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу. Звучне ономатопеје и илустрације. Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица.</p>	<p>- изговара у ритму уз покрет бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху звучне ономатопеје и</p>	<p>1М.К.1.1.1. 1М.К.1.3.1. 1М.К.1.3.2. 1М.К.3.3.1.</p>

					<p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено). Дечји ритмички инструменти и начини свирања на њима. Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Свирање графички представљеног ритма. Музички бонтон.</p>	<p>илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p>	
3.	Музичко стваралаштво	3	1	4	<p>Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Стварање из звукова непосредне околине и природе спонтаном или договореном</p>	<p>-направи дечје ритмичке инструменте; - ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и</p>	<p>1М.К.1.4.1. 1М.К.1.4.2. 1М.К.1.4.3. 1М.К.3.4.1. 1М.К.3.4.3.</p>

				<p>импровизацијом. Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука. Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу. Стварање једноставне мелодије на краћи текст. Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономотопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.</p>	<p>музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; - изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.</p>		
--	--	--	--	---	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм се остварује међусобним прожимањем следећих музичких активности: певање и свирање (бројалице, дечје песме, игре са певањем) слушање музике и активности у музичком стваралаштву (смишљање малих ритмичких целина остварених говором, импровизација остварена рукама или ногама ...)

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Наставник треба да мотивише ученика на даљи развој, тако да ученик осети да је кроз процес вредновања виђен и подржан, као и да има оријентацију где се налази у процесу развоја у оквиру музике и музичког изражавања. Важно је укључити самог ученика у овај процес у смислу дијалога и узајамног разумевања, у вези са тим шта ученик осећа као препреке (вољне и невољне) у свом развоју, као и на које начине се, из ученикове перспективе, оне могу пребродити.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика.

У процесу вредновања резултата учења наставник треба да буде фокусиран на ученичку мотивацију и ставове у односу на извођење и стваралаштво, способност концентрације, квалитет перцепције/аперцепције и начин размишљања приликом слушања.

Сумативно вредновање треба да буде осмишљено кроз задатке и активности које захтевају креативну примену знања. Диктате не треба практиковати, ни задавати.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су описне и на крају полугодишта исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовања и препоруке.

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2,3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, свет око нас ,физичко васпитање, грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Физичке способности	8	3	11	<p>Вежбе за развој снаге.</p> <p>Вежбе за развој покретљивости.</p> <p>Вежбе за развој издржљивости.</p> <p>Вежбе за развој брзине.</p> <p>Вежбе за развој координације.</p> <p>Ходање:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кратким корацима, – дугим корацима, – у различитом ритму, – ходање са реквизитом, – ходање са променом, правца и смера. <p>Техника трчања:</p> <ul style="list-style-type: none"> – трчање преко препрека, – трчање са променом правца и смера, – брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја, – игре са коришћењем научених облика ходања и трчања. 	<p>-примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања);</p> <p>-правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;</p> <p>-комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу;</p> <p>-одржава ранотежу у различитим кретањима;</p> <p>-разликује правилно од неправилног држања тела;</p> <p>-примењује правилну технику дисања приликом вежбања.</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Естетска компетенција</p>	
2.	Моторичке вештине	55	28	83	<p>Поскоци у месту.</p> <p>Поскоци у кретању.</p> <p>Скакања удаљ.</p> <p>Скакања увис.</p> <p>Прескакање дуге вијаче.</p> <p>Вежбе скакања и прескакања упором рукама.</p> <p>Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.</p> <p>Бацање лоптице из места у даљину и у циљ.</p> <p>Бацање лоптице из кретања.</p> <p>Бацање лопте увис.</p> <p>Вођење лопте.</p> <p>Додавање лопте.</p> <p>Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ.</p> <p>Пузања на тлу.</p> <p>Пењања.</p> <p>Провлачења.</p> <p>Вис лежећи опружено.</p> <p>Помицања улево и</p>	<p>-комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу;</p> <p>-одржава ранотежу у различитим кретањима;</p> <p>-разликује правилно од неправилног држања тела;</p> <p>-примењује правилну технику дисања приликом вежбања;</p> <p>-изведе кретања вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу;</p> <p>- игра дечији и народни плес;</p> <p>-користи нову терминологију вежбања;</p> <p>-поштује правила понашања на просторима за</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Естетска компетенција</p> <p>Вештина комуникације</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Вештина сардње</p>	

				<p>удесно у вису лежећем и вису слободном. Упори. Основни садржаји Основни ставови и положаји. Поваљка на леђима. Став на лопатицама (свећа). Колут напред из чучња у чучањ. Поваљка на стомаку. Састав од научених елемената. Игре са усвојеним вежбама. Проширени садржаји Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби. Ходање по линији. Ходање по шведској клупи. Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди. Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди. Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом. Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу. Галоп напред. Дечији поскок. Њихање и кружење вијачом или траком. Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору. Комбиновани полигон од усвојених вештина (вежби).</p>	<p>вежбање; -поштује мере безбедности током вежбања; -одговорно се односи према објектима и реквизитима у просторима за вежбање.</p>		
3.	Физичка и	14	/	14	Основни термини у	-поштује правила	Вештина

здравствена култура				<p>вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам фер. Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу. Лична хигијена. Хигијена простора у коме живим. Хигијена простора у коме вежбам. Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом.</p>	<p>игре; -навија фер и бодри учеснике у игри; -прихвати сопствену победу и пораз; -уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; -наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе и других; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и после вежбања; -одржава личну хигијену; -учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; -правилно се понаша за столом.</p>	<p>комуникације Вештина за живот у демократском друштву Естетска компетенција Вештина сарадње Брига за здравље</p>	
------------------------	--	--	--	--	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм се остварује кроз јединство наставних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рад; и кроз следеће етапе: утврђивање стања, одређивање задатака за појединце и групе ученика, утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака, остваривање васпитних задатака, праћење и вредновање ефеката рада, оцењивање.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе, препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује:

- стање физичких способности;
- стање здравља и хигијенских навика;
- достигнути ниво савладаности моторичких вештина;
- однос према раду.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су описне и на крају полугодишта исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовања и препоруке.

Праћење напредовања према ИОП-у (1,2,3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, музичка култура, свет око нас и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања. Програм предмета Дигитални свет у првом разреду основне школе чине три предметне области: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Дигитално друштво	16	3	19	Различит изглед дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитим занимањима. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих. Комуникација посредством дигиталних уређаја. Дигитални уређај и паметни дигитални уређај. Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање искуства ученика у области науке, културе и уметности	– препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; – наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; – упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; – упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; – користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); – упореди дигитални и папирни уџбеник;	Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Рад с подацима и информацијама, Сарадња. Комуникација	
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	6	1	7	Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад). Подаци о личности и њихова заштита при	– упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; – наведе неке од карактеристика „паметног“ дигиталног	Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Рад с подацима и информацијама, Сарадња. Комуникација	

				<p>комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, зло намерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).</p>	<p>уређаја; – наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине; – наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; – наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја. – доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине – наброји основне податке о личности – објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја – именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин – наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их; – анализира једноставан</p>	
--	--	--	--	---	--	--

						познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење;		
3.	Алгоритамски начин размишљања	8	2	10	. Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема. Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима. Уочавање и исправљање грешака у алгоритму. Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.	- протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; – очисти и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); – доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја	Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Рад с подацима и информацијама, Сарадња, Комуникација	

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Предмет Дигитални свет намењен је развијању дигиталне компетенције код ученика првог разреда основне школе. Наведене исходе могуће је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика, укључујући и могућност да само наставник располаже дигиталним уређајем. Уколико наставник има на располагању одговарајуће дигиталне уређаје (рачунаре, таблете, мобилне телефоне, роботе и друге физичке дигиталне уређаје...), ученици треба да их

користе на начин који директно доприноси остваривања дефинисаних исхода учења. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства увиде и уваже. Ученици могу бити вешти корисници

технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика. Важно је да ученици увиде да технологија није свима једнако доступна, те да немогућност приступа технологији може да угрози одређене групе или појединце у друштву. Отуда је неопходно пре планирања конкретне активности учења, уочавање постојања ученика

који би, због ограниченог приступа технологији, могли да буду искључени или у неповољном положају. Обавезивање ученика да користе наставне материјала за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве

ученике мора се обезбедити алтернатива - могућност приступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе. Значајно је и да се ученици упознају са стереотипом да је бављење информатиком и програмирањем поље рада резервисано за мушку популацију.

Дигитално друштво

Акцентат је на креирању образовне ситуације у којој ученици могу да увиде да су дигитални уређаји свуда око њих - код куће, у школи, дому здравља, продавници, на паркингу, улици. Не сме да се инсистира на дефинисању дигиталног уређаја, јер рачунари данас

имају различите појавне облике. Desktop, лаптоп или таблет јесу рачунари, али то је и телефон, као и нека савремена играчка, фрижидер, клима уређај, веш-машина. Отуда термин рачунар (енгл. цомпутер) није довољан, па се користи термин дигитални уређај.

Ученике треба подстицати да поделе са вршњацима животне ситуације које су их увериле у корисност дигиталних уређаја, тј. опишу како родитељи: плаћају рачуне од куће (без чекања у реду, у време када им је угодно, чак и ноћу), како проналазе информације

које су им потребне (радно време продавнице, временску прогнозу, читају новине и сл.), користе навигацију... Стварају се услови за хеуристички разговор постављањем питања: Некада није било рачунара. И тада су лекари лечили људе. Сада лекари користе дигитални уређај. Зашто? (Повезивањем рачунара, систем здравствене заштите обезбеђује да ажурни подаци о

здравственом стању пацијента буду доступни не само једном лекару, већ свим лекарима укљученим у његово лечење. Не постоји потреба ни за издавањем папирних рецепата за лекове. Тиме се смањују трошкови и обезбеђује правовремено издавање лекова

пацијентима којима су потребни, као и штити животна средина); Како ради касир у продавници? Да ли укуцава цену производа? Како је употребом дигиталног уређаја унапређен његов рад? (Скенирајући бар-кодове, касир ради брже, производи које су купци купили нису

више на стању у продавници, менаџер продавнице зна шта треба набавити, а шта не); Наставници су подучавали децу и пре рачунара. Сада користе дигитални уређај. Зашто? (Некада су наставници уписивали оцене у папирни дневник. Сада користе електронски дневник.

Коришћењем електронског дневника наставник омогућава да родитељи лако могу да прате оцене своје деце, да правовремено виде коментаре наставника и васпитно делују.) Како би се створили услови да ученици упореде начине креативног изражавања у ликовној уметности (вајарство) са дигиталним уређајима и без њих, треба им се омогућити да, на часу, вајају у пластелину популарни лик из цртаћа. Током часа, приказује се

ученицима видео-запис дигиталног вајања истог јунака, у 3Д програму и са ученицима извршити поређење вајања и дигиталног вајања. Обуку ученика за коришћење дигиталних уџбеника треба спроводити планирано, у више наврата, у ситуацијама када дигитални уџбеник пружа могућности које премашују традиционални и доприноси разумевању наставног садржаја различитих предмета, те конструкцији и функционализацији знања. На часовима омогућити ученицима да искажу своје виђење предности и мана дигиталних уџбеника. Ако ученици користе дигиталне уџбенике различитих издавача, ученике упоређују платформе и указују на различите добробити сваке од њих. Ученици треба да решавају тестове у уџбеницима и играју образовне игре, а све у контексту конструкције конкретних знања и јачања дигиталне компетенције. Питања попут: Како људи комуницирају? Како дигитални уређаји доприносе брзини и лакоћи комуникације? Како данас комуницирамо са особама које су физички удаљене, живе у различитим деловима света? Да ли је могуће комуницирати коришћењем сваког дигиталног уређаја? Који су предуслови за комуникацију помоћу дигиталних уређаја? Који дигитални уређаји су „паметни“ и има

ли, уопште простора да, у овом контексту, говоримо о памети? Требају се поставити ученицима и омогућити им да поделе своја искуства када су у питању видови комуникације са дигиталним уређајима и без њих. У овом контексту, треба искористи прилику да се

са ученицима разговара и о интернету, без инсистирања на дефинисању појма. (Комуникација лицем у лице, разговор посредством фиксне телефоније неки су од традиционалних начина комуникације. Мобилни телефон је дигитални уређај помоћу кога можемо увек да

комуницирамо (ако имамо домет и платили смо рачун). Да ли је то случај и са таблетом? За комуникацију помоћу таблета неопходан нам је приступ интернету и одговарајући програми. Ученици се упознају са могућностима комуникације на релацији човек - дигитални

уређај (паметни фрижидер, машина за прање веша, клима-уређај).

Ако могућности локалне средине дозвољавају, ученике треба одвести у музеј, у осмишљену туру која им пружа прилику за уметнички доживљај и учење. У учионици, треба се демонстрирати ученицима виртуелна посета неком од најзначајнијих светских музеја/галерија и подстаћи их на размишљање о условима који су били потребни да би се приказана установа културе посетила. Оно што ученици треба да схвате јесте да дигиталне уређаје можемо и треба да користимо како би повећали (створили нове) прилике за учење и искуства из области науке, културе и уметности. Посебно је значајно да наставник, пре екскурзије или наставе у природи, употреби неку

од постојећих веб-презентација ([хттп://виминачиум.орг.рс/изложбе/виминачиум-виртуал-тоур/](http://виминачиум.орг.рс/изложбе/виминачиум-виртуал-тоур/)) или апликација и, виртуелно, упозна ученике са местима и културним добрима (музејима, манастирима, споменицима) које ће посетити. На тај начин, наставник пружа

ученицима прилику да упореде доживљај поднебља и културне баштине посредством дигиталног уређаја и уживо. О доживљају ученика треба продискутовати након повратка у школу. (Дигитални уређаји и интернет омогућавају приступ најзначајнијим достигнућима

културе и науке без изласка из учионице. Њиховим коришћењем, повећава се доступност светске културне баштине. Нације производе бројне дигиталне производе да би промовисале сопствену културу и показале своја достигнућа. Да ли и ми треба о томе да мислимо и на томе да радимо и, да бисмо исто постигли, која знања треба да имамо, завршна су питања за ученике.)

Безбедно коришћење дигиталних уређаја

Са ученицима треба да иницирати хеуристички разговор - какав је начин живота савременог човека? Колико се крећемо, каквим се активностима бавимо? Указати на чињеницу да се број занимања у којима је дигитални уређај доминантно средство за рад непрестано увећава и да отуда потиче потреба да негујемо здраве навике када је употреба дигиталних уређаја у питању. Нагласити да проблеми који настају са видом и коштано-мишићним системом не настају од употребе технологије, већ од неправилног положаја тела, претежног седења, дужег гледања без промене фокуса. Ученицима демонстрирати и применити начине коришћења дигиталних уређаја на безбедан начин по здравље. Правилно одлагање електронског отпада важно је питање за очување здраве животне средине. Од ученика се може тражити да разговарају са родитељима и пронађу електронски отпад који поседују у кући и, уколико постоје услови, организује акцију прикупљања тог отпада. Алтернатива је да наставници разредне наставе исте школе организују заједничку акцију прикупљања електронског отпада и, као госта-експерта, позову стручњака из агенције за уклањање и складиштење ове врсте отпада да одржи адекватно предавање ученицима. (У случају да у локалној средини не постоје услови за организацију оваквог догађаја, наставници би требало да се повежу са школама у којима се такве акције спроводе и, са својим ученицима. Уколико ни то није могуће реализовати, ученицима би требало приказати видео-снимак предавања стручњака.) Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет добронамерне. Постоје људи који могу да угрозе имовину, па и живот других корисника интернета. У том смислу, треба приказати одабране видео-записе који адекватно третирају неке од најчешћих појава из спектра догађаја који настају откривањем података о личности (име и презиме, адреса становања, број телефона, фотографија, идентитет на интернету). Од изузетног значаја је да ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чине доступним на интернету. Посебну пажњу треба посветити чињеници да људи своје личне податке чине доступним добровољно (најчешће из незнања или наивности). Треба покренути дискусију о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавања), као и о ризичној комуникацији (контакт са непознатим особама) у реалном животу. Затим, треба се помоћи ученицима да формирају вредносне ставове који се подједнако односе на комуникацију у

онлајн и офлајн свету. Такође, ученици се треба подстаћи да наведу ситуације у којима су се срели са различитим врстама непримереног садржаја у реалном животу и нагласи да је слична ситуација у онлајн свету. Неопходно је да се, током разговора са ученицима, непрестано наглашава да они не треба да се осећају беспомоћно ако се нађу у сличним ситуацијама, већ да постоје особе и институције којима треба правовремено да се обрате и од којих ће добити адекватну заштиту:

1. родитељ/други законски заступник
2. наставник, педагог, психолог, директор
3. <https://pametnoibezbedno.gov.rs/>

Телефон: 19833

Форма: <https://pametnoibezbedno.gov.rs/пријава-нелегалног-садржаја/>

Дигитални уређаји захтевају пажљиво руковање и одговарајућу заштиту од неовлашћеног приступа. Ученике треба упознати са неколико важних принципа физичке заштите дигиталног уређаја (не доводити уређај у контакт са течностима, посебно слатким пићима,

штитити га од прашине, излагања прекомерној топлоти, било због вишесатне употребе или остављања на сунцу или пећи и сл.). Поред физичке заштите, дигитални уређај треба обезбедити од неовлашћеног приступа.

Алгоритамски начин размишљања

Знања ученика и садржаје осталих обавезних предмета и изборних програма требало би искористити како би се пред њих поставио адекватан задатак - поступак који треба да анализирају и предложи кораке за његово спровођење (колут унапред, писање слова, низсличица од којих треба сачинити причу, низ сличица међу којима има сувишних...). Уводи се термин алгоритам и ученицима се тумачи као упутство за решавање неког проблема или извођење неког поступка. Свако инсистирање на дефиницијама није прихватљиво. Ученике треба ставити у ситуацију да добију упутство прво за делимично познате и њима смислене задатке и поступе у складу са њим.. Тестирање ваљаности алгоритма, исправљање грешака, осмишљавање и тестирање унапређеног решења драгоцени су тренуци учења. (Само ученик који је свестан чињенице да пут до успеха може бити вијугав има добре изгледе да постане успешан.) У том смислу, често треба постављати ученике у ситуације да разматрају унапред креиране алгоритме (упутства) за решавање одређених задатака, да у више наврата откривају грешке и исправљају их, све док не дођу не само до најбољег, већ и до најефикаснијег решења. Како би ученици јасно повезали алгоритам са понашањем дигиталног уређаја, треба да им се прикаже једноставан алгоритам (на табли), а затим и да им се демонстрира како се дигитални уређај понаша у складу са тим алгоритмом. У циљу досезања предвиђеног исхода, најбоље је да се користи унапред програмирани робота или други физички дигитални уређај (попут микроконтролера) и демонстрира ученицима његово понашање.

4.1.Б ПРВИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Циљ и задаци:

Циљ верске наставе је прихватање да је постојање израз заједништва личности, а да личност постоји само у заједници слободе.

Задаци: Уочавање да се кроз слободни однос љубави према некоме или нечему, тај неко или нешто конкретизује, односно да постаје за нас јединствено непоновљиво. Уочавање да љубав човека према другим људима и природи даје непоновљиву вредност и постојање. Научити да је човек школа Божија.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
БР.	НАЗИВ						
1.	УВОД	1			Упознавање са садржајем програма иначино рада	<p><u>Когнитивни аспект:</u> даразме основна са знања о темама које ће се обрађивати настави Православног катихизиса</p> <p><u>Афективни аспект:</u> бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наставае</p>	За целоживотно учење Комуникација Сарадња Решавање проблема Естетичка компетенција
2.	ЗАЈЕДНИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТА	3		1	<p>приче и слике које приказују породицу</p> <p>може и причао „малој породици“ (деца са једним родитељем, или старатељем)</p> <p>садржаји у вези са животом у школи (нова заједница); односи у заједници, правила понашања</p> <p>Божја породица (косчланови Божје породице; како се постаје члан...)</p>	<p><u>Когнитивни аспект:</u> моћи да опише и објасни значење појма заједница као и његово однос према њему блиским особама (породици) моћи да препозна да неможе једни без других знати данас љубав повезује са другима знати да се правилно осеникрсним знаком знати да је Бог Света Тројица (Заједница) знати да крштење постаје мочланови Божје породице (Цркве)</p> <p><u>Афективни аспект:</u> пожелети да чини добро другима (ближњима) усвојити заједници</p> <p>желети да изражава хришћанску љубав према Богу и ближњима</p>	За целоживотно учење Комуникација Сарадња Решавање проблема Естетичка компетенција
3.	ЗАЈЕДНИЦА ЉУБАВИ БОГА, ЧОВЕКА И ПРИРОДЕ	4	1	1	<p>приче које говоре о томе да каданекога волимо, онда га и слушамо</p> <p>како можемо да помогнемо другоме; љубавључиним обрадела</p> <p>садржаји које говоре и приказују лепоту створеног света</p> <p>песмица: „Ал`јелеповај свет“, Ј.Ј.Змај</p> <p>Бог је осветставио из љубави</p> <p>Молитва „Оче наш“</p>	<p><u>Когнитивни аспект:</u> знати да заједница са Богом почиња слободу знати да је послушности зраз љубави моћи да препозна да је даривање плод љубави моћи да са зна да је молитваразговор са Богом моћи да усвоји текст молитве</p> <p>Оченаш знати да је Бог Отац створи освети љубави моћи да препозна да је наша живо тБожји дар</p> <p>знати да Бог жели да живимо у заједници са њим</p> <p><u>Афективни аспект:</u> показивати жељу да љубави исказује на конкретан начин бити мотивисан да љубави према Богу изражава молитвом</p>	За целоживотно учење Комуникација Сарадња Решавање проблема
4.		4	1	1	<p>Новозаветно сведочанство о Христовом Рођењу (препричано и прилагођено)</p> <p>Божји напесма: „Божји, Божји благодан“</p> <p>Свети Сава – остварени син Бога Оца (кроз љубави)</p>	<p><u>Когнитивни аспект:</u> • моћи да препозна основне догађаје Библијске приповести о Христовом рођењу моћи да препозна и именује главне личности из Библијске приче о Христовом рођењу (уз помоћ иконе празника и поључним симболима)</p> <p>• моћи да препозна да је прослава празника догађај целе породице кроз који се</p>	За целоживотно учење Комуникација Сарадња Решавање проблема Естетичка компетенција Дигитална компетенција

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Кроз приче и цртаже ученике припремати да схвате да је постојање израз заједнице односно да је личност заједница са другом личношћу. Наглашавати да биће са којим смо у заједници љубави, постаје извор нашег постојања као конкретне личности.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

-Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

Предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – Сазнање о себи и другима

Циљ наставе Грађанског васпитања јесте подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. Треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компонентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу која поштује себе и друге.

Задаци:

- Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције
- успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима;
- Подстицање развоја сазнања о себи, сопственим осећањима и потребама, свести о личном идентитету и особености, самопоштовања и самопоуздања;
- Проширивање знања и умења за решавање индивидуалних проблема, учење техника за превладавање непријатних емоционалних стања; учење видова самопотврђивања без агресивности и уз уважавање других;
- Подстицање групног рада, споразумевања и сарадње;
- Развијање комуникативне способности и конструктивног разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима;
- Развијање креативног изражавања;
- Упознавање ученика са дечјим правима;
- Подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је битно да све што ученици раде, раде из унутрашње, позитивне мотивације, а не због принуде и послушности засноване на страху.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Број	НАЗИВ						
	Људска права – Ја и други у одељењу	10	4	14	Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост,	-наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; -уочава међусобне разлике и сличности с другим ученицима у одељењу; -се понаша на начин	Компетенција за учење, комуникацију, сарадњу, одговоран однос према демократском друштву, решавање проблема, естетичка компетенција,

				<p>страх, туга, бес) и како се препознају.</p> <p>Потребе и права</p> <p>Разлике између жеља и основних животних потреба.</p> <p>Права детета</p> <p>Кршење и заштита права</p> <p>Препознавање кршења права детета.</p> <p>Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета.</p> <p>Одговорност према себи и другима.</p>	<p>који не угрожава потребе, права и осећања других;</p> <p>-препозна код себе и других основна осећања;</p> <p>-препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима;</p>	<p>одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, рад с подацима, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, дигитална компетнција</p>
Демократско друштво – Одељење / група као заједница	4	4	8	<p>Функционисање заједнице</p> <p>Одељење/група као заједница.</p> <p>Вредности одељења/групе – равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење.</p> <p>Уважавање различитости.</p> <p>Правила у одељењу/групи и њихова функција.</p> <p>Одлучивање у одељењу/групи.</p> <p>Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.</p>	<p>-преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву;</p> <p>-тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права;</p> <p>-сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму;</p> <p>-се договара и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу с њима;</p> <p>-својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници;</p>	
Процеси у савременом свету – Комуникација и сарадња	2	2	4	<p>Комуникација</p> <p>Слушање/неслушање.</p> <p>Кад разговарамо држимо се теме.</p> <p>Изношење мишљења.</p> <p>Уважавање саговорника.</p> <p>Сарадња</p> <p>Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима</p>	<p>-препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати;</p> <p>-разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима;</p> <p>-комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме;</p>	
Грађански активизам – Акција одељења / групе	3	7	10	<p>Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи</p> <p>Кораци у планирању и извођењу акције.</p> <p>Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу.</p> <p>Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити.</p> <p>Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације.</p> <p>Извођење и</p>	<p>-слободно износи мишљење, образлаже идеје и прихвата да други могу имати другачије мишљење;</p> <p>-заједно с вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу;</p> <p>-учествује у изради плана једноставне акције;</p> <p>-с другим ученицима изводи и документује једноставну акцију;</p> <p>-доприноси промоцији акције;</p>	

				<p>документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл.</p> <p>Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу.</p> <p>Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.</p>	<p>-на једноставан начин вреднује изведену акцију.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- јасно артикулисање циља активности и договор о правилима којих се придржавају сви учесници;
- метод демонстрације (приказивање, илустрације, цртежи);
- реализација интерактивних радионица;
- метод драматизације;
- искуствено учење кроз игровни контекст;
- учење путем открића;
- уобличавање и поимање личних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи;
- константно подстицање и одржавање интересовања и сазнајне мотивације ученика

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

- Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура ,физичко васпитање, свет око нас , у зависности од наставне јединице.

ДРУГИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
		4 8	2 2	70	<p>Народна песма: <i>Мајка Јова у Народна песма: Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу</i>; Јован Јовановић Змај: <i>Пролећница/Хвала</i>; Војислав Илић: <i>Први снег</i>; Бранко Ћопић: <i>Огласи "Шумских новина" (одломци)</i>, <i>Болесник на три спрата</i>; Душан Радовић: <i>Лепо је све што је мало, Мама</i>; Драган Лукић: <i>Школа, Равнотежа</i>; Мирослав Антић: <i>Тајна</i>; Душко Трифуновић: <i>Два јарца</i>; Григор Витез: <i>Дохвати ми, тата, мјесец</i>; Александар Сергејевич Пушкин: <i>Бајка о рибару и рибици (читање у наставцима)</i></p> <p>Проза- Народна прича: <i>Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малим дететом</i>; Народна прича: <i>Седам</i></p> <p>ШКОЛСКА ЛЕКТИРА</p> <p>Поезија</p> <p>Народна песма: <i>Да вам певам што истина није/Мишја прUTOва</i>; Народна басна: <i>Бик и зец/Коњ и магарац</i></p> <p>Доситеј Обрадовић: <i>Пас и његова сенка/Коњ и магаре</i>; Десанка Максимовић: <i>Бајка о лабуду</i>; Гроздана Олујић: <i>Шаренорепа</i>; Градимир Стојковић: <i>Деда Милоје</i>; Мирјана Стефановић: <i>Златне рибице не праве штету</i>; Ђани Родари: <i>Кад дедица не зна да прича приче</i>; Су Ју Ђин: <i>Свитац тражи пријатеља</i>; Феликс Салтен: <i>Бамби (одломак по избору)</i></p> <p>Драмски текстови</p> <p>Александар Поповић: <i>Два писма</i>; Ана Миловановић: <i>Слатка математика</i>; Гвидо Тартаља: <i>Оцене</i>; Тоде Николетић: <i>Шума живот значи</i></p> <p>Популарни и информативни текстови</p> <p>Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна личност и др.)</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице)</p> <p>2. Улога Кошћутића Андријевића</p>	<p>Ученик уме да препозна бајку као књижевну врсту на основу карактеристичних ликова, предмета и ситуација, устаљеног почетка (био једном један)... Показује да је разумео једноставан текст, тако што уме да одреди тему, изабере одговарајући наслов, успостави једноставан хронолошки ред догађаја.</p> <p>Ученик уме да препозна особине ликова из басне и повеже их са особинама људи..</p>	<p>Комуникати вна компетенц ија, компетенц ија за учење, компетенц ија за сарадњу, естетичка компетенц ија, дигитална компетенц ија, решавање проблема</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО 1С1.1.5.2. 1С1.1.5.3 1С1.1.5.4. СРЕДЊИ НИВО 1С1.2.5.3. 1С1.2.5.4. 1С1.2.5.6. НАПРЕДНИ НИВО 1С1.3.5.1. 1С1.3.5.2. 1С1.3.5.3.</p>

- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

КЊИЖЕВНОСТ

У настави књижевности најважније је код ученика развијати љубав према читању, градити осећај за лепо и вредно, васпитавати укус. Читање тражи време, истрајност и посвећеност, а неговање ових карактеристика представља основ за сва даља учења. Кроз читање књижевноуметничких текстова и у разговору о њима на часу гради се критичко мишљење, јер ученици треба да имају суд о поступцима и особинама ликова, као и о различитим догађајима у тексту. Посебно је важно што књижевност код деце интензивно развија емпатију, тиме што од читалаца тражи да се ставе на место другог и да разумеју најразличитије особине и поступке ликова. Настава књижевности јача национални и културни идентитет ученика, кроз упознавање своје књижевности и културе, као и књижевности и културе других народа. При тумачењу текстова из школске и домаће лектире, али и популарних, информативних текстова из часописа за децу, енциклопедија и сл., треба уочити тему, главне догађаје, просторне и временске односе у прочитаном тексту, поуке и битне појединости у описима бића и природе; уочити главне и споредне ликове у књижевном делу, њихове позитивне и негативне особине и поступке; њихова емоционална стања и разликовати појмове добра и зла. Ученик треба да уочи формалне разлике између поезије, прозе и драмског текста и њихове основне карактеристике (нпр. одсуство фабуле у лирском делу, ритмичност стихова и строфа, присуство риме или низање догађаја у епском и драмском делу), али не на нивоу дефинисања појмова. Ученик треба да разликује књижевне врсте: лирску песму (успаванку и шаљиву песму - по тону певања) од приче (басне и бајке) и драмског текста, али без увођења дефиниција књижевнотеоријских појмова. Ученик треба да разуме пренесено значење загонетке, али се не именују постојећи стилски поступци у њој; да препозна жанр басне као приче са пренесеним значењем (не уводи се појам алегорије), да у баснама и бајкама ликови могу бити и животиње, биљке, предмети, антропоморфна бића (Срећа, Нада) или људи, и да разуме пренесено значење басне, открије и објасни поуку. Ученици се уводе у тумачење пословица. Током обраде књижевних текстова ученици развијају прва литерарно-естетска искуства и формирају своје ставове о делу које слушају или читају. Подстичу се ученици да износе своје ставове и аргументују их примерима из текста. Поезију (успаванку, шаљиву и описну песму) и прозна дела ученици не уче да разликују на теоријском нивоу. Поређење као стилска фигура се такође не учи на теоријском нивоу, већ се од ученика очекује да је уочи у тексту (на пример у песми Мајка Јова у ружи родила) и наводи једноставне примере поређења из свакодневног живота (на пример: румен као ружа, брз као зец, вредан као пчела итд.). Приликом обраде драмских текстова за децу ученици се мотивишу на читав низ стваралачких активности које настају поводом дела (сценски наступ - извођење драмског текста, драмска игра, луткарска игра, драмски дијалози, гледање дечје позоришне представе, снимање и коментарисање драматизованих одломака). Притом ученици усвајају и правила примереног понашања у позоришту. Развијање књижевних појмова код ученика не подразумева учење дефиниција, већ именовање и описно образлагање појма; уочавање улоге одређеног појма у књижевноуметничком тексту. Књижевна дела која су доживела екранизацију (Бамби, Бајка о рибару и рибици, Царево ново одело, Принцега на зрну грашка, Девојчица са шибицама) могу послужити за компаративну анализу и уочавање разлике између књижевности и филма, чиме ученици могу доћи до закључка о природи два медија и развијати своју медијску писменост. Ученици се могу упутити и на друге филмове са сличном тематиком (дечје авантуре или авантуре у фантастичном свету, одрастање усамљеног детета и сл.).

ЈЕЗИК

У настави језика, ученици овладавају писаним и усменим стандардним српским језиком. Програм је усмерен на развијање исхода и ученичких компетенција за примену граматичких правила у писаној и говорној комуникацији

Грамматика:

Разликовање гласа и слога у изговорном смислу - слог се објашњава само на основу типичних случајева са самогласником на крају слога. Пожељно је направити корелацију са наставом музичке културе (указати им на то да песме певају тако што деле речи на слоге). Из морфологије се развијају основна знања о именицама, глаголима, придевима и бројевима. За сваку врсту речи најпре се уводи појам, а затим разликовање подврста. Синтаксичка знања се надовезују на већ научена и проширују разликовањем реченица по облику и значењу.

Правопис:

Правописна правила ученици усвајају постепено, уз понављање и вежбање већ наученог и уз упознавање са новим садржајима, и то путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченица и текстова. Пожељно је направити корелацију са наставом

математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом. Потребно је да ученици усвоје правилно писање општих скраћеница које свакодневно користе, и то само пет: ОШ, бр., итд., стр. и нпр. Правописне вежбе омогућавају ученицима да посебно обрате пажњу на правописне захтеве и на њихову улогу у тексту. Системска примена одговарајућих правописних вежби омогућава да теоријско правописно знање благовремено пређе у умење, као и да

правописна правила ученици практично и спонтано примењују. Правописне вежбе представљају најбољи начин да се правописна

правила науче, провере, као и да се уочени недостаци отклоне. У овом узрасту требало би примењивати просте правописне вежбе које су погодне да се савлада само једно правописно правило из једне правописне области. Правописне вежбе је потребно припремити и притом поштовати принцип поступности, систематичности, јединства теорије и праксе. Приликом савлађивања правописних начела погодне могу бити следеће правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Развијање и унапређивање језичке културе ученика представља један од најзначајнијих задатака наставе српског језика. Њен крајњи циљ је да ученици буду оспособљени да квалитетно и сврсисходно усмено и писмено комуницирају. Основни облици усменог и писменог изражавања су препричавање, причање и описивање. Препричавање - у другом разреду, настава језичке културе усложњава и повећава захтеве на плану овог облика усменог и писменог изражавања ученика. Потребно је подстицати ученике да уоче шта је битно, а шта може остати непоменуто када препричавају, како се не би догодило да препричани текст буде дужи од оног који препричавају. Потребно је, такође, вредновати препричавање, тј. указати ученицима на мање или више успешне сегменте овог облика изражавања. Причање - обухвата причање догађаја и доживљаја, причање на основу маште, на задату тему, причање на основу слике или низа слика. Описивање - најсложенији облик усменог и писменог изражавања у разредној настави. Због бројних узрастних ограничења у

раду са најмлађим ученицима, овој врсти језичког изражавања приступа се посебно одговорно и поштују се принципи наставне условности и поступности приликом постављања захтева: оспособљавати ученике да пажљиво посматрају, уочавају, откривају, запажају, упоређују, па тек онда дату предметност да мисаоно заокруже и језички уобличе. Будући да се описивање често доводи у блиску везу са читањем и тумачењем текста (посебно књижевноуметничког), потребно је стално усмеравати пажњу ученика на она места у овој врсти текстова која обилују описним елементима (опис природе, годишњих доба, предмета, биљака и животиња, књижевних ликова и сл.), јер

су то и најбољи обрасци за спонтано усвајање техника описивања као трајне вештине. Језичка култура ученика негује се и кроз игровне активности, посебно кроз језичке вежбе. Врсте игара се бирају према интересовањима ученика или у контексту наставног садржаја. То могу бити разговорне игре, на пример, разговор са књижевним ликом, затим ситуационе игре, односно стварне ситуације, на пример, разговор у продавници, разговор код лекара. Могу се одабрати и ребуси,

загонетке, питалице, брзалице, разбрајалице, једноставне укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе служе да се богати речник ученика и да се укаже на различите могућности приликом избора речи и израза и упуту на њихову сврсисходнију употребу. Применом лексичко-семантичких вежби код ученика се ствара навика да промишљају и траже адекватан језички израз за оно што желе да искажу (у зависности од комуникативне ситуације) и повећава се фонд таквих израза у њиховом речнику. Врсте ових вежби, такође, треба усагласити са интересовањима ученика и наставним садржајима.

Смисао за прецизно изражавање и разумевање значења речи и израза развија се кроз различите вежбе, на пример опис бића и предмета, а за ученике овог узраста изазовне могу бити и вежбе допуњавања реченица (на пример, дати реченице у којима недостаје глагол). Учење другог писма

Усвајање другог писма - латинице планирано је се за друго полугодиште јер су ученици у првом разреду овладали ћириличким писмом, али је потребно добро утврдити читање и писање ћириличног писма и радити на што бољој техници читања. Посебна пажња се обраћа на писање слова ч и ћ, ц и ђ, њ и љ. Код учења писаних слова латинице посебна пажња се посвећује графичком увезивању слова у речима. Писање се може увежбавати кроз преписивање, допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике, састављање реченица на основу низа слика, диктате и самостално писање реченица и краћих текстуалних целина.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик – градиво претходног разреда, математика, ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писаном (од трећег разреда) облику о темама из његовог непосредног окружења. У исто време, настава страних језика треба да:

- подстакне потребу за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању рада јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост;
- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Посебни стандарди

Разумевање говора

Ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама самостално или уз помоћ наставника.

Интеракција

Ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.

Знања о језику¹

Р.БР.	ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Friends	2	3	5	Поздрављање и представљање; алфавет; боје; бројеви 1–10 Let's start – Greetings Numbers 1–10 The Alphabet Colours	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3. 1.1.4 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.2.1 1.2.4 1.3.1	Ученици разумеју једноставне поздраве и реагују на њих; поздраве и отпоздраве користећи једноставна језичка средства; питају и кажу како се зову. Разумеју и именују бића и предмете који се односе на тему; поштују правила учтивих комуникација.
2.	At school						1.1.1 1.1.2	

		4	3	7	Описивање окружења; изражавање упутстава и налога Song: What's this? Imperatives Story: Watch out, Flash! Language skills Creativity and revision	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.3 1.1.4 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.2.1 1.2.4 1.3.1.	Ученици препознају и именују предмете из учионице; разумеју једноставан опис места; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; формулишу једноставна упутства и налоге; разумеју изразе за тражење и нуђење помоћи и упућују захвалност; уочавају сличности разлике у школском животу у циљној култури и код нас; препознају и именују облике; разумеју изразе за захваљивање и извињавање и упућују захвалност и извињење; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивне комуникације.
3.	Let's play	4	3	7	Описивање окружења; изражавање упутстава и налога Song: What's your favourite toy? Adjectives Story: The go-kart race Halloween Language skills	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.3 1.2.4 1.3.1 2.1.1	Ученици препознају и именују играчке; једноставне исказе којима се изражава припадање и неприпадање; знају да кажу чије је нешто; уочавају сличности и разлике у начину разоноде и физичким активностима у циљној култури и код нас; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивне комуникације.
4.	Pet show	4	3	7	Описивање места; изражавање допадања и недопадања Song: Look at the spiders I like / I don't like Story: The spider Language skills Creativity and Revision	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1	Ученици препознају и именују кућне љубимце и појмове који се односе на биљке и животиње; препознају различита станишта у којима животиње живе; разумеју једноставан опис места; описују место користећи најједноставнија језичка средства; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања и недопадања; користе изразе допадање и недопадање; разумеју

							позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивих комуникације.	
5.	Lunchtime	4	3	7	Описивање врста и порекла хране; изражавање припадности Have you/we got any...? Story: The Pizza Song: Tommy's in the kitchen	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1	Ученици препознају и именују врсте хране; разумеју једноставне описе хране и исказе који се односе на поседовање и непоседовање; размењују информације које се односе на описе хране и порекло хране; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивих комуникације.
6.	Free time	4	3	7	Слободне активности; позив и реаговање на позив у заједничкој активности Song: It's a busy week Do you...? Yes I do / No, I don't Story: We're lost Language skills Creativity and Revision	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1	Ученици препознају и именују дане у недељи; препознају и именују активности у слободно време; разумеју једноставне исказе који се односе на провођење слободног времена; уочавају сличности и разлике у начину разоноде и физичким активностима у циљној култури и код нас; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивих комуникације.
7.	The old house	4	3	7	Описивање простора; исказивање положаја у простору; изражавање количине Song: In my little house Is / Are there...? How many...? Story: At the house	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.3 1.2.4 1.3.1 1.3.2 2.1.1 2.1.2 2.1.3	Ученици препознају и именују просторије у кући и делове намештаја; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; разумеју једноставна питања о положају у простору и реагују на њих; размењују информације о месту становања; разумеју исказе који се односе на изражавање количина; уочавају сличности и разлике у изгледу животног простора у циљној

							култури и код нас; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивих комуникације.	
8.	Get dressed!	4	3	7	Описивање одеће; изражавање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив у заједничкој активности Song: A cool cat Is he/she + ing...? Story: The cap Language skills	Компетенција за учење, Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12	Ученици препознају и именују делове одеће и обуће; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; разумеју једноставне описе; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивих комуникације.
9.	The robot	4	3	7	Описивање живих бића; препознавање и описивање делова тела; изражавање способности Song: Who am I? Can for ability Story: The problem Language skills Creativity and Revision	Компетенција за учење, Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12	Ученици препознају и именују делове тела; разумеју једноставан опис живог бића; описују своје тело користећи најједноставнија језичка средства; препознају и описују способности; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивих комуникације.
10.	At the beach	4	4	8	Описивање активности на летњем распусту; описивање места у окружењу; позив на заједничку активност; Song: Happy holiday Where is/ where are? Story: The top of the hill	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12	Ученици препознају и именују врсте активности на летњем распусту; разумеју једноставне описе места у окружењу; размењују информације које се односе положај ствари у окружењу; препознају и именују врсте временских прилика; именују своје свакодневне активности везане за игру на летњем

					Language skills Final revision	проблема; Сарадња		распусту; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивне комуникације.
11.	Festivals Halloween Christmas and New Year Easter	1	2	3	Честитање Trick or treat Merry Christmas and Happy New Year! Happy Easter	Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.2 2.1.3 2.1.12	Ученици разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе Божића и Ускрса код нас и у ВБ; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтивне комуникације.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Уобличавање и поимање личних аутентичних доживљаја ученика кроз говор у групи наставником, именовање предмета и ситуација и личности из непосредног и даљег кружења ученика. Вежбање писања и читања као и говора на релацији наставник – ученик и ученик – ученик. активности и договор о правилима којих треба да се придржавају учесници 2. Распоред седења (по могућству у круг) који омогућује свим учесницима размене да виде једни друге.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: енглески језик – градиво претходног разреда, српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
	1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100	54	91	145	<p><u>Први део</u> Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, C.</p> <p><u>Други део</u> Множење и дељење (таблично). Нула и један као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца.</p> <p><u>Трећи део</u> Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање изрази на основу реалистичних ситуација. Разломци облика $1/n$, $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.</p>	<p>– одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика $1/n$) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у табlici и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа.</p>	<p>Компетенција за учење Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација</p>	<p>1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.1.3.2. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4.</p>

	2. ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ	9	15	24	<p><u>Први део</u> Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула.</p> <p><u>Други део</u> Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).</p>	<p>– разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – одреди обим геометријске фигуре; – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву</p>	<p>Компетенција за учење Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникациј</p>	<p>1МА.1.2.1. 1МА.1.2.3. 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2.</p>
	3. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	3	8	11	<p>Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).</p>		<p>Компетенција за учење Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.4.1. 1МА.1.4.4. 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.5. 1МА.3.4.1.</p>
		66	114	180				

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

БРОЈЕВИ

Развој појма броја и бројевног низа наставак је сазнања о бројевима, стеченог у првом разреду.

Сабирање и одузимање до 100 обухвата све облике усменог поступка сабирања и одузимања. Потребно је темељно обнављање таблица сабирања и одузимања до 20, јер су оне основ за даље упознавање ових операција у блоку бројева до 100. Правила замене места сабирака и здруживања сабирака обнављају се кроз очигледне примере и описују реторички, без формулског записа. За илустрацију правила користе се манипулативна средства као и визуелни прикази. Ученици се кроз примере наводе на логичко разумевање и

функционалну примену замене места сабирака и здруживања сабирака. Овде се води рачуна о мисаоном процесу ученика који треба да буде у директној вези са оним што ученик записује приликом решавања проблема. Ученици ће кроз примере увидети сврсисходност замене места сабирака, као и њихово здруживање, а не постојање ових својстава ради њих самих. При обради поступака сабирања и одузимања у блоку бројева до 100, поред већ упознатог, упознају се случајеви са преласком десетице ($25 + 7$, $25 + 37$, $45 - 8$, $45 - 38$). С обзиром да се поступци сабирања и одузимања заснивају на већ познатим поступцима, ученици могу бити охрабрени да сами откривају поступке рачунања уз употребу упознатих правила замене места сабирака и здруживања сабирака (Нпр. $25 + 7 = 25 + (5 + 2) = (25 + 5) + 2 = 30 + 2 = 32$). Потребно је одвојити довољно времена за активности

рачунања без коришћења папира и оловке, уз подстицање разговора о различитим поступцима које су ученици применили. Омогућити ученицима слободу избора поступка рачунања. Писмени поступак рачунања није предвиђен у другом разреду. Аритметичка операција множења упознаје се као поновљено сабирање (сабирање једнаких сабирака). Скуповно, производ је број

елемената уније дисјунктних једнакобројних скупова. Посматрају се разни примери који представљају мултипликативну схему тј. описују се ситуације (речима, скуповима, визуелно $m \times n$ дијаграмима) када на m места имамо по n елемената. По аналогији, аритметичка операција дељења формира се кроз посматрање разбијања (растављања) скупова са коначним бројем елемената на дисјунктне једнакобројне подскупове (у случајевима када је то могуће). До таблице дељења се долази на основу везе множења и дељења. Нпр. $7 \cdot 3 = 21$ па је $21 : 3 = 7$. Након формирања таблице дељења, формира се појам дељивости броја, утврђује се који бројеви су дељиви датим бројем, односно који број је садржалац датих бројева. Нпр. број 12 је дељив бројевима 1, 2, 3, 4, 6 и 12, односно број 12 је садржалац бројева 1, 2, 3, 4, 6 и 12. Један од важних циљева је памћење таблице множења и дељења до 100, због чега се предвиђа довољно времена и различитих активности за увежбавање и стицање сигурности рачунања. Непотпуном индукцијом кроз примере и анализом сликовних представа долази се до правила замене места чинилаца, здруживања чинилаца, множења и дељења збира и разлике бројем као и множења бројевима 1 и 0, дељења нуле и дељења са 1, без

симболичког записа правила. На основу наведених правила прелази се на случајеве вантабличног множења (односно дељења) једноцифреним бројем. У другом разреду се ради искључиво усмени поступак рачунања. Разматрају се случајеви једначина - математичких реченица исказаних помоћу бројева, знака аритметичке операције и релације једнакости у којима је један од елемената непознат број представљен словом. На основу веза сабирања и одузимања, множења и дељења,

као и добро савладаних таблица сабирања, одузимања, множења и дељења, ученици одређују непознати сабирак, умањилац, умањеник, чинилац, дељеник и делилац (нпр. $7 = x + 5$, $12 : x = 4$). Користе се примери једначина које се решавају и проверавају искључиво директном применом таблица множења и дељења. Ученицима треба указати на значај провере тачности резултата и навикавати их да самостално врше проверу решења, али треба водити рачуна да пречеста употреба провере резултата доводи до аутоматизованог преписивања добијених бројева, чиме се губи смисао самог поступка. Решавање једначина помаже у утврђивању веза аритметичких операција и уочавања могућности да се различите проблемске ситуације могу представити истом математичком реченицом, што

представља развој концепта математичког моделовања. Задаци са теразијама су присутни, у циљу разумевања концепта решавања једначина. Изграђивање појма разломка започиње повезивањем са искуством везаним за реалистичне ситуације деобе целине (јединице) на једнаке делове, почевши од половине, а надовезује се визуелним приказима фигура подељених на подударне делове. Разломци се визуелизују на различите начине и записују симболички. На почетку је корисна манипулација очигледним средствима, нпр. прављење модела разломка пресавијањем папира. Половина датог броја јесте број чија удвостручена вредност даје дати број. Половина, трећина, четвртина... десетина, односно n -ти део броја, где је $0 < n \leq 10$, одређује се на основу табличних случајева дељења (нпр. једна трећина броја 18 је 6 јер је $18 : 3 = 6$). У оквиру ове теме, ученици упознају и други начин записа бројева, односно записивање бројева римским цифрима и принцип читања и писања бројева помоћу њих. Показати ученицима на интернету програме који

конвертују римске цифре у арапске и обрнуто. Такође је корисно и приказати краћи анимирани филм о историји бројева. Решавање проблемских задатака датих у текстуалној форми веома је важан сегмент наставе, јер омогућава повезивање и примену математичких знања у реалистичним ситуацијама. Моделовање проблема у математички запис омогућава ученицима да немеханички приступају задацима и шире и примењују математичка знања. Ученици се подржавају у различитим приступима и начинима решавања задатака. Потребно је дати ученицима довољно времена за решавање оваквих задатака. Корисно је тражити да се, где је прикладно, подаци дати у задатку или добијени у процесу решавања, прикажу у табели или стубичастим дијаграмом. Задаци са новцем нису издвојени у посебну тему, већ их треба обрађивати у оквиру ове теме. Идеја пресликавања се развија прављењем табела зависности. Комбинаторни задаци, задаци одређивања следећег члана низа или уочавање правила у делимично попуњеној табели и попуњавање остатка табеле посебно су подстицајни за развој математичко логичког мишљења. При решавању задатака пажњу усмерити на анализу услова задатака и састављање плана његовог решења: операције које треба обавити, бројеви над којима се обављају операције и редослед којим се извршавају те операције. Ученицима треба показати најрационалнији начин решавања задатка, али не треба инсистирати на таквом решавању задатака. Коришћење дијаграма, схема и других средстава приказивања може помоћи при решавању проблемских задатака. Ученици се подстичу да правилно користе математички језик и употребљавају термине: десетица, јединица, сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика, чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац. Развој писане комуникације подстиче се увежбавањем писања поступка рачунања, представљања информација и описа поступка решавања задатка. Математички диктат, на пример, користан је за увежбавање коришћења одговарајуће терминологије. Усмена комуникација, посебно подстицање ученика да образложе поступак и решење проблема, помажу ученицима да развију способност математичке комуникације.

ГЕОМЕТРИЈА

На почетку ове теме обновити градиво првог разреда које је повезано са овом темом: тачка, права, крива и изломљена линија, дуж, отворена и затворена линија. У другом разреду наставља се развој просторног сазнања. Права се уводи као права линија која нема ни почетак ни крај, а полуправа као део праве који је ограничен са једне стране. За означавање тачака, правих, полуправих и дужи користити правилну математичку нотацију (A , p , Ap и AB). Разликују се отворене и затворене изломљене линије и уводи појам дужине изломљене линије (графички и рачунски) и њено обележавање. Упознаје се појам обима геометријске фигуре прво визуелно, као дужина линије добијене графичким надовезивањем дужи чије су дужине једнаке дужини страница посматране фигуре, а затим рачунски, без употребе формула. Мерењем дужине добијене дужи ученици треба да се увере да је дужина добијене дужи једнака збиру дужина које су добили сабирањем дужина појединачних дужи. На овај начин одређивати и обим троугла, квадрата и правоугаоника, а одговарајуће формуле су предвиђене за следећи разред. Цртају се правоугаоник и квадрат пратећи линије квадратне мреже односно спајањем тачака на тачкастој мрежи. Цртање ових фигура на квадратној и тачкастој мрежи помоћу лењира је добра вежба за развој фине моторике и развијање прецизности и уредности код ученика. Осим тога, корисни су и задаци у којима дати правоугаоник, квадрат или троугао треба померити у квадратној мрежи за задати број страница квадратића нагоре, надоле, надесно или налево, како би се овај део градива повезао са градивом претходног разреда. На опажајном нивоу наставља се развијање појма фигуре симетричне у односу на дату линију на квадратној мрежи. Активностима препознавања симетричних фигура или доцртавања започетог цртежа, показује се разумевање идеје „пресликавања у огледалу” тј. симетричности. Уводи се идеја подударности фигура на интуитивном нивоу манипулацијом и разматрањем да ли би се две посматране дводимензионе фигуре могле довести до преклапања.

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У оквиру области мерења уводе се стандардне мерне јединице за дужину метар, дециметар и центиметар (м, дм, цм), насупрот нестандардним јединицама мере које су ученици упознали у првом разреду. Стандардне јединице мере треба користити у практичним активностима које обухватају цртање дужи задате дужине, мерење и процењивање дужине објеката и растојања у непосредној околини. Решавањем задатка израчунавања дужине развијају се способности изражавања дужине у различитим мерним јединицама као и претварања већих мерних јединица у мање и обрнуто. При рачунању треба водити рачуна о правилном математичком запису. Исто тако, неопходно је и да ученици вежбају да процењују дужине/растојања, провере тачност процене мерењем, а потом и анализирају значајност направљене грешке. Овде треба ученике упознати са тим да се процењивање често користи у свакодневним ситуацијама. У оквиру мерења времена уводе се мерне јединице за време (дан, месец, година, час, минут). У једноставним свакодневним ситуацијама користе се јединице за мерење времена, чита и записује време са часовника. Ученицима задавати задатке у којима треба да допуне реченице одговарајућим јединицама за време, као и једноставније проблемске задатке са рачунањем времена (без претварања јединица мере), укључујући и задатке „планирања времена”. Информације се у задацима дају на различите начине: текстуално, графички или табеларно. Математичке садржаје треба повезивати са садржајима и активностима других предмета (нпр. бројевну полуправу са временском лентом или мерење времена са оријентацијом у времену из Света око нас). Одређени број часова на крају школске године треба одвојити за систематизацију и повезивање градива. На овим часовима треба задавати текстуалне, проблемске задатке, задатке са геометријским приказом аритметичких задатака, текстуалне задатке у којима су дати и подаци који нису битни за решавање задатка, логички задаци са одричним реченицама. Циљ оваквих часова је да се утврди и повеже градиво, да се код ученика развија способност решавања проблема и логичко-комбинаторно мишљење

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: математика – градиво претходног разреда, српски језик, ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: СВЕТ ОКО НАС

Циљ и задаци

Циљ наставног предмета *свет око нас* јесте да ученици упознају себе, своје окружење и развију способности за одговоран живот у њему.

Задаци наставног предмета *свет око нас* су:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- очување природне дечје радозналости за појаве у окружењу и подстицање интересовања и способности за упознавање појава кроз активне истраживачке делатности;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања и рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање свести о потреби и могућностима личног учешћа и доприноса у заштити животне средине и одрживом развоју.

Задаци

- развијање техника сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;
- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
- подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;
- подстицање и развијање истраживачких активности деце;
- подстицање уочавања узрочно-последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;
- описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу;
- слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем-ситуација;
- развијање различитих социјалних вештина и прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;
- развијање одговорног односа према окружењу, интересовања и спремности за његово очување.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЈА И ДРУГИ	7	5	12	Групе људи:родбина, (ван)школска заједница,становници насеља. Права и обавезе чланова групе. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични,школски и празници насеља.	оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; - прихвати последице када прекрши правила понашања; -се понаша тако да уважава различитости других људи; -сарађује са другима у групи на заједничким активностима; -препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; -идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; -разликује потребе од жеља ; -повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; - повеже резултате рада са трудом; -одржава личну хигијену-руку,зуба и чулних органа	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, за рад са подацима.	1ПД.1.5.1, 1ПД.1.5.2, 1ПД.1.5.3, 1ПД.1.5.4, 1ПД.1.5.5, 1ПД.2.5.2, 1ПД.2.5.3, 1ПД.3.5.1, 1ПД.3.5.2
2.	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	10	6	16	Симболи Републике Србије:грб,застава и химна. Типови насеља:село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број оброка,боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства). Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза. Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја,град,мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.	одреди тип насеља на основу његових карактеристика; -оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада и своју улогу у њима; -сарађује са другима у групи на заједничким активностима; -се понаша тако да уважава различитости других људи; -примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; именује занимања људи у свом насељу са околином; - пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; -разликује облике рељефа у свом насељу и околини; - разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, за одговоран однос према здрављу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција.	1ПД.1.5.1, 1ПД.1.5.2, 1ПД.1.5.3, 1ПД.1.6.2.
3,	КРЕТАЊЕ И ОРЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	11	6	14	Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи,пада, лети,плива, котрља се, клиси). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равной подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице:минут,сат, дан, седмица, месец, година,датум, годишња доба. Средства за мерење времена:часовник, календар, лента времена	одабере начин кретања тела , узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; -понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; -наводи примере различитих облика кретања у окружењу; -измери растојање које тело пређе током свог кретања; -одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; -забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; -повеже резултате рада са уложеним трудом; изведе једнос	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, за одговоран однос према околини.	1ПД.1.4.1, 1ПД.1.4.2, 1ПД.1.4.4, 1ПД.2.4.1.

4.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	12	8	20	<p>Рељеф и облици рељефа:узвишења, (брдо, планина), удубљења (долине, котлине) и равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици појављивања воде:површинске воде (текуће,стајаће) и њихови делови (извор, ток,корито, обала). Површинске воде у насељу и околини. Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана,раст, остављање потомства). Функције (улога) делова тела живих бића. Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске). Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи). Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на превиђена места, брига о биљкама и животињама). Сучева светлост и топлота,вода,ваздух и земљиште – неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба</p>	<p>идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; -сарађује са другима у групи на заједничким активностима; -препозна примере повезаности живих бића са условима живота; -разврста животиње из окружења на основу начина живота и исхране; -изведе једноставне огледе пратећи упутства; -разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; -повеже делове тела живих бића са њиховом улогом -негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; -наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; -повеже резултате рада са трудом; -повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; -безбедно поступа пре и током временских непогода; -штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; -разврста отпад на предвиђена места; се понаша тако да уважава различитости других људи.</p>	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.</p> <p>1ПД.1.1.1, 1ПД.1.1.2, 1ПД.1.1.5, 1ПД.1.2.3, 1ПД.2.1.1, 1ПД.2.1.4, 1ПД.2.2.3, 1ПД.2.2.4, 1ПД.3.1.1, 1ПД.3.1.2.</p>
----	----------------------	----	---	----	--	---	--

5.	ЧОВЕК СТВАРА	4	3	7	Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу.	-сарађује са другима у групи на заједничким активностима; -одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; -истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; -именује занимања људи у свом насељу и околини; -повеже резултате рада са трудом; -штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; -пронађе нову намену коришћеним предметима; -разврста отпад на предвиђена места	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.3.6.
УКУ ПНО		44	28	72				

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

Завичајни принцип овом предмету обезбеђује високу осетљивост на контекст у коме ученици живе, односно отвореност за садржаје из дететовог окружења и флексибилност за уважавање карактеристика и одлика најразличитијих средина у којима деца из Србије живе. У том смислу, предмет Свет око нас подразумева отвореност и за садржаје од значаја за националне мањине у складу са простором проучавања природних и друштвених појава. Поред тога, код свих ученика се развија осећај богатства у различитостима међу припадницима различитих националности указивањем на постојање људи који славе другачије празнике, имају различите обичаје, културу становања, исхрану, облачење и сл. Уважавање окружења у којем ученици живе директно је у вези са уважавањем искустава и знања ученика. Ученици у школу долазе са идејама о свету, себи и свему другом што их окружује. Изградили су их личним ангажовањем у свакодневним активностима - играњем, слушањем, посматрањем, размишљањем, разговарањем, неки и читањем итд. Зато је веома важно да полазне тачке у развоју научних идеја о природним и друштвеним појавама и процесима у настави буду управо идеје и искуства са којима ученици долазе у школу. Кроз разноврсне активности којима се уважава средина у којој ученици живе и њихово непосредно свакодневно искуство из конкретне средине, ученицима се омогућава да доживе и разумеју сложеност, разноликост и међусобну повезаност свих чинилаца који делују у њиховом природном и друштвеном окружењу. Истовремено се подстиче њихова радозналост за откривање појава и процеса у природној и друштвеној заједници. Основна интенција наставе Света око нас усмерена је на развој интелектуалних, психофизичких, когнитивно-конативних и социјално-афективних сфера личности ученика. Ученици се оспособљавају да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе. У зависности од исхода који се жели остварити, ученици се подстичу на различите врсте активности које ангажују како поједина чула, тако и више чула паралелно. Синхронизација

чулних утисака даје целовиту слику објеката, процеса, појава и њихову интеграцију у комплексну слику света, а уважава различитости у склоностима ученика при упознавању света и процесу учења. Учење се не завршава на чулним утисцима, већ се наставља уопштавањем ученог кроз описивање, поређење, формулисање закључака итд. У наставном процесу се полази од несистематизованих искуствених сазнања и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе, друштва и културе. Активности ученика се прилагођавају предметним исходима, специфичностима изабраних садржаја и узрасту ученика. Постепено се повећава ниво захтева и самосталности ученика приликом упознавања природних и друштвених појава. Приступ настави и учењу је повезан и са логиком и методологијом научне дисциплине одакле произлази одређени садржај. Тако изучавање биолошких садржаја нужно треба да укључи посматрање и праћење биолошких феномена; изучавање садржаја хемије и физике - закључивање на основу спроведеног огледа или експеримента, итд. Кадгод је могуће приступа се корелацији и интегрисаном приступу садржајима на међупредметном нивоу кроз наставне и ваннаставне облике рада и активности у школи и изван ње. Због природе садржаја предмета и датих исхода пожељно је активности организовати што чешће изван учионице, односно у ближем природном и друштвеном окружењу. За потребе овог предмета посебно су погодни: организоване посете, шетње, излети, настава у природи. Родитељи могу бити добровољно ангажовани као расположиви потенцијал локалне средине, у зависности од њихових знања, могућности и хтења. У оквиру теме Други и ја налазе се садржаји интердисциплинарног карактера који се односе на ученика као друштвено биће, његова права и обавезе у окружењу и друштвеним групама којима припада. Појам (ван)школске заједнице односи се, како на припадност, улоге и односе унутар школе, тако и на припадност, улоге и односе ученика у различитим групама у које се ученик укључује у складу са својим интересовањима и склоностима - спортски тимови, позоришне и фолклорне групе, групе за учење страних језика, математички клубови и сл. Наставак изучавања животних потреба наставља се у правцу разликовања потреба и жеља ученика, на ученицима блиским примерима (нпр. да ли су нове патике заиста потребне или су само последица жеље ученика за новим и актуелним моделом). Кроз разматрање таквих примера ученицима се приближава концепт рационалне и штедљиве потрошње, што је повезано и са исходом који се односи на подстицање ученика на дуготрајнију употребу предмета кроз проналажење нове намене за већ коришћене предмете. И даље се подстиче размишљање и дискусију не само о својим потребама већ и уважавање потреба и осећања других, што представља једну од суштински важних васпитних компоненти, не само овог предмета, већ и свих осталих. И у овом разреду налазе се исходи и садржаји који се односе на здравље и безбедност. И даље је акценат на развијању навика здравог живљења (хигијена тела, разноврсна и редовна исхрана, боравак у природи и физичка активност), али и на оспособљавању ученика да препознају и адекватно реагују у потенцијално опасним ситуацијама по њихово здравље и живот. Посебну пажњу у овом сегменту потребно је обратити на оспособљавање ученика за безбедно учешће у саобраћају (кретање пешака кроз насеље и правила понашања у превозним средствима) и адекватно понашање током временских непогода. Захваљујући концепцији развоја садржаја по спирално-узлазном моделу, наставља се изучавање човека као друштвеног бића које ради и ствара, бира и користи различите материјале због њихових својства која су важна приликом израде различитих предмета. У том смислу, пожељно је бавити се анализом ученицима блиских предмета и тумачењем разлога због којих су направљени од одређеног/одређених материјала, као и разматрањем других могућих материјала од којих може да буде направљен одређени предмет, а да његова сврха остане иста. Осим базичних својстава материјала која су уведена у првом разреду, у другом разреду уводи се испитивање еластичности као сложенијег својства неких материјала. Садржаји о материјалима су такви да омогућавају висок ниво активности ученика - коришћење различитих чула, непосредно (механичко) деловање на материјале, бележење ученог, извођење огледа, описивање, итд. Кретање и сналажење у простору и времену је тема од великог значаја и у другом разреду. Ученици већ имају развијена искуства везана за ову тему, која су несистематизована, и та искуствена знања треба да буду структурисана и освешћена и да омогуће ученику безбедно кретање и сналажење у непосредном окружењу. Приликом истраживања кретања као физичког феномена (облици кретања, утицај облика тела на кретање...) пожељно је да се кретање тела по равној подлози изучава кроз практичне активности (огледе или експерименте). Утицај облика тела и подлоге по којој се тело креће разматра се кроз удаљеност коју тела прелазе у различитим ситуацијама, при чему је пожељно укључити не само процену растојања, већ и њено прецизно мерење уз

коришћење мерних јединица за дужину које се уводе у математици у другом разреду. Ученике је потребно оспособљавати да ове и друге практичне активности реализују пратећи упутства (наставника или учбеника), бележећи уочено и да, на крају, уз мању или већу помоћ наставника формулишу једноставне закључке. С обзиром на просторни оквир садржаја у другом разреду, истражују се карактеристике насеља у којем ученик живи са становишта базичне типологије насеља (село/град), односно уочавања карактеристика које одређено насеље сврставају у сеоско или градско (укључујући и занимања људи у њима). Посебан значај има оспособљавање ученика за сналажење у насељу помоћу адресе, кућног броја и карактеристичних објеката, што је пожељно реализовати кроз практичне активности, како у учионици тако и ван ње. Наставља се и припрема за картографско описмењавање ученика млађих разреда основне школе увођењем појмова рељеф и облици рељефа кроз посматрање насеља и околине и упоређивањем географских објеката и појава у окружењу (узвишења, удубљења и равнице, површинске воде). Сналажење у времену конципирано је тако да се надовезује на основне појмове усвојене у првом разреду (делови дана; сада, пре, после; прекјуче, јуче, данас, сутра, прекосутра; дани у недељи), који се сада проширују временским одредницама: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба. Овакав редослед увођења временских одредница представља пример поштовања дидактичког правила од познатог ка непознатом и од ближег ка даљем. Нове временске јединице уводе се тако да се мањом (већ познатом) мерном јединицом објашњава већа (нова) мерна јединица. Ученици се оспособљавају да правилно користе средства за мерење времена: часовник, календар и ленту времена. Лента времена представља средство за разумевање хронологије догађаја и уводи се кроз приказивање различитих временских периода из личног живота ученика (редослед дневних или недељних активности, кључни догађаји из живота ученика - са колико година је научио/ла да вози бицикл, пошао/ла у први разред, научио/ла да плива и сл.). И даље је важно указивати на цикличност временских одредница и појава у природи (дан, седмица, година, годишња доба). Касније ће се појам цикличности јављати и у другим појавама (животни циклус живих бића, ланац исхране, кружење воде у природи итд.), што је у складу са основним принципима и законима природних наука. Област под називом Разноврсност природе односи се на узајамно дејство живе и неживе природе. Појмови који се односе на живи свет надограђују се на први разред кроз уочавање и апстраховање заједничких карактеристика живих бића и повезивање делова тела живих бића са њиховим улогама. Нове класификације биљака и животиња односе се на делове тела биљака (стабло и лист), начин исхране животиња (што представља припрему за увођење ланца исхране у трећем разреду) и начин живота животиња (домаће/дивље). Однос човека и живог света разматра се из различитих углова - значаја које биљке и животиње имају за опстанак и лакши живот људи, уз препознавање и практиковање понашања које не угрожава биљке и животиње у окружењу. У складу са интересовањима ученика, могу се детаљније истражити улоге неких делова тела човека, тако да се ученици не оптерећују фактографским знањем, него сагледавањем улоге тих делова тела у свакодневним активностима, нези и бризи о њима. Другу димензију односа у природи представља повезаност живих бића са елементима неживе природе као основним условима за живот. Ученици се подстичу да у свакодневним активностима (у школи и ван ње) примењују неке од основних принципа рационалне потрошње - рационално троше производе, односно материјале које користе у свакодневном животу; ако су у прилици, разврставају отпад на предвиђена места; брину се о биљкама и животињама. Пуно разумевање концепта одрживог развоја могуће је тек на каснијем узрасту ученика, али је потребно да се континуирано развија, и то не само на нивоу знања, већ првенствено на нивоу усвојених вредности, ставова и навика. На тај начин се интегришу вредности и утиче на развој ставова важних за опстанак и будућност. Приликом изучавања природних и друштвених феномена нужно је и даље примењивати истраживачки приступ и оспособљавати ученике за различите начине прикупљања података о окружењу, њихову анализу, сврставање у групе и категорије по различитим карактеристикама, вођење белешки и закључивање. Посматрање се проширује праћењем појава које се понављају у одређеним временским периодима (нпр. током годишњих доба). Учествовање у једноставним огледима, које је било наглашено у првом разреду, сада се усложњава реализацијом огледа/експеримента на основу упутства - индивидуално, у пару или групи.

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

- У наставном процесу се полази од несистематизованих, искуствених знања ученика и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе, друштва и културе.
 - Знања која се стичу у оквиру овог предмета треба да буду у функцији одговорног односа према себи, другима и природи. облици ваннаставних активности.
 - Кроз комуникативно-интерактивни приступ ученици се третирају као одговорни и активни учесници у друштвеном чину, а њихова знања и вештине се вреднују јасно одређеним критеријумима.
- Ученици треба да развијају екоцентричан поглед на свет и да опажају да су део природе и да се понашају у складу са њом. Због тога је важно да се на часовима користе очигледни примери, блиски детету (из његовог окружења).
- Кад год је то могуће деету треба омогућити а бира активности у складу са његовим интересовањима и могућностима, као и да уз опрез испробава своје вештине (огледи).
 - За потребе овог предмета посебно су погодни: организоване посете, шетње, организовани излети, екскурзије, осмишљени часови у природи и други

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: свет око нас – градиво претходног разреда, српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ОБЛИЦИ	22	10	31	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испуњено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика)	-користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; -користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; -	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву	
2.	ПРОСТОР	8	6	14	Простор (обликовање простора-школа, учионица, соба, музеј). Кретање (кретање једног облика у простору;кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).	Тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; -изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања. -упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву	

3.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	10	4	14	Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	Повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; -пружи основне информације о одабраном музеју; -разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву	
4.	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	4	8	12	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта)	идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; -преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву	
	УКУПНО:	44	28	72				

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У другом разреду ученици се развијају и уче кроз разноврсне активности и задатке који подстичу радозналост и задовољство у истраживању, експериментисању, размишљању, повезивању, изражавању, стварању, дружењу и сарадњи.

Кључни појмови

Кључни појмови чине конструкцију, основу за развијање програма. Централни појам је простор, јер се све што видимо и доживљавамо налази у простору. Из овог појма су изведени остали кључни појмови. У другом разреду кључних појмова има четири: простор - облик, линија, боја. Централни појам, простор, указује на то да програм није усмерен на ускостручне садржаје, већ на свет у коме ученик живи и одраста и који треба свесно да опажа, доживљава и истражује из различитих углова. Сви садржаји везани за визуелну уметност (укључујући и уметничка остварења из ближе и даље прошлости) у блиској су вези са савременим светом и ученици треба постепено, до краја школовања, да истражују и откривају те везе. Кључни појмови су међусобно чврсто повезани и могу се повезати са појмовима из свакодневног живота, уметности и других програма.

Облици

Облици се истражују посматрањем предмета из свих углова и/или са свих страна. Ове активности подстичу ученике да размишљају о облицима, да пажљивије посматрају и да самостално проналазе мотивацију за ликовни рад. Симетрија се учи искуствено. Ученици могу да савијају једноставне оригами фигуре. Супротности Парови очигледних визуелних супротности уче се искуствено. Уочавање, поређење и приказивање супротности су активности везане за принцип компоновања, контраст, који ће се учити у старијим разредима. У другом разреду се не нуди стручни термин. Један од задатака може да буде заједнички цртеж на натрон-папиру постављеном на зид или цртање на школској табли. Облик и целина Принцип компоновања, доминанта, учи се опажањем истакнутог дела (бића, предмета, боје, линије...) неке целине, без дефиниције и усвајања стручног термина. У ликовним задацима ученици спајају различите материјале и предмете комбинованим поступцима који укључују и везивање чвора и/или машне. Могу да уче како да пакују поклоне, како да ушију дугме, спајају суве гранчице концем у скулптуру коју ће касније осликати темперама..

СПОРАЗУМЕВАЊЕ

Тумачење Невербално изражавање се реализује на интегрисаним часовима или у корелацији са часовима Физичког и здравственог васпитања (драматизација вежбања). Причају се приче које ученик прати одговарајућим покретима, мимиком и кретањем. На пример, опонаша кретање животиња (зеца, змије, кокошке...); радње (махање, руковање, дириговање, чишћење...); кретање услед струјања ваздуха (њихање крошње...) и слично. Ове активности су важне за целокупни развој, за укључивање интровертних ученика, као припрема за сценски наступ и за касније презентовање радова и пројеката. Тумачење слике учи се постепено. Користе се стрип и анимирани филм за одређивање редоследа радње, главних јунака, особина и изгледа јунака... Уводи се и разговор о теми, односно (једноставном) садржају ликовног дела, при чему се не нуди тумачења, већ се дозвољава да ученици слободно исказују мишљење. Ученици треба да обраћају више пажње на знаке у окружењу, почев од важних саобраћајних знакова за пешаке, до ознака на зградама поште, ресторана, апотеке... Могу да добију основне информације о томе како се знаци смишљају и ко их смишља. Слика и реч Предлог је везан за значај учтивости и добронамерне комуникације. Ученици треба да повезују речи и реченице које изговарају и одговарајућу мимику и гест. Такође, треба да усклађују текст и слику. На крају полугодишта могу да дизајнирају честитке. Додатни захтеви су, као и у првом разреду, украшавање слова (иницијала), које ће нацртати или насликати и на мањем и на већем формату папира.

ЛИКОВНЕ ИГРЕ

Боја

Ученици још увек уче о боји истраживањем, не нуде се дефиниције и објашњења шта су основне боје и како да направе изведене боје. У току године се планира више задатака везаних за изражавање утиска или расположења светлим или тамним бојама, односно за повезивање светлих и тамних боја са неким појмом (радост, одмор, туга, смиреност, брзина, бука, детињство...). Боја се повезује и са звуком. Бирају се композиције без текста и тражи од ученика да насликају светлим или тамним бојама свој доживљај музичког дела. На исти начин могу светлим или тамним бојама да изразе доживљај књижевног, ликовног или филмског дела. Било би добро да се ликовни задаци не реализују само сликањем, већ и отискивањем (импровизованим печатима, згужваном кесом, дном пластичне флаше...).

Замишљања

Сврха задатака који се раде на основу разноврсних и непотпуних информација (фотографија, део текста, музичка вињета...), а које ученици треба да допуне и изразе у ликовном раду је развој маште. Од другог разреда и надаље ученици смишљају називе својих радова, јер се и на тај начин развија креативност.

Простор

О амбијенту се учи тако што се ученицима постављају питања: какав утисак неки простор оставља на њих, како се осећају у том простору, шта им привлачи пажњу, а шта им смета, шта би променили и сл. Не нуде се дефиниције и не наводе елементи који чине амбијент. О амбијенту (утиску о простору) разговара се у свакој прилици која се укаже. Ученике би требало упознати са једним одређеним музејом, не само са изгледом зграде и локацијом, већ са ентеријером и врстом експоната, са сврхом чувања експоната, са активностима, односно шта могу да очекују у музеју (тематске изложбе, едукативни програм...), на шта је потребно обратити пажњу... Пројекти везани за обликовање простора могу да буду обликовање макета и обликовање дела простора у школи. Најједноставније макете обликују се техником клуаж. Ученици обликују куће, зграде и друге делове насеља од разноврсне амбалаже (кутијице од лекова, кутије од кекса...), појединачне елементе лепе на картонску подлогу и премазују белом бојом (еколошка боја за зидове). Касније могу фломастерима да доцртају детаље (прозоре, врата...), али је важно да композиција не буде шарена. Осим насеља које им је познато, могу да обликују и насеља из прошлости, насеља других култура или насеље из маште. Основна сврха овог пројекта је организација композиције у простору и сарадња. Кретање Ученици треба да опажају кретање бића и машина. На пример, како лети једна птица, а како јато птица; како се креће један пешак, а како група пешака... Затим, које материјале може да покрене струјање ваздуха у затвореном простору (лишће, папир,

картон, камен, пластика...). Обликовање дела простора у школи може да буде израда мобилне скулптуре (и да се веже за кретање услед струјања ваздуха). Сцена

Обликовање елемената сцене, маске и костима за школску представу реализује се у пројектној настави (није нужно да представа буде реализована, важно је припремање). Ученици обликују маске, костиме и реквизите према садржају одабраног текста (бајке, песме, драмског текста...).

Програм ликовне културе даје сваком наставнику слободу, могућности да испољи креативност, да проналази одговарајуће облике, методе и средства за реализацију. Упутство ће му помоћи у процесу стварања сопствених идеја, никако, дакле, шаблона, односно очекује се да и сам наставник буде креативан у свом раду. Захтев прилагодити узрасту ученика (могућностима) чиме ће бити задовољен елементаран захтев за предвиђено време, до два часа, да ученик заврши свој рад; Водити разговор са ученицима како би сваки ученик, пре почетка рада, дошао до своје идеје, а на основу садржаја које се нуди; Ученик ће стварати сопствене идеје ; испољиће своју креативност

Предвидети око 60% обраде новог градива и 40% вежбања. Утврдити идентификацију садржаја, ниво захтева за ученике; У процесу мотивисања водити разговор о предвиђеним садржајима чиме ће се остварити услови (ослањајући се на знање ученика стечена у другим областима) да сваки ученик пронађе своју тему за рад; Ученик треба да истражује, да се труди да реши проблем, а тиме буде креативан.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика, музичка култура , свет око нас, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ:

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем уметничке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање звука);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења (исказивање осећања о музици која се изводи и слуша);
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Садржаје музичке културе чине следеће активности: извођење (певање/свирање), слушање и стварање музике.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ				Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори)-звучи из природе и окружења. Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг), јачина (гласан – тих), висина (висок – дубок). Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике Музичка прича. Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности. Музички бонтон.	објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; -разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; -издвоји основне музичке изражајне елементе; -препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; -повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментим	Дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенција за решавање проблем	

2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ				Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер, рачунар...). Изговор бројалице у ритму уз покрет. Звучне ономапоје и илустрације. Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју. Дечји и алтернативни инструменти и начин свирања на њима. Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме-пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука	изговара у ритму уз покрет бројалице; -пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; -изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; -свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; -повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; -учествује у школским приредбама и манифестацијама; -направи дечје ритмичке инструменте;	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.	
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО				Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономапоје и илустрација на краћи литерарни текст	осмисли покрете уз музику; -осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, - осмисли одговор на музичко питање; -осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај -поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; -користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.	
	УКУПНО:	29	7	36				

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Природа саме музике, па и предмета музичка култура указује на стално прожимање и садејство свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област се не може изучавати изоловано од друге и бити сама себи циљ, а да се истовремено не разговара о свим другим аспектима музике. Музику од почетка треба повезивати са што више догађаја у животу детета. Настава је усмерена на остваривање исхода и даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење у оквиру овог предмета подразумева активно слушање музике, лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике и музичко стваралаштво. Паралелно одвијање различитих музичких активности подстиче фину менталну комбинаторику, драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика, као и одличну основу за интеграцију са другим предметима. Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Музичке активности су говор у ритму, певање, свирање, покрет уз музику, слушање музике и видови стваралаштва. Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика се развија дух заједништва кроз рад у групама и у одељењу, као и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. У оквиру саме организације часа преовлађује активност којом треба да се савлада нови музички садржај, али је она увек у комбинацији са другим музичким активностима. Полази се од

централне теме (нпр. назива песме која се учи, или композицији која се слуша). Процес учења увек полази од што квалитетнијег избора музичких примера. Специфичност предмета се огледа у томе да се музичке активности одвијају паралелно или једна музичка активност логички води ка другој. На пример, извођење бројалице уз покрет води ка свирању на дечјим ритмичким инструментима. Вежбе правилног држања тела, дисања и говорне артикулације претходе обнављању познатих песама, које су опет садржајно и/или музички сличне оној коју ће учити. Уз песму или бројалицу може се свирати ритмичка пратња. Слушање музике може се комбиновати са свим другим активностима. Најважнији покретач наставе је принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање. Настава музичке културе остварује се кроз следеће области:

- Слушање музике,
- Извођење музике,
- Музичко стваралаштво.

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ

Слушање музике је активан психички процес који подразумева емоционални доживљај и мисаону активност. Композиције које се слушају својим трајањем и садржајем треба да одговарају опажајним могућностима ученика. Композиција се први пут увек слуша у целини (демонстративно слушање), са унапред постављеним задатком за слушање музике - уочавање извођачког медија: инструментално или вокално (соло, групно) или оркестарско музицирање. Свако следеће слушање (три до четири пута) је фрагментарно у оквиру кога се издвајају упечатљиве целине и анализирају носећи елементи музичког дела - у случају литерарног садржаја (текстуална анализа), понављања, мелодија, темпо, ритам (аналитичко слушање). Повезујући постепено елементе музичког дела са карактером самог дела, ученик се развија у смеру активног слушања музике, а квалитетном комуникацијом између наставника и ученика долази до постепеног утицаја на развој естетске осетљивости, музичког укуса и интересовања и припремају се услови за развијање естетског процењивања. Ученичка знања из различитих области треба повезати и ставити у функцију разумевања слушаног дела.

ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ

Сваки аспект извођења музике има непосредан и драгоцен утицај на развој ученика. Извођењем музике активира се велики број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење и fine моторичке радње. Посебну пажњу треба усмерити на спонтане покрете као одговор на музички доживљај. Бројалице Бројалице су драгоцен музички садржај у настави музичке културе за развијање ритмичких способности ученика. Слогови бројалице изговарају се у ритму, прецизно и увек праћени одговарајућим покретом. Покрет који прати бројалицу представља извођење пулса, ритма или груписање удара. Учењем и извођењем бројалица, развијају се ритмичке способности и припрема свирање на дечјим инструментима, због чега је извођење бројалице добра уводна активност пре учења песме или свирања на дечјим ритмичким инструментима. Певане бројалице подразумевају мелодију малог обима од неколико тонова, па су погодне за почетак наставе и као уводна активност пре певања песама, уколико садржај бројалице корелира са садржајем текста нове песме. Правилан исход учења бројалице видљив је добијањем ритмички уједначеног покрета целе групе. Певање Избор песме треба да буде примерен узрасту ученика и њиховим интересовањима (тематика, ритмичка конструкција, форма, артикулација мелодијских скокова, садржај, мелодија и ритам). Вежбе правилног држања тела, дисања и говорне артикулације треба да претходе обнављању познатих песама, које су опет садржајно и/или музички сличне оној коју ће учити. Рад на песми почиње обрадом литерарног текста (мотивациони разговор), а након тога следи звучна демонстрација. Песма се учи по деловима, а затим спаја у целину. Важно је увек обратити пажњу на правилну дикцију и инсистирати на изражајном извођењу песме. Једноставни модели и наменске песме чији се почеци везују за боје служе за стварање звучног фонда и представа. На овом нивоу модели се уче по слуху. Музичке игре У настави музичке културе пожељно је што чешће повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара. Поред музичких игара са певањем, музичких игара са певањем уз инструменталну пратњу, инструменталних музичких игара,

традиционалних музичких игара са певањем и без певања (само уз инструменталну пратњу), дидактичких музичких игара, музичку игру може да представља и било која песма чији литерарни садржај може да буде исказан покретом. Музичка игра се обрађује као песма по слуху, након чега следи усвајање покрета. Циљ извођења сваке игре је постизање уједначеног покрета целе групе. Група се формира слободним избором, тако што се води рачуна о броју ученика који чине групу (ако није другачије прецизирано, група максимално треба да има до шест ученика). Сви ученици учествују у извођењу музичке игре, међусобним смењивањем група, све док игру не изведе цело одељење. Свирање Ова активност се реализује на дечјим и алтернативним инструментима (тело, предмети из окружења, инструменти које деца направе по узору на Орфове). Тонску боју инструмената треба повезивати са музичким садржајем. Примери ритмичке пратње могу бити: - извођење пулса (основне ритмичке јединице), - извођење ритма (који се поклапа са говорним ритмом бројалица и песама па се као такав једноставно учи по слуху), - груписање удара - различитим покретима и различитим изворима звука се на један начин изводи наглашена прва у такту, а лакшим покретом и слабијим извором звука друга, односно остале слабије наглашене у такту, - ономатопеја звучних илустрација - специфична места у тексту песама могу се звучно илустровати адекватним инструментом или неким другим предметом. У извођењу инструменталних аранжмана ученици се деле у две групе ако је то могуће.

МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО

Дечје музичко стваралаштво подстиче музичку машту, утиче на развој стваралачког мишљења, продубљује интересовања и тако доприноси квалитетнијем остваривању позитивних исхода наставе. Стваралаштво може бити заступљено кроз: - импровизацију игре/покрета на одређену музику - израду дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала - музичке импровизације - музичка питања и одговоре - компоновање мелодије на задати текст - илустрацију доживљаја музике - одабир познатог музичког садржаја у односу на литерарни. Сви видови музичког стваралаштва реализују се искључиво по слуху, без записивања мелодија.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика, ликовна култура, свет око нас, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							

	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ			<p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој кординације.</p>	<p>- примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - разликује правилно од неправилног држања тела - успостави правилно држање тела; - правилно дише током вежбања; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање</p>	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу</p>	
--	---------------------	--	--	---	--	--	--

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ			<p>Ходање: -кратким корацама, -дугим корацама, -у различитом ритму, -ходање опружањем стајне ноге, -ходање са реквизитом, -ходање са променом правца и смера. -ходање комбиновано са различитим покретима, -ходање преко ниских препрека - елементарне игре са ходањем. Техника трчања: -трчање преко препрека, -трчање са променом ритма -трчање са променом правца и смера -брзо трчање стартом из различитих почетних положаја, -трчање 30м -елем.игре са трчањем Прескакање вијача, палица и др.реквизита поређаних на тлу једноножним и суножним одскоком. Комбинације скокова. Скок удаљ и увис из места и залета. Скок са повишене површине. Припремне вежбе за прескок. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања. Ходање и трчање са котрљањем лопте. Бацање лоптице из места у даљину и у циљ.Бацање лоптице из кретања.Бацање лоптице увис без и са окретом за 360.. Вођење лопте једном и другом руком у месту и кретању. Додавање лопте једном и др.руком. Вођење лопте у ходању и трчању. Гађање лоптом у импровизовани кош,ниски кош и гол. Елем.игре са вођењем, додавањем и гађањем лоптом у циљ. Штафетне игре и друге елем.игре лоптом. Помицања на дохватном вратилу са погрченим ногама у вису предњем. Помицање у вису предњем окретањем за 180 са укштеним хватом. Њихање уз помоћ. Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, за одговоран однос према здрављу, естетичка компетенција. Програм наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања за школску 2020/21.г. 48 Узмак корацама уз косу површину. Бочно пењање уз лестве са наизменичним прехватањем и опирањем истовремено обема ногама. Два повезана колута напред.. Колут напред и скок пруженим телом. Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Колут назад. Састав од научених елемената. Игре са усвојеним вежбама. Проширени садржаји. Колут напред из упора стојећег опружених ногу. Колут преко лопте. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби. Основни садржаји Мала вага на тлу, клупи и ниској греди. Ходање привлачењем на целом стопалу и успон. Ходање опружањем стајне и предножењем замајне ноге. Ходање уназад на греди. Састав допунити наученим вежбама Проширени садржаји Наскок кораком на греду. Чучањ и окрет у чучњу за 90 и 180. Састав из првог разреда допунити вежбама ходањем уназад и окретом у чучњу за 180. Одељењско такмичење.. Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови Прескакање вијаче на различите начине. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластисом. Полигон и елементарне игре Народно коло и дечији плес по избору. Повезивање елемената из првог разреда у композицију-састав. Основни ритмички покрети са реквизитима Прескакање вијаче уназад. Комбиновано прескакање вијаче напред-назад. Ходање и трчање са бацањем и хватањем лопте и обруча. Вежба са вијачом. Комбиновани полигон од усвојених вештина.</p>	<p>- комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - препозна лепоту покрета у вежбању; -се придржава правила вежбања - вреднује успех у вежбању</p>	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, за одговоран однос према здрављу, естетичка компетенција.</p>	
-------------------	--	--	--	--	--	--

					Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам пристојно. Моје здравље и вежбање.. Мишићи, зглобови и кости мога тела.. Телесни развој. Лична хигијена. Хигијена простора за вежбање. „Шарени-разноврсни оброк“ – прав илна исхрана Значај воде за организам и вежбање	- поштује правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - уочава улогу делова тела у вежбању; - уочи промену у расту код себе и других; - препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - наведе врсте намирница у исхрани; - препознаје везу вежбања и уноса воде; - повеже ходање и трчање са позитив	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.	
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	47	61	10 8				

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ

На свим часовима као и на другим организационим облицима рада, посебан акценат се ставља на: - развијање физичких способности које се континуирано реализују у припремном делу часа. Део главне фазе користи се за развој основних физичких способности узимајући у обзир утицај који наставна тема има на њихов развој. Методе и облици рада бирају се у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад; - подстицање ученика на самостално вежбање; - учвршћивање правилног држања тела.

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ

Усвајање моторичких вештина остварује се путем основних и проширених програмских Усвајање моторичких вештина остварује се путем основних и проширених програмских садржаја тако што се примењују основни дидактичко-методички принципи и методе рада неопходне за достизање постављених исхода. Усвојене моторичке вештине ученицима треба да омогуће примену у свакодневним и специфичним животним ситуацијама. Ученицима који имају потешкоћа да усвоје неке од садржаја, задају се вежбања слична али

лакша од предвиђених или предвежбе. Ученику који има потешкоће да достигне предвиђени исход, оставља се могућност да тај исход достигне у наредном периоду. Усавршавање неких моторичких задатака је континуирани процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд.). У раду са напреднијим ученицима, реализују се проширени садржаји. Кроз процес реализације програма неопходно је пратити способности ученика за различите физичке активности. Пре рада на усвајању нових моторичких вештина из наведених наставних тема, неопходно је поновити моторичке вештине усвојене у првом разреду.

ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА

Ова наставна област реализује се кроз све организационе облике рада, наставне области и теме уз практичан рад. Достицањем исхода ове наставне области, ученици стичу знања, вештине, ставове и вредности о вежбању (основним појмовима о вежби, како се неко вежбање изводи и чему конкретна вежба и вежбање служи), физичком васпитању, спорту и здрављу. Основне информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу. Ова наставна област обухвата: формирање правилног односа према физичком вежбању и здрављу; развијање и неговање другарства; препознавање негативних - неприхватљивих облика понашања у игри и др. Поред наведеног, у овој области потребно је радити и на: неговању патриотских вредности (народне традиције) и мултикултуралности; формирању правилног односа према различитостима, чувању личне и школске имовине, неговању друштвених вредности, итд. Наставне теме Вежбе на тлу и Вежбе равнотеже остварују се реализацијом основних и проширених садржаја.

ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ

При планирању вежбања у припремној фази часа, треба узети у обзир утицај наставне теме на физичке способности ученика и применити вежбе чији делови биомеханичке структуре одговарају основном задатку главне фазе часа и служе за обучавање и увежбавање конкретног задатка. Методе вежбања које се примењују у настави су тренажне методе (континуирани, понављајући метод), прилагођене узрасним карактеристикама ученика. У раду са ученицима примењивати диференциране облике рада, доzirати вежбања у складу са њиховим могућностима и примењивати одговарајућу терминологију вежби. Време извођења вежби и број понављања, задају се групама ученика или појединцима у складу са њиховим способностима, тако што се води рачуна о постизању што веће радне

ефикасности и оптимизацији интензитета рада.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика, ликовна култура, музичка култура , свет око нас, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице

Предмет: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања. Програм предмета Дигитални свет у другом разреду основне школе чине три предметне области: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
	Дигитално друштво	10	10	20	-упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; - користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; – наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја;	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.	Комуникативна компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.	
	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	4	2	6	-објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; – реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; – организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја;	Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. Понашање на интернету – интернет бонтон. Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.	Комуникативна компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.	
	Алгоритамски начин размишљања	5	5	10	предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; -својим речима објасни појам алгоритам; – анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; – креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; – анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; – уочи и исправи грешку у	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском	Комуникативна компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција,	

				једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); – креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја	језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. Уочавање и исправљање грешака у програму.	компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.	
	UKUPNO	19	17	36			

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Предмет Дигитални свет намењен је развијању дигиталне компетенције код ученика другог разреда основне школе. Програм наставе и учења за други разред оријентисан је на процес учења и остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет Дигитални свет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика, који су груписани у три наставне теме: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања. Наведене исходе потребно је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика. Наставник треба да реализује наставу у кабинету за информатику и омогући ученицима да користе рачунаре на начин који директно доприноси остваривању дефинисаних исхода учења. Препорука је да два ученика користе један рачунар како би се развило вршњачко учење, делила одговорност и развијао тимски рад. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика. Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза. Важно је да наставници помогну ученицима који немају могућност приступа технологији од куће тако што ће их, у кабинету за информатику, повезати са ученицима који су дигитално спретни и радити на поспешивању вршњачког учења. Обавезивање ученика да користе наставне материјала за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу – могућност приступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе.

Дигитално друштво

У циљу достизања исхода упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе и користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника) наставник иницира разговор са ученицима на тему онлајн учења: – какав је то вид учења; – по чему се разликује, а по чему је сличан учењу у школи; – које су предности, а које слабе стране једног и другог облика учења. На основу одговора ученика, наставник износи чињенице о онлајн учењу наглашавајући да је оно саставни део традиционалног учења, да представља подршку учењу код куће и омогућава образовни контакт са наставником и ван школског времена. Ученицима треба демонстрирати основне могућности школске платформе за онлајн учење.

Безбедно коришћење дигиталних уређаја

У активностима за достизање исхода објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја, разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету, реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин и наведе неке од начина на

које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу треба нагласити да комуникација путем дигиталних уређаја не може да замени живи контакт са другим људима, али свакако доприноси да се не осећамо искључени из дешавања око нас. Разговарати са ученицима о видовима дигиталне комуникације и, ослањајући се на искуство и запажања ученика, објаснити карактеристике сваког од поменутих видова (друштвене мреже, Вајбер групе, имејл, видео-састанци и сл.). Важно је нагласити да је у правилима коришћења друштвених мрежа наведено колико година требају да имају особе које те мреже користе. Старосне границе нису успостављене без основа и онај ко наведе лажни број својих година ризикује да сноси одређене последице и доведе себе у опасне ситуације. Упознати ученике са правилима писане онлајн комуникације и интернет бонтоном.

Алгоритамски начин размишљања

У оквиру активности за достизање исхода својим речима објасни појам алгоритам и анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски, ученике треба ставити пред проблеме које треба да декомпонују и њихово решење прикажу у форми низа корака, при чему се треба ослањати на образовно искуство из првог разреда. Међу проблемима треба да се нађу и они чије решавање захтева понављање одређених корака изван број пута или непрестано. Дефинисани низ корака наставник назива алгоритмом и подстиче ученике да овај појам објасне на узрасту примерен начин. Користећи одабрано окружење за визуелно програмирање локализовано на српски језик демонстрирати ученицима како се креира рачунарски програм. За достизање исхода креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику, анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради и уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички) потребно је ученицима дати задатке да креирају једноставне линијске или програме који садрже једноставна понављања, које затим тестирају и, по потреби, коригују све до постизања жељеног резултата. Наставник ставља пред ученике неколико раније креираних програма, које они треба да анализирају и објасне шта и на који начин раде. Представити ученицима процес програмирања расположивог физичког дигиталног уређаја (робота, микроконтролера) у окружењу за визуелно програмирање које је локализовано на српски језик. У оквиру програма „Школе за 21. век” све основне школе добиле су микроконтролере који се могу употребити за рад на часу. У оквиру активности за достизање исхода креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја и уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички) ученици креирају програме које, уз помоћ наставника, читавају у физички дигитални уређај. Након анализе понашања физичког дигиталног уређаја, по потреби, коригују програм све док не постигну жељени резултат. Сврха ове активности јесте очигледна употребљивост знања које су ученици претходно конструисали при раду у одабраном програму за блоковско програмирање. На тај начин остварује се трансфер знања – ученик схвата да логика програмирања не зависи од алата у коме програмирамо, нити од врсте дигиталног уређаја. Наставник треба посебно да нагласи нагласи чињеницу да учење програмирања представља трајно знање, које је применљиво и у годинама које долазе.

ДРУГИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва

ТЕМА	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
НАЗИВ				

<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p>	<p>36</p>	<p>Групни идентитет Ко смо ми - сличности и разлике? Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...). Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост. Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи. Осећања Изражавање сопствених осећања. Осећања других, како их препознајемо и уважавамо. Веза осећања са мислима и понашањима. Потребе и права Моје потребе и потребе других. Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања. Веза са правима. Права детета Конвенција о дечјим правима. Различити смо, али су нам права иста. Људска права важе свуда и за сваког. Кршење и заштита права Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи. Знам како и коме да се обратим за помоћ. Школа као заједница Вредности школе као заједнице - равноправност, одговорност, солидарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Правила у школи и њихова функција. Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице. Односи у заједници Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? Како комуницирамо у групи? Насилна и ненасилна комуникација. Сукоби Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог. Посредовање у сукобу. Конструктивно решавање сукоба. Безбедност ученика у школи Ученици имају право на заштиту и безбедност. Правилник школе о безбедности ученика. Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе - на излету и на настави у природи. Безбедност ученика је одговорност свих - запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе. Безбедно и небезбедно понашање на интернету. Одговорна употреба мобилног телефона. Како учинити школу безбедним местом за све - планирање и извођење једноставне акције. Корази у планирању и извођењу акције. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције - подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције - видео-снимци фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе - приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноя, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције - чиме смо задовољни, шта је могло бити боље</p>	<p>разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; - искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; - препозна и уважаји осећања и потребе других; - наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима; - прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; - препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ; - се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; - наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; - разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; - саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; - даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу; - представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; - се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; - наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; - препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета; - сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; - износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи; - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује 	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција</p>
<p>ПРОЦЕЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p>				
<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>				

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Циљ и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у другом разреду основне школе јесте прихватање да је постојање израз заједништва личности, а да личност постоји само у заједници слободе са другом личношћу.

Задаци: Ученик треба да:

- Уочи да Литургија није обичан догађај
- Уочи да се на Литургији појављује Бог као заједница личности: Оца, Сина, Христа и Светог Духа;
- Упозна структуру Литургије Разликује радње на Литургији
- Уочи да је Исус Христос, иако физички доступан, присутан на Литургији као плод наше љубави према њему.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА
				обраду	вежб.	понављ	
Ученици треба да: -уоче да Литургија није обичан догађај; - уоче да се на Литургији појављује Бог као заједница личности:Оца,Сина и Светога Духа; -упознају структуру Литургије; -разликују радње на Литургији;	- Бог је заједница личности Оца, Сина и Светог Духа (биће као заједница, као љубав).	-дијалогска, разговор, демонстративна, посмаграње, рад на тексту	-индивидуални, фронтални, рад у пару, групни рад	5		1	-контролни рад -одговарање -тест
	- Структура Литургије - цркве (епископ, свештеници, ђакони и народ).			5		1	
	- Литургија - откривање Бога (литургијско искуство Бога, личности, слободе, љубави. Бог као биће заједнице).			5		1	
	- Литургија је и присуство Христово и ишчекивање доласка Христовог (љубављу према Христу чинимо да је Он присутан међу нама на Литургији иако је физички одсутан).			1	1	1	
- уоче да је Исус Христос, иако физички одсутан, присутан на Литургији као плод наше љубави према њему.	-Постојање природе је израз љубави Бога и човека.			6	2	3	
	-Бог је створио свет да са њим има вечну заједницу љубави преко човека и да у тој заједници човек буде вечно и непоновљиво биће.			1		3	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Конкретно у другом разреду треба наглашавати: Да је Бог заједница конкретних личности:Оца,Сина и Св.Духа; Да Бог није идеја и апстрактан појам; већ жива личност која је постала човек и зато се среће преко човека у Литургији; Да богољубље истовремено значи и човекољубље У току сваке године, конкретно пре свих наилазећих великих празника, како Господњих, тако и Богородичиних и светитељских, треба упознати ученике са историјом настанка празника и садржином догађаја који се слави

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

-Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ТРЕЋИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;

- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЈЕЗИК	30	16	46	Грамматика и лексикологија	<ul style="list-style-type: none"> – разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила; 	<p>Комуникативна,</p> <p>за учење,</p> <p>за рад са подацима,</p> <p>за решавање проблема,</p> <p>естетичка</p>	<p>1CJ.1.4.1.</p> <p>1CJ.1.4.1.</p> <p>1CJ.1.4.2. 1CJ.2.4.1.</p> <p>1CJ.2.4.4.</p> <p>1CJ.2.4.6.</p> <p>1CJ.3.4.4.</p> <p>1CJ.2.3.2.</p>
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	28	35	63	Говорна култура и писано изражавање	<ul style="list-style-type: none"> – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; <ul style="list-style-type: none"> – уочи хумор у књижевном делу; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; 	<p>Комуникативна,</p> <p>за учење,</p> <p>за рад са подацима,</p> <p>дигитална,</p> <p>за решавање проблема,</p> <p>за сарадњу,</p> <p>предузетничка,</p> <p>естетичка</p>	<p>1CJ.0.1.1.</p> <p>1CJ.0.1.2.</p> <p>1CJ.0.1.3.</p> <p>1CJ.0.1.4.</p> <p>1CJ.0.1.5.</p> <p>1CJ.0.1.7.</p> <p>1CJ.0.1.8.</p> <p>1CJ.1.3.1.</p> <p>1CJ.1.3.2.</p> <p>1CJ.1.3.3.</p> <p>1CJ.1.3.4.</p> <p>1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6.</p> <p>1CJ.1.3.8.</p> <p>1CJ.1.3.9.</p> <p>1CJ.1.3.10.</p> <p>1CJ.2.3.1.</p> <p>1CJ.3.3.4.</p> <p>1CJ.3.3.6.</p> <p>1CJ.2.3.3.</p>
3.	КЊИЖЕВНОСТ	36	35	71	Књижевност Вештина читања и разумевање	<ul style="list-style-type: none"> – чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; <ul style="list-style-type: none"> – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; 	<p>Комуникативна,</p> <p>за учење,</p> <p>за рад са подацима,</p> <p>за решавање проблема,</p> <p>за сарадњу,</p> <p>естетичка,</p> <p>за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини</p>	<p>1CJ.1.5.1.</p> <p>1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3.</p> <p>1CJ.1.5.4.</p> <p>1CJ.2.5.2.</p> <p>1CJ.2.5.3.</p> <p>1CJ.2.5.4.</p> <p>1CJ.2.5.5.</p> <p>1CJ.3.5.1.</p> <p>1CJ.1.2.1.</p> <p>1CJ.1.2.2.</p> <p>1CJ.1.2.4.</p> <p>1CJ.1.2.5.</p> <p>1CJ.1.2.6.</p> <p>1CJ.1.2.8.</p> <p>1CJ.2.2.2.</p> <p>1CJ.2.2.4.</p> <p>1CJ.2.2.7.</p> <p>1CJ.2.2.8.</p> <p>1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.5.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

За усавршавање читања и писања користе се систематика вежбања: гласно читање протумаченог текста из читанке или шире лектире, уз аналитичку и критичку процену таквог читања: тихо читање текста и непосредно пре разговора о њему; читање по улогама. Диференцирана настава на три нивоа, тематска настава, истраживачка настава, лексичке и језичке игре, зидне новине и изложба литерарних радова. Граматички садржаји се изучавају поступно и селективно у складу са узрастом ученика од III до VIII разреда у концентричним круговима и континуираним низовима.

Правопис се савлађује путем систематских вежбања елементарних и сложених које се организују често различитим облицима писмених вежби. Садржај граматике и правописа се остварује и применом диференциране наставе на три нивоа сложености, радом на различитим текстуалним материјалима, илустрацијама и графичким представљањем језичких појмова и њихових односа, кооперативним радом у малим групама, истраживачком наставом, лексичким играма, индивидуализованим задацима, тематском и проблемском нјаставом.

Језичку културу реализовати кроз основне облике усменог и писменог изражавања, препричавања и причања.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик – градиво претходног разреда, математика, ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења.

Задаци су да:

- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост;
- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Посебни стандарди

Разумевање говора

Ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.

Разумевање писаног текста

Ученик чита са разумевањем кратке писане и илустроване текстове у вези са познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама самостално или уз помоћ наставника.

Писмено изражавање

Ученик у писаној форми изражава краће поруке према познатом узору, поштујући правила писаног кода.

Интеракција

Ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.

Знања о језику³

Препознаје основне принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију

- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.).

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- препознаје слова, написане речи и реченице које је усмено већ усвојио и поштује правописне знаке приликом читања
- разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, акцентује речи, поштује ритам и интонацију
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ
- описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију, користећи усвојене речи и реченичне моделе.

Интеракција

Ученик треба да:

- са саговорницима размењује неколико основних исказа у вези са конкретном ситуацијом
- размењује информације о хронолошком и метеоролошком времену
- учествује у комуникацији (у пару, у групи, итд.)
- препознаје кад нешто не разуме, поставља питања и тражи разјашњења.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- поштујући правопис преписује, допуњава и пише речи и краће реченице у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем.
- пише своје личне податке (име, презиме и адресу)
- прави спискове са различитим наменама (куповина, прослава рођендана, обавезе у току дана...)
- допуњава честитку.

Знања о језику⁴

- препознаје основне граматичке елементе
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости)
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Р.БР.	ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

1.	Back to school	1	2	3	<p>Поздрављање и предствљање; алфавет; давање и реаговање на инструкције; бројеви 1–100</p> <p>Let's start</p> <p>The Burglars</p> <p>Imperative</p> <p>Numbers 1–100</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Одговоран однос према околини</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3. 1.1.4 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.2.1 1.2.4 1.3.1</p>	<p>Разумеју једноставне поздраве и реагују на њих; поздрављају и отпоздрављају користећи једноставна језичка средства; питају и кажу како се зову; препознају и именују предмете из учионице; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; саопштавају једноставна упутства и налоге; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на позив; упућују позив на заједничку активност; именују бића и предмете који се односе на тему; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се односе на бројеве 1-100; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>
2.	My day	4	3	7	<p>Описивање дневне рутине; давање информација о себи; тражење и давање информација о другима; исказивање времена; описивање догађаја у садашњости; исказивање молбе и захвалности</p> <p>Telling the time</p> <p>Song: Mr Blue/Present simple</p> <p>Story: What a day</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.2.1 1.2.4 1.3.1.</p>	<p>Препознају и менују свакодневне активности; разумеју једноставна питања личне природе и одговарају на њих; разумеју кратке, једноставне молбе и одговарају на њих; упућују кратке, једноставне молбе; исказују и прихватају захвалност на једноставан начин; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се односе на хронолошко време; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; уочавају сличности разлике у дневној рутини у циљној култури и код нас; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>
		4	3	7	<p>Описивање животиња и окружења; изражавање допадања и недопадања; тражење и давање основних информација о другима</p> <p><i>likes/doesn't like</i></p> <p>Song: Lovely</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема;</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.3 1.2.4 1.3.1 2.1.1</p>	<p>Препознају и именују дивље животиње; разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и недопадање; разумеју једноставне описе бића; описују бића користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве</p>

3.	The zoo				peas / present simple questions and short answers Story The ZOO keeper	Сарадња		комуникације.
4.	Where we live	4	3	7	Описивање места/ окружења; изражавање припадања/ неприпадања; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање положаја у простору <i>has got</i> – questions and short answers Song: Our town / prepositions Story: The tree on the track	Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1	Препознају и именују места у граду; разумеју једноставан опис места; описују место користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања и недопадања; изражавају допадање и недопадање; разумеју позив на заједнички активност и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју једноставне исказе за изражавање припадања и неприпадања; разумеју исказе у вези са положајем у простору; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтивне комуникације.
5.	The market	4	4	8	Описивање врста и порекла хране; изражавање жеља и потреба; исказивање броја и количине Song: Would you like some fruit / Is (Are) there any...? Story: Bad apples	Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1	Препознају и именују врсте хране; разумеју једноставне описе хране и исказе који се односе на изражавање жеља и потреба; размењују информације које се односе на описе хране и порекло хране; разумеју једноставна питања личне природе и одговарају на њих; исказују и прихватају захвалност; изражавају основне потребе једноставним језичким средствима; разумеју и саопштавају једноставне изразе који се односе на бројеве и количину; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтивне комуникације.
6.					Описивање простора; изражавање	Компетенција за учење, Дигитална компетенција,	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4	Препознају и именују делове намештаја; размењују

		4	3	7	<p>припадања/неприпадања, поседовања/непоседовања; усмено и писано тражење и давање информација о положају у простору</p> <p><i>This/that – these/those</i></p> <p>Song: Little Tim / Whose... <i>this/these ...</i></p> <p>Story: Tidy up!</p>	<p>Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1</p>	<p>информације о положају у простору; описују предмете и места из свог окружења; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и дају једноставна појашњења у вези са положајем у простору; уочавају сличности и разлике у изгледу животног простора у циљној култури и код нас; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>
7.	People	4	3	7	<p>Описивање бића; представљање себе и других; исказивање потреба, осета и осећања; честитање рођендана</p> <p><i>Am/is/are + adjective</i></p> <p>Song: My grandparents/ months, our, their</p> <p>Story: Thunder's birthday</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.3 1.2.4 1.3.1 1.3.2 2.1.1 2.1.2 2.1.3</p>	<p>Препознају и именују делове лица и тела; препознају и именују различите емоције, потребе и осећања; представљају себе и своје чланове породице; честитају рођендан и одговоре на честитку користећи једноставна језичка средства; наводе уобичајене активности које се односе на прославе рођендана; изражавају захвалност; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њу; упућују позив на заједничку активност; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>
8.	Off we go!	4	3	7	<p>Именоване превозних средстава; изражавање броја и величине; позив и реаговање на позив у заједничкој активности</p> <p><i>I'd like to...</i></p> <p>Song: A big wide world / verb + ing questions</p> <p>Story: The</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12</p>	<p>Препознају и именују различита превозна средства; разумеју једноставне текстове којима се описују радње и способности у садашњости; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се односе на бројеве и величине; разумеју и саопштавају исказе који се односе на метеоролошке временске прилике; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>

					bus trip			
9.	Sports club	4	4	8	<p>Изражавањ е допадања и недопадања ; позив и реаговање на позив на учешће у заједничкој активности</p> <p>ing forms</p> <p>Song: Join the fun / like + ...ing</p> <p>Story: The football club</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12</p>	<p>Препознају и именују називе спортова и спортских активности; препознају и описују способности; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њу; упућују позив на заједничку активност; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања и недопадања и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање и недопадање једноставним језичким средствима; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>
10.	Holiday plans	4	4	8	<p>Описивање активности на летњем распусту; описивање места у окружењу; изражавање способности</p> <p>Modal verb can (making requests)</p> <p>Song Holiday time</p> <p>Questions and answers</p> <p>Story: Dream holidays</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12</p>	<p>Препознају и именују врсте активности на летњем распусту; разумеју једноставне описе места у окружењу; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; именују своје свакодневне активности везане за игру на летњем распусту; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>
11.	Festivals	1	2	3	<p>Честитање празника и других значајних догађаја</p> <p>Halloween</p> <p>Christmas and New Year</p> <p>Easter</p>	<p>Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.2 2.1.3 2.1.12</p>	<p>Разумеју једноставно исказане честитке и одговарају на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе Божића и Ускрса код нас и у ВБ; наводе уобичајене активности које се односе на прославу празника и других значајних догађаја; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Трећа година учења страног језика има задатак да утврди претходно стечена знања и уведе ученике у вештине разумевања писаног текста и писања већ усвојених садржаја

Технике (активности)

- Слушање и реаговање на команде наставника или са траке (углавном физичке активности: устани, седи, ходај, скочи, играј, али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.)
- Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама итд.)
- Мануалне активности (сецкање, бојење, прављење предмета од глинамола или сланог теста; израда постера за учионицу или родитеље и сл.)
- Вежбе слушања (према упутствима наставника или са траке повезати појмове у вежбанки, додати делове слике који недостају, и сл.)
- Игре
- Певање у групи
- Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...)
- Погађање предмета или лица
- Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти
- Игра по улогама (симулација)
- Цртање по диктату
- "Превођење" исказа у гест и геста у исказ
- Повезивање звучног материјала са илустрацијом
- Заједничко прављење илустрованих материјала (албум фотографија одељења са излета или прослава, извештај/план недељних активности са излета или дружења и слично)
- Разумевање писаног језика:
 - а) препознавање везе између слова и гласова
 - б) повезивање речи и слике
 - в) одговарање на једноставна питања у вези са текстом
 - г) извршавање прочитаних упутстава и наредби
- Писмено изражавање:
 - а) повезивање гласова и слова
 - б) замењивање речи цртежом или сликом
 - в) проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично)
 - г) повезивање речи и кратких реченица са сликама

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу

- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: енглески језик – садржај претходног разреда, српски језик , математика, ликовна култура, музичка култура , природа и друштво, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Бројеви до 1000	61	65	135	Читање и писање бројева до 1000;	прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој;	комуникативна компетенција; компетенција за целоживотно учење; дигитална	1МА.1.2.1. 1МА.1.1.1. 1МА.1.1.4. 1МА.1.4.1.

				<p>Сабирање, одузимање, множење и дељење бројева до 1000;</p> <p>Једначине;</p> <p>Неједначине;</p> <p>Разломци</p>	<p>прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000);</p> <p>изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);</p> <p>подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат;</p> <p>процени вредност израза са једном рачунском операцијом;</p> <p>израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;</p> <p>одреди десетице и стотине најближе датом броју;</p> <p>реши једначину са једном рачунском операцијом;</p> <p>одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;</p> <p>реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;</p> <p>уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$);</p> <p>упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким</p>	<p>компетенција;</p> <p>комуникација;</p> <p>решавање проблема;</p> <p>рад с подацима и информацијама</p>	<p>1МА.2.1.1.</p> <p>1МА.2.1.3.</p>
--	--	--	--	---	--	---	-------------------------------------

						<p>имениоцима;</p> <p>резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом;</p> <p>уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа;</p> <p>чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);</p>		
2.	Мерење и мере	5	6	12	<p>Јединице мере за дужину, масу и запремину и време;</p> <p>Површина правоугаоника, квадрата и троугла</p>	<ul style="list-style-type: none"> – чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); <p>примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.</p>	<p>комуникативна компетенција;</p> <p>компетенција за целоживотно учење;</p> <p>дигитална компетенција;</p> <p>комуникација;</p> <p>решавање проблема;</p> <p>рад с подацима и информацијама</p>	<p>1МА.1.1.1.</p> <p>1МА.1.4.1.</p> <p>1МА.2.1.1.</p> <p>1МА.2.1.3.</p> <p>1МА.1.2.3.</p> <p>1МА.2.4.5.</p>

3.	Геометрија	16	15	33	Цртање и конструисање геометријских фигура; Углови; Израчунавање обима квадрата, правоугаоника и троугла Пресликавање геометријских фигура	црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; конструира троугао и круг; именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; разликује врсте углова и троуглова; одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; описује особине правоугаоника и квадрата; преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање.	комуникативна компетенција; компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; комуникација; решавање проблема; рад с подацима и информацијама	1MA.1.1.1. 1MA.1.1.4. 1MA.1.4.1. 1MA.2.1.1. 1MA.2.1.3.
----	------------	----	----	----	---	--	---	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм математике предвиђа да ученици поступно упознају употребу речи скуп и елемент и симболе за скуп и припадност. Бројеве природног низа и број нула; Издвајањем различитих колекција објеката врши се пребројавање и записивање бројева цифрама чиме се учи "аритметичка азбука" и истиче независност броја; Узастопно бројање наводи их на откривање законитости формирања низа бројева; После обраде операција сабирања и одузимања уводе се операције множења и дељења Ученици прво упознају својства операције, а затим објашњавање начина рачунања; операције се врше усмено. Програм предвиђа да се једначине и неједначине, као специјалне формуле, решавају паралелно са вршењем одговарајућих рачунских операција. Решавање једначина заснива се на познавању рачунских операција и њихове међусобне повезаности. Основна интенција програма у области геометрије састоји се у томе што се

инсистира и на геометрији облика, као и на геометрији мерења (мерење дужи, површи, тела). Ученици најпре упознају облике геометријских тела. Затим најпростије геометријске фигуре: линије, тачку, дуж, па тек онда правоугаоник, квадрат, угао троугао, круг, права, раван, квадар, коцка. Обим правоугаоника, квадрата и троугла. Мерење и мере: милиметар и километар, килограм, литар, година и век, односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000.

ОСНОВНИ ЗАХТЕВИ У ПОГЛЕДУ МАТЕМАТИЧКИХ ЗНАЊА И УМЕЊА УЧЕНИКА

Знати:

- низ бројева до 1000;
- табличне случајеве операција (напамет); таблицу сабирања једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве одузимања, таблицу множења једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве дељења;
- јединице за дужину, масу и запремину течности;
- својства рачунских операција.

Умети:

- Читати, записивати и упоређивати бројеве прве хиљаде.
- Вршити четири основне рачунске операције у оквиру прве хиљаде.
- Користити при обављању рачунских операција упозната својства операција, као и специјалне случајеве операција (са нулом и јединицом).
- Израчунати вредност бројевног израза са највише три операције.
- користити знаке за скуп и припадност елемената скупу.
- Решавати једначине (наведене у програму) на оеђу резултата и компонената операција.
- Решавати неједначине (наведена у програму) методом пробаља
- Решавати једноставније задатке са највише три операције
- Записивати разломка (наведене у програму)
- Цртати углове (прав, оштар и туп), паралелне и нормалне праве, правоугаоник, квадрат, троугао и круг (помоћу одговарајућег геометријског прибора).
- Узраћунати обим правоугаоника, квадрата и троугла.
- Користити уџбеник.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

-Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика – садржаји претходних разреда, ликовна култура, музичка култура , природа и друштво, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Циљ и задаци:

Циљ наставног предмета природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Задаци овог наставног предмета су:

- развијање способности запажања основних својстава објекта, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања, рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколошке свести и разумевање основних елемената одрживог развоја.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Рељеф и воде завичаја	3	3	1	Рељеф и воде завичаја	идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; представи резултате	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини	1ПД.1.6.1. 1ПД.1.6.2 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.6.2. 1ПД.2.6.3.

						истраживања (писано, усмено, PowerPoint презентацијом и/или цртежом и др.); повеже резултате рада са уложеним трудом.		
2.	Оријентација у простору и времену	6	3	10	Географска карта Р. Србије Временске одреднице	се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; представи резултате истраживања (писано, усмено, PowerPoint презентацијом и/или цртежом и др.); повеже резултате рада са уложеним трудом.	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини	1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.3. 1ПД.1.4.5. 1ПД.1.6.3. 1ПД.2.4.3. 1ПД.2.4.4. 1ПД.2.4.5.
3.	Култура живљења	4	2	7	Становници и народи нашег краја; Људске	примени правила друштвено прихватљивог понашања, поштујући права, обавезе и различитости међу људима;	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за	1ПД.1.5.1 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.3. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5 1ПД.2.5.1.

					делатности; Саобраћај	повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи; повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; примени правила безбедног понашања у саобраћају; примени поступке (мере) заштите од заразних болести; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; представи резултате истраживања (писано, усмено, PowerPoint презентацијом и/или цртежом и др.); повеже резултате рада са уложеним трудом.	сарадњу, одговоран однос према околини; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу, предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	1ПД.2.5.2 1ПД.2.5.3.
4.	Прошлост	5	4	10	Временске одреднице; Историјски извори; Живот некад и сад	користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; представи резултате	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини.	1ПД.1.6.4. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6. 1ПД.2.6.5.

						истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, PowerPoint презентацијом и/или цртежом и др.); повеже резултате рада са уложеним трудом.		
5.	Нежива природа	4	2	7	Мерење температуре воде, ваздуха и тела; Стања воде, кружење воде; Промене при загревању и хлађењу ваздуха	разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; представи резултате истраживања (писано, усмено, PowerPoint презентацијом и/или цртежом и др.); повеже резултате рада са уложеним трудом.	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини.	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.2.1. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3.
6.	Животне заједнице	7	3	11	Животне заједнице: шума, ливада, водене животне заједнице,	прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; илуструје	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама,	1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1. 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.1.6. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.2.

					<p>култивисане животне заједнице;</p> <p>Значај и заштита животних заједница</p>	<p>примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини;</p> <p>сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>представи резултате истраживања (писано, усмено, PowerPoint презентацијом и/или цртежом и др.);</p> <p>повеже резултате рада са уложеним трудом.</p>	<p>компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини.</p>	<p>1ПД.2.1.3.</p> <p>1ПД.2.1.4.</p> <p>1ПД.2.1.5.</p> <p>1ПД.2.1.6.</p> <p>1ПД.2.2.4.</p>
7.	Кретање	5	2	8	<p>Звук;</p> <p>Брзина кретања тела;</p> <p>Пређено растојање</p>	<p>повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем;</p> <p>доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом;</p> <p>разликује природне и вештачке изворе светлости;</p> <p>повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости;</p> <p>повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора;</p> <p>сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>представи резултате истраживања</p>	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини.</p>	<p>1ПД.1.4.1</p> <p>1ПД.2.4.1.</p> <p>1ПД.2.4.2.</p>

						(писано, усмено, PowerPoint презентацијом и/или цртежом и др.); повеже резултате рада са уложеним трудом.		
8.	Материјали	7	3	12	Течности; Проводљивост материјала; Изолатори; Рециклажа	повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; разликује повратне и неповратне промене материјала; уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика, провидност, боја, густина; одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; објасни како рециклажа помаже очувању природе; изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; представи резултате истраживања (писано, усмено, PowerPoint	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини; предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	1ПД.1.3.1. 1ПД.1.3.2. 1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6. 1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.2. 1ПД.2.3.3. 1ПД.2.3.4. 1ПД.2.3.5. 1ПД.2.3.6.

					презентацијом и/или цртежом и др.); повеже резултате рада са уложеним трудом.		
--	--	--	--	--	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставни предмет природа и друштво представља програмски континуитет наставног предмета свет око нас из прва два разреда основног образовања и васпитања. Он наставља развојну концепцију узлазних спиралних кругова у грађењу појмова, усвајању знања, вештина, ставова и вредности из интегративних области природе и друштва. Поступно се развија принцип завичајности који се протеже кроз цео први циклус:

I разред *Моја околина* (непосредно окружење)

II разред *Моје место* (насеље са околином)

III разред *Мој завичај* (природно и друштвено окружење, крај)

IV разред *Моја домовина* (држава Србија, део света).

Запажање основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности треба да буду у основи свих активности у реализацији овог програма, што на овом узрасту представља одличан подстицај за развој сазнајних способности и когнитивних процеса ученика.

Знања која се стичу у оквиру овог предмета треба да буду у функцији одговорног односа према себи, другима и природи, односно треба да буду основ за формирање правилних навика, ставова и вредности. За ученике је важно да место и улогу човека у окружењу не посматрају по антропоцентричном моделу већ да развијају екоцентрични поглед на свет, јер је човек део природе и у складу са њом треба да се понаша.

Садржаји предмета су усмерени на развој интелектуалних, психофизичких и социјално-афективних сфера личности детета.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

-Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика, природа и друштво – садржаји претходних разреда, ликовна култура, музичка култура , физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Материјали	8	6	28	Обликовање; Текстура; Ликовне технике-цртање, сликање, вајање; Графика; Рецикажа;	<ul style="list-style-type: none"> ● уочава и формулише ликовни проблем; ● активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и односе међу њима; ● опажа и указује на сличности и разлике у уметничким делима и традицији различитих народа; ● изражава своје ставове, емоције, имагинацију и запажања одабраним ликовним елементима, материјалом, прибором и техникама; ● исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; ● разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; ● учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; ● учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у 	<ul style="list-style-type: none"> ● Компетенције за учење; ● Естетичка компетенција; ● Комуникација; ● Одговорно учешће у демократском друштву; ● Одговоран однос према околини; ● Одговоран однос према здрављу; ● Предузимљивост и предузетништво; ● Рад са подацима и информацијама; ● Решавање проблема; ● Сарадња; ● Дигитална компетенција. 	
2.	Споразумевање	8	4	24	Врсте комуникације; Народна ношња; Реклама; Плакат;			
3.	Композиција	3	1	8	Равнотежа; Симетрија; Орнамент;			
4.	Простор	2	6	12	Облици у простору; Кретање;			

- окружењу;
- **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања;
 - **изражава** одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;
 - **сарађује** у тиму и **показује** кооперативност у раду;
 - **разговара** са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости;
 - **показује** иницијативу и самосталност у раду;
 - **именује** и **описује** појам и одређује значење кључних појмова лекције;
 - **описује** простор који уочава у природи, окружењу и уметничким делима;
 - **наводи примере** из окружења и **тумачи** их;
 - **повезује** уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом;
 - **разуме** контекст културног наслеђа различитих епоха;
 - активно **тумачи** уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем;
 - **указује** на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа;
 - **објашњава** процедуре и значења;
 - **користи** традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање;
 - **користи** самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;
 - **примењује** знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду;
 - спретно и прецизно **манипулише** прибором, средствима и материјалима у практичном раду;
 - **повезује** кључне текстуалне податке и визуелне информације;
 - **повезује** стечена знања са осталим наставним садржајима;
 - **открива, упоређује** и **анализира** значења просторних односа у окружењу и уметничким делима;
 - **тумачи** једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;
 - **експериментише** и **истражује** изражајне могућности техника и материјала у сопственом раду;
 - **разматра**, у групи, како је учио/учила о теми у лекцији и где се та знања примењују;
 - **проналази** и **систематизује** информације из различитих извора;
 - **развија** стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема;
 - **обликује** ликовне композиције примењујући основна знања о њима;
 - **преобликује**, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;
 - **креира**, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама;

					● распоређује облике, боје, линије и/или текстуре, креирајући оригиналне композиције; ● довршава непотпуне целине на разне начине; ● производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; ● инвентивно се изражава кроз примену различитих медија и техника; ● преобликује познате форме и осмишљава нове функције и значења; ● уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; ● поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; ● показује радозналост и склоност да поставља питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; ● процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; ● представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; ● објашњава процедуре и значења и изводи закључке; ● уважава различитост, мултикултуралност; показује емпатију и хумане ставове.	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Посматрањем, опажањем и уочавањем непоновљивости природе произаћи ће потреба за очувањем природе и симболичан израз карактеристичних елемената који ће означити природу ученика; Захтев прилагодити узрасту ученика (могућностима) чиме ће бити задовољен елементаран захтев за предвиђено време, до два часа, да ученик заврши свој рад; Водити разговор са ученицима како би сваки ученик, пре почетка рада, дошао до своје идеје, а на основу садржаја које се нуди; Ученик ће стварати сопствене идеје; испољиће своју креативност Предвидети око 60% обраде новог градива и 40% вежбања. Утврдити идентификацију садржаја, ниво захтева за ученике; У процесу мотивисања водити разговор о предвиђеним садржајима чиме ће се остварити услови(ослањајући се на знање ученика стечена у другим областима) да сваки ученик пронађе своју тему за рад; Ученик треба да истражује, да се труди да реши проблем, а тиме буде креативан.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика, музичка култура , природа и друштво, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ:

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем уметничке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења;

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Извођење музике	1		1	Извођење песама по слуху Нотна трајања (четвртина, половина, цела нота) Дужина трајање паузе; Такт и тактица; Тактирање на два Линијски систем и виолински кључ; Утишавање и појачавање у музици; Ноте	примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; изговара бројалице у ритму, уз покрет; пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; повезује почетне тонове песама—модела и једноставних наменских песама са тонском висином; комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игарауз покрет; свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу;	компетенција за учење, естетичка компетенције, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, сарадња, дигитална компетенција	М.К.1.1.1. М.К.1.3.1 М.К.1.3.2. М.К.1.4.3.
2.	Слушање музике	9	2	14		описе своја осећања у вези са слушањем	естетичка компетенције, комуникација,	М.К.1.1.2. М.К.1.2.1. М.К.1.2.2.

					музике; наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;	дигитална компетенција	M.K.2.2.2. M.K.1.1.2.
3.	Музичко стваралаштво	1		1	осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; осмисли музички одговор на музичко питање; осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају;	компетенција за учење, естетичка компетенције, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	M.K.1.4.2. M.K.1.4.3.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Настава музичке културе остварује се прожимањем следећих активности: Певање и свирање уз поступно усвајање и упознавање ритмичких структура, музичког писма и интонације; Слушање музике и усвајање основних појмова из опште музичке културе; Активности у музичком стваралаштву; Повезивањем музичких садржаја са садржајима осталих наставних предмета.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

- Самосталност у извођењу музике

- Вештина свирања на дечијим инструментима

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, природа и друштво, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице

Предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- стицање моторичких способности;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и
- суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Физичке способности		6	6		примени једноставне двоставне опште припремне вежбе (вежбе обликовања); прати промене у тежини и висини код себе и других; мај коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; правилно држи тело;	Компетенција за целоживотно учење; Естетска; Брига за здравље	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.1.3. ФВ.2.1.1. ФВ.3.1.1.
2.	Моторичке вештине, Спорт и спортске дисциплине	11	19	30	Атлетика	правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; изведе дечји и народни плес; правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;	Компетенција за целоживотно учење; Вештина комуникације; Решавање проблема; Естетска; Вештина сарадње	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4. ФВ.1.2.5. ФВ.1.2.6. ФВ.2.2.1. ФВ.2.2.2. ФВ.2.2.3. ФВ.2.2.4. ФВ.2.2.5. ФВ.3.2.1.
		14	14	28	Спортска гимнастика			
		9	15	24	Основе тимских, спортских и елементарних игара			
		8	8	16	Плес и ритмика			
			4	4	Полигони			
3.	Физичка и			На свим	1. Култура вежбања и играња	користи терминологију вежбања;	Вештина комуникације;	ФВ.1.3.1. ФВ.1.3.2.

здрвствена култура			часо вима	2. Здравствена култура	поштује правила понашања на вежбалиштима; поштује мере безбедности током вежбања; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; примени правила игре; навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; препозна здравствено стање када не треба да вежба; примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим животним ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; користи здраве намирнице у исхрани; повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; препозна лепоту покрета у вежбању; се придржава правила вежбања; вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању;	Вештина за живот у демократском друштву; Естетска; Вештина сарадње; Брига за здравље	ФВ.1.3.3. ФВ.2.3.1. ФВ.2.3.2. ФВ.3.3.1.
-----------------------	--	--	--------------	---------------------------	---	---	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству наставних, ванчасовних и ваншколских организованих облика рада, као основне предпоставке за остваривање циља физичког васпитања. У програму су прецизирани оперативни задаци с обзиром на пол и узраст ученика, а програм се остварује кроз следеће етапе: утврђивање стања; одређивање радних задатака за појединце и групе ученика; утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака; остваривање васпитних задатака; праћење и вредновање ефеката рада; оцењивање.

Програм физичког васпитања претпоставља да се кроз развијање физичких способности и дотицање мноштва разноврсних знања и умења, ученици оспособљавају за задовољење индивидуалних потреба и склоности, у крајњем за коришћење физичког вежбања у свакодневном животу.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура , природа и друштво, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

4.3.Б. ТРЕЋИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Циљ и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте прихватање да је постојање израз заједништва личности, а да личност постоји само у заједници слободе са другом личношћу.

Задаци: - Ученик треба да: Уочи да Литургија није обичан догађај;

- Уочи да се на Литургији појављује Бог као заједница личности: Оца, Сина-Христа и Светог Духа;
- Упозна структуру Литургије Разликује радње на Литургији
- Уочи да је Исус Христос, иако физички доступан, присутан на Литургији као плод наше љубави према њему.

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС Разред: ТРЕЋИ							
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА
				обр аду	веж б.	пон ављ	
Ученици треба да: -уоче да конкретни људи као и личности нису постојали пре него што су се родили;	-Бог је створио јединствени свет и то као многе конкретне врсте ни из чега.	-Дијалогска, разговор, демонстративна, посматрање, рад на тексту	-индивидуални, фронтални, рад у пару, групни рад	6		4	-контролни рад -одговарање -тест
-спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност;	-Последице створености по природу и њено постојање.			3		1	
-уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста;	-Стварање човека на крају свега створеног по "икони и подобију Божијем".			3	1	1	
-запазе да је Бог на крају свега створи човека као личност;	-Евхаристија као свет у малом.			7	1	4	

- уоче разлику између природе и личности код човека; - уоче да се структура створеног света огледа у Литургији	-Стварање света и човека у православној иконографији.			2	1	2	
---	---	--	--	---	---	---	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У току сваке године треба наглашавати: Да је Бог заједница конкретних личности:Оца,Сина и Св.Духа; Да Бог није идеја и апстрактан појам; већ жива личност која је постала човек и зато се среће преко човека у Литургији; Да богољубље истовремено значи и човекољубље У току сваке године, конкретно пре свих наилазећих великих празника, како Господњих, тако и Богородичиних и светитељских, треба упознати ученике са историјом настанка празника и садржином догађаја који се слави.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

-Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

Предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ(36 часова)

Циљ и задаци:

Циљ наставе Грађанског васпитања – Сазнање о себи и другима јесте подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе.

Општи циљ предмета Сазнање о себи и другима је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика трећег разреда. Овај предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

Задаци:

У образовно – васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних задатака:

-подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;

-подстицање развоја самопуздања и личне одговорности;

-оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствене потребе и потребе других (уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло);

-оспособљавање ученика за ненасилно понашање;

-развијање појма пријатељства;

-оспособљавање ученика да разумеју неопходности правила која регулишу живот у заједници и да кроз договарање активно доприносе поштовању или мењању правила сагласно са потребама;

-оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;

-развијање и неговање еколошке свести;

-развијање моралног расуђивања и неговање основних људских вредности;

-оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета.

Садржаји програма:

I Тема (2 часа) - Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима.

-Родитељски састанак:сусрет родитеља, наставника и ученика.Размена о узајамним очекивањима, потребама, захтевима, тешкоћама везаним за остваривање програма грађанског васпитања. –Уводни час:упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада.

II Тема (9 часова) –Уважавање различитости и особености

-уочавање и превазилажење

стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло);- Сличности и разлике:уочавање особености и различитости која им прија:Полни стереотипи у играма: разматрање стереотипа о мушким и женским играма:размена ставова о томе.-Појава искључивања у групи: разматрање различитости која им не прија – размена о искуствима и разлозима искључивања из групе. Понашање које одступа од очекиваног: сагледавање последица саосећајног односа осуђивачког става према понашању које одступа од очекиваног;сукоб потреба и како га разрешити. –Односи у дељењу:размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом вршњаке супротног пола у протеклој седмици.-Односи млађи-старији.: размена о односу млађе и старије деце у породици, о поштовању слободе избора и договарању, о личној одговорности. – Дискриминација по узрасту: размена о односу старије и млађе деце, о дискриминацији по узрасту, о искренности у дружењу.

III Тема (5 часова) – Пријатељство и моралне дилеме у вези са тиме:

- развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж). –Пријатељство: дефинисање појма пријатељства. Сукоб и усаглашавање ставова у вези са пријатељством. –Лаж као морални прекршај: размена мишљења о томе да ли треба разоткрити лаж коју је изрекао пријатељ/ица: да ли је ћутање о томе исто лаж:да ли је лаж опростива: да ли може бити пријатељ некоме ко лаже:зашто је лаж морални прекршај.-Припадање групи:размена мишљења о сукобупотреба и како га превазићи, морална дилема –крађа као услов прихваћености у групи, поштовање туђег власништва. –Крађа као морални прекршај;размена о томе да ли је крађа морални прекршај и кад је покренута добрим намерама.- Односи међу пријатељима:размена о томе шта све чини пријатељство и какви могу бити односи међу пријатељима.

IV Тема (9 часова) – Појединац и заједница

-правила која регулишу живот у заједници;права и одговорности:договарање.-Обавезе у кући:размена мишљења о правима и одговорностима укућана: о подели одговорности око кућних послова, о слободи

избора, правима и обавезама деце. – Договарање у породици: размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о стереотипима у вези са полним улогама: о дечијим правима и одговорностима: о значају договарања. Права и одговорности у заједници: размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о кућном реду; о дечјим правима и одговорностима; о значају договарања. – Слобода избора: размена о слободи избора о одлучивању код куће и у школи. О чему деца могу сама да одлучују, о одговорности за последице избора, о томе како лични избор утиче на друге у околини. – Кућни ред школе: размена о томе чему правила: како настају правила: да ли деца могу да утичу на мењање правила која регулишу живот у школи, о последицама кршења правила, о мерама које треба преузети када дође до кршења правила. – Оцељивање: размена о томе о чему служе оцене, шта значи лоша оцена, чему она служи да ли деца имају право да знају зашто су добила оцену коју су добили и шта је требало да одговоре, ако оцена није задовољавајућа. – Демократија у учионици: размена о томе шта је то демократско одлучивање у разреду, како то може да се постигне, шта спречава да се то постигне. – Доношење одлука на нивоу одељења: размена о разлозима побуне у разреду, разлика између наређивања и договарања, о одговорности за последице понашања. – Планирање акције: ученици се договарају и планирају акције којим ће да побољшају простор у коме бораве (учионицу, школско двориште); уче како да усагласе идеје, поделе одговорности, од кога да траже подршку и како да изведу акције.

V Тема (3 часа) – Заштита од насиља

-ненасилно решавање сукоба. – Сукоби и њихово решавање: размена о санкцијама кршења договора међу децом, да ли је освета морални прекршај; шта је праведно; како се ненасилно може решити сукоб потреба. – Кажњавање: размена о врстама казни које добијају од родитеља, о поступцима које су довели до казне, о осећањима и незадовољним потребама у вези са казном, о алтернативама кажњавању. – Насиље у школи: размена о насиљу у школи – ученика према ученицима и како да се заштите од тога.

VI Тема (4 часа) – Развијање моралног расуђивања.

– лажна солидарност: размена о моралној дилеми – сакривање починиоца из солидарности са другом или искрености, о преузимању одговорности за последице понашања, о оправданости казне, о томе да ли је прећутати исто што и лагати, зашто је лаж морали прекршај. – Одговорност за направљену штету: размена о одговорности за ненамерно учињену штету, о санкцијама, алтернативама кажњавању. – Последице лажи: размена о моралној дилеми – лагању да би се избегла казна, о последицама лажи. – Циљ оправдава средство: размена о томе да ли позитивни циљ оправдава крађу: зашто је погршно красти.

VII Тема (3 часа) – Развијање еколошке свести

-брига о животињама и биљкама. – однос према животињама: размена о разлозима дечјег насиља према животињама, о одговорности и бризи према животињама. – пшрирода и ја: размена о праву на живот и међусобној повезаности свих живих бића: о одговорности и бризи за биљни свет. Брига о природи: размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом животиње или биљке у протеклој седмици.

VIII Тема (1 час) - Евалуација

– Евалуација је програм и презентација резултата рада родитељима: ученице се подстичу да смаи процене који су прошли и сопствено напредовање: презентација резултата рада родитељима.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА :

Програмске садржаје би требало реализовати тако да се ученицима омогуће: слобода изражавања мишњења и ставова о отвореним питањима и потребама које су сами идентификовали као значајне: разумевање и разматрање различитих мера које се у школи / локалној заједници предузимају у циљу решавања проблема.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

-Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура , природа и друштво, физичко васпитање, народна традиција у зависности од наставне јединице.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
УКУПНО: А		20	720
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМ		
1	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
УКУПНО: Б		1	36
УКУПНО: А + Б		21	756

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	21	756
2.	Пројектна настава	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	1	36
5.	Настава у природи	7-10 дана годишње	

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње	

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: Српски језик

Циљ и задаци:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
		47	23	10	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија 1. Шаљива народна песма Женидба врапца Подунавца 2. Војислав Илић: Јесен/Владислав Петковић Дис: Зима 3. Момчило Мошо Одаловић: Молитва за маму 4. Мирослав Антић: Космонаутска песма 5. Бранко Миљковић: Песма о цвету 6. Добрица Ерић: Завичај/Отаџбинаје наша очевина/Момчило Мошо Одаловић: Птице косовчице 7. Мирослав Антић: Прва љубав/Најљубавнија песма/Алексије Марјановић: Љубав 8. Бранко Ћопић: Месец и његова бака/Десанка Максимовић: Пауково дело 9. Бранислав Црнчевић: Кад би мени далиједан дан 10. Владимир Андрић: Дај ми крила један круг 11. Народна песма Милош у Латинима 12. Народна песма Јетрвица адамско колена Проза 1. Народна прича о животињама: Међед, свиња и лисица 2. Народна приповетка: Најбоље задужбине 3. Народна приповетка: Ветар и сунце 4. Народна бајка: Пепељуга 5. Бранислав Нушић: Прва љубав (одломак из Аутобиографије) Бранислав Црнчевић: Босоноги и небо Гроздана Олујић: Стактарева љубав 8. Светлана Велмар Јанковић: Стефаново дрво 9. Лав Николајевич Толстој: Врабац и ласте/Два мраза 10. Драган Алексић: Позориште на небу 11. Весна	-чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипу књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму чита прозни текст; – изводи драмске текстове; усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема	ОСНОВНИ НИВО 1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.2.3. 1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5. 1СЈ.1.2.6. 1СЈ.1.2.7. 1СЈ.1.2.8. СРЕДЊИ НИВО 1СЈ.2.2.1. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.2.2.3. 1СЈ.2.2.4. 1СЈ.2.2.5. 1СЈ.2.2.6. 1СЈ.2.2.7. 1СЈ.2.2.8. 1СЈ.2.2.9. 1СЈ.2.2.10. НАПРЕДНИ НИВО 1СЈ.3.2.1. 1СЈ.3.2.2. 1СЈ.3.3.3. 1СЈ.3.3.4. 1СЈ-3.3.5. 1СЈ.3.3.6. 1СЈ.3.3.7.

					управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање;		
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	5	35	10	<p>Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалогској форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази. Разгледница, честитка, писмо. Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. Говорне вежбе: рецитоване, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и сл. Правописне вежбе: диктат; управни говор(сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације.</p>	<p>– употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.</p>	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО 1С1.1.3.1. 1С1.1.3.3. 1С1.1.3.4. СРЕДЊИ НИВО 1С1.2.3.1. 1С1.2.3.2. НАПРЕДНИ НИВО 1С1.3.5.1. 1С1.3.5.2.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на језичка правила и граматичке норме већ и на њихову функцију. На пример, реченица се не упознаје само као граматичка јединица (са становишта њене структуре), већ и као комуникативна јединица (са становишта њене функције у комуникацији).

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално оцењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик – градиво претходног разреда, математика, ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци

Циљ наставе страног језика у првом разреду јесте да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из свог непосредног окружења. У исто време, настава страних језика треба да:

- приближи ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развије позитивна осећања према језику који учи;
- подстакне потребу за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да:

- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и

интонацију;

- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;

разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);

- развија способност и навику слушања са разумевањем.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.

Интеракција

Ученик треба да:

- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).

Знања о језику

- препознаје шта је ново научио;
- препознаје, на елементарном нивоу, гласовну структуру језика који учи и уочава разлику у односу на матерњи језик;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Meet the explorers	1	2	3	<p>Meet the explorers</p> <p>Поздрављање и предствљање; бројеви 1–100; изражавање допадања и недопадања; активности у којима (ни)смо добри</p> <p>Let's start – Meet the explorers</p> <p>Family members / possessive 's</p> <p>The old book</p>	<p>Разумеју једноставне поздраве и реагују на њих; поздрављају и отпоздрављају користећи једноставна језичка средства; питају и кажу како се зову; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; саопштавају једноставна упутства и налоге; разумеју позив на заједничку</p>	<p>Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Одговоран однос према околини</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3. 1.1.4 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.2.1 1.2.4 1.3.1</p>

						<p>активност и на прикладан начин реагују на позив; упућују позив на заједничку активност; именују бића и предмете који се односе на тему; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се односе на бројеве 1–100; говоре о активностима у којима (ни)су добри; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>		
2.	Our school	5	3	8	<p>Our school Описивање свакодневне школске рутине; давање информација о себи; тражење и давање информација о другима; описивање догађаја у садашњости; изражавање припадања/неприпадања изражавање допадања и недопадања исказивање молбе и захвалности. My timetable Likes and dislikes Song: School is great Obligation: must Story: Getting help</p>	<p>Препознају и менују свакодневне школске активности; разумеју једноставна питања личне природе и одговарају на њих; исказују припадање и неприпадање; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости;</p>	<p>Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.2.1 1.2.4 1.3.1.</p>

						разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и недопадање уочавају сличности разлике у свакодневној школској рутини у циљној култури и код нас; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.		
3.	The picnic	5	4	9	<p>The picnic Описивање врста и порекла хране; изражавање жеља и потреба; исказивање броја и количине; изражавање допадања и недопадања; тражење и давање основних информација о другима. Some/any Song: A picnic Making suggestions Story: The golden apple Language skills</p>	Препознају и именују врсте и називе хране; разумеју једноставне описе бића; описују храну користећи једноставна језичка средства; разумеју и користе изразе за количину; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних	Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.3 1.2.4 1.3.1 2.1.1

					предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.			
4.	Daily tasks	5	3	8	<p>Daily tasks Описивање дневне рутине; давање информација о себи; тражење и давање информација о другима; исказивање времена по часовнику; описивање догађаја у садашњости; исказивање молбе и захвалности; разумевање и давање једноставних упутстава и налога. Telling the time Song: A busy day Frequency adverbs Story: Tidying up Reading skills: Arnold and the robot</p>	<p>Препознају и менују свакодневне активности; разумеју једноставна питања личне природе и одговарају на њих; разумеју кратке, једноставне молбе и одговарају на њих; упућују кратке, једноставне молбе; исказују и прихватају захвалност на једноставан начин; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се односе на хронолошко време; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости;</p>	<p>Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1</p>

						<p>учавају сличности разлике у свакодневној рутини у циљној култури и код нас; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.</p>		
5.	Around town	5	4	9	<p>Around town Описивање места/окружења; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање положаја у простору; усмено и писано тражење и давање информација о положају у простору. Places in a town Prepositions of place Song: I'm looking for Going to + infinitive of purpose Language skills</p>	<p>Препознају и именују места у граду; разумеју једноставан опис места; описују место користећи једноставна језичка средства; разумеју позив на заједнички активност и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју исказе у вези са положајем у простору; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости;</p>	<p>Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1</p>

						траже и дају једноставна појашњења у вези са положајем у простору повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.		
6.	Under the sea	5	3	8	Under the sea Описивање и именовање морских животиња; препознавања и исказивање облика и симетрије; изражавање припадања/неприпадања, поседовања/непоседовања Was/were Song: Fish everywhere Was/were – questions and short answers Story: The trap Reading skills: A strange bird	Препознају и именују морске животиње; размењују информације о положају у простору; описују предмете и места из свог окружења; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком;	Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1

						размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.		
7.		5	4	9	<p>Gadgets Описивање предмета; исказивање својих и туђих потреба; поређење; исказивање осета и осећања; честитање; изражавање броја и величине. Comparative Song: My bike is bigger Superlatives Story: The cave Language skills</p>	<p>Препознају и именују називе технолошких предмета; препознају и именују различите емоције, потребе и осећања; пореде карактеристика предмета; честитају рођендан и одговоре на честитку користећи једноставна језичка средства; наводе уобичајене активности које се односе на прославе рођендана; изражавају захвалност; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њу; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се односе на бројеве и величине; упућују позив на заједничку активност;</p>	<p>Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња</p>	<p>1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.3 1.2.4 1.3.1 1.3.2 2.1.1 2.1.2 2.1.3</p>
	Gadgets							

						повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.		
8.	In the hospital	5	3	8	In the hospital Описивање и меновање делова тела; исказивање здравствених проблема; изражавање броја и величине; позив и реаговање на позив у заједничкој активности. Past Simple – regular verbs Song: A terrible week Past Simple- questions and short answers Story: The final letters Reading skills: Sophia saves the day	Препознају и именују делове тела; разумеју једноставне текстове којима се описују радње и способности у садашњости; исказују своје здравствене проблеме и описују туђе; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју и саопштавају исказе који се односе на метеоролошке временске прилике; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату	Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12

						комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.		
9.	Holiday plans	5	5	10	Holiday plans Описивање активности на летњем распусту; описивање места у окружењу; описивање временских прилика. Present continuous To be going to + infinitive Story: The treasure Reading skills: Holidays with Grandma Final revision	Препознају и именују врсте активности на летњем распусту; разумеју једноставне описе места у окружењу; саопштавају исказе који се односе на метеоролошке временске прилике; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; именују своје свакодневне активности везане за игру на летњем распусту; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.10 1.1.11 1.1.12 1.1.14 1.1.15 1.1.15 1.1.20 1.1.21 1.1.22 1.2.1 1.2.4 1.3.1 2.1.1 2.1.3 2.1.12

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура , природа и друштво, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самосталан рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
БРОЈЕВИ		42	90	6	Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу \mathbb{N}_0 . Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$). Упоредивање разломака са једнаким бројоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким именицима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.	прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже ихна бројевној правој; одреди месну вредност цифре; изврши четири основне рачунске операције у скупу \mathbb{N}_0 ; састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; реши једначине и неједначине и провери тачност решења; реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; процени вредности изрази са једном рачунском операцијом; одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; прочита и запише разломке облика $(\frac{m}{n}, n \leq 10)$; упореди разломке облика са једнаким бројоцима или именицима; сабере и одузме разломке са једнаким именицима; запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; формира низ на основу упутства; реши задатак применом различитих начина представљања проблема;	-комуникација, -дигитална компетенција, -рад са подацима и информацијама, -решавање проблема, -сарадња -компетенција за целоживотно учење	ОСНОВНИ НИВО 1МА.1.1.1. 1.МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.1.3.1. 1МА.1.3.2. СРЕДЊИ НИВО 1МА.2.1.1. 1МА2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.2.3.1. 1МА.2.3.2. НАПРЕДНИ НИВО 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4. 1МА.3.1.5. 1МА.3.3.1. 1МА.3.3.2.
ГЕОМЕТРИЈА		4	8	1	Квадар и коцка.	именује елементе и опише особине квадрата и коцке црта мреже и правимоделе квадрата и коцке; препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	-комуникација, -дигитална компетенција, -рад са подацима и информацијама, -решавање проблема, -сарадња -компетенција за целоживотно учење	ОСНОВНИ НИВО 1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. СРЕДЊИ НИВО 1МА2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.3. НАПРЕДНИ НИВО 1МА.3.2.5.
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ		9	19	1	Мерење површине ($m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a$). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадрата и коцке. Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3). Запремина квадрата и коцке.	прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; израчуна површину квадрата и правоугаоника; израчуна површину и запремину квадрата и коцке; реши проблемски задатак у контексту мерења.	-комуникација, -дигитална компетенција, -рад са подацима и информацијама, -решавање проблема, -сарадња -компетенција за целоживотно учење	ОСНОВНИ НИВО 1МА.1.2.1. 1МА.1.2.4. СРЕДЊИ НИВО 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.6. НАПРЕДНИ НИВО 1МА3.2.1. 1МА.3.2.2. 1МА.3.2.3. 1МА.3.2.4. 1МА.3.2.5.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Скупови - Издвајањем група објеката, који се посматрају као самосталне целине, плански се систематизује дидактички материјал. Да би именовање оваквих разноврсних целина и њихових објеката било једнообразније и да би се тиме подстицала апстракција, предвиђа се активна употреба речи скуп и елеменат, без покушаја да се идеја скупа учини експлицитном. При издвајању скупова води се рачуна о томе да је, на неки детету доступан начин, јасан кључ по којем је извршено издвајање и тиме у његовој свести потпуно одређена реализација припадности.

Бројеви - Програм математике предвиђа да ученици поступно упознају бројеве природног низа и број нулу, како би на крају IV разреда у потпуности савладали систем природних бројева и његова својства. Операције с бројевима, у духу овог програма, треба схватити по следећем плану: издвајати погодне природне и дидактички припремљене ситуације које дају значење операцијама и бројевима уз истицање непроменљивости резултата. Делјење једноцифреним бројем, са и без остатка, заокружује минимум садржаја обавезних за усмено рачунање и тако чине усмени фонд за алгоритме рачунања са бројевима у декадском запису. Програм предвиђа прво упознавање својстава операција, а затим, на тој основи, објашњавање начина рачунања. Поред писменог рачунања и даље треба поклањати пажњу усменом рачунању, јер оно често брже и једноставније доводи до резултата и има предност у практичном животу.

Почеци формирања математичког језика - Математички језик чине основни симболи, изрази и формуле. То је језик тачан, јасан и истовремено прецизан. Код ученика се поступно изграђује представа о променљивој, при чему слово наступа у својству симбола променљиве. Најпре се одеруђују вредности најпростијих изрази, а касније се постепено уводе сложенији изрази. спуњава задате услове. Програм предвиђа да се једначине и неједначине, као специјалне формуле, решавају паралелно са вршењем одговарајућих рачунских операција. Решавање једначина заснива се на познавању рачунских операција и њихове међусобне повезаности. При решавању једначина с непознатим елементом множења и делјења треба узимати само примере с целобројним решењима. Код решавања неједначина треба користити начин „погађања“ на погодно одабраним примерима.

Текстуални задаци - Текстуални задаци користе се као садржаји разних вежбања, при чему ученици у разним животним ситуацијама уочавају одговарајуће математичке релације, и обратно - математичке апстракције примењују у одговарајућим животним односима: они представљају средство повезивања наставе математике са животом. У процесу решавања задатака ученици изграђују практична умења и навике које су им неопходне у животу и упознају нашу друштвену стварност. Сам процес решавања текстуалних задатака на најбољи начин доприноси математичком и општем развоју ученика. Треба настојати да се у процесу решавања потпуно искористе све могућности које постоје у задацима.

Геометријски садржаји - Основна интенција програма у области геометрије састоји се у томе што се инсистира и на геометрији облика, као и на геометрији мерења (мерење површи). Изучавање геометријског градива повезује се с другим садржајима наставе математике. Користе се геометријске фигуре у процесу формирања појма броја и операција с бројевима; и обратно, користе се бројеви за изучавање својства геометријских фигура.

Мерење и мере - За упознавање метарског система мера треба користити очигледна средства и давати ученицима да мере предмете из околине (у учионици, школском дворишту, код куће итд.). Исто тако, неопходно је и да се ученици вежбају да процењују одока (нпр. раздаљину између два предмета, масу и сл.), па да по завршеном таквом мерењу утврђују израчунавањем колику су грешку учинили. Приликом обраде мера за површину треба користити моделе у величини квадратног метра, квадратног дециметра, квадратног центиметра. Претварање јединица у мање и веће јединице треба показивати и увежбавати на примерима, али у задацима не треба претеривати с великим бројем разних јединица.

ОСНОВНИ ЗАХТЕВИ У ПОГЛЕДУ МАТЕМАТИЧКИХ ЗНАЊА И УМЕЊА УЧЕНИКА

Знати :

низ природних бројева

својства рачунских операција

понашање нуле при сабирању и множењу и јединице при множењу

јединице за површину

формуле за површину квадрата, правоугаоника, коцке и квадра

Умети :

читати, записивати и упоређивати природне бројеве

придруживати природним бројевима тачке бројевне полуправе

читати и састављати изразе са више операција и израчунавати њихову вредност

вршити четири основне рачунске операције у скупу природних бројева

користити при обављању рачунских операција упозната својства тих операција ради лакшег и бржег рачунања

уочавати зависност између резултата и компонената рачунских операција;

читати и писати разломке (наведене у програму)
решавати једначине и неједначине упознатих облика;
самостално проверити тачност извршене рачунске операције, као и решење једначинили решење неједначине
решавати текстуалне задатке (састављањем израза, односно помоћу једначине)
израчунавати површину квадрата, правоугаоника, коцке и квадра
коректно записивати решење задатка (у свесци или на табли)
користити уџбеник

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика – садржаји претходних разреда, ликовна култура, музичка култура , природа и друштво, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице

Наставни предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Фонд часова:72

Циљ и задаци:

Основна сврха изучавања наставног предмета *Природа и друштво* јесте да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке, социјалне и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају, као и шире друштвене заједнице.

Општи циљ овог наставног предмета јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему. развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова; развијање способности запажања основних свостава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности; развијање основних елемената логичког мишљења; усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и дограђивања; развијања еколошке свести и навика здравог живљења

Задаци: Развијање основних научних и друштвених наука; развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу-завичају и домовини; развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења; оспособљавање за сналажење у простору и времену; развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу; очување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
Моја домовина	Природне и друштвене одлике Србије	18	10	3	<p>Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије. Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде разноврсност биљног и животињског света).</p>	<p>одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; повеже различите природно- географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса;</p> <p>пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); повеже резултатерада са уложеним трудом; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; учествује у друштвено- корисним акцијама уз подршку одраслих.</p>	<p>комуникативна компетенција; компетенција за учење; дигитална компетенција; компетенција за сарадњу; за одговорно учешће у демократском друштву одговоран однос према околини; естетичка компетенција</p>	<p>1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.6.1. 1ПД.2.4.4. 1ПД.2.6.2. 1ПД.2.6.3. 1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2. 1ПД.1.6.3. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6. 1ПД.2.6.1. 1ПД.3.5.1. 1ПД.3.5.2. 1ПД.1.2.1. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.1.6.2. 1ПД.2.5.3. 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.2.1. 1ПД.2.2.2. 1ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4.</p>
		3	2	1	<p>Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице</p>	<p>повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје;</p>	<p>комуникативна компетенција; компетенција за учење; дигитална компетенција; компетенција за сарадњу;</p>	<p>1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Предмет у 4. разреду представља програмски континуитет интегрисаног наставног предмета из прва три разреда основног образовања и васпитања. Наставља развојну концепцију узлазних спиралних кругова у грађењу појмова, усвајању знања, умења, ставова и вредности из интегративних области природа и друштва. Програм ће се остваривати: посматрање описивање, процењивање, груписање, праћење, бележење, практиковања, експериментисање, истраживање, сакупљање, стварање, облици, анбиенталног учења, коришћење извора информација.

Основна интенција наставе предмета Природа и друштво је подстицање развојних потенцијала детета. Наведени садржаји су усмерени на развој интелектуалних, психофизичких, когнитивно-конативних и социјално-афективних сфера личности детета, што се огледа у наведеним циљевима и задацима

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе тесредства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посеђивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писањ

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
БР.	НАЗИВ						
	КОМПОЗИЦИЈА	18	25	3	Елементи композиције облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике графитна оловка, туши четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.	поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; - користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад;	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	2	3	1	Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми. Споразумевање сликом.	– тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела;	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву
	НАСЛЕЂЕ	3	4	1	Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.	разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја;	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву
	СЦЕНА	5	6	1	Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елемент сценографије.	-учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Увођење ученика у нова искуства. самостални радови. Колаж - шаљиве теме; деколаж и асамблаж; приказивање облика према карактеристичним линијама. упознавање технике акварел и гваш; усвојање знања о боји, ликовним техникама и креативном раду са основним и изведеним бојама; повезивање ученикових искуства о линијама, површинама и волумену у одређеном простору; ученици сами откривају богатство природе.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, музичка култура, природа и друштво, физичко васпитање, народна

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ:

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем уметничке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа;
- развијање критичког мишљење

Оперативни задаци :

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- певају песме солмизацијом;
- обраде просте и сложене тактове;
- усвајају основе музичке писмености; свирају на дечјим музичким инструментима; изводе дечје, народне и уметничке игре; импровизују мелодије на задани текст; слушају вредна дела уметничке и народне музике

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
БР.	НАЗИВ						
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ		3	5		<p>Композиције различитог карактера. Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора). Дела фолклорне традиције српског и других народа. Музичка прича. Музика у служби друге медије. Музички бонтон. Музика и здравље.</p>	<p>описе своја осећања узевши са слушањем музике; - препознаје народну и уметничку музику - опише улогу музике у медијама; - разликује инструментално боје звука и изражајним могућностима; - повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; - уочи контраст и понављање у музичком делу; - пева и свира по слуху са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; - примени изражајне музичке елементе; - осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; осмисли музички одговор на музичко питање; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају.</p>	<p>Естетичка компетенција; Сарадња; Компетенције заучење; Дигитална компетенција; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини;</p>
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ		16	7		<p>Музичке игре (дидактичке). Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху. Певање и свирање песама из нотног текста. Свирање песама по слуху надечјим инструментима и/или на другим инструментима. Народни инструменти нашег и других народа. Музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука. Динамика (крешендо, декрешендо). Темпо (Andante, Moderato, Allegro). Боја (различити гласови и инструменти). Трајање (цела нота и пауза, нота четвртине сатачком). Савладавање тонске висине и солмизације у обиму ce^1-ce^2. Тактирање у $3/4$ и $4/4$ такту. Це-дур лествица. Репетиција, прима и секундаволта.</p>	<p>поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - коментарише своје и туђе извођење музике; - самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; - учествује у школским приредбама и манифестацијама.</p>	<p>Естетичка компетенција; Сарадња; Компетенције заучење; Дигитална компетенција; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини</p>
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО			2	3	<p>Једноставна ритмичка и мелодијска пратња. Музичка питања и одговори и музичка допуњаљка. Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономотопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту). Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање мелодије на одабрани текст.</p>		<p>Сарадња; Комуникација; Компетенције заучење; Одговорно учешће у друштву;</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Настава музичког васпитања тежи ка свесном усвајању знања и вештина тако да музичка уметност постане

потреба сваке личности. Усвајањем вештине читања нота помогућава се ученицима лакше и тачније певање мелодија, као и активно стицање информација о свирању на појединим инструментима. Пожељно је повезивање музичких садржаја са садржајима осталих наставних предмета уколико је то могуће остварити. Треба да буде активно учешће ученика на часу и да буде доживљај за ученике. Настава треба да се одвија у ведрој и радној атмосфери. Разним облицима рада: извођењем музике, певањем, свирањем кроз упознавањем музичких дела, слушањем народне и уметничке музике, кроз извођењем музичких игара, кроз увођење у музичку писменост, кроз дечје музичко стваралаштво. Техникама и очигледним средствима ученицима се преносе знања и комбинују разне методе у настави.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, природа и друштво, физичко васпитање, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Наставни предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
БР.	НАЗИВ						
	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	7	9		Вежбе за развој снаге са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивостиса реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батеријатестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине игре у развоју моторичких способности	-примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); прати промене у тежини и висини кодсебе и других; мај коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; правилно држи тело;	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНОУЧЕЊЕ ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ ИСПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	26	32		АТЛЕТИКА Технике трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчком техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој СПОРТСКА ГИМНАСТИКА Основни садржаји Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже нашведској клупи и ниској греди. Проширени садржаји Вежбе на тлу: – летећиколут из места. – састав. ОСНОВЕ ТИМСКИХ, СПОРТСКИХ И ЕЛЕМЕНТАРНИХ ИГАРА Мини–рукомет. Футсал – „малифудбал”. Основни елементикошарке и мини- кошарка. Основни елементи одбојке. ПЛЕС И РИТМИКА Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем сешкола налази ПЛИВАЊЕ Основна обука пливања. Скок на ноге. ПОЛИГОНИ Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима вежбања.	правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; одржава равнотежу у различитим кретањима; правилно подиже, носи и спушта терет; изведе кретања, вежбе и саставе узмузичку пратњу; изведе дечји инародни плес; правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНОУЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА ВЕШТИНА САРАДЊЕ
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	15	19		КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА Основна правила вежбања. Основна правила мини- – рукомета, футсала, кошарке, мини- кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа,	користи терминологију вежбања; поштује правила понашања на вежбаљима; поштује мере безбедности током вежбања; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; примени правила игре; навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења;	ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА ВЕШТИНА САРАДЊЕ БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ

			пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање услобно време. ЗДРАВСТВЕНОВАСПИТАЊЕ Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.)	уредно одлаже својствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; препозна здравственостање када не треба да вежба; примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим животним ситуацијама; уредно одржава простор у коме живи и борави; користи здраве намирнице у исхрани	
--	--	--	---	---	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству наставних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља физичког васпитања.

Програм физичког васпитања претпоставља да се кроз развијање физичких способности и стицање мноштва разноврсних знања и умења, ученици оспособљавају за задовољавање индивидуалних потреба и склоности, у крајњем, за коришћење физичког вежбања у свакодневном животу. Из тих разлога, у програму су прецизирани оперативни задаци с обзиром на пол и узраст ученика, а програм се остварује кроз следеће етапе: утврђивање стања; одређивање радних задатака за појединце и групе ученика; утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака; остваривање васпитних задатака; праћење и вредновање ефеката рада; оцењивање.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, народна традиција и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – Сазнање о себи и другима

Циљ наставе Грађанског васпитања јесте подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. Треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компонентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу која поштује себе и друге.

Задаци:

- Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције
- успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима;
- Подстицање развоја сазнања о себи, сопственим осећањима и потребама, свести о личном идентитету и особености, самопоштовања и самопоуздања;
- Проширивање знања и умења за решавање индивидуалних проблема, учење техника за превладавање непријатних емоционалних стања; учење видова самопотврђивања без агресивности и уз уважавање других;
- Подстицање групног рада, споразумевања и сарадње;
- Развијање комуникативне способности и конструктивног разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима;
- Развијање креативног изражавања;
- Упознавање ученика са дечјим правима;
- Подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је битно да све што ученици раде, раде из унутрашње, позитивне мотивације, а не због принуде и послушности засноване на страху.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
БР.	НАЗИВ						
ЉУДСКА ПРАВА	Ја и други на планети Земљи	4	3	1	<p>Планета Земља припада свима који на њој живе</p> <p>Узајамни утицај природе и човека. Потребне појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација.</p> <p>Одговоран однос према свету у коме живимо – <i>Мисли глобално делуј локално.</i></p> <p>Право на здраву животну средину</p> <p>Трећа генерација људских права.</p> <p>Вредности на којима почива</p> <p>– право на живот у здравој животnoj средини; право на одржив економски развој;</p> <p>- право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса;</p> <p>-право на спречавање свих облика загађивања животне средине;</p> <p>-право на доступност информација о стању животне средине.</p>	<p>разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животnoj средини;</p> <p>– се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса;</p> <p>– образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>2.Комуникација</p> <p>3.Рад с подацима и информацијама</p> <p>4.Дигитална компетенција</p> <p>5.Решавање проблема</p> <p>6.Сарадња</p> <p>7.Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>8.Одговоран однос према здрављу</p> <p>9.Одговоран однос према околини</p> <p>10.Естетичка компетенција</p> <p>11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Култура и традиција	3	9	1	<p>Култура и традиција</p> <p>Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало под утицајем свих народа који су живели и сада живе.</p> <p>Културни идентитет</p> <p>Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других.</p> <p>Мултикултуралност и интеркултуралност</p> <p>Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима.</p> <p>Избеглице и мигранти</p> <p>Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу.</p>	<p>аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура;</p> <p>– наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције;</p> <p>образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу;</p> <p>наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура;</p> <p>дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>2.Комуникација</p> <p>3.Рад с подацима и информацијама</p> <p>4.Дигитална компетенција</p> <p>5.Решавање проблема</p> <p>6.Сарадња</p> <p>7.Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>8.Одговоран однос према здрављу</p> <p>9.Одговоран однос према околини</p> <p>10.Естетичка компетенција</p> <p>11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>

				<p>Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет.</p> <p>Сусретање култура</p> <p>Сусретање и прожимање различитих култура безгубљења културног идентитета.</p>		
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Прекомерна потрошња	3	2	3	<p>Потрошачко друштво</p> <p>Стварне потребе и прекомерна потрошња.</p> <p>Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада.</p> <p>Притисак произвођача – нови модели новог модела. Деца – омиљена циљна група произвођача.</p> <p>Медији и потрошачка култура</p> <p>Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама.</p> <p>Права потрошача</p> <p>Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа.</p> <p>Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права.</p>	<p>препознаје примере прекомерне потрошње;</p> <p>препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих;</p> <p>критички разматра појаву бацања хране и расипања воде;</p> <p>–процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета;</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>2.Комуникација</p> <p>3.Рад с подацима и информацијама</p> <p>4.Дигитална компетенција</p> <p>5.Решавање проблема</p> <p>6.Сарадња</p> <p>7.Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>8.Одговоран однос према здрављу</p> <p>9.Одговоран однос према околини</p> <p>10.Естетичка компетенција</p> <p>11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Еколошка акција	1	3	3	<p>Планирање и извођење еколошке акције.Одређивање циља и израда плана акције.Извођење и документовање акције.</p> <p>Промоција акције на нивоу школе.</p> <p>Вредновање акције.</p>	<p>испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду;</p> <p>учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>2.Комуникација</p> <p>3.Рад с подацима и информацијама</p> <p>4.Дигитална компетенција</p> <p>5.Решавање проблема</p> <p>6.Сарадња</p> <p>7.Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>8.Одговоран однос према здрављу</p> <p>9.Одговоран однос према околини</p> <p>10.Естетичка компетенција</p> <p>11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

јасно артикулисање циља активности и договор о правилима којих се придржавају сви учесници;
 метод демонстрације (приказивање, илустрације, цртежи);
 реализација интерактивних радионица;
 метод драматизације;
 искуствено учење кроз игровни контекст;
 учење путем открића;
 уобличавање и поимање личних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи;
 константно подстицање и одржавање интересовања и сазнајне мотивације ученика

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

-Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником оцењивању ученика

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање, свет око нас и народна традиција у зависности од наставне јединице.

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Циљ и задаци: наставе православног катихизиса (веронауке) јесте прихватање да је постојање израз заједништва личности, а да личност постоји само у заједници слободе са другом личношћу.

Задаци: Ученик треба да: - Уочи да Литургија није обичан догађај;

- Уочи да се на Литургији појављује Бог као заједница личности: Оца, Сина- Христа и Светог Духа;

- Упозна структуру Литургије;

- Разликује радње на Литургији Уочи да је Исус Христос, иако физички доступан, присутан на Литургији као плод наше љубави према њему.

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС Разред: ЧЕТВРТИ							
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА
				обраду	вежб.	повављ	
Ученици треба да: -изграде свест о томе да Бог општи са светом кроз човека Христа; - уоче да је Христос корпоративна личност; - запазе да у Цркви нико не може да постоји сам за себе, без заједнице са свима; - стекну појам о бићу као заједници;	-Циљ због кога је Бог створио свет (да свет постане Црква)	-дијалогска, разговор, демонстративна, посматрање, рад на тексту	-индивидуални, фронтални, рад у пару, групни рад	2		1	-контролни рад -одговарање -тест
	- Црква је конкретна литургијска заједница.			1		1	
	-Литургија је заједница добрих људи и природе с Богом Оцем прекоједног човека – Христа.			3		3	
	- Структура Литургије (епископ, свештеници, ђакони и народ).			1		1	

- схвате да је извор сваког греха егоизам, индивидуализам.	-Црква као икона будућег века.			3		2
	- Одбијање првог човека Адама да сједини створену природу с Богом.			5	1	5
	- Црква у хришћанској архитектури.			2	2	3

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У току сваке године треба наглашавати: Да је Бог заједница конкретних личности:Оца,Сина и Св.Духа; Да Бог није идеја и апстрактан појам; већ жива личност која је постала човек и зато се среће преко човека у Литургији; Да богољубље истовремено значи и човекољубље У току сваке године, конкретно пре свих наилазећих великих празника, како Господњих, тако и Богородичиних и светитељских, треба упознати ученике са историјом настанка празника и садржином догађаја који се слави.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

-Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником оцењивању ученика

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Наставни предмет: Пројектна настава

Годишњи фонд часова: 36 часова

Циљ пројектне наставе је стицање знања и оспособљавање ученика да знања примене у животу; решавање актуелних проблема из животног окружења; самостално коришћење различитих извора ради стицања нових знања; подстицање за истраживањем; истраживачко учење; развој интересовања за уметност, културу и демократију; развој комуникационих вештина.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Етапе пројектне активности	Задачи етапа	Активност наставника	Активност ученика	Методе наставе и учења	ИСХОДИ По завршетку четвртог разреда ученике бити у стању да
ЦИЉАНА ЕТАПА	- Одрђивање циљева, формирање радних група	- Одређивање предмета истраживања, мотивисање ученика, помоћ у постављању циљева наставног пројекта	- Разматрање предмета истраживања добијање неопходних додатних информација утврђивање циљева истраживања	Истраживање, посматрање, учење решавањем проблема анализа и синтеза-функционално повезивање знања, вешти и искустава и мотивација;	- предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак имогућности употребе ИКТ-а;
АНАЛИТИЧКА ЕТАПА	- анализа проблема, утврђивање извора информација, постављање задатака, редослед улога у групи	- изношење предлога одговарајућег извора, начин прикупљања и анализа података, корекција, одређивање улога у сагласности са очекиваним исходима	- формулисање задатка, утврђивање извора	истраживање, посматрање, учење решавањем проблема анализа и синтеза	- уочавање сличности и различитости ради класификовања;
ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	- решавање постављених задатака	- расподела посебно одабраних материјала сваком ученику, консултације, координација, контрола урађеног, подстицање	- састављање плана рада, прикупљање информација практично остваривање изабраних улога, испуњавање одговарајућих функција	истраживање, посматрање, учење решавањем проблема анализа и синтеза, кооперативно учење	- правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; користи одговарајуће алатке програма за цртање и сачува свој цртеж; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз

					помоћ одраслог; критички бира садржаја интернета и затражи помоћ уколико се суочи са непромерним садржајима; зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја; безбедно користи интернет и по потреби пријави и/или затражи помоћ одраслог.
КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	- анализа степена оставрености сваког задатка, конструисање пројекта	- сагледавање слабости, консултације у оквиру отклањања слабости, консултације о формирању текуће документације	- анализа добијених информација, комбиновање идеја и њихово уопштавање, извлачење опште идеје	истраживање, посматрање, учење решавањем проблема - анализа и синтеза	- испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа;
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	- презентација наставног пројекта	- организација експертизе	- јавна одбрана	- демонстрација	- добијене продукте учинити видљивим и представити их другима;
РЕФЛЕКСИВНО - ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	- оцена резултата наставног пројекта и процеса његове реализације	- уопштавање рецензија и мишљења, прогностичке оцене организације и реализација пројекта	- процена процеса реализације, подстицај за стицање нових знања	- анализа,	- повезује резултате учења и рада са уложеним трудом;
ЕВАЛУАЦИЈА	Процена оставрености резултата, тешкоће у реализацији, посебни успеси, квалитет представљања и обавештавања јавности	- оцењивање педагошког ефекта рада	- самооцена у оквиру пројектне активности	- самооцењивање	- вербално изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; - критеријуми за оцењивање су редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес наставе; - праћење ће се остваривати систематским посматрањем

Садржаји програма	Начин остваривања програма (пројектна настава)
ЦИЉАНА ЕТАПА	- одређивање циља повезан са битним странама дечјег живота
	- повезан садржај са осталим предметима
АНАЛИТИЧКА ЕТАПА	- ослањање на постојећа знања - указивање на изворе додатних информација

ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - решавање постављених задатака, - консултације међу ученицима и међу ученика и наставника
КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - превазилажење тешкоћа - превазилажење слабости - конструкција пројекта
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - припрема пројекта за презентацију - демонстрација урађеног
РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - анализа урађеног пројекта кроз све етапе - оцењивање позитивних страна које се могу још побољшати - јасноћа и занимљивост самог пројекта
ЕВАЛУАЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Усвојеност и применљивост нових сазнања

ПЛАН РАДА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Циљ : Даљи рад на оспособљавању ученика за правилно коришћење матерњег језика уз поштовање правописних и граматичких норми.

Кључни појмови: читање и писање, књижевност, језик и језичка култура.

ИСХОДИ: Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕИ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
<ul style="list-style-type: none"> -чита са разумевањем различите врсте текстова; -разликује књижевне врсте; -именује позитивне и негативне особине ликова; -уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); -усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела. 	<p>Наставна тема: Књижевност</p> <p>Садржаји:</p> <p>Шалива народна песма "Женидба врапца Подунавца"</p> <p>Прича о животињама "Међед, свиња и лисица" Епска песма "Јетрвица адамско колена"</p> <p>Приповетка "Најбоље задужбине"</p> <p>Роман за децу "Бела грива" Опис природе и ликова</p>	<ul style="list-style-type: none"> -компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -решавање проблема; -сарадња.
<ul style="list-style-type: none"> -разликује речи које мењају облик (именице, бројеви, глаголи, придеви, заменице); 	<p>Наставна тема: Језик (Грамматика и правопис)</p> <p>Садржаји:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -решавање проблема;

-одреди основне реченичне чланове; -разликује врсту речи од службе речи у реченици; -поштује и примени основна правописна правила; -правилно пише сва тримодела управног говора.	Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе) Појам субјекта Појам предиката Појам објекта Прилошке одредбе за место, време и начин Велико слово Речца <i>ли</i> Управни говор	-сарадња.
-употреби основне облике усменог и писменог изражавања; -препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; -правилно структурира текст.	Наставна тема: Језичка култура Садржаји: Основни облици усменог и писменог изражавања Правописне вежбе Језичке вежбе Лексичко-семантичке вежбе	-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -решавање проблема; -сарадња.

ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Циљ: Даљи рад на усвајању бројева, релација међу њима и извођење рачунских операција.

Кључни појмови: сабирање, одузимање, таблица множења и дељења, геометријске фигуре

ИСХОДИ: Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕИ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
- прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - одреди месну вредност цифре; - изврши четири рачунске операције; - састави израз и израчуна вредност; - реши једначине и неједначине и проверитачност решења; - процени вредност изрази са једном рачунском операцијом; - прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$; - сабере и одузме разломке са једнаким именицима; - сабере и одузме децималне бројеве са две децимале.	Наставна тема: Бројеви Садржаји: Скуп природних бројева Месна вредност цифре Сабирање и одузимање (писмени поступак) Множење и дељење (писмени поступак) Изрази са више рачунских операција Својства рачунских операција Једначине и неједначине у скупу природних бројева Разломци и упоређивање разломака Сабирање и одузимање разломака Једнакост разломака Децимални запис броја са две децимале Сабирање и одузимање децималних бројева	-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња.
- именује елементе и опише особине квадрата и коцке; - препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна.	Наставна тема: Геометрија Садржаји: Квадар и коцка	-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема;

		-сарадња.
-израчуна површину квадрата и правоугаоника; -израчуна површину и запремину квадра и коцке; -прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине.	Наставна тема: Мерење имере Садржаји: Мерење површине Површина квадрата и правоугаоника Површина квадра и коцке Мерење запремине Запремина квадра и коцке	-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња.

ПЛАН РАДА ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ПРЕДМЕТ: Додатна настава из математике

БРОЈ ЧАСОВА: 36

ЦИЉ: : Продубљивање знања у подручју математике, усвајање математичких појмова, подстицање на математичка такмичења, сусрети и смотре.

ИСХОДИ: Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
-------------------------------	-----------------------------	---

<p>– прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; -одреди месну вредност цифре; -изврши четири рачунске операције; -састави израз и израчуна вредност; -реши једначине и неједначине и проверитачност решења; -процени вредност изрази једном рачунском операцијом; -прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$; -сабере и одузме разломке са једнаким именицима; -сабере и одузме децималне бројеве са две децимале.</p>	<p>Наставна тема: Бројеви Садржаји: Скуп природних бројева Декадни запис Пребројавање бројевних скупова Рачунске операције Рачунске операције-изрази Нумерација Месна вредност цифре Сабирање и одузимање (писмени поступак) Множење и дељење (писмени поступак) Изрази са више рачунских операција Својства рачунских операција Сложени задаци Задаци пресицања Магичне шеме Дешифровање Једначине и неједначине у скупу природних бројева Разломци и упоређивање разломака Сабирање и одузимање разломака Једнакост разломака Децимални запис броја са две децимале Сабирање и одузимање децималних бројева</p>	<p>-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња.</p>
<p>-именује елементе и опише особине квадрата и коцке; -препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна.</p>	<p>Наставна тема: Геометрија Садржаји: Квадар и коцка</p>	<p>-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња.</p>
<p>-израчуна површину квадрата и правоугаоника; -израчуна површину и запремину квадрата и коцке; -прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине.</p>	<p>Наставна тема: Мерење Садржаји: Пребројавање Мерење површине Површина квадрата и правоугаоника Површина квадрата и коцке Мерење запремине Запремина квадрата и коцке Решавање задатака са општинских такмичења</p>	<p>-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња.</p>

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНОГ-ВАСПИТНОГ РАДА

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Циљ наставе је развијање моралних особина, ставова и уверења ученика, упознавање ученике са школским животом и односима којима уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине

ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
БЕЗБЕДНОСТ	Безбедност у саобраћају Ко нам помаже у саобраћају Полицајац је наш пријатељ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација
КАКО ДО ДОБРОГ УСПЕХА И ПРИМЕРНОГ ВЛАДАЊА	План рада и одмора у току дана Колико смо задовољни успехом Школске обавезе Шта је примерно владање	3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву
ЖИВОТ У ШКОЛИ	Права и обавезе Односи у одељењу Дечија недеља Дан школе Савиндан	8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
КУЛТУРА ПОНАШАЊА	Бонтон Боравак у физкултурној сали Понашање у школи и ван школе	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ <u>Природа и друштво</u> – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот).
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Учионица Школско двориште Наш град Чувајмо природу	<u>Српски језик</u> – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) <u>Математика</u> – Бројеви: Децимални запис броја са једном децималом.
ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНеМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ	Коме се обраћамо када се над нама врши или смосведоци насиља Насиље, злостављање, занемаривање Нивои насиља Радионице	

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ**ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ:**

- повезивање садржаја рада са ситуацијама из свакодневног живота у школи и ван ње
- одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада
- организовање истраживачких активности
- оцењивање позитивних страна понашања и рада и како се могу још побољшати
- израда панона
- организовање радионица
- постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

**ДРУГИ ЦИКЛУС (V, VI, VII И VIII РАЗРЕД)
ПРЕДМЕТНА НАСТАВА**

ПЕТИ РАЗРЕД

ПЕТИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ**Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК****Циљ и задаци:**

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује; описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика;
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво - усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног - изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима);
- оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне);
- поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво; подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	КЊИЖЕВНОСТ	46	12	5	Народна књижевност	Позавршенојтеми/областиу	•	СЈ.1.2.1.

					<p>(митолошке лирске песме, посленичке и песме о раду, породичне песме и успаванке; новеле, приповетке и шаљиве приче; кратке усмене прозне врсте; неисторијски тематски круг и преткосовски тематски круг епских народних песама). Ауторка драмска књижевност (Нушић „Кирија“, Љ. Ђокић „Биберче“, Д. Радовић „Капетан Џон Пиплфокс“). Ауторска лирика (М. Антић, Б. Радичевић, М. Стојадиновић Српкиња, Д. Васиљев...) Ауторска епика (романи – И. Коларов „Аги и Ема“, М. Твен „Доживљаји Тома Сојера“, Б. Нушић „Хајдуци“; приповетке – М. Глишић „Прва бразда“, И. Цанкар „Десетица“, А. П. Чехов „Шала“, Д. Киш „Дечак и пас“...)</p>	<p>ченикћбвити у стањуда: – разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – читасаразумевањем и опишесвојдоживљајразличитихврстакњижевнихдела – читасаразумевањемодобра непримереосталихтиповате кстова – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике на родне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на природној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови, фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања – увиђавачне, визуелне, тактичне, ольфакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмског гласа (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богат емоционални основ теме и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично изањемотива – илуструје особине ликовног приказа у тексту – вреднује поступке ликовног и аргументованог износа ставова – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину</p>	<p>Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комunikација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу</p>	<p>CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.5. CJ.2.2.1. CJ.2.2.2. CJ.2.2.3. CJ.2.2.4. CJ.2.2.5. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5.</p>
2.	ЈЕЗИК	37	28	7	<p>Врсте речи; реченица и њени делови; правилан</p>	<p>Позавршенејтеми/областиу ченикћбвити у стањуда:</p>	<p>• Компетенција за учење</p>	<p>CJ.1.1.4. CJ.1.1.5.</p>

					изговор.	<p>– разликује променљиве речи од непроменљивих</p> <p>– разликује категорије рода, броја, падеж речи које имају деклинацију</p> <p>– разликује основне функције и значења падежа</p> <p>– употребљава падежне облике у складу са нормом</p> <p>– употребљава глаголске облике у складу са нормом</p> <p>– разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)</p> <p>– доследно примењује правописну норму у употребивеликог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова</p> <p>– користи правопис (школско издање)</p> <p>– правилно изговара речиводећирачуна о месту акцента и интонацију реченице</p> <p>– говори јасно поштујући књижевну језичку норму</p> <p>– течно и разговечно чита на глас књижевне и неуметничке текстове</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.1.6.</p> <p>CJ.2.1.3.</p> <p>CJ.2.1.4.</p> <p>CJ.2.1.5.</p> <p>CJ.3.1.4.</p> <p>CJ.3.1.5.</p>
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	2	43	1	Препричавање, описивање; писање и-мејла; синоними, антоними, туђице, позјамљенице; састави; писмени задаци.	<p>Позавршене јтеми/области ченикће бити у стању да:</p> <p>– користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог</p> <p>– издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисао целине (уводни, средишњи и завршни део текста)</p> <p>– саставља говоренилиписанитекст о доживљају књижевног дела и намеиз свакодневног живота и светамаште</p> <p>– проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту</p> <p>– напамет говори одабране књижевне текстове и лиодломке</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.3.1.</p> <p>CJ.1.3.2.</p> <p>CJ.1.3.3.</p> <p>CJ.1.3.4.</p> <p>CJ.1.3.5.</p> <p>CJ.1.3.6.</p> <p>CJ.2.3.1.</p> <p>CJ.2.3.2.</p> <p>CJ.2.3.3.</p> <p>CJ.2.3.5.</p> <p>CJ.2.3.6.</p> <p>CJ.3.3.1.</p> <p>CJ.3.3.2.</p> <p>CJ.3.3.3.</p> <p>CJ.3.3.5.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком. Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се

ученицима језик представи и тумачи као систем. Правопис се савлађује путем систематских вежбања, елементарних и сложених, која се организују често, разноврсно и различитим облицима писмених вежби. Поред тога, ученике врло рано треба упућивати на служење правописом и правописним речником (школско издање). Савремена методика наставе граматике залаже се да тежиште обраде одређених језичких појава буде засновано на суштинским особеностима, а то значи на њиховим битним својствима и стилским функцијама, што подразумева занемаривање формалних и споредних обележја проучаваних језичких појава.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик – градиво претходног разреда, математика, ликовна култура, музичка култура, историја, географија, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог окружења. У исто време, настава страних језика треба да:

- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост;
- подстиче задовољство коришћења страног језика.

Задаци на нивоу језичких вештина и оперативни задаци

Разумевање говора

Ученик треба да:

- разуме општи садржај кратких и прилагођених текстова после неколико слушања;
- разуме краће дијалоге (до 5 реплика / питања и одговора), прилагођене приче и песме у оквиру тема предвиђених програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа и адекватно реагује на појединачне делове усмених порука издвајајући битне информације (датум, време, место, особе, количину...);
- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости и планови за будућност итд.).

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме краћи текст (до 50 речи), написане речи и реченице састављене углавном од познатих језичких елемената (речи и језичке структуре предвиђене програмом);
- разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама;
- разуме и реагује на одговарајући начин на писане поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости и планови за будућност итд.).

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- самостално даје информације о себи и окружењу;
- описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију, препричава општи садржај прочитаног или саслушаног текста, користећи усвојене језичке елементе и структуре.

Интеракција

Ученик треба да:

- у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези са контекстом учионице, активностима у учионици, свакодневним активностима и договорима (у садашњости и будућности), као и догађајима из непосредне прошлости;
- размењује информације о хронолошком и метеоролошком времену;
- учествује у комуникацији (у пару, у групи итд.) поштујући социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге...);
- препознаје кад нешто не разуме, поставља питања и тражи разјашњења.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- допуњава и пише реченице и краће текстове (до 5 реченица, односно 20 речи), чију кохерентност и кохезију постиже користећи језичке елементе предвиђене програмом и у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем, користећи познате тематске и језичке елементе;
- препричава текст, пише честитку или разгледницу, поруку, позивницу и др.;
- допуњава формулар или пријаву (име, презиме, улица и број, место и поштански број, датум рођења).

Знања о језику

Ученик треба да:

- препознаје и користи предвиђене граматичке садржаје (глаголска времена: садашње, прошло и будуће време у јасно контекстуализованим структурама, односно без теоријског објашњавања и инсистирања на апсолутној граматичкој тачности);
- поштује ред речи у реченици;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

- ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	КЊИЖЕВНОСТ	46	12	5	Народна књижевност (митолошке лирске песме, посленичке и песме о раду, породичне песме и успаванке; новеле, приповетке и шaljиве приче; кратке усмене прозне врсте; неисторијски тематски круг и преткосовски тематски круг епских народних песама). Ауторка драмска књижевност (Нушић „Кирија“, Љ. Ђокић „Биберче“, Д. Радовић „Капетан Џон Пиплфокс“). Ауторска лирика (М. Антић, Б. Радичевић, М. Стојадиновић Српкиња, Д. Василев...) Ауторска епика (романи – И. Коларов „Аги и Ема“, М. Твен „Доживљаји Тома Сојера“, Б. Нушић „Хајдуци“; приповетке – М. Глишић „Прва бразда“, И. Цанкар „Десетница“, А. П. Чехов „Шала“, Д. Киш „Дечак и пас“...)	Позавршеној теми/области ченикћбвити у стању да: – разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлик ефикациона лне и нефикациона некњижевности – читасаразумевањем и опишесвој доживљај различитих врста књижевних дела – читасаразумевањем одабра непримере осталих типова текстова – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике на родне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу у и прозу засновану на природној мотивацији – анализира елементе композицијелирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (деловифабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања – увиђавачне, визуелне, тактичне, олафакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмског радње (шалјив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богат е асоцијацијена основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликована и аргументовано износи ставове – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.5. CJ.2.2.1. CJ.2.2.2. CJ.2.2.3. CJ.2.2.4. CJ.2.2.5. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5.</p>

2.	ЈЕЗИК	37	28	7	Врсте речи; реченица и њени делови; правилан изговор.	<p>Позавршеној теми/областни ченик бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи којима јудеклинацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) – доследно примењује правописну норму у употребивеликог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање) – правилно изговара речиводећирачуна о месту акцента и интонацијиреченице – говори јасно поштујући књижевну језичку норму – течно и развојно читана гласкњижевне и неуметничке текстове 	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.2.1.3. CJ.2.1.4. CJ.2.1.5. CJ.3.1.4. CJ.3.1.5.</p>
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	2	43	1	Препричавање, описивање; писање и-мејла; синоними, антоними, туђице, позајмљенице; састави; писмени задаци.	<p>Позавршеној теми/областни ченик бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користити различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисао нецеле (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и светамаште – проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори о дабранекњижевних текстова и лиодломке 	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.3.1. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.4. CJ.1.3.5. CJ.1.3.6. CJ.2.3.1. CJ.2.3.2. CJ.2.3.3. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.3. CJ.3.3.5.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;
- битно је значење језичке поруке;
- почев од петог разреда очекује се да наставник ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа;
- знања ученика мере се јасно одређеним *релативним* критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема,
- потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- почев од петог разреда наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа.
- сви граматички садржаји уводе се без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се евалуира и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
- наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја;
- ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- учбеници постају извори активности и морају бити праћени употребом аутентичних материјала;
- учионица постаје простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

Технике (активности)

Током часа се препоручује динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

1. Слушање и реаговање на команде наставника или са траке (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.)
2. Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)
3. Мануалне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера за учионицу или родитеље и сл.)
4. Вежбе слушања (према упутствима наставника или са траке повезати појмове у вежбанки, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)
5. Игре примерене узрасту
6. Певање у групи
7. Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...)
8. Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти
9. "Превођење" исказа у гест и геста у исказ
10. Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или пак именовање наслова
11. Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације)
12. Разумевање писаног језика:

- уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...);
- препознавање везе између група слова и гласова;
- одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор; извршавање прочитаних упутстава и наредби

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика, ликовна култура, музичка култура , физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА**Циљ и задаци:**

Циљ васпитно- образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	КЊИЖЕВНОСТ	46	12	5	Народна књижевност (митолошке лирске песме, посленичке и песме о раду, породичне песме и успаванке; новеле, приповетке и шаљиве приче; кратке усмене прозне врсте; неисторијски тематски круг и претковски тематски круг епских народних песама). Ауторка драмска књижевност (Нушић „Кирија“, Љ. Ђокић „Биберче“, Д. Радовић „Капетан Џон Пиплфокс“). Ауторска лирика (М. Антић, Б. Радичевић, М. Стојадиновић Српкиња, Д. Васиљев...) Ауторска епика (романи – И. Коларов „Аги и Ема“, М. Твен „Доживљаји Тома Сојера“, Б. Нушић „Хајдуци“; приповетке – М. Глишић „Прва бразда“, И. Цанкар „Десетица“, А. П. Чехов „Шала“, Д. Киш „Дечак и пас“...)	Позавршенотема/областиученикћебити у стању да: – разликује књижевни и некњижевнитекст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – читасаразумевањем и опишесвој доживљај различитих врста књижевних дела – читасаразумевањем одабра непримере осталих типова текста – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике на родне од карактеристике уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на природној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<ul style="list-style-type: none"> CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.5. CJ.2.2.1. CJ.2.2.2. CJ.2.2.3. CJ.2.2.4. CJ.2.2.5. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5.

					<p>– увиђазвучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементесни чкеслике</p> <p>– одредистилске фигуре и разумењихову улогу у књижевно-уметничком тексту</p> <p>– процени основни тон певања, приповедања и лидрамскера дње (шљив, ведар, тужан и сл.)</p> <p>– развија имагинацијски богат есоцијацијна основу тема и мотива књижевних дела</p> <p>– одредите му и главне и споредне мотиве</p> <p>– анализира узрочно-последично низањемотива</p> <p>– илуструје особине ликова пр имерима из текста</p> <p>– вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове</p> <p>– илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима</p> <p>– уважава националне вредности и негује српску културно историјску баштину</p>		
2.	ЈЕЗИК	37	28	7	<p>Врсте речи; реченица и њени делови; правилан изговор.</p> <p>Позавршеној теми/области ченикће бити у стању да:</p> <p>– разликује променљиве речи од непроменљивих</p> <p>– разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију</p> <p>– разликује основне функције и значења падежа</p> <p>– употребљава падежне облике у складу са нормом</p> <p>– употребљава глаголске облике у складу са нормом</p> <p>– разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)</p> <p>– доследно примењује правописну норму у употребивеликог слова; састављеног и растављеног писањаречи; интерпункцијских знакова</p> <p>– користи правопис (школско издање)</p> <p>– правилно изговара речиводећирачуна о месту акцента и интонацијиреченице</p> <p>– говори јасно поштујући књижевну језичку норму</p> <p>– течно и разгледно чита на глас књижевне и</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.1.4.</p> <p>CJ.1.1.5.</p> <p>CJ.1.1.6.</p> <p>CJ.2.1.3.</p> <p>CJ.2.1.4.</p> <p>CJ.2.1.5.</p> <p>CJ.3.1.4.</p> <p>CJ.3.1.5.</p>

					неуметничке текстове			
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	2	43	1	Препричавање, описивање; писање и-мејла; синоними, антоними, туђице, позајмљенице; састави; писмени задаци.	Позавршенејтеми/областну ченикћибити у стању да: – користиразличитеобликека зивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издвајаделоветекста (наслов, пасусе) и организујега у смисаонецеле (уводни, средишњи и завршни делотекста) – састављаговоренилиписанитекст о доживљају књижевног дела и натемсиз свакодневног живота и светамаште – проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори о дабранекњижевних текстова и лиодломке	• Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	СЈ.1.3.1. СЈ.1.3.2. СЈ.1.3.3. СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.5. СЈ.1.3.6. СЈ.2.3.1. СЈ.2.3.2. СЈ.2.3.3. СЈ.2.3.5. СЈ.2.3.6. СЈ.3.3.1. СЈ.3.3.2. СЈ.3.3.3. СЈ.3.3.5.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Смисао планирања садржаја програма ликовне културе је да се утврде задаци на сваком часу који би најпотпуније развијали све ликовне способности ученика, нарочито способности које подстичу стварање, као и оне које омогућају стварање. С тога, градиво треба планирати да се постигне:

- виши ниво опажања;
- оспособљеност примања;
- одговарајући ниво разумевања;
- способност поступања.

Потребно је смањити укупну оптерећеност ученика тако што ће се нагласити нове технике и материјале у складу са савременим кретањима уметности; али и растеретити важећи програм непримерених садржаја и увећати број часова вежбања.

При изради програма ликовне културе доминантну улогу, поред смерница Министарства просвете и спорта, имала је и следећа чињеница: основно образовање је обавезно за целокупну популацију ученика.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: Музичка култура, српски језик, математика

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци: Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- обраде просте и сложене тактове;
- усвајају нове елементе музичке писмености;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- импровизују мелодије на задани текст;
- упознају звуке нових инструмената;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У програму музичке културе истакнуто место има слушање музичких дела и активно музицирање (певање и свирање). Настава музичке културе остварује се кроз:

- певање, свирање и основе музичке писмености;
- слушање музике; дечје музичко стваралаштво

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

КОРЕЛАЦИЈА: Српски језик, енглески језик, ликовна култура, географија, историја

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	КЊИЖЕВНОСТ	46	12	5	Народна књижевност (митолошке лирске песме, посленичке и песме о раду, породичне песме и успаванке; новеле, приповетке и шаљиве приче; кратке усмене прозне врсте; неисторијски тематски круг и преткосовски тематски круг епских народних песама). Ауторка драмска књижевност (Нушић „Кирија“, Љ. Токић „Биберче“, Д. Радовић „Капетан Џон Пиплфокс“). Ауторска лирика (М. Антић, Б. Радичевић, М. Стојадиновић Српкиња, Д. Васиљев...) Ауторска епика (романи – И. Коларов „Аги и Ема“, М. Твен „Доживљаји Тома Сојера“, Б. Нушић „Хајдуци“; приповетке – М. Глишић „Прва бразда“, И. Цанкар „Десетица“, А. П. Чехов „Шала“, Д. Киш „Дечак и пас“...)	Позавршеној теми/областни ченик побити у стању да: – разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – читасаразумевањем и опишесвој доживљај различитих врста књижевних дела – читасаразумевањем одбрана примера осталих типова текста – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике на родне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на природној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<ul style="list-style-type: none"> CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.5. CJ.2.2.1. CJ.2.2.2. CJ.2.2.3. CJ.2.2.4. CJ.2.2.5. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5.

					<p>односунaписца</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује облике казивања – увиђа звучне, визуелне, тактилне, ольфакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевном уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмскерадње (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богат са социјацијом на основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично иза ње мотива – илуструје особине ликова према имерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културно историјску баштину 		
2.	ЈЕЗИК	37	28	7	<p>Врсте речи; реченица и њени делови; правилан изговор.</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речикоје имају деклинацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) – доследно примењује правописну норму у употребивеликог слова; састављеног и растављеног писањаречи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање) – правилно изговара речиводећирачуна о месту акцента и интонацији реченице – говори јасно поштујући књижевну језичку норму – течно и 	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.2.1.3. CJ.2.1.4. CJ.2.1.5. CJ.3.1.4. CJ.3.1.5.</p>

						разговечночитанагласкњижевне и неуметничкетекстове		
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	2	43	1	Препричавање, описивање; писање и-мејла; синоними, антоними, туђице, позајмљенице; састави; писмени задаци.	Позавршенојтеми/областиу ченикћебити у стању да: – користиразличитеобликека зивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издвајаделоветекста (наслов, пасусе) и организујега у смисаонецелине (уводни, средишњи и завршнидео текста) – састављаговоренилиписанитекст о доживљају књижевног дела и натемеиз свакодневног живота и светамаште – проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напаметговори одабранекњижевнихтекстовеилиодломке	• Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ.1.3.1. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.4. CJ.1.3.5. CJ.1.3.6. CJ.2.3.1. CJ.2.3.2. CJ.2.3.3. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.3. CJ.3.3.5.

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Циљ и задаци:

Циљ изучавања наставног предмета *историја* је културни напредак и хуманистички развој ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	УВОД У ИСТОРИЈУ	3	2	0	Прошлост; Време; Историја, наука о прошлост	Ученик ће бити у стању да: • дефинише појам историје и разликују историју као науку и наставни предмет; • препозна различите начине рачунања времена код различитих народа; • дефинише појам историјских извора и објасни њихов значај у изучавању прошлости; • именује институције и установе које чувају историјске изворе и	• За целоживотно учење • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.6. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.5. ИС.1.2.6. ИС.2.1.4. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.

						литературу.		
2.	СВЕТ ПРАИСТОРИЈЕ	3	1	0	Основне одлике праисторије	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • разуме значење појма праисторије, њену поделу и основне одлике; • схвати развој људске врсте; • опише начин живота у праисторији; • идентификује главне проналаске и њихове последице на начин живота људи у праисторији; • наведе и лоцира најважније праисторијске локалитете у Србији и Европи. 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама 	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.2. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.2.1.
3.	СВЕТ ИСТОРИЈЕ – НА ПОЗОРНИЦИ ИСТОРИЈЕ	1	1	0	Периодизација и одлике историје као дела прошлости	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • наведе основне историјске периоде у развоју човечанства и одреди граничне датум које их деле; • именује и разликује основне временске одреднице (година, деценија, век, ера, миленијум). 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама 	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.2. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1.
4.	СТАРИ ВЕК	14	10	1	Стари век - хронолошки и географски оквири; Стари исток - основна обележја и култура; Стара Грчка - најстарији период, полиси Спарта и Атина, Грчкоперсијски и Пелопонески рат, грчка култура; Хеленистичко доба и његова култура; Стари Рим-оснивање, светска сила старог века, доба царства, римска култура, Хришћанство, пад Западног Римског царства	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • именује и лоцира најважније цивилизације епохе старог века; • опише и објасни друштвене структуре у најважнијим државама старог века; • идентификује и именује најзначајнија привредна, културна и научна достигнућа цивилизације старог века и препозна њихово значај у савременом свету; • наведе религијске системе и њихове главне одлике у најважнијим државама старог века; • опише начин живота 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Одговорно учешће у демократском друштво • Естетичка компетенције • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција 	ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.1.2.6. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.3.

						припадника различитих друштвених слојева у државама старог века; • уочи, наведе и упореди сличности и разлике између појава и процеса из историје старог века са појавама и процесима у савременом друштву		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Требало би настојати да се ученици укључе у наставни процес и да се развијају њихове интелектуалне и креативне способности. На тај начин ће настава историје бити занимљива и неће бити сведена на пуко меморисање историјских чињеница. Наставник би требало да усмерава рад ученика, а не само да им пружа готова знања. На часовима би требало да буду заступљене активне методе рада (групни рад, рад у паровима, индивидуални рад или дискусија свих ученика у одељењу), у којима ученик није само пасивни посматрач већ и учесник у наставном процесу.

Развијањем креативног и критичког мишљења ствара се могућност слободнијег и интересантнијег извођења наставе историје.

Неопходно је да се обезбеди корелација са сродним предметима, као што су географија, српски језик, ликовна и музичка култура, верска настава, грађанско васпитање и свакодневни живот у прошлости.

У настави историје требало би што чешће користити следећа наставна средства:

- историјске карте (зидне, из атласа, уџбеника и друге литературе);
- илустрације (слике, дијапозитиви, шеме, графикони);
- документарне и игране видео и дигиталне материјале;
- музејске експонате;
- културно-историјске споменике (обилазак споменика).

Иако се ученици први пут сусрећу са систематским изучавањем историје, у раду се могу користити њихова знања о друштвеним појавама и одређеним историјским догађајима која су стекли у првом циклусу основног образовања и васпитања. Мали фонд часова и психофизичке могућности ученика захтевају од наставника рационалност при избору битних чињеница, без много хронологије и дефиниција историјских појмова и социолошких категорија. Тежиште наставе историје у петом разреду требало би да буде на разумевању античког друштва и културе.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

-Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе географије је усвајање знања о риродногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима.

Настава географије треба да допринесе:

- стицању знања о основним објектима, појавама и процесима у васиони;
- картографском описмењавању, употреби географских карата и других извора информација у процесу учења и истраживања и у свакодневном животу;
- стицање знања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу;
- разумевању узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу;
- развијању географског мишљења заснованог на повезаности и међу- условљености географских појава и процеса у простору и времену;
- развијању естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору;
- стицању знања о основним појмовима о становништву, насељима и привреди и уочавању њиховог просторног размештаја;
- разумевању утицаја природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва, насеља и привредних делатности;
- стицању знања о основним географским одликама Европе, њеним регијама и државама;
- стицању знања о основним географским одликама ваневропских континената и њихових регија;
- упознавању улоге и значаја међународних организација за решавање економских, социјалних, културних и хуманитарних проблема у савременом свету;
- стицању знања о основним географским одликама Републике Србије и њеним регионалним целинама;
- развијању ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине;
- развијању толеранције, националног, европског и светског идентитета;
- стицању знања, развијању вештина и ставова из географије кроз самостално учење и истраживање и њиховој примени у свакодневном животу;
- развијању опште културе и образовања ученика.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Човек и географија	1	1		Увод у географију	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; – повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно- техничким прогресом; – на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; – разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи.	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ГЕ.1.2.3.
2.	Васиона	3	1		Васиона и небеска тела у њој	Позавршенојтеми/области ученик ће бити у стању да: – разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља;	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини	ГЕ.1.2.1. ГЕ.1.2.2.

ОШ "Душан Вукасовић Диоген" Купиново

					<ul style="list-style-type: none"> – објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; – разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; – одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене. 	<ul style="list-style-type: none"> –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	
3.	Планета Земља	19	11	Географски омотач и његове сфере	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; – помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континентата и океана; – примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач; – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; – одређује стране света на основу привидног кретања Сунца; – повеже нагнутост Земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; – повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева; – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; – помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоче(вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); – разликује хипоцентар и епицентар и наведе турсне зоне у свету и у Србији; – наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; – опише процес вулканске ерупције и њене последице; – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; – помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена; – описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; – разликује деловање унутрашњих сила(сила 	<ul style="list-style-type: none"> – Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<p>ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.2.2. ГЕ.1.2.3. ГЕ.2.2.1. ГЕ.2.2.2. ГЕ.3.2.1. ГЕ.3.2.2.</p>

Земљине теже, унутрашња топлота Земље)
 – наводи спољашње силе Земље (вода и ветар);
 – помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину;
 – наведе спољашње силе Земље;
 – разликује ерозивне и акумулативне процесе;
 – наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови);
 – опише структуру атмосфере;
 – наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...);
 – разликује појам времена од појма климе;
 – користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима;
 – графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ;
 – наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања;
 – наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);
 – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива;
 – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току);
 – уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе;
 – наведе и опише својства морске воде;
 – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива;
 – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току);
 – разликује типове језерских басена према начину постанка;
 – помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи;
 – помоћу карте наводе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима;
 – опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста;
 – наведе примере за

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Корелација географије са другим наставним предметима представља поступак који је неопходно спроводити у настави. Корелација са другим предметима може се остварити на три начина: у виду хоризонталне, дијагоналне и вертикалне корелације. Сви наведени начини корелације доприносе побољшавању квалитета и структуре наставних садржаја, развијају логичког мишљења, функционалног и трајног знања, остваривању принципа комплексности, односно, стварају реалних представа о географској стварности.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да доприносе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- стицање основне математичке културе потребне за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- развијање ученикове способности посматрања, опажања и логичког, критичког, аналитичког и апстрактног мишљења;
- развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и математичке радозналости;
- стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима;

- савлађивање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција;
- упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела, и разумевање њихових узајамних односа;
- оспособљавање ученика за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
- изграђивање позитивних особина ученикове личности, као што су: систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад;
- стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	14	20	34	Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу \mathbb{N}_0 . Дељење са остатком у скупу \mathbb{N}_0 (једнакост $a = bq + r$, $0 \leq r < \text{дељивости}$; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9. Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД; – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; – правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу;	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – израчуна вредност једноставнијег бројевог израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД; – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке, правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	МА.1.1.1, МА.1.1.3, МА.1.1.4, МА.1.1.5, МА.2.1.2, МА.2.1.4, МА.3.1.1, МА.3.1.3, МА.1.2.1, МА.2.2.1, МА.2.2.5, МА.3.2.1, МА.3.2.5
2.	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	10	10	20	Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност. Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница и права. Преношење и надовезивање дужи. Централна симетрија. Вектор и транслација	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; – опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом; правилно користи геометријски прибор.	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	МА.1.1.1, МА.1.3.2, МА.1.3.3, МА.1.4.1, МА.2.4.1
3.	УГАО	7	10	17	Угао, централни угао; једнакост углова. Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова). Упоредни углови; врсте углова. Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; – нацрта праву нормалну на дату праву користећи	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	МА.1.1.1, МА.2.3.1, МА.3.3.1, МА.3.3.3

					Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. Углови на трансверзали. Транслација и углови.	геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; – реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).		
4.	РАЗЛОМЦИ	23	38	61	Појам разломка облика a/b ($a, b \in \mathbb{N}$). Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис броја и превођење у запис облика a/b ($b \neq 0$). Упоредивање бројева у децималном запису. Заокруљивање бројева Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака. Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис; – одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; – заокружи број и процени грешку заокруживања; – израчуна вредност једноставнијег бројевог израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – одреди проценат дате величине; – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; – примени аритметичку средину датих бројева; сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	МА.1.1.1, МА.1.1.2, МА.1.1.3, МА.1.1.5, МА.2.1.1, МА.2.1.4, МА.3.1.2, МА.3.1.3.
5.	ОСНА СИМЕТРИЈА	5	7	12	Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; – симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; – конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства; конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој.	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	МА.1.3.1, МА.1.3.3, МА.1.4.1, МА.1.4.4, МА.2.3.6.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставити с даљим изграђивањем појмова: бројевни израз, променљива, израз с променљивом придруживање (повезано с рачунским операцијама, одговарајућим једначинама и неједначинама), користећи при томе и термине: израз, формула, исказ. Мада се појам пресликавања (функције), као и сам термин, не уводе, треба уочавати и наводити примере једноставнијих (функцијских) зависности у разним областима (откривање правила придруживања, придруживање по датом правилу: бројева – бројевима, бројева – дужима, бројева – површима, бројева – именима и др.).

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

-Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе биологије у основној школи је да ученици усвајањем образовно-васпитних садржаја упознају основне појмове о живом свету, његовом историјском развоју, природним појавама и законитостима које у њему владају.

Изучавањем биологије код ученика треба развијати основну научну писменост, логичко расуђивање, способност критичког мишљења, свест о властитом положају у природи, објективност и логичко расуђивање, љубав према природи и осећање дужности да чувају и заштите природу, да развијају хигијенске навике и здравствену културу.

Задаци наставе биологије су да ученици:

- схвате улогу и значај биологије за напредак човечанства и одрживог развоја;
- разумеју поступност у развоју живог света;
- схвате да су жива бића груписана према сродности у пет царстава;
- стекну основна знања о грађи и функционисању живих бића;
- развију способност повезивања појмова и процеса у живим бићима и природи;
- стекну знања о разноврсности и распрострањености живих бића;
- схвате узајамне односе живих бића и животне средине, као и динамику кружења материје и протицања енергије;
- развију осећање одговорности према стању животне средине;
- схвате степен угрожености биосфере и улогу сваког појединца у њеној заштити и унапређивању;
- упознају грађу и функционисање човечијег организма;
- стекну неопходне хигијенске навике за очување сопственог здравља и здравља других људи;
- схвате да је полност саставни део живота и да човекова полност подразумева поштовање норми понашања које обезбеђују хумане односе међу људима;
- користе методе посматрања, мерења и експеримента;
- приликом избора будућег занимања имају јасну представу о занимањима везаним за биологију, што ће им омогућити квалитетно професионално усмеравање.

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - дигитална компетенција; - одговоран однос према окоolini; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском 	БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.	<ul style="list-style-type: none"> - истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада

		<ul style="list-style-type: none"> - друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - комуникација - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема, - сарадња - естетичка компетенција. 		
2.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - комуникација - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема, - сарадња - естетичка компетенција. 	БИ.1.4.2. БИ.1.4.4. БИ.2.1.2. БИ.2.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење; - једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље
3.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - комуникација - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема, - сарадња - естетичка компетенција. 	БИ.1.4.3. БИ.1.4.4. БИ.1.6.1. БИ.1.6.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.2.6.1. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> - прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; - користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата

4.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - комуникација - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема, - сарадња - естетичка компетенција. 	БИ.1.5.3. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.1. БИ.2.6.2. БИ.3.5.4 БИ.3.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> - доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; - направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; - предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; - илуструје примерима деловање људи на животну средину и схвата последице таквих дејстава
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - комуникација - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема, - сарадња - естетичка компетенција. 	БИ.1.5.3. БИ.2.5.3. БИ.2.5.4. БИ.3.5.5.	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмски садржаји биологије резултат су захтева времена, најновијих достигнућа у науци и примерени су развојним способностима ученика.

Наставне теме су логички распоређене, а обрађују садржаје из биологије - ботанике и пружају ученицима основна знања за брже и лакше разумевање градива.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети око 60% часова за обраду новог градива и око 40% за друге типове часова, укључујући и излазак у природу. Излазак у природу подразумева, поред посматрања и праћења природних појава и процеса и прикупљање биљака за „заједнички хербар” (по десетак најтипичнијих представника биљака из окружења).

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатака наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада препуштен је наставнику. Наставници треба да препознају различите нивое знања ученика; да настоје да побољшавају квалитет и проверавају резултате учења.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи одобрени уџбеник од стране Министарства просвете и спорта и да се усавршава пратећи акредитоване семинаре и најновију стручну литературу.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

-Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ТЕХНИЧКО И ТЕХНОЛОГИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе техничког и информатичког образовања у основној школи јесте да се ученици упознају са техничко-технолошким развијеним окружењем, кроз стицање основне техничке и информатичке писмености, развојем техничког мишљења, техничке културе, радних вештина и културе рада.

Остали циљеви и задаци предмета су да ученици:

- стекну основно техничко и информатичко васпитање и образовање;
- стичу основна техничко-технолошка знања, умења, вештине и оспособљавају се за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу;
- схвате законитости природних и техничких наука;
- сазнају основни концепт информационо-комуникационих технологија (ИЦТ), сазнају улоге ИЦТ у различитим струкама и сферама живота;
- упознају рад на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених корисничких програма и стекну навике да их користи у свакодневним активностима;
- науче употребу рачунара са готовим програмима за обраду текста, за графичке приказе, интерфејс и интернет;
- развијају стваралачко и критичко мишљење;
- развијају способност практичног стварања, односно да реализују сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмишу креативност и оригиналност;
- развијају психомоторне способности;
- усвоје претпоставке за свесну примену науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада;
- савладавају основне принципе руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима;
- развијају прецизност у раду, упорност и истрајност приликом решавања задатака;
- стичу радне навике и оспособљавају се за сарадњу и тимски рад;
- комуницирају на језику технике (техничка терминологија, цртеж);
- стекну знања за коришћење мерних инструмената;
- на основу физичких, хемијских, механичких и технолошких својстава одаберу одговарајући материјал за модел, макету или средство;
- препознају елементе (компоненте) из области грађевинарства, машинства, електротехнике, електронике и да их компонују у једноставније функционалне целине (графички и кроз моделе, макете или предмете);

- разумеју технолошке процесе и производе различитих технологија;
- препознају природне ресурсе и њихову ограниченост у коришћењу;
- прилагоде динамичке конструкције (моделе) енергетском извору;
- одаберу оптимални систем управљања за динамичке конструкције (моделе), израде или примене једноставнији програм за управљавање преко рачунара;
- упознају економске, социјалне, техничко-технолошке, еколошке и етичке аспекте рада и производње и њихов значај на развој друштва;
- примењују мере и средства за личну заштиту при раду;
- знају мере заштите и потребу за обнову и унапређење животног окружења;
- на основу знања о врстама делатности и сагледавања својих интересовања правилно одаберу своју будућу професију и др.

БР.	ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТ АН ДА РД И
	НАЗИВ							
1	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	4	2	6	Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва Подручја човковог рада и производње, занимања и послови Правила понашања и рада у кабинету Организација радног места Коришћење техничких апарата и ИКТ	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> - описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање, - разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју, - наводи занимања у области технике и технологије, - процењује сопствена интересовања у области технике технологије, - организује радно окружење у кабинету, - правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животног и радном окружењу. 	<ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Сарадња Решавање проблема	
2	САОБРАЋАЈ	9	5	14	Професије у подручју рада саобраћаја Употреба информациони х технологија у саобраћају Регулисање друског саобраћаја: саобраћајна сигнализација, саобраћајни полицајац Пешак у саобраћају Бициклиста у саобраћају Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон Правила и	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> - процени како би изгледао живот људи без саобраћаја, - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени, - наводи професије у подручју рада саобраћаја, - направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија, - разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила, - правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају, - користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима, - аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их 	<ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Сарадња - Решавање проблема - Дигитална компетенција Одговорно учење у демократском друштву	

					прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон	користи као путник, – повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика, – показује поштовање према другим учесницима у саобраћају, анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла. –	
3	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	8	8	16	Техничко цртање као основ графичке комуникације Врсте линијаФормат и папира и цртање скице Прибор за техничко цртање Означавање мера на техничком цртежу – котирање Размера Приказивање предмета на техничком цртежу Пренос података између ИКТ уређаја Креирање документа у текст процесор Унос и обрада дигиталне слике у тексту Интернет претрага и приступ онлајн ресурсима	Ученик ће бити у стању да: – самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет, – правилно чита технички цртеж, – преноси податке између ИКТ уређаја, – користи текст процесор за креирање документа, – примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару, – користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима, – преузима одговорност, – идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер, – користи Интернет сервисе за претрагу и приступање онлајн ресурсима.	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња Дигитална компетенција
4	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	11	5	16	Природни ресурси на Земљи: материја и енергија Рециклажа и заштита животне средине Појам, врсте и својства материјала Технологија прераде материјала: дрво и папир Правилно коришћење алата за ручну обраду материјала: прибор за мерење, обележавање и контролу• алат за резање и сечење, заштита материјала	Ученик ће бити у стању да: – направи план управљања отпадом, – повезује својства природних материјала са применом, – објасни технологије прераде и обраде дрвета и коже, производњу папира, текстила и коже, – сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета, – правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) – направи план израде једноставног производа.	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња Решавање проблема

5	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	3	17	20	Израда модела од лакообрадливих материјала (дрвета, папира, текстила и коже)	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> - самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ уређаје и Интернет сервисе, - одабира материјале и алате за израду предмета/модела, - мери, обележава и оцртава предмет/модел, - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате, - користи текст процесор за креирање докумената реализованог решења, - самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ, - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха, - планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова, - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са својом улогом и показује поштовање према сарадницима, - пружи помоћ у раду другим ученицима, - процењује остварен резултат и развија предлог унапређења. 	<ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Сарадња <li style="padding-left: 20px;">Решавање проблема

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм се реализује у форми предавања (теоретска настава) и вежби. Настава се реализује коришћењем превасходно методом визуелног и практичног приказа, коришћењем савремених наставних средстава. Програм вежби реализују се у форми заокружених програмских целина.

У петом разреду ученик треба да:

- је способан да своје идеје прикаже скицом и једноставнијим техничким цртежом, као и да их израђује правилном применом основног прибора за техничко цртање;
- уме да укључи рачунар и покрене одговарајући програм;
- користи рачунар за исписивање текста и једноставније техничке цртеже, без програмирања;
- уме да састави једноставније статичке и динамичке моделе и макете од делова из конструкторског комплета и готових елемената, према одговарајућим упутствима и својим идејама;
- разликује природне и вештачке материјале;
- зна битне карактеристике материјала погодних за механичку обраду;
- зна да уради план радних поступака;
- уме самостално да изради једноставније предмете од лако обрадивих материјала, по својој идеји, помоћу одговарајућег прибора и ручног алата, применом основних радних операција;
- зна начине искоришћавања енергије Сунца, воде и ветра;

- познаје основна правила и прописе кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају;
- познаје хоризонталну, вертикалну и светлосну сигнализацију у саобраћају.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

Наставни предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци: Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела. Развој и усавршавање моторичких способности. Стицање моторичких умења и стицање теоретских знања неопходних за њихово усвајање. Формирање морално – вољних квалитета личности. Примена стечених знања у свакодневном животу и раду. Задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем. Естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина.

БР.	ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
	НАЗИВ							
1.	Атлетика		6		Обавезни садржаји: -Техника истрајног трчања -Истрајно трчање-припрема за крос -Техника спринтерског трчања -Техника високог и ниског старта	-Комбинује и користи досегнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу -Доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	б) Одговоран однос према здрављу: бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана); уме да пружи прву помоћ.	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.5. ФВ.1.1.6. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10

				<p>-Скок увис прекорачном техником</p> <p>-Бацање лоптице до 200 g</p> <p>Препоручени садржаји:</p> <p>-Техника штафетног трчања</p> <p>-Скок удаљ</p> <p>-Бацања кугле 2 kg</p> <p>-Бацање вортекса</p> <p>-Тробој</p>			
2.	Спортска гимнастика		8	<p>Обавезни садржаји:</p> <p>-Вежбе на тлу</p> <p>-Прескоци и скокови</p> <p>-Вежбе у упору</p> <p>-Вежбе у вису</p> <p>-Ниска греда</p> <p>-Гимнастички полигон</p> <p>Препоручени садржаји:</p> <p>-Вежбе на тлу (напредне варијанте)</p> <p>-Висока греда</p> <p>-Трамболина</p> <p>-Прескок</p> <p>-Коњ са хватаљкама</p>	<p>-Одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела</p> <p>-Користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри</p> <p>-Процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици</p>	<p>2) Одговорно учешће у демократском друштву: залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима</p> <p>3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.</p>	<p>ФВ.1.1.11.</p> <p>ФВ.1.1.12.</p> <p>ФВ.1.1.13.</p> <p>ФВ.1.1.14.</p> <p>ФВ.1.1.15.</p> <p>ФВ.1.1.16.</p> <p>ФВ.1.1.17.</p> <p>ФВ.1.1.18.</p> <p>ФВ.1.1.19</p>
3.	Мали фудбал		18	<p>Обавезни садржаји:</p> <p>Мали фудбал:</p> <p>Основни елементи технике, тактике и правила игре;</p> <p>-Вођење и контрола лопте</p> <p>-Примање лопте и додавање лопте различитим деловима стопала</p> <p>-Шутирање на гол и основе игре у нападу (откривање)</p> <p>-Одузимање лопте и основе игре у одбрани (покривање)</p> <p>-Вежбе са два и три играча</p>	<p>-Користи елементе технике у игри</p> <p>-Примени основна правила малог фудбала игри</p> <p>-Учествује на унутар одељенским такмичењима</p>	<p>4) Комуникација: ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.</p> <p>9) Решавање проблема: ученик проналази/ осмишљава могућа решења проблемске ситуације.</p> <p>10) Сарадња: доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада</p>	<p>ФВ.1.1.1.</p> <p>ФВ.1.1.2.</p> <p>ФВ.1.2.5.</p>

				<p>-Игра са применом основних правила за мали фудбал</p> <p>Препоручени садржаји: -Колективна игра у одбрани и нападу -Техника игре голмана -Игра уз примену правила</p>			
4.	Плес и ритмика		2	<p>Обавезни садржаји: -Покрети уз ритам и уз музичку пратњу -Ритмичка вежба без реквизита -Скокови кроз вијачу -Народно коло „Моравац“ -Народно коло из краја у којем се школа налази -Основни кораци друшт. плесова</p> <p>Препоручени садржаји: -Вежбе са обручем -Вежбе са лоптом</p>	<p>-Изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу -Игра народно коло -Изведе кретања у различитом ритму -Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура</p>	3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.	ФВ.1.1.20. ФВ.1.1.21. ФВ.1.1.22.
5.	Мерење физичких способности		2	<p>-Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности: -Мерење висине тела -Мерење масе тела -Израчунавање индекса телесне масе -Шатл ран тест -Претклон у седу -Лежање-сед за 30 s -Скок удаљ из места -Издржај у згибу -Чунасто трчање 4x10 m</p>	<p>-Упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак</p>	8) Рад са подацима и информацијама: користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује	

6.	Кумулативни часови		18	-Пешачење -Излет у природи -Такмичења малом фудбалу	-Користи елементе технике у игри -Примени основна правила малог фудбала у игри -Учествује на унутародељенским такмичењима	10) Сарадња: доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.5. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.
----	--------------------	--	----	---	---	---	---

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству часовних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рада. програмски задаци остварују се осим на редовним часовима и кроз ванчасовне и ваншколске организационе облике рада као што су: крос, зимовање, курсни облици, слободне активности, такмичења, корективно-педагошки рад и приредбе и јавни наступи. Обавезна такмичења међуразредна, школска и окружна за атлетику, рукомет, вежбе на справама и тлу. Физичко образовање се реализује кроз диференцијални приступ.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

ПЕТИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: РУСКИ ЈЕЗИК

Циљ: Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према руском језику и руској култури, културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност и комуникацију. Ученик треба да усвоји основна знања из руског језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева на руском језику, усваја норме вербалне и невербалне комуникације.

Задац предмета су: Усвајање лексике, израза, језичких конструкција као основних комуникативних јединица и реченичних модела, као и усвајање одређених граматичких структура предвиђених наставним планом и програмом за пети разред.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈ И	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЗНАКОМСТВО	2	1			<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - представи себе и другог, - разговетно изговара гласове, посебно оне које наш језик не познаје, поштује ритам и интонацију при говору, акцентује речи, - каже неколико информација о свом граду, о Русији и Москви. <p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се поздрави, представи и упозна, - разуме и упуту кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, - исказе и прихвати захвалност на једноставан начин, - именује предмете у учионици и школски прибор и каже где се налазе, - разуме једноставна обавештења о простору, - описује непосредни простор у коме се налази/креће, - ступи у дијалог и у неколико реплика тражи и даје информацију о предметима у учионици и о школском прибору, - броји до 11, - правилно изговара гласове. 	<p>Српски језик ОШ "Ђуџан Вукасовић Диоген" Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонације реченице; говори јасно поштујућу књижевнोजезичку норму. Енглески језик Ученик ће бити у стању да: одговори на кратка питања и саопшти једноставне информације о себи; постави кратка питања у циљу упознавања ученика у разреду. <p>Компетенције</p> <p>Учење: развијање позитивног и одговорног става према учењу; планирање и организовање времена и простора за учење; схватање значаја стицања нових знања.</p> <p>Комуникација: уважавање саговорника; неговање културе дијалога.</p> <p>Сарадња: поштовање подела улога у групи, пару.</p> <p>Одговорно учење у демократском друштву: упознавање и поштовање нове културе.</p> <p>Напомена</p> <p>Међупредметну повеза-ност предвиђати преко исхода и садржаја који су заједнички за два и више предмета и међупредметних компетенција.</p>	<p>ДСТ.1.1.2. Кулинара ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.</p>
2.	2. ГОСТИ В ШКОЛЕ	2	2		<p>Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и тражење основних информација о другима</p> <p>Исказивање просторних односа и величина; исказивање молбе, захтева и захвалности; представљање, поздрављање</p>	<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се поздрави, представи и упозна, - разуме и упуту кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, - исказе и прихвати захвалност на једноставан начин, - именује предмете у учионици и школски прибор и каже где се налазе, - разуме једноставна обавештења о простору, - описује непосредни простор у коме се налази/креће, - ступи у дијалог и у неколико реплика тражи и даје информацију о предметима у учионици и о школском прибору, - броји до 11, - правилно изговара гласове. 	<p>ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4.</p>	
3.	3. ГОСТИ В ДОМЕ	2	2		<p>Опис места; поздрављање; исказивање добродошлице</p>	<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поздрави и отпоздрави, - представи чланове своје породице, - каже о својој улици, кући/стану, својој соби, - користи изразе учтивости за столом приликом јела, 216 - разговетно изговара гласове, поштује акценат, ритам и интонацију, - зна основна правила 	<p>Српски језик</p> <p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонације реченице; говори јасно поштујући књижевнोजезичку норму. Енглески језик Ученик ће бити у стању да: опише особе и предмете у непосредној околини. <p>Компетенције</p>	<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4.</p>

12.	12. О ВКУСА Х НЕ СПОРИТ	2	1		Изражава њедопадања/недопадања	На крају теме ученик ће бити у стању да: - разуме једноставне неказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих, - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима, - именује боје и укусе, - зна супротна значења појединих придева, - препозна род придева, - зна слагање именица и придевских речи, - отпева дечју песму, - влада техником гласног читања и читања у себи, - разуме упутства за израду вежбања у уџбенику и радној свесци.	Српски језик Ученик ће бити у стању да: правилно изговара речи ОИЦ "Даница Вукосавић Диоген" акцента и интонације реченице; говори јасно поштујући књижевно-језичку норму. Компетенције Учење: развијање позитивног и од-говорног става према учењу; планирање и организовање времена и простора за учење; схватање значаја стицања нових знања. Комуникација: уважавање саговорника; неговање културе дијалога.	ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1.
13	13. МЫ СЧИТАЕМ, ВЫЧИТАЕМ	1	2	2	Изражава њеколичичне и бројева	На крају теме ученик ће бити у стању да: - разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, и предмета, количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих, - тражи и пружи основне информације у вези са количи-нама и бројевима, - броји и пише бројеве до 100, - пита и даје информације о годинама живота, - ступи у дијалог и у оквиру 4-5 реплика, постављањем и одговарањем на питања, води разговор у ресторану, - отпева дечју песму, - влада техником гласног читања и читања у себи, - разуме упутства за израду вежбања у уџбенику и радној свесци.	Српски језик Ученик ће бити у стању да: правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонације реченице; говори јасно поштујући књижевно-језичку норму. Музичка култура Ученик: пева песму – самостално или у групи. Компетенције Учење: развијање позитивног и одговорног става према учењу; планира-ње и организовање времена и простора за учење; схватање значаја стицања нових знања. Комуникација: изражавање мишљења, осећања	ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1.
14.	14. КАК ВСЁ УСПЕЕТЬ?	2	2		Исказивање хронолошког времена	На крају теме ученик ће бити у стању да: - именује и користи прилоге за време, - пита и каже колико је сати, - наброји дане у недељи, - каже о својим дневним активностима, - отпева дечју песму, - влада техником гласног читања и читања у себи, - разуме упутства за израду вежбања у уџбенику и радној свесци.	Српски језик Ученик ће бити у стању да: правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонације реченице; говори јасно поштујући књижевно-језичку норму. Енглески језик Ученик: описује своју уобичајену дневну рутину. Компетенције Учење: развијање позитивног и одговорног става према учењу; планирање и организовање времена и простора за учење; схватање значаја стицања нових знања. Сарадња: поштовање подела улога у групи, пару.	ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4.
15.	15. ЗАНИМАЙТЕСЬ СПОРТОМ!	1	1	1	Разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање величина, исказивање потреба, осета и осећања	На крају теме ученик ће бити у стању да: - разуме упутства и налоге и реагује на њих, - исказује заповест другом лицу, - правилно изговара гласове <i>и/ы</i> , - именује делове тела, - именује врсте спортова, - каже који је његов омиљени спорт и којим спортом се бави, - одговори потврдно и одрично, - влада техником гласног читања и читања у себи, - разуме упутства за	Српски језик Ученик ће бити у стању да: правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонације реченице; говори јасно поштујући књижевно-језичку норму. Енглески језик Ученик: упознаје спортове популарне у земљи чији језик учи. Компетенције Учење: развијање позитивног и одговорног става према учењу; планирање и организовање времена и	ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**Циљ и задаци:**

Циљ верске наставе јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета

Задаци: - развијање способности уочавања да су грехи зло у свету последица погрешног изражавања човекове слободе;

- развијање способности уочавања да Бог поштује човекову слободу али да не одустаје да свет доведе у вечно постојање;

- изграђивање свести о томе да Бог воли човека и свет и да их никад не напушта, али вечни живот зависи и од слободе човека и његове заједнице с Богом;

- развијање способности спознавања да Бог није одустао од првобитног циља због кога је створио свет, а то је да се свет сједини с Њим посредством човека.

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС				Разред: ПЕТИ			
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА
				обраду	вежб.	понављ.	
Ученици треба да: - уоче да су грех и зло у свету последица погрешног изражавања човекове слободе;	-Припрема света за долазак Сина Божијег у свет.	-дијалогска, азговор, демонстративна, посматрање, рад на тексту	-индивидуални, фронтални, рад у пару, групни рад	2		2	-контролни рад -одговарање -тест
-стекну свест да Бог поштује човекову слободу, али да не одустаје да свет доведе у вечно постојање;	-Избор Аврама и његових потомака као почетак Цркве.			3		2	
- изграде свест о томе да Бог воли човека и свет и да их никад не напушта, али вечни живот зависи и од слободе човека и његове заједнице с Богом;	-Аврам и Јеврејски народ као праслика Христа и Цркве.			4		2	
-спознају да Бог није одустао од првобитног циља због кога је створио свет, а то је да се свет сједини с Њим посредством човека и да тако живи вечно;	-Десет Божијих заповести (однос према Богу и човеку у Старом завету).			10		5	

-уоче сличности у структури старозаветне и новозаветне цркве.	- Старозаветни мотиви у православној иконографији			2		4	
---	---	--	--	---	--	---	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Циљ наставе у 5. разреду јесте да ученици на примеру старозаветне историје уоче да Бог није одустао од остварења свог првобитног плана о свету, који се огледа у сједињењу свих створених бића са Богом преко човека, и поред тога што је то први човек Адам одбио да испуни.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Општи циљ предмета је оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице, проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање.

Задаци подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу школе развијањем вештина за унапређивање

услова школског живота кроз праксу; упознавање школских правила и процедура; разумевање функционисања органа управљања школе и стручних тела; упознавање права и одговорности свих актера на нивоу школе; развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења; обучавање техникама групног рада; развијање способности кр. Мишљења.

ТЕМА		О	У	Р	САДРЖАЈИ	ИСОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Упознавање основних елемената програма	2		4	Представљање циљева, задатака, садржаја и метода рада; упознавање најзначајнијих појмова-права и одговорности, правила и дужности, школске мере и решења, активизам и партиципација, кооперативни начини учења; формирање документације: регистри, позиви за састанке, активизам и партиципација, кооперативни начини учења; формирање разредног тима.	Упознавање најзначајнијих појмова-права и одговорности, правила и дужности, школске мере и решења, активизам и партиципација, кооперативни начини учења; формирање разредног тима.	Подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу школе; развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и деловања... Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост.	ОЗ.ОЖ.1.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2.2.
2	Сагледавање услова школског живота			4	Излиставање проблема у школи и прикупљање података; разговор са ученицима, родитељима, наставницима и другима који учествују у раду школе; коришћење штампаних извора и информација из медија; извештавање	Упознавање школских правила и процедура; разумевање функционисања органа управљања школе и стручних тела...	Подстицање и оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе развијањем вештина за унапређивање услова школског живота кроз праксу... Комуникација, рад са подацима и	ОЗ.ОЖ.1.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2.2.

					и дискусија о прикупљеним подацима.		информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост.	
3	Избор проблема на коме ће се радити			1	Процењивање прикупљених података, дискусија о проблемима и избор заједничког проблема.	Подстицање и оспособљавање ученика за активно учеће у животу школе развијањем вештина за унапређивање услова школског живота кроз праксу...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2.
4	Сакупљање података о изабраном проблему			8	Упознавање техника поступака прикупљања информација у оквиру истраживачких тимова; сакупљање података о изабраном проблему, састанци у оквиру школе, посете ученика различитим организацијама и институцијама и/или организовање гостовања особа из организација; разговор о прикупљеним подацима.	Упознавање школских правила и процедура; разумевање функционисања органа управљања школе и стручних тела...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2.
5	Активизам и партиципација- план акције			1 2	Осмишљавање плана акције у решавању проблема на коме истраживачки тимови раде и одабир начина презентације резултата.	Подстицање и оспособљавање ученика за активно учеће у животу школе развијањем вештина за унапређивање услова школског живота кроз праксу... Упознавање школских правила и процедура; разумевање функционисања органа управљања школе и стручних сарадника...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2.
6	Јавна презентација плана акције			1	Јавно представљање: ученици пред школским жиријем и публиком представљају свој план и одговарају аргументовано на постављена питања.	Подстицање и оспособљавање ученика за активно учеће у животу школе развијањем вештина за унапређивање услова школског живота кроз праксу... Упознавање школских правила и процедура; разумевање функционисања органа управљања школе и стручних сарадника...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2.
7	Осврт на		4		Разговор о томе шта	Ученици могу да	Комуникација, рад	ОЗ.ОЖ.1.1.1.

научено градиво-евакуација				су и како ученици научили. Ученици самостално процењују знања и вештине које су стекли током програма.	издвоје најзначајније компетенције, вештине... које су стекли током ове школске године на часовима Грађанског васпитања.	са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост.	ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2.
----------------------------	--	--	--	--	--	--	---

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА

Програмске садржаје би требало реализовати тако да се ученицима омогуће: слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; разумевање и разматрање различитих мера које се у школи / локалној заједници предузимају у циљу решавања проблема; Реализација програма се заснива на коришћењу *интерактивних* и *истраживачких* метода рада.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

5.1.В. ПЕТИ РАЗРЕД – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ и задаци:

Циљ образовно-васпитног рада изборног предмета је да се ученици оспособе за самостално коришћење рачунара.

Задаци образовно-васпитног рада:

- упознавање ученика са применом рачунара у различитим областима људске делатности;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада на рачунару;
- оспособљавање за рад на рачунару.

БР.	ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
	НАЗИВ							
1.	ИКТ	7	7	14	Предмет изучавања информатике и рачунарства ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера Подешавање радног окружења Организација података Рад са сликама Рад са текстом Рад са мултимедијом Рад са презентацијама	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу – правилно користи ИКТ уређаје – именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја – прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса – прилагоди радно окружење кроз основна подешавања	– компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – одговоран однос према здрављу – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	

						<ul style="list-style-type: none"> – креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа – креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – сачува и организује податке – разликује основне типове датотека 	
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	4	1	5	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин</p> <p>Правила безбедног рада на Интернету</p> <p>Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја</p> <p>Заштита приватности личних података</p> <p>Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом</p>	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; – доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине – разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету – реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета – приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај – информацијама на интернету приступи критички – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету – разуме појам ауторских права – препознаје ризик 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција

						зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем – рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету		
3.	РАЧУНАРСТВО	10	4	14	Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика; речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, „ако...онда” Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење са остатком, Еуклодов алгоритам Увод у тему програмирања Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом Програм – категорије, блокови наредби, инструкције Програмске структуре (линијска, циклична, разграната)	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – схвати математичко-логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, „ако...онда” – зна алгоритме аритметике (сабирање, множење, дељење са остатком, Еуклидов Алгоритам) и интерпретира их алгоритамски – наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема – креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу – сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби – користи математичке операторе за израчунавања – објасни сценарио и алгоритам пројекта – анализира и дискутује програм – проналази и отклања грешке у програму	– компетенција за учење – одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – дигитална компетенција	
4.	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	/	3	3	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима Представљање резултата пројектног задатка	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака – одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта – наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен – поставља резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника	– одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Упознати ученике са новим знањима у сваком наставном садржају. Предност се даје активном учењу предмета информатике и рачунарства што подразумева коришћење метода и облика рада који подстичу ученика за самостално стицање знања и на учење. (проблемска настава, индивидуални и групни облик рада....).

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ И СЛИКАЊЕ

Циљ учења слободне наставне активности *Цртање, вајање и сликање* је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су

припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља*, *Животне вештине* и *Медијска писменост*, а у другој *Предузетништво*, *Моја животна средина* и *Уметност*. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство*, *Цртање сликање и вајање*, *Чувари природе*, *Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је преваходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Дobar уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. *Закона о основном образовању и васпитању* и *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању* (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

Разред: пети и шести

Фонд часова: 36

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЦРТАЊЕ				Својства линија. Врсте цртежа. Цртачке технике	црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала;	Компетенција за учење	
2.	ВАЈАЊЕ				Својства облика. Стилизовање облика. Вајарске технике.	– црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа;	Естетичка компетенција	
3.	СЛИКАЊЕ				Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике.	– илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником;	Комуникација	
						– обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик;	Решавање проблема	
						– обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу;	Рад са подацима и информацијама	
						– наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа;	Одговоран однос према здрављу	
						– обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником;	Одговоран однос према околини	
						– изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисака у уметничком делу;	Сарадња	
						– обликује употребне предмете	Дигитална компетенција	

Програм слободне наставне активности *Цртање, сликање и вајање* омогућава ученицима петог или шестог разреда да кроз ликовне радионице и индивидуалне и тимске ликовне пројекте развијају стваралачко мишљење и вештине које су им неопходне за свакодневни живот и наставак школовања.

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА

Циљ учења слободне наставне активности *Вежбањем до здравља* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама.

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља*, *Животне вештине* и *Медијска писменост*, а у другој *Предузетништво*, *Моја животна средина* и *Уметност*. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство*, *Цртање сликање и вајање*, *Чувари природе*, *Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је преваходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Дobar уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

Разред: 5. и 6.

Фонд часова: 36

ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
НАЗИВ				Појам и врсте	дефинише појам	Компетенција за	
ВЕЖБАЊЕ, ЗДРАВЉЕ И ЖИВОТНА СРЕДИНА				<p>здравља, начини његовог праћења и чувања.</p> <p>Утицај вежбања на здравље, раст и развој. Људско тело и вежбање – кости, зглобови, мишићи.</p> <p>Специфичности вежбања у и ван спорта.</p> <p>Правилно и неправилно вежбање.</p> <p>Мотивација за вежбање и фактори који утичу на одустајање.</p> <p>Када не треба вежбати.</p> <p>Вежбање и имунитет.</p> <p>Значај вежбања на чистом ваздуху.</p> <p>Вежбање и очување животне средине.</p> <p>Повреде при вежбању и прва помоћ.</p>	<p>здравља, разликује физичко, ментално и социјално здравље и образлаже утицај вежбања на здравље;</p>	<p>ОШ "Душан Вукасовић Диоген" Купиново</p> <p>целоживотно учење</p>	
ИСХРАНА И ВЕЖБАЊЕ				<p>Исхрана као извор енергије.</p> <p>Карактеристике основних животних намирница важних за вежбање.</p> <p>Гојазност и мршавост – ризици и компликације.</p> <p>Како и где се информишемо о здравом начину исхране.</p> <p>Производи који се рекламирају, а треба их избегавати.</p>	<p>– упореди специфичности вежбања у спорту и ван спорта;</p>	<p>Комуникација</p>	

Концепт слободне наставне активности *Вежбањем до здравља* припремљен је у складу са *Законом о основама система образовања и васпитања* у коме се наводи као један од циљева развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, као и општа међупредметна компетенција одговоран однос према здрављу.

Истраживања спроведена на школској популацији показала су да ученици немају довољно физичке активности, посебно на свежем ваздуху и да се често неправилно хране. Ученици у 5. и 6. разреду су у узрасту када формирају однос према вежбању и потребно је да добију шири контекст физичког вежбања које се не повезује само са спортом већ са правом на развој и здравље.

5.2.ШЕСТИ РАЗРЕД

5.2.А.ШЕСТИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика;
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза

БР.	ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
	НАЗИВ							
1.	КЊИЖЕВНОСТ	47	4	3	Народна књижевност (обредне лирске песме, тематски круг песама о Марку Краљевићу, косовски тематски круг). Ауторска драмска књижевност (К. Трифковић „Израчница“, Нушић „Анафета“...). Ауторска епска књижевност (романи – Ф. Молнар „Дечаци Павлове лице“, А. Нанети „Мој дека је био трешња“; приповетке – Б. Ђопић „Чудесна	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парфразирано прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за јазасарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.	CJ.1.4.2; CJ. 1.4.3; CJ. 1.4.4; CJ.1.4.5; CJ.1.4.6; CJ.1.4.7; CJ. 1.4.8; CJ. 1.4.9; CJ. 2.4.1; CJ. 2.4.2; CJ. 2.4.3; CJ. 2.4.4; CJ.2.4.5; CJ.2.4.6; CJ.2.4.7; CJ. 2.4.8; CJ. 2.4.9; CJ. 3.4.2; CJ. 3.4.3; CJ. 3.4.4; CJ. 3.4.5; CJ. 3.4.6; CJ.3.4.7.

					справа“, И. Секулић „Буре“, Чехов „Вањка“, П. Кочоћ „Јаблан“, И. Андрић „Аска и вук“...). Ауторска лирска књижевност (В. Илић, В. Петровић, Ђ. Јакшић, М. Антић, С. Јесењин...)	<p>песме (строфа, стих, рима);</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; – анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – уочава хумор у књижевном делу; – разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; 		
2.	ЈЕЗИК	27	18	7	Творба речи; гласови; гласовне промене; заменице; глаголска времена; независне предикатске реченице; правопис, правилан изговор.	<ul style="list-style-type: none"> – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; – користи правопис (школско издање); разликује дуге и кратки акценат у изговореној речи; 	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција, решавање проблема.	CJ.1.2.7; CJ.1.2.8; CJ.1.3.2; CJ.1.3.3; CJ.1.3.4; CJ.1.3.7; CJ.1.3.8; CJ.1.3.9; CJ.1.3.10; CJ.2.2.5; CJ.2.3.3; CJ.2.3.6; CJ.2.3.7; CJ.2.3.8; CJ.3.2.5; CJ.3.3.4; CJ.3.3.5; CJ.3.3.6
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	8	29	1	Обавештење, вест и извештај; учтивне форме обраћања; лексикологија; лексичко-семантичке и стилске вежбе; састави и писмени задаци.	<ul style="list-style-type: none"> – употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи 	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.	J.1.1.6; CJ.1.2.2; CJ.1.2.3; CJ.1.2.4; CJ.1.2.5; CJ.1.2.6; CJ.1.2.7; CJ.1.2.8; CJ.2.2.1; CJ.2.2.2; CJ.2.2.4; CJ.2.2.5; CJ.3.2.1; CJ.3.2.5; CJ.3.4.3

					експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; изражајно чита обрађене књижевне текстове.		
--	--	--	--	--	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком. Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција. Поступност се обезбеђује самим избором и распоредом наставних садржаја, а конкретизација нивоа обраде Селективност се остварује избором најосновнијих језичких законитости и информација о њима.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

-Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик – градиво претходног разреда, математика, ликовна култура, музичка култура, историја, географија, физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе страног језика у шестом разреду стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора Ученик треба да:

- разуме дијалоге (до 10 реплика / питања и одговора), приче, друге врсте текстова и песме о темама садржајима и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме општи садржај и издвоји кључне информације из прилагођених текстова после 2-3 слушања;
- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на групну активност, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости, планови за блиску будућност, свакодневне активности, жеље и избори, итд.).

Разумевање писаног текста Ученик треба да:

- разуме текстове (до 150 речи), који садрже претежно познате језичке елементе, а чији садржај је у складу са развојним и сазнајним карактеристикама, искуством и интересовањима ученика;
- разуме и адекватно интерпретира садржај илустрованих текстова (стрипови, ТВ програм, распоред часова, биоскопски програм, ред возње, специјализовани часописи, информације на јавним местима итд.) користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом.
- проналази и издваја предвидљиве информације у текстовима из свакодневног окружења (писма, краћи новински чланци, упутства о употреби) и из краћих књижевних форми (приповетке, поезија, драмски текстови) примерених узрасту и интересовању ученика;
- може да изведе закључак о могућем значењу непознатих речи ослањајући се на општи смисао текста са темом из свакодневног живота.

Усмено изражавање Ученик треба да:

- усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације;
- поред информација о себи и свом окружењу описује или извештава у неколико реченица о лицима, догађајима и активностима у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- препричава, упоређује и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме, садржаје и комуникативне функције предвиђене наставним програмом, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- у неколико реченица даје своје мишљење и изражава ставове у складу са предвиђеним комуникативним функцијама, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре).

Интеракција Ученик треба да:

- у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези с контекстом учионице, као и о свим осталим темама, ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом (укључујући и размену мишљења и ставова према стварима, појавама, користећи познате морфосинтаксичке структуре и лексику);
- учествује у комуникацији и поштује социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге, итд).
- да одговори на директна питања која се надовезују уз могућност да му се понове и пружи помоћ при формулисању одговора.

Писмено изражавање Ученик треба да:

- пише реченице и краће текстове (до 70 речи) чију кохерентност и кохезију постиже користећи познате језичке елементе у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем;
- издваја кључне информације и препричава оно што је видео, доживео, чуо или прочитао;
- користи писани код за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаље личне поруке, честитке, користи електронску пошту, и сл.).

Медијација У ситуацији када посредује између особа (вршњака и одраслих) које не могу да се споразумеју, ученик треба да:

- усмено преноси суштину поруке са матерњег на циљни језик и са циљног на матерњи;
- писмено преноси једноставне поруке и објашњења.

Знања о језику Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом;
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима;
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика и страног језика који учи;
- разуме значај употребе интернационализама.

- ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕ ТНЕ КОМПЕТЕНЦИ ЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	УВОД/STARTER UNIT	/	3	3	STARTER UNIT Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и представљање; реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима.	- разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима.	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ; - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ; - РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.
2.	MONEY MATTERS	3	3	6	MONEY MATTERS Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/	- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16.

					<p>активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на изражавање допадања/недопадања; усмено и писано изражавање допадања/недопадања.</p>	<p>ситуације у садашњости;</p> <p>– разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;</p> <p>– размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;</p> <p>– опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;</p> <p>– разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;</p> <p>– изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење.</p>	<p>– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ;</p> <p>– РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА;</p> <p>– ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА;</p> <p>– ВЕШТИНА САРАДЊЕ;</p> <p>– ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ;</p> <p>– ЕКОЛОШКА КОМПЕТЕНЦИЈА.</p>	<p>1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.</p>
3.	OUR HEROES	3	4	7	<p>OUR HEROES</p> <p>Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са доживљајима, догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање доживљаја, догађаја/активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл.</p>	<p>– разуме једноставније текстове у којима се описују доживљаји, догађаји и способности у прошлости;</p> <p>– размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о доживљајима, догађајима и способностима у прошлости;</p> <p>– опише у неколико краћих, везаних исказа доживљај, догађај из прошлости;</p> <p>– опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.</p>	<p>– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ;</p> <p>– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ;</p> <p>– РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА;</p> <p>– ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА;</p> <p>– ВЕШТИНА САРАДЊЕ;</p> <p>– ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ;</p> <p>– ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1 2.3.6 2.3.8.</p>
4.	CUMULATIVE REVIEW 1	/	1	1	<p>CUMULATIVE REVIEW 1</p> <p>Утврђивање, понављање и провера свега наученог у оквиру прве две теме.</p>	<p>Ученици могу да:</p> <p>– процене постигнућа везана за теме 1 и 2;</p> <p>– примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1 и 2, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику;</p>	<p>– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p>

						– систематизују и класификују градиво.		
5.	STRANGE STORIES	3	4	7	STRANGE STORIES Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са доживљајима, догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање доживљаја, догађаја/активности и способности у прошлости. Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење бића, предмета, појава и места.	– разуме једноставније текстове у којима се описују доживљаји, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о доживљајима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа доживљаја, догађај из прошлости; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.	– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ; – ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ; – РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА; – ВЕШТИНА САРАДЊЕ; – ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ; – ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.
6.	AT HOME	2	6	8	AT HOME Слушање и читање једноставнијих исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза. Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење бића, предмета, појава и места.	– разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; – саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства. – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.	– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ; – ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ; – РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА; – ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА; – ВЕШТИНА САРАДЊЕ; – ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ; – ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.

7.	THE FIRST WRITTEN TEST	/	3	3	THE FIRST WRITTEN TEST Понављање, утврђивање и провера свега наученог у оквиру првог полугодишта.	Ученици могу да: – процене постигнућа везана за теме 1–4; – примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1–4, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику; – систематизују и класификују градиво.	– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ; – ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.
8.	VISIONS OF THE FUTURE	4	4	8	VISIONS OF THE FUTURE Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима. Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности. Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за израду задатака, пројеката и сл.) с визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.	– разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства;– разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота.	– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ; – ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ; – РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА; – ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА; – ВЕШТИНА САРАДЊЕ; – ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.

9.	LIFE CHOICES	2	6	8	<p>LIFE CHOICES</p> <p>Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и неслагања.</p>	<p>– разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;</p> <p>– размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;</p> <p>– саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;</p> <p>– разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;</p> <p>– изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;</p> <p>– разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих;</p> <p>– изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење.</p>	<p>– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ;</p> <p>– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ;</p> <p>– РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА;</p> <p>– ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА;</p> <p>– ВЕШТИНА САРАДЊЕ;</p> <p>– ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ;</p> <p>– ЕКОЛОШКА КОМПЕТЕНЦИЈА;</p> <p>– ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.</p>
10.	CUMULATIVE REVIEW 2	/	1	1	<p>CUMULATIVE REVIEW 2</p> <p>Понављање, утврђивање и провера свега наученог у оквиру треће две теме.</p>	<p>Ученици могу да:</p> <p>– процене постигнућа везана за теме 5 и 6;</p> <p>– примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 5 и 6, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику;</p> <p>– систематизују и класификују градиво.</p>	<p>– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ;</p> <p>– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p>
11.	LOOK OUT!	2	5	7	<p>LOOK OUT!</p> <p>Слушање и читање исказа у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем жеља и потреба; предлагање решења</p>	<p>– разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;</p> <p>– изрази жеље,</p>	<p>– КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ;</p> <p>– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.</p>

					у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа. Писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/ одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора.	интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности.	ЈЕ; – РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈ АМА; – ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈ А; – ВЕШТИНА САРАДЊЕ; – ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКО М ДРУШТВУ; – БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ; – ЕКОЛОШКА КОМПЕТЕНЦИЈ А.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.
12.	THE SECOND WRITTEN TEST	/	3	3	THE SECOND WRITTEN TEST Понављање, утврђивање и провера свега наученог у оквиру другог полугодишта.	Ученици могу да: – процене постигнућа везана за теме 5–7; – примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 5–7, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику – систематизују и класификују градиво.	– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈ Е.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.
13.	HAVING FUN!	2	7	9	HAVING FUN! Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/ поређење бића, предмета, појава и места. Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима. Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој	– разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;	– КОМПЕТЕНЦИЈ А ЗА ЦЕЛОЖИВОТН О УЧЕЊЕ ; – ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈ Е; – ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈ А; – ВЕШТИНА САРАДЊЕ; – ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКО М ДРУШТВУ; – ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈ А.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.7.

					<p>активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/изговора.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са смером кретања и специфичнијим просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање смера кретања и просторних односа.</p>	<p>– упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;</p> <p>– затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;</p> <p>– разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих;</p> <p>– затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања;</p> <p>– опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима.</p>		
14.	CUMULATIVE REVIEW 3	/	1	1	<p>CUMULATIVE REVIEW 3</p> <p>Годишња систематизација.</p>	<p>Ученици могу да:</p> <p>– процене постигнућа везана за теме 7 и 8;</p> <p>– примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 7 и 8, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику;</p> <p>– систематизују и класификују градиво.</p>	<p>– ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Комуникација у учионици се остварује кроз кратке дијалоге, игре погађања, физичке активности, такмичења у којима наставник учествује као ментор али и као партнер у игри. Комуникативне функције су обрађене у осмишљеним контекстима примереним за децу тог узраста и увежбавају се извођењем симулираних дијалог, описивањем ситуација у учионици, описивањем слика у сликовници, решавањем задатака у радној свесци и израдом материјала за игру.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

КОРЕЛАЦИЈА: српски језик , математика, ликовна култура, музичка култура , физичко васпитање и грађанско васпитање у зависности од наставне јединице.

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Боја	14	3	17	Боја	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; користи изражајна својства боја у ликовном раду; - познаје различите сликарске материјале и технике; - користи изражајна својства комплементарних боја	- естетичка, - компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникација, - сарадња, - решавање проблема дигитална компетенција - одговорно учење у демократском друштву, - одговоран однос према здрављу,	

						у ликовном раду; - разматра сам и са другима шта и како је учио и где та знања може применити; - изражава своје замисли одабраном ликовном техником;	
2	Простор	3		3	Простор	- естетичка, компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникациј а, - сарадња, решавање проблема - дигитална компетенција - одговорно учење у демократском друштву, - одговоран однос према здрављу, - одговоран однос према	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - описује естетски доживљај простора; - обликује простор у коме живи користећи стечена знања из дизајна; - обликује самостално, или у сарадњи с другима употребне предмете; - постави изложбу радова; - користи информације за стваралачки рад
3	Текстура	6	1	7	Текстура	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - описује естетски доживљај простора; - обликује простор у коме живи користећи стечена знања из дизајна; - обликује самостално, или у сарадњи с другима употребне предмете; - постави изложбу радова; - користи информације за стваралачки рад	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - уочава и разликује површине и текстуре; - описује тактилни доживљај; - уочава различите текстуре у делима природе и човека; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - прави разноврсне текстуре на различитим подлогама или облицима; - прави разноврсне текстуре линијама материјалом по избору или у апликативном програму; - користи изражајна средства боје у изради текстуре; - прави различите текстуре на тродимензионалном облику; - користи усвојене информације у стварању ликовног дела; - разматра са другима шта је учио и како то да представи визуелном поруком;
4	Комуникација	3	1	4	Комуникација	- естетичка, компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникација, - сарадња, решавање проблема	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - разуме садржај визуелних порука и улогу визуелне комуникације у свакодневном животу ликовном техником; разликује врсте визуелних порука и њихове намене. - перцепира поруке које се преносе визуелним путем; кодира и декодира визуелне информације. - идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљеве једноставних

							визуелних порука. - уочава веб дизајн у окружењу и тумачи; развија перцепцију за поруке које се преносе визуелним путем; - изражава својезамисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; - разликује врсте визуелних порука и њихове намене.	
5	Уобразиља	3	2	5	Уобразиља	- естетичка, компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникациј а, - сарадња, решавање проблема - дигитална компетенција - одговорно учешће у демократском друштву, - одговоран однос према здрављу, - одговоран однос према околини	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - идентификује теме у одабраним уметничким делима и разуме значај маште и способности имагинације. - изрази своје замисли одабраном ликовном техником.	
	УКУПНО	29	7	36				

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Концепција програма посебну важност придаје наставнику који методске поступке и облике рада конципира усаглашавајући васпитно-образовне задатке (ликовне проблеме) са побуђеним интересовањем ученика да ове задатке прихвате на нивоу самоиницијативе, односно у складу са властитом израженом потребом. Различитим примереним методама у раду с ученицима треба тумачити садржаје програма како би ученици поступно и спонтано усвајали нова сазнања. Улога наставника наглашена је у фази избора и дидактичке припреме мотивационог садржаја, а избор теме зависи од суштине ликовног задатка, односно конкретног садржаја којим се ученик мотивише у правцу одређеног ликовног проблема. Проблемски захтеви овог програма имају карактер наставног садржаја, а теме су у служби реализације предвиђених задатака. У процесу припремања за рад, темама треба посветити посебну пажњу како не би преовладале над садржајима. Стога је наставнику дата могућност да у складу са индивидуалним способностима буде слободан у избору дидактичке припреме.

Садржаји наставе ликовне културе у основном васпитању и образовању могу да се подведу под следећу шему информативне структуре:

1. опазити
2. примити
3. разумети
4. поступити.

Ниво прве димензије (опажања) подразумева три основна фактора:

1. квалитет опажања у садржајном погледу;
2. брзину и тачност перцепције;
3. тачност опажања појединачних елемената у одређеној ситуацији.

Ниво друге димензије обухвата елементе разумевања опажених и примљених ликовно-визуелних квалитета.

Ниво треће димензије је разумевање опажене и примљене информације, тј. неопходно је вођење разговора о структурирању одређене информације.

Ниво четврте димензије подразумева примену (поступање) у практичном и теоријском раду.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ:

- развијање интересовања за музичку културу;
- развијање музикалности и креативности;
- неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно- образовног рада са ученицима;
- упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике;
- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- припремање програма за културну и јавну делатност школе;
- упознавање занимања музичке струке.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	11	5	0	- упознавање културне баштине и савремена кретања у музичкој уметности свога и других народа;	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; • наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе; • уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси; • опише улогу музике у средњовековној Србији; • уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе; • издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; • објасни како је музика повезана с 	<ul style="list-style-type: none"> • компетенција за учење • естетичка компетенција • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • рад с информацијама и подацима • одговорно учешће у демократском друштву 	МК. 1.1.1. МК. 1.1.2. МК. 2.1.1 МК. 2.1.3. МК. 3.1.2. МК. 3.1.3.

						другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената);		
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	7	4	0	- оспособљавање ученика за стваралачке музичке активности којима се доприноси развоју креативног мишљења; - слушање и разумевање музичких порука уметничког дела којима се доприноси развоју музичког мишљења;	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • одреди врсту музичког инструмента с диркама по изгледу и звуку; • опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама; • препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; 	<ul style="list-style-type: none"> • компетенција за учење • естетичка компетенција • рад с информацијама и подацима • решавање проблема 	МК. 1.1.2. МК. 1.2.2. МК. 2.1.1. МК. 3.1.1.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Настава музичке културе остварује се кроз:

- певање, свирање и стицање основа музичке писмености;
- слушање музике; - децје музичко стваралаштво.

Групним и појединачним певањем или свирањем развија се интересовање ученика да активно учествују у музичком животу своје средине. Подстицање различитих видова изражавања ученика у вези са слушањем музике и музичким доживљајем. Ово се не сме сводити на пасивизацију улоге наставника и померање акцената са активног слушања на друге активности, обично ликовне или литерарне, за које наставник нема праву компетенцију тумачења и оцењивања.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Циљ и задаци :

Циљ изучавања наставног предмета *историја* је културни развој и хуманистичко образовање ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

ИСТОРИЈА VI РАЗРЕД

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ	
БР.	НАЗИВ								
1.	УВОД: ОД СТАРОГ КА СРЕДЊЕМ ВЕКУ	2	1	0	Основне одлике Средњег века ; Настанак феудалног друштва; Историјски извори за Средњи век	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">разуме појам средњи век и његове основне одлике; просторне и хронолошке оквире Средњег века; светске цивилизације у периоду Средњег века;разуме основне одлике феудалног друштва;користи историјске карте и историјске изворе за Средњи век.	<ul style="list-style-type: none">За целоживотно учењеКомуникацијаСарадњаРешавање проблемаРад са подацима и информацијама	ИС.1.1.1. ИС.1.1.5. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.1.4. ИС.3.2.1.	ИС.1.1.2. ИС.1.1.6. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.2.1. ИС.2.2.5. ИС.3.1.2. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2.
2.	ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	4	4	1	Византија до 12.века; Велика сеоба народа; Франачка држава; Хришћанска црква; Арабљани и Исламски свет у раном средњем веку	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">Стегне знања о најзначајнијим државама Европе и Средоземља у раном средњем веку - Византија, Франачка, држава Арабљана;разуме појам Велика сеоба народа, као и њене узроке и последице;развије знања о улози религије у друштву Средњег века -Хришћанској цркви и исламу;стекне знања о личностима које су обележиле овај период;користи историјске карте и историјске изворе за рани средњи век.	<ul style="list-style-type: none">За целоживотно учењеКомуникацијаСарадњаРешавање проблемаРад са подацима и информацијамаЕстетичка компетенцијаОдговорно учешће у демократском друштву	ИС.1.1.5. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.4. ИС.3.2.2.	ИС.1.1.6. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.2. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.2. ИС.3.1.6
3.	СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	5	4	1	Словени и њихово насељавање Балканског полуострва; Јужни Словени према староседеоцима и суседима; Срби од 7. до 12.века; Покрштавање Срба и др. Јужних Словена и њихова рана култура	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">схвати одлике српске средњовековне државе;разуме друштвену структуру и државно уређење српских земаља у средњем веку;објасни на историјској карти промену граница српских држава у	<ul style="list-style-type: none">За целоживотно учењеКомуникацијаСарадњаРешавање проблемаРад са подацима и информацијама	ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.6 ИС.3.2.3.	ИС.1.1.8. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.2.2. ИС.3.2.6.

					<p>средњем веку;</p> <ul style="list-style-type: none"> • лоцира одређени догађај или појаву из српске средњовековне историје на временској ленти; • схвати значај религије и њен утицај на државу и културу у средњовековној Србији; • наведе најважније личности које су заслужне за развој српске средњовековне културе. 			
4.	ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	5	4	1	<p>Развој и структура феудалних држава; Крсташки ратови; Постанак и развој средњовековних градова; Свакодневни живот у средњем веку; Опште одлике средњовековне културе</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе најзначајније државе у Европи у позном средњем веку; • схвати узроке и последице крсташких ратова; • уочи особености које су довеле до развоја средњовековних градова и градске привреде; • разуме културна и техничка достигнућа средњовековне Европе; • разуме свакодневни живот становништва; • схвати значај личности које су обележиле овај период; • користи историјске карате и историјске изворе. 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама 	<p>ИС.1.1.4. ИС.1.1.6. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.4. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.6. ИС.3.2.6.</p> <p>ИС.1.1.5. ИС.1.1.8. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.2.2.5. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.2.2.</p>
5.	СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ - Доба Немањина	5	5	2	<p>Србија од 12. до почетком 14. века; Српско царство; Друштво у држави Немањина; Крај Српског царства; Постанак и развој средњовековне босанске државе; Средњовековна култура Срба</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме значај средњовековне државности на настанак модерне српске државе; • опише културна достигнућа Срба у средњем веку; • разуме одлике српске 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама • Естетичка компетенција • Дигитална компетенција 	<p>ИС.1.1.4. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.7.</p> <p>ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.2.1. ИС.3.2.6.</p>

					<p>срењовековне привреде;</p> <ul style="list-style-type: none"> • схвати одлике свакодневног живота друштвених слојева у српским земљама у средњем веку; • опише тековине српске средњовековне културе и уочи њихову присутност у савременом добу; • стекне знања о личностима које су обележиле средњи век у националној историји; • користи историјске карате и историјске изворе. 		
6.	ОСВАЈАЊА ТУРАКА ОСМАНЛИЈА НА БАЛКАНУ	5	4	1	<p>Турци Османлије и њихова освајања на Балкану; Моравска Србија и њена улога у борби против Османлија; Косовска битка; Држава српских деспота и околне земље</p> <p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • схвати одлике српске средњовековне државе; • разуме друштвену структуру и државно уређење српских земаља у средњем веку; • објасни на историјској карти промену граница српских држава у средњем веку; • лоцира одређени догађај или појаву из српске средњовековне историје на временској ленти; • наведе најважније личности у борби против Османлија; • разуме значај средњовековне државности на настанак модерне српске државе; • опише тековине српске средњовековне културе и уочи њихову 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Естетачка компетенција • Дигитална компетенција • Одговорно учешће у демократском друштво 	<p>ИС.1.1.4. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.4. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3.</p>

						присутност у савременом добу.		
7.	УСПОН ЕВРОПЕ - ПРЕДИНДУСТРИЈСКО ДОБА				Научна и техничка открића; Велика географска открића; Градови и мануфактура као нови начин производње; Хуманизам и ренесанса; Реформација и противреформација; Апсолутистичке монархије)	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> дентификује основне одлике периода од краја XV до краја XVIII века у историји Европе; схвати значај и последице великих географских открића; опише структуру друштвеног и државног уређења у апсолутистичким монархијама на примерима најзначајнијих европских државаа; разуме значај реформације и именује најзначајнија протестантска учења; наброји најзначајнија културна и техничка достигнућа у периоду од краја XV до краја XVIII века; именује најзначајније ствараоце епохе хуманизма и ренесансе и наведе њихова дела; разуме одлике привреде у периоду од краја XV до краја XVIII века; опише свакодневни живот друштвених слојева у периоду од краја XV до краја XVIII века; препозна значај главних тековина периода од краја XV до краја XVIII 	<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно учење Одговорно учешће у демократском друштво Комуникација Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Естетачка компетенција Дигитална компетенција 	ИС.1.1.2. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.6.
		5	5	1				

						века.		
8.	СРБИ ПОД СТРАНОМ ВЛАШЋУ ОД XVI ДО XVIII ВЕКА				Турска освајања, држава и друштво; Положај Срба у Турском царству; Српска православна црква; Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турског царства; Сеобе Срба; Срби под хабзбуршком и млетачком влашћу; Почети грађанске класе код Срба	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • схвати главне одлике периода од краја XVI до краја XVIII века у националној историји; • опише државно уређење и друштвену структуру Османлијског царства и положај српског народа у њему; • лоцира на историјској карти најважније правце и области сеоба српског народа; • разуме последице сеобе Срба; • опише положај Срба у Хабзбуршкој монархији; • разуме последице процеса исламизације, покатоличавања и унијаћења Срба; • схвати значај српске цркве у очувању националног идентитета; • наведе најзначајнија културна достигнућа српског народа у периоду од краја XV до краја XVIII века; • опише одлике привреде у српским земљама од краја XV до краја XVIII века; • схвати одлике свакодневног живота друштвених слојева у српским земљама у периоду од краја XV до краја XVIII века. 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Одговорно учење у демократском друштво • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама • Естетачка компетенција • Дигитална компетенција 	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.6.
		4	1	1				

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставник, поред тога што креира своја предавања, осмишљава и планира на који начин ће се ученици укључити у педагошки процес. Није битно да ли је ученичка активност организована као

индивидуални рад, рад у пару, малој или великој групи, као радионица или домаћи задатак, већ колико и како „уводи” у прошле догађаје, односно колико подстиче ученике да се децентрирају од садашњости и сопственог угла гледања, што је за дванаестогодишњаке тежак задатак. Да би схватио догађаје који су се збили у прошлости, ученик мора да их оживи у свом уму, у чему велику помоћ пружа употреба различитих историјских текстова, карата и других извора историјских података (документарни и играни видео и дигитални материјали, музејски експонати, илустрације, као и обиласци културно-историјских споменика). Историјске карте су одличан спољни „ослонац”.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима.

Настава географије треба да допринесе:

- стицању знања о основним објектима, појавама и процесима у васиони;
- картографском описмењавању, употреби географских карата и других извора информација у процесу учења и истраживања и у свакодневном животу;
- стицању знања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу;
- разумевању узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу;
- развијању географског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и процеса у простору и времену;
- развијању естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору;
- стицању знања о основним појмовима о становништву, насељима и привреди и уочавању њиховог просторног размештаја;
- разумевању утицаја природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва, насеља и привредних делатности;
- стицању знања о основним географским одликама Европе, њеним регијама и државама;
- стицању знања о основним географским одликама ваневропских континената и њихових регија;
- упознавању улоге и значаја међународних организација за решавање економских, социјалних, културних и хуманитарних проблема у савременом свету;
- стицању знања о основним географским одликама Републике Србије и њеним регионалним целинама;

- развијању ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине;
- развијању толеранције, националног, европског и светског идентитета;
- стицању знања, развијању вештина и ставова из географије кроз самостално учење и истраживање и њиховој примени у свакодневном животу;
- развијању опште културе и образовања ученика.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Друштво и географија	2	1		Шта проучава друштвена географија	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; – одређује математичко-географски положај на Земљи.	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ГЕ.1.3.1 ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1.
2.	Географска карта	8	5		Елементи географске карте и њена примена	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – анализира, чита и тумачи опште географске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе.	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ГЕ.1.1.1. ГЕ.1.1.2. ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1.
3.	Становништво	7	3		Становништво као скуп људи на некој територији и његове одлике	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група.	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ГЕ.1.3.1 ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1.
4.	Насеља	4	3		Шта су насеља и како се деле	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима.	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ГЕ.1.3.1 ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1.
5.	Привреда	7	15		Привреда и њени сектори	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама	ГЕ.1.3.2. ГЕ.3.3.2.

					привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету.	–Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	
6.	Држава и интеграциони процеси	9	6	Појам државе и њени елементи	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света.	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.2. ГЕ.3.3.2.
7.	Географија Европе	8	4	Проучавање европског континента	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – објасни како се издвајају географске регије; – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.	– Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.4.1.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Садржаји опште географије који се изучавају у петом и шестом разреду представљају основу за касније изучавање регионалне географије. Природна средина је јединствена целина са свим својим компонентима. Треба указати на међузависност природе и човека, као и на неопходност рационалног управљања природним добрима. Обрада Европе у целини треба да пружа могућност сагледавања општих карактеристика континента, да би се на основу тога јасније могле уочити особености појединих регионалних целина.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ФИЗИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда, образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани
- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
- развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
- развијање способности за примену знања из физике
- схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ОШУСКОГ НАСТАВНИКА ВУКАСОВИЋ ДИОЗЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ						КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
1.	Увод	2	1	0	Физика – наука о природи Физичка тела и физичка поља Методе истраживања у физици Огледи којима се илуструју природне појаве		Учење Комуникација Сарадња Одговоран однос према здрављу	
2.	Кретање	5	8	1	Механичко кретање и релативност мировања и кретања Путања, пут и време Равномерно праволинијско кретање. Брзина и њене јединице Правац и смер кретања Равномерно праволинијско кретање Променљиво праволинијско кретање	разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);	Учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговоран однос према здрављу	ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.3.4.1
3.	Сила	6	8	1	Узајамно деловање тела у непосредном додиру Трење и отпор средине Узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру Сила као мера узајамног деловања тела и векторски карактер силе Слагање (сабирање) Одређивање интензитета силе динамометром Сила Земљине теже и тежина тела	објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; демонстрира појаву деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета; разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке;	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	ФИ.1.1.1 ФИ.1.1.2 ФИ.1.4.1 ФИ.1.4.5 ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.4.1 ФИ.2.4.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3.
4.	Мерење	5	9	1	Физичке величине. Међународни систем јединица Мерење и одређивање физичких величина Мерила и мерни инструменти. Директно и индиректно мерење (мерење дужине и времена) Директно и индиректно мерење (мерење површине) Директно и индиректно мерење (мерење запремине) Појам средње вредности мерене величине и грешке при мерењу	-изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); -процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); -мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; -одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

При изради програма узете су у обзир примедбе и сугестије наставника физике основних школа изречене на стручним скуповима и семинарима у оквиру разговора о програмима и настави физике у основним и средњим школама. Оне се могу сажети у следећем:

- смањити укупну оптерећеност ученика;
- растеретити важећи програм свих садржаја који нису примерени психофизичким могућностима ученика;
- "вратити" експеримент у наставу физике;
- методски унапредити излагање програмских садржаја;
- извршити бољу корелацију редоследа излагања садржаја физике са математиком и предметима осталих природних наука.

Нови програм је по садржају, обиму и методском презентовању прилагођен ученицима основне школе.

Полазна опредељења при конципирању програма физике

При изради програма физике доминантну улогу имале су и следеће чињенице:

- основно образовање је обавезно за целокупну популацију ученика;
- код ученика основне школе способност апстрактног мишљења још није довољно развијена;
- физика је апстрактна, егзактна и разуђена научна дисциплина чији се закони често исказују у математичкој форми која је ученику основне школе потпуно неприступачна;
- у настави физике је запостављен оглед (иако је физика експериментална наука), а лабораторијске вежбе ученици све ређе изводе.

Наведене чињенице утицале су на *избор програмских садржаја и метода логичког закључивања*, као и на увођење једноставних експеримената, тзв. "*малих огледа*", који не захтевају скупу и сложену опрему за демонстрирање физичких појава.

Основни облици наставе и методска упутства за њихово извођење

Циљеви и задаци наставе физике остварују се кроз следеће основне облике:

1. излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе;
2. решавање квалитативних и квантитативних задатака;
3. лабораторијске вежбе;
4. коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике и сл.);
5. систематско праћење рада сваког појединачног ученика.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА**Циљ и задаци:**

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у природи и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, да представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да доприносе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- стицање основне математичке културе потребне за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- развијање ученикових способности посматрања, опажања и логичког, критичког, аналитичког и апстрактног мишљења;
- развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и побуђивање математичке радозналости;
- стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- савлађивање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција;
- упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела и разумевање њихових узајамних односа;
- оспособљавање ученика за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
- изграђивање позитивних особина ученикове личности као што су: систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад;
- стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

БР.	ТЕМА	О	У	С	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
	НАЗИВ						
1.	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	9	9	18	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве; одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја; израчуна вредности једноставних бројевних израза; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.	· Компетенција за целоживотно учење · Комуникација · Рад с подацима и информацијама · Дигитална компетенција · Решавање проблема · Сарадња	МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.6. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.
2.	ТРОУГАО	11	13	24	Ученик ће бити у стању да: класификује троуглове на основу њихових својстава; конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;	· Компетенција за целоживотно учење · Комуникација · Рад с подацима и информацијама · Дигитална компетенција · Решавање проблема · Сарадња	МА.1.3.1.МА.1.3.2. МА.1.3.6.МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.6.
3.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	18	30	48	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у децималном запису	· Компетенција за целоживотно учење · Комуникација · Рад с подацима и информацијама · Дигитална компетенција	МА.1.1.1.МА.1.1.2. МА.1.1.3.МА.1.1.4. МА.2.1.1.МА.2.1.2. МА.2.1.4.МА.3.1.3. МА.1.5.3.МА.2.5.2. МА.2.5.3.МА.3.5.2.

					одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); тумачи податке приказане табелом и графички.	· Решавање проблема · Сарадња	МА.3.5.3.
4.	ЧЕТВОРОУГАО	8	14	22	Ученик ће бити у стању да: класификује четвороуглове на основу њихових својстава; конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима.	· Компетенција за целоживотно учење · Комуникација · · Рад с подацима и информацијама · Дигитална компетенција · · Решавање проблема · Сарадња	МА.1.3.2.МА.1.3.6. МА.2.3.1.МА.2.3.6. МА.3.3.2. МА.3.3.6.
5.	ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	6	10	16	Ученик ће бити у стању да: израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.	· Компетенција за целоживотно учење · Комуникација · Рад с подацима и информацијама · Дигитална компетенција МА.1.3.2.МА.1.3.6 МА.1.4.1. МА.3.4.1. Ученик ће бити у стању да: израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост. · Решавање проблема · Сарадња	МА.1.3.2.МА.1.3.6 МА.1.4.1. МА.3.4.1.
А	ОБНАВЉАЊЕ		4	4			
Б	ПРИПРЕМА, ИЗРАДА И ИСПРАВКА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА		12	12			
6.	УКУПНО	52	92	144			

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставити с даљим изграђивањем појмова: бројевни израз, променљива, израз с променљивом и придруживање (повезано с рачунским операцијама, одговарајућим једначинама и неједначинама), користећи при томе и термине: израз, формула, исказ. Мада се појам пресликавања (функције), као и сам термин, не уводе, треба уочавати и наводити примере једноставнијих (функцијских)

зависности у разним областима (откривање правила придруживања, придруживање по датом правилу: бројева – бројевима, бројева – дужима, бројева – површима, бројева – именима и др.).

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА**Циљ и задаци:**

Циљ наставе биологије јесте да ученици усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о животном простору, начину живота, основној грађи, разноврсности и значају животињског света.

Редни бр. и назив наставне теме	Исходи (Ученик ће бити у стању да...)	Међупредметне компетенције	Стандарди
1. Јединство грађе и функције као основа живота	<ul style="list-style-type: none"> ▪ упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; ▪ повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; ▪ одреди положај органа човека и њихову улогу; ▪ цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; ▪ користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; ▪ користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. ▪ табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; ▪ разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени. 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за учење – Сарадња – Дигитална компетенција – Естетичка компетенција – Комуникација 	<ul style="list-style-type: none"> БИ. 1.2.1 БИ.1.2.2. БИ.2.1.2. БИ. 2.2.4.
2. Живот у екосистему	<ul style="list-style-type: none"> ▪ направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише; ▪ размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; ▪ илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за учење – Сарадња – Естетичка компетенција – Решавање проблема – Рад са подацима – Одговоран однос према околини 	<ul style="list-style-type: none"> Б.И.1.4.1. Б.И. 2.4.1. Б.И. 2.4.4. Б.И.1.4.4.
3. Наслеђивање и еволуција	<ul style="list-style-type: none"> ▪ истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; ▪ идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; ▪ повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за учење – Решавање проблема – Сарадња – Комуникација – Рад са подацима 	<ul style="list-style-type: none"> Б.И. 1.3.1. Б.И. 2.3.1. Б.И.1.3.3. Б.И. 1.3.4.
4. Порекло и разноврсност живота	<ul style="list-style-type: none"> ▪ групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; ▪ одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за учење – Сарадња – Комуникација – Рад са подацима 	<ul style="list-style-type: none"> Б.И.1.1.5. Б.И.2.1.4.
5. Човек и здравље	<ul style="list-style-type: none"> ▪ прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања; ▪ одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; ▪ доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; ▪ збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; ▪ повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне 	<ul style="list-style-type: none"> – Сарадња – Компетенција за учење – Дигитална компетенција – Одговоран однос према здрављу – Комуникација 	<ul style="list-style-type: none"> Б.И. 1.5.1. Б.И. 1.5.2. Б.И. 2.5.2.

Задаци наставе биологије су:

- развијање љубави према природи и осећања дужности да је очувају за себе и будуће генерације
- развијање основне научне писмености, логичког расуђивања, објективности и критичког мишљења
- упознавање спољашње и основне унутрашње грађе праживотиња

- упознавање спољашње и основне унутрашње грађе животиња
- поступно и систематично упознавање разноврсности животињског света
- развијање одговорног односа према животињама
- разумевање еволутивног развоја живог света
- развијање хигијенских навика и здравствене културе.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Избор и систематизација програмских садржаја наставног предмета биологија односе се на научну дисциплину - зоологија и резултат су захтева времена и најновијих достигнућа у науци. Наставне теме обрађују садржаје из зоологије и логички су распоређене у пет тематских целина: Увод, Праксис животиње, Царство животиња, Угроженост и заштита животиња и Увод у еволуцију живог света (еволуција човека и наслеђивање изучаваће се у осмом разреду). Овако конципиран програм пружа ученицима основна знања, а ради лакшег разумевања и усвајања градива, наставник не треба да инсистира на детаљној грађи, већ да стави акценат на животни простор, начин живота, разноврсност и значај појединих група у оквиру царства животиња.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети 50% часова за обраду новог градива и 50% за друге типове часова.

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационо-комуникационих технологија. Вербално-текстуалне методе треба да буду мање заступљене, а предност треба дати демонстративно-илустративним методама, методама практичног рада и активностима ван учионице. Избор наставних метода зависи од циља и задатака наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада препуштен је наставнику. За часове вежби треба користити групни облик рада, али ако то вежба захтева и постоје услови, може се применити рад у паровима или индивидуални облик рада. Вежбе треба реализовати уз максимално коришћење природног материјала, препарата и лабораторијског прибора. Веома су корисни часови у природи и посете природњачком музеју и зоолошком врту... Препоручује се сарадња са здравственим и ветеринарским институцијама, њихово ангажовање и организовање предавања - трибина са темама из програмских садржаја биологије.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи одобрени уџбеник и најновију стручну литературу.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Циљ и задаци:

Циљ: Оспособљавање ученика да умеју да читају једноставније грађевинске цртеже, упознавање са основама архитектуре и начинима савремене градње као и примену грађевинских материјала. Упознавање са функционисањем кућне водне и канализационе инсталације и правилно коришћење њихових урађаја. Оспособљавање ученика при изради динамичких грађевинских и пољопривредних машина и делова из конструкторског комплекта. Упознати ученика са саобраћајним објектима, њиховом наменом, функционисањем и организацијом саобраћаја.

Реализација модула а према томе и примена рачунара на конкретним садржајима и рад са готовим софтверским пакетима.

Задаци: Упознати се са развојем архитектуре и грађевинарства кроз историју и технологијом савремених грађевинских материјала. Указати на значај врсте изабраног материјала за градњу грађевинских објеката. Увести ученике у анализу стамбеног простора по питању економичности простора а исто тако и са аспекта функционалности и могућности уштеде и коришћења алтернативних извора енергије. Реализовати модуларну наставу уз примену рачунара у настави техничког образовања.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТ АН ДА РД И
БР.	НАЗИВ							
1	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	4	2	6	Значај и развој грађевинарства а) Просторно и урбанистичко планирање Култура становања Кућне инсталације	<ul style="list-style-type: none"> – повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; * класификује кућне инсталације на основу њихове намене; 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња Решавање проблема	
2	САОБРАЋАЈ	3	5	8	Саобраћајни системи, саобраћајни објекти Прописна инфраструктура – безбедност учесника у саобраћају Правила и прописи кретања пешака и возача бицикла у саобраћају – рачунарска симулација и/или саобраћајни полигон	<ul style="list-style-type: none"> – класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема – Дигитална компетенција Одговорно учење у демократском друштву	
3	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	7	1 1	18	Фазе у изградњи грађевинског објекта. Скицирање грађевинског објекта. Технички цртежи у грађевинарству Техничко цртање помоћу рачунара Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација	<ul style="list-style-type: none"> – скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је; 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња Дигитална компетенција	

4	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	8	1 2	20	Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала Конструктивни елементи. Врсте и начини градње грађевинских објеката Техничка средства у грађевинарству у Обновљиви извори енергије Мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије Организација рада и техничка средства у пољопривреди и Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди. Заштита животне средине Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користе обновљиве изворе енергије	<ul style="list-style-type: none"> – класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране; – изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња <p>Решавање проблема</p>
5	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ		2 0	20	Рад на пројектном задатку	<ul style="list-style-type: none"> – самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; – израђује макету/модел 	<p>* Техника и технологија за 5. разред (наставна тема: <i>Конструкторско моделовање</i>)</p> <p>Компетенција за целоживотно учење</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња <p>Решавање проблема</p>

						поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; – учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела.	
--	--	--	--	--	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм се реализује у форми предавања (теоретска настава) и вежби. Настава се реализује коришћењем превасходно метода визуелног и практичног приказа, коришћењем савремених наставних средстава. Програм вежби реализују се у форми заокружених програмских целина (модула) које омогућују ученицима креативну слободу. Повезаност теорије и праксе постиже се кроз јединство теоријских садржаја и вежби које у ризацији треба да се преплићу и допуњују.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно–образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци: подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;

- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Атлетика	5	9	2	Обавезни садржаји: -Техника штафетног трчања -Скок удаљ -Бацања кугле 2 kg -Истрајно трчање-припрема за крос -Скок увис (опкорачна техника) -Бацање вортекса Проширени садржаји: -Тробој	-Примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу -Разликује атлетске дисциплине -Развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике	6) Одговоран однос према здрављу: бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана); уме да пружи прву помоћ.	ФВ.2.1.3. ФВ.2.1.4. ФВ.2.1.5. ФВ.2.1.6. ФВ.2.1.7. ФВ.2.1.8.
2.	Спортска гимнастика	4	14	2	Основни садржаји: -Вежбе на тлу -Прескоци и скокови -Вежбе у упору -Вежбе у вису -Греда -Гимнастички полигон Проширени садржаји: -Вежбе на тлу (напредне варијанте) -Висока греда -Трамболина -Прескок -Коњ са хваталкама -Вежбе у упору (сложен. састав) -Вежбе у вису (сложен. састав)	-Одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела -Схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој	2) Одговорно учешће у демократском друштву: залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима 3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.	ФВ.2.1.9. ФВ.2.1.10. ФВ.2.1.11. ФВ.2.1.12. ФВ.2.1.13. ФВ.2.1.14. ФВ.2.1.15. ФВ.2.1.16. ФВ.2.1.17.
3.	Кошарка	19	3	2	Основни садржаји: Кошарка Основни елементи технике и правила; -Кретање у основном ставу у одбрани -Контрола лопте у месту и кретању -Вођење лопте -Дриблинг -Хватања и додавања лопте -Шутирања -Принципи индивидуалне одбране -Откривање и покривање (сарадња играча)	-Изведе елементе кошаркашке технике -Користи елементе технике у игри -Примени основна правила кошарке -Користи елементе кошарке у игри -Примени основне елементе	4) Комуникација: ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. 9) Решавање проблема: ученик проналази/ осмишљава могућа решења проблемске ситуације. 10) Сарадња: доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.5.

					-Основна правила кошарке Проширени садржаји: Напредни елементи технике, тактике и правила игре; -Дриблинг (сложеније варијанте) -Финтирање -Основни принципи колективне одбране и напада	тактике у одбрани и нападу -Учествује на унутар одељенским такмичењима		
4.	Плес и ритмика	5	1	2	Основи садржаји: -Вежбе са вијачом -Народно коло "Моравац" -Народно коло из краја у којем се налази школа Проширени садржаји -Састав са обручем -Састав са лоптом -Кратки састав са вијачом -Енглески валцер	-Изведе кретања у различитом ритму -Игра народно коло -Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура -Изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу	3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.	ФВ.2.1.18. ФВ.2.1.19. ФВ.2.1.20.
5.	Мерење физичких способности		4		-Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности: -Мерење висине тела -Мерење масе тела -Израчунавање индекса телесне масе -Шатл ран тест -Претклон у седу -Лежање-сед за 30 s -Скок удаљ из места -Издржај у згибу -Чунасто трчање 4x10 m	-Упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст	8) Рад са подацима и информацијама: користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Да би физичко васпитање било примерено индивидуалним разликама ученика, који се узимају као критеријум у диференцираном приступу, наставник ће сваког ученика или групе ученика, усмеравати на смањене или проширене садржаје, који су предвиђени наставним планом и програмом, у часовној ванчасовној и ваншколској организацији рада. Програм полази од

чињенице да се циљ физичког васпитања не може остварити без активног и свесног учешћа ученика у наставним и другим облицима рада, те се предвиђа стицање одређених теоријских знања, која омогућавају ученику да схвати законитости процеса на којима се заснива физичко вежбање. Теоријско образовање треба да буде усклађено са нивоом интелектуалне зрелости и знањима које су ученици стекли у другим наставним предметима.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

ШЕСТИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: РУСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ:Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према руском језику и руској култури, културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност и комуникацију. Ученик треба да усвоји основна знања из руског језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева на руском језику, усваја норме вербалне и невербалне комуникације.

Задач предмета су: Усвајање лексике, израза, језичких конструкција као основних комуникативних јединица и реченичних модела, као и усвајање одређених граматичких структура предвиђених наставним планом и програмом за шести разред.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Школа	6	4	8	Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање; лични идентитет	- честита почетак нове школске године и одговори на честитање, - каже о руском празнику Дану знања на српском језику, - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства, - постави и одговори на једноставна питања личне природе, - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, - пита и каже чије је нешто, - разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, - разуме једноставан опис предмета, места (школа, учионица), - разуме једноставна	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву	ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.5. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.8. ДСТ.2.1.14. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.17. ДСТ.2.1.18.

					<p>питања која се односе на положај предмета у простору (школи, учионици),</p> <p>- разуме краће текстове који се односе на поздрављање и представљање,</p> <p>- опише своју школу/учионицу,</p> <p>- разликује род именица, номинатив јединице и множине,</p> <p>- разликује род и број придева и слагање са именицама,</p> <p>- разликује присвојне заменице, род и број и употреби их уз именице,</p> <p>- разликује глаголска времена,</p> <p>- пева познате руске дечје песме,</p> <p>- систематизује, сагледа и процени своје знање.</p>		<p>ДСТ.2.1.19.</p> <p>ДСТ.2.1.20.</p> <p>ДСТ.2.1.21.</p> <p>ДСТ.2.1.23.</p> <p>ДСТ.2.1.27.</p> <p>ДСТ.2.2.1</p> <p>ДСТ.2.2.2</p> <p>ДСТ.2.2.3.</p> <p>ДСТ.2.3.1.</p> <p>ДСТ.2.3.2.</p> <p>ДСТ.2.3.4.</p> <p>ДСТ.3.1.3.</p> <p>ДСТ.3.2.1.</p> <p>ДСТ.3.2.3.</p> <p>ДСТ.3.3.1.</p> <p>ДСТ.3.3.2.</p>	
2	Прославе - рођендан	4	2	3	<p>Позив на заједничку активност, честитање рођендана, певање руских песмица о рођендану</p>	<p>- позове на заједничку активност,</p> <p>– прихвати или одбије позив на заједничку активност уз одговарајући изговор или оправдање,</p> <p>- одговори на једноставна питања личне природе,</p> <p>- изрази време прилозима,</p> <p>- опише радње и догађаје у прошлости,</p> <p>- исказа датум,</p> <p>- употребљава именице у множини,</p> <p>- у говору правилно користи личне заменице,</p> <p>- у говору правилно користи глаголе <i>есть</i>, <i>ить</i> и <i>мыть</i> у садашњем времену,</p> <p>- честита рођендан и одговори на честитање,</p> <p>- напише позивницу за рођендан,</p> <p>- изрази године,</p> <p>- пева познате руске дечје песме,</p> <p>- систематизује, сагледа и процени своје знање.</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговорно учење у демократском друштву</p>	<p>ДСТ.1.1.2.</p> <p>ДСТ.1.1.5.</p> <p>ДСТ.1.1.10.</p> <p>ДСТ.1.1.11.</p> <p>ДСТ.1.1.12.</p> <p>ДСТ.1.1.15.</p> <p>ДСТ.1.1.20.</p> <p>ДСТ.1.1.21.</p> <p>ДСТ.1.2.1.</p> <p>ДСТ.1.2.2.</p> <p>ДСТ.1.2.3.</p> <p>ДСТ.1.2.4.</p> <p>ДСТ.1.3.1.</p> <p>ДСТ.2.1.1.</p> <p>ДСТ.2.1.2.</p> <p>ДСТ.2.1.3.</p> <p>ДСТ.2.1.4.</p> <p>ДСТ.2.1.8.</p> <p>ДСТ.2.1.14.</p> <p>ДСТ.2.1.17.</p> <p>ДСТ.2.1.20.</p> <p>ДСТ.2.1.23.</p> <p>ДСТ.2.1.26.</p> <p>ДСТ.2.1.30.</p> <p>ДСТ.3.1.14.</p> <p>ДСТ.3.1.25.</p> <p>ДСТ.3.2.1.</p> <p>ДСТ.3.2.2.</p> <p>ДСТ.3.2.3.</p> <p>ДСТ.3.3.2.</p>
3.	Мода и облачење	4	1	1	<p>Мода и облачење, Називи одеће, обуће, куповина, допадање, непопадање</p>	<p>- изрази молбу, захтев и захвалност,</p> <p>- изрази број и цену,</p> <p>- напише честитку за Нову годину,</p> <p>- напише адресу,</p> <p>- разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње,</p> <p>- размени</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција одговорно учење у демократском друштву</p>	<p>ДСТ.1.1.1.</p> <p>ДСТ.1.1.2.</p> <p>ДСТ.1.1.5.</p> <p>ДСТ.1.1.9.</p> <p>ДСТ.1.1.10.</p> <p>ДСТ.1.1.11.</p> <p>ДСТ.1.1.12.</p> <p>ДСТ.1.1.14.</p> <p>ДСТ.1.1.15.</p> <p>ДСТ.1.1.16.</p> <p>ДСТ.1.1.18.</p> <p>ДСТ.1.1.21.</p>

					информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, - наведе делове одеће, - користи речи и изразе који се користе приликом куповине одеће, - изрази допадање/недопадање, - изрази место, време, објекат и начин вршења радње помоћу локатива именица и придева, - употреби придеве уз именице у локативу једнине и множине, - систематизује, сагледа и процени своје знање.		ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.17. ДСТ.2.1.18. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.23. ДСТ.2.1.26. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.14. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3.
4	Уметност	8	3	1	Позориште, време, спољашњи изглед човека - позове на заједничку активност, прихвати и одбије позив, - изрази време по часовнику, - изрази допадање/недопадање, - разуме једноставан опис особа и појава, - опише спољашњи изглед човека, - разуме краће текстове у којима се описују догађаји из прошлости, - разуме исказе којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, - размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, - изрази одрицање, припадност, количину генитивом именица, - користи придеве уз именице у генитиву, - изрази објекат, правац кретања и време акузативом, - користи придеве уз именице у акузативу, - изрази количину уз заменичке бројеве <i>скољко, некољко</i> и уз прилошке бројеве <i>многo, малo</i> , - употребљава бројеве уз именице, - систематизује, сагледа и процени своје знање.	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција одговорно учешће у демократском друштву	ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.1.28. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.2.3.
5	Обичаји и традиција,	6	3	4	Обичаји и традиција, фолклор; прослава празника; исхрана и гастрономске навике; празници - разуме и даје информације о метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства, - исприча о руском празнику „Масленица”, - разуме планове и	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, решавање проблема, одговорно учешће у демократском друштву	ДСТ.1.1.1 ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.21.

						<p>намере, - разуме једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намереама, - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, - честита Ускрс, -разуме једноставне изразе који се односе за количину намирница, - изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами, килограми), - наброји намирнице и јела, - на једноставан начин затражи артикле у про-давници, - наручи јело или пиће у ресторану, - пита и каже колико нешто кошта, - изрази допадање/недопадање, - изрази оруђе, друштво и место инструменталом именица, - употреби придев уз именицу у инструменталу једнине и множине, - систематизује, сагледа и процени своје знање.</p>		<p>ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.2.4. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.28. ДСТ.2.1.30. ДСТ.2.3.1. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3.</p>
6	Путовања	5	2	/	град и културно-историјски споменици, кретање у граду, превозна средства	<p>-разуме једноставан опис града и културно-историјских споменика, - опише град и културно-историјске споменике једноставним језичким средствима, -изрази кретање помоћу глагола кретања, - разуме и исказе упутство, - изрази намену и правац кретања помоћу датива именица, - препозна облике датива придева, - употреби придев уз именицу у дативу и постави питања, - систематизује, сагледа и процени своје знање.</p>	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција, одговорно учешће у демократском друштву	<p>ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.30. ДСТ.2.3.8. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.2.3.</p>
7	Живисвет – љубимци	2	1	1		<p>- разуме једноставан опис животиња, - опише свог кућног љубимца, - исказе припадност, -затражи помоћ, - пева познате руске дечје песме, - систематизује,</p>	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву	<p>ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.2.1.</p>

					сагледа и процени своје знање.		ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.19. ДСТ.3.1.14. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3.
8	Пројектна настава		3			Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву	

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Циљ и задаци:

Циљ верске наставе јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Задаци: Ученици треба да: - уоче да је слобода кључни елеменат у разумевању Тајне Христове;
- науче да се слобода поистовећује с личношћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности;
- запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности.

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС Разред: ШЕСТИ							
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА
				обраду	вежб.	понављ.	

<p>Ученици треба да: -уче да је слобода кључни аргумент у разумевању Тајне Христове;</p> <p>- науче да се слобода поистовећује с личношћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности;</p> <p>-запазе разлику између приказивања Живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности.</p>	<p>-Тајна Христова-Јединство Бога и човека(Литургија као Тајна Христова).</p>	<p>-дијалогска, разговор, демонстративна, посматрање, рад на тексту</p>	<p>-индивидуални, фронтални, рад у пару, групни рад</p>	4	1	3	<p>-контролни рад -одговарање -тест</p>
	<p>-Рођење Христово "од Духа Светог и Марије Дјеве" (улога слободе Марије Дјеве у рођењу Спаситеља:девичанство Богородице).</p>			2		1	
	<p>-Христос је Син Божији који је постао човек,нови Адам,да би сјединио створену природу с богом(одлуке 1. и 4. Вас.сабора; Символ вере).</p>			5		5	
	<p>-Улога Бога у спасењу света (свет не може да постоји без заједнице с Богом,али Бог не врши насиље над човеком).</p>			2		2	
	<p>-Улога човека у спасењу света (слобода човека је пресудна за спасење света;осврт на првог Адама и његову улогу у спасењу света;однос човека према природи).</p>			2		1	
	<p>-Христово страдање и Васкрсење.</p>			3		2	
	<p>-Христов живот у православној иконографији.</p>			2		1	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Планирање,организација, презентација, вођење циљног разговора, усмено излагање, рад у групама, хеуристички разговор, демонстрација, часописи прописани од стране црквених власти, Свето Писмо, географске карте, наставни листићи, молитвеници, филмови

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником оцењивања ученика

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Стицање знања, формирање ставова, развијање вештина и усвајање вредности које су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву, оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице, проширивање знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање, повезивање властитог искуства са потребама школе/локалне заједнице, унапређивање вештина комуникације.

ТЕМА		О	С	Р	САДРЖАЈИ	ОШ "Душан Судић" Дуго Село	МЕТУДИЈИ	ДИЈАГНОСТИЧКИ МЕТОДИ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
1	Упознавање основних елемената програма	6			Увод у програм: представљање циљева, задатака и садржаја програма и упознавање са начином рада; упознавање са најзначајнијим појмовима из програма; мере и решења: проучавање уводног текста, размена мишљења, уочавање проблема у заједници, предлози могућих решења одређених проблема; правила и захтеви тимског рада; упознавање ученика са карактеристикама и правилима тимског рада; студија одељења; упознавање ученика са израдом разредне студије, начином прикупљања материјала и прилога за презентацију и документацију студије.	Оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз деловање...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост. Активизам и партиципација; упознавање појма тимског рада; упознавање права и одговорности грађана на нивоу локалне заједнице...	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3.	
2	Први корак-уочавање проблема у заједници			4	Уочавање проблема у друштвеној заједници: ученици кроз дискусију идентификују честе проблеме заједнице и у групама попуњавају „Упитник за уочавање и анализу проблема“; подела у групе за прикупљање података о појединим проблемима упућивање на начин коришћења упитника; прикупљање података; разговор са родитељима, наставницима и другим члановима заједнице; коришћење штампаних извора и информација из медија; извештавање и презентација о прикупљеним подацима сваке групе.	Оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост. Активизам и партиципација; упознавање појма тимског рада; упознавање права и одговорности грађана на нивоу локалне заједнице...	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3.	
3	Други корак-избор проблема			1	Процењивање прикупљених података, дискусија о проблемима и избор заједничког проблема.	Оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост. Активизам и партиципација; упознавање појма тимског рада; упознавање права и одговорности грађана на нивоу локалне заједнице...	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3.	
4	Трећи корак-сакупљање података о изабраном проблему			8	Идентификовање извора информација: упознавање са изворима података; упознавање са техникама и поступцима прикупљања информација (посете библиотекама, телефонирање, заказивање састанака, писање захтева...); подела на истраживачке тимове и припрема потребних материјала; припрема ученика за претходну најаву посете особама у организацијама и институцијама којима ће поставити питања из упитника; сакупљање података и разговор о истим.	Оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост. Активизам и партиципација; упознавање појма тимског рада; упознавање права и одговорности грађана на нивоу локалне заједнице...	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3.	
5	Четврти корак-израда студије			12	Подела ученика на 4 студијске групе: упознавање са деловима студије и задацима групе на основу „Упутства за студијске групе“; разврставање и класификовање прикупљеног материјала; упознавање са критеријумима за израду студије (мерила за израду и процену); израда студије: ученици раде на два дела студије-показни део (пано) и документациони део; припрема за јавну презентацију: ученици се упознају са циљевима јавног представљања и припремају презентацију.	Оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост. Активизам и партиципација; упознавање појма тимског рада; упознавање права и одговорности грађана на нивоу локалне заједнице...	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3.	
6	Пети корак-јавна презентација студије			1	Јавно представљање разредне студије: ученици пред жиријем и публиком представљају своје делове разредне студије и одговарају на питања.	Оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање...	Комуникација, рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, одговоран однос према средини, сарадња, информатичка писменост. Активизам и партиципација; упознавање појма тимског рада; упознавање права и одговорности грађана на нивоу локалне заједнице...	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3.	

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Реализација програма се заснива на коришћењу интерактивних и истраживачких метода рада. Код овог Начина рада то се постиже кроз планирано, вођено и временски скраћено пролажење кључних фаза оваквог учења: - ученици се најпре уводе у контекст теме којом желимо да се бавимо; - креира се ситуација која свима Омогућава да активно учествују у истраживању и изналагању решења за постављени проблем; - кроз дискусију се размењује, објашњава, прецизира и уобличује искуство; - успоставља се веза са постојећим знањима и праве се различите генерализације.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

ШЕСТИ РАЗРЕД

Наставни предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ и задаци:

Циљ образовно-васпитног рада изборног програма је да се ученици оспособе за коришћење рачунара.

Задаци образовно-васпитног рада:

- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада са рачунаром;
- оспособљавање за рад на рачунару.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ИКТ	5	5	10	Дигитални уређаји и кориснички програми Управљање дигиталним документима Рад са сликама Рад са текстом Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје	- правилно користи уређаје ИКТ; - креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; - креира и обрађује дигиталну слику; - самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; - уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје;	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Сарадња - Дигитална компетенција	

2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	2	2	4	<p>Употреба уређаја ИКТ на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу Интернет сервиси</p> <p>Правила безбедног рада на интернету</p> <p>Претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја</p> <p>Заштита приватности личних података и ауторских права</p>	<ul style="list-style-type: none"> – чува и организује податке, локално и у облаку; – одговорно и правилно користи уређаје ИКТ у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом; 	<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Дигитална компетенција 	
3.	РАЧУНАРСТВО	8	7	15	<p>Основе изабраног програмског језика</p> <p>Основне аритметичке операције Уграђене функције</p> <p>Ниске (стрингови)</p> <p>Структуре података</p> <p>Гранање Понављање</p> <p>Основни алгоритми</p>	<ul style="list-style-type: none"> – креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); – у оквиру програма користи нумеричке, текстуалне и једнодимензионалне низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму; 	<p>– Компетенција за целоживотно учење</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема – Дигитална компетенција 	
4.	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	2	5	7	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења</p> <p>Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима</p> <p>Вредновање резултата пројектног задатка</p>	<ul style="list-style-type: none"> – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и 	<p>– Компетенција за целоживотно учење</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема – Дигитална компетенција – Одговорно учешће у демократском друштву 	

						представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднује процес и резултате пројектних активности.		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмске садржаје треба остваривати првенствено кроз вежбе и практичан рад на рачунару. У циљу што оптималнијег усвајања знања препорука је да ученици имају по један час вежби сваке недеље или да се реализује двочас сваке друге недеље. Код тематске целине Рад са текстом главни акценат треба ставити на рад са табелама које нису обрађиване у петом разреду. Кроз примере и једноставне вежбе обрадити појмове редова и колона табеле, креирање табеле, појам ћелије, уметање редова и колона, брисање редова и колона, спајање и дељење ћелија, промену ширине и висине редова и колона. Обрадити, такође, кретање по табели, унос текста у табелу, форматирање текста унутар ћелије, копирање и премештање текста.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

Наставни предмет: СЛИКАЊЕ, ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Циљ и задаци:

- Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.
- Ова изборна настава такође: омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;
- омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума; мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика; развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја; ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;

- развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;
- развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу; развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;
- континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача

потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде; ствара услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;

- омогућава разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности; развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

-методе и технике за уводне, централне и завршне активности; ликовне демонстрације; практичан рад и радионица; тематска интегрисана настава; амбијентално учење; кооперативни рад у групама.

НАЧИН ПРАЋЕЊА /ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА:

-Упознавање и идентификовање ликовне способности сваког ученика, ангажовање и активности током ликовног рада, учествовање у припремама амбијента и сцене за приредбе и ваннаставне активности (ликовна секција); укључивање ученика у естетску анализу свог рада, рада других ученика, као и других ликовних дела познатих ликовних уметника;

-провера успешности реализације креативног мишљења, стваралаштва и стеченог знања.

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ И СЛИКАЊЕ

Циљ учења слободне наставне активности *Цртање, вајање и сликање* је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу

одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијају кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља*, *Животне вештине* и *Медијска писменост*, а у другој *Предузетништво*, *Моја животна средина* и *Уметност*. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство*, *Цртање сликање и вајање*, *Чувари природе*, *Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Добар уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. *Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању* (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

Разред: пети и шести

Фонд часова: 36

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЦРТАЊЕ				Својства линија. Врсте цртежа. Цртачке технике	црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала;	Компетенција за учење	
2.	ВАЈАЊЕ				Својства облика. Стилизовање облика. Вајарске технике.	– црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа;	Естетичка компетенција	
3.	СЛИКАЊЕ				Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике.	– илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником;	Комуникација	
						– обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик;	Решавање проблема	
						– обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу;	Рад са подацима и информацијама	
						– наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа;	Одговоран однос према здрављу	
						– обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником;	Одговоран однос према околини	
						– изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или	Сарадња	

Програм слободне наставне активности *Цртање, сликање и вајање* омогућава ученицима петог или шестог разреда да кроз ликовне радионице и индивидуалне и тимске ликовне пројекте развијају стваралачко мишљење и вештине које су им неопходне за свакодневни живот и наставак школовања.

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА

Циљ учења слободне наставне активности *Вежбањем до здравља* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама.

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља*, *Животне вештине* и *Медијска писменост*, а у другој *Предузетништво*, *Моја животна средина* и *Уметност*. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство*, *Цртање сликање и вајање*, *Чувари природе*, *Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Дobar уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. *Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању* (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

Разред: 5. и 6.
Фонд часова: 36

ТЕМА	О	У	С	ИСХОДИШ "Душић Вукачић" УЧЕБНИК	КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ	
НАЗИВ ВЕЖБАЊЕ, ЗДРАВЉЕ И ЖИВОТНА СРЕДИНА				<p>Појам и врсте здравља, начини његовог праћења и чувања.</p> <p>Утицај вежбања на здравље, раст и развој. Људско тело и вежбање – кости, зглобови, мишићи.</p> <p>Специфичности вежбања у и ван спорта.</p> <p>Правилно и неправилно вежбање.</p> <p>Мотивација за вежбање и фактори који утичу на одустајање.</p> <p>Када не треба вежбати.</p> <p>Вежбање и имунитет.</p> <p>Значај вежбања на чистом ваздуху.</p> <p>Вежбање и очување животне средине.</p> <p>Повреде при вежбању и прва помоћ.</p>	<p>дефинише појам здравља, разликује физичко, ментално и социјално здравље и образлаже утицај вежбања на здравље;</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење</p>	
ИСХРАНА И ВЕЖБАЊЕ				<p>Исхрана као извор енергије.</p> <p>Карактеристике основних животних намирница важних за вежбање.</p> <p>Гојазност и мршавост – ризици и компликације.</p> <p>Како и где се информишемо о здравом начину исхране. Производи који се рекламирају, а треба их избегавати.</p> <p>Различите врсте дијета и њихови позитивни и негативни ефекти.</p> <p>Правилна исхрана пре и после вежбања.</p>	<p>– упореди специфичности вежбања у спорту и ван спорта;</p>	<p>Комуникација</p>	
ВЕЖБАЊЕ И ФИЗИЧКИ ИЗГЛЕД				<p>Идеал физичког изгледа некад и сад.</p> <p>Правилно држање тела и физички изглед.</p> <p>Претерана употреба дигиталних технологија и последице на здравље и физички изглед.</p> <p>Утицај вежбања и здравих начина живота на физички изглед.</p>	<p>– разликује правилно од неправилног вежбања и планира сопствене физичке активности у складу са потребама, могућностима и интересовањима;</p>	<p>Рад са подацима и информацијама</p>	
V				Остваривање права	– има увид у сопствене	Дигитална компетенција	

Концепт слободне наставне активности *Вежбањем до здравља* припремљен је у складу са *Законом о основама система образовања и васпитања* у коме се наводи као један од циљева развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, као и општа међупредметна компетенција одговоран однос према здрављу.

Истраживања спроведена на школској популацији показала су да ученици немају довољно физичке активности, посебно на свежем ваздуху и да се често неправилно хране. Ученици у 5. и 6. разреду су у узрасту када формирају однос према вежбању и потребно је да добију шири контекст физичког вежбања које се не повезује само са спортом већ са правом на развој и здравље.

Седми разред

СЕДМИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци: Ученици треба да:

- овладају техником брзог читања у себи и оспособе се за "летимично" читање и читање "са оловком у руци"
- савладају систем независних и зависних реченица
- савладају основна знања о творби и функцији имперфекта и плусквамперфекта
- упознају расправу као облик усменог и писменог изражавања
- систематски савладају разне облике усменог и писменог изражавања
- се осамостале за анализу лирских, епских и драмских дела

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
Б.Р.	НАЗИВ							
1	КЊИЖЕВНОСТ	40	7	2	КЊИЖЕВНОСТ	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе –укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту;	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учеће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	CJ.1.1.9. CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.14.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7. CJ.1.4.8. CJ.2.4.1. CJ.2.4.2. CJ.2.4.4. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.2.4.7. CJ.2.4.8. CJ.2.4.9. CJ.3.4.1. CJ.3.4.2. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.3.4.6.

						<ul style="list-style-type: none"> – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст 		<p>CJ.3.4.7. CJ.3.4.8.</p>
2.	ЈЕЗИК	30	23	5	ЈЕЗИК	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици; – доследно примени правописну норму; – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат 	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.3.1. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.6. CJ.1.3.7. CJ.1.3.8. CJ.1.3.9. CJ.1.3.10. CJ.1.3.12. CJ.1.3.13. CJ.1.3.14. CJ.1.3.15. CJ.1.3.16. CJ.1.3.21. CJ.2.3.1. CJ.2.3.3. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.2.3.8. CJ.2.3.10. CJ.2.3.11. CJ.3.3.1. CJ.3.3.4. CJ.3.3.5. CJ.3.3.8.</p>
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	6	22	9	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; 	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема 	<p>CJ.1.1.1. CJ.1.1.2. CJ.1.1.3. CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.1.1.7. CJ.1.1.8. CJ.1.2.1. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.5. CJ.1.2.6.</p>

				<ul style="list-style-type: none"> – користи технички и сугестивни опис у изражавању; – препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко); -састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); -правилно употреби фразеологизме у устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима 	<ul style="list-style-type: none"> • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<ul style="list-style-type: none"> CJ.1.2.7. CJ.1.2.8. CJ.1.2.9. CJ.2.1.1. CJ.2.1.2. CJ.2.1.3. CJ.2.1.4. CJ.2.1.5. CJ.2.1.7. CJ.2.2.1. CJ.2.2.4. CJ.3.1.1. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4. CJ.3.2.1. CJ.3.2.2. CJ.3.2.3. CJ.3.2.5.
--	--	--	--	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком. Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција. Поступност се обезбеђује самим избором и распоредом наставних садржаја, а конкретизација нивоа обраде Селективност се остварује избором најосновнијих језичких законитости и информација о њима.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативним вештинама и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у шестом разреду је: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора: Ученик треба да:

- разуме дијалоге (до 10 реплика / питања и одговора), приче, друге врсте текстова и песме о темама садржајима и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме општи садржај и издвоји кључне информације из прилагођених текстова после 2-3 слушања;
- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на групну активност, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости, планови за блиску будућност, свакодневне активности, жеље и избори, итд.).

Разумевање писаног текста: Ученик треба да:

- разуме текстове (до 150 речи), који садрже претежно познате језичке елементе, а чији садржај је у складу са развојним и сазнајним карактеристикама, искуством и интересовањима ученика;
- разуме и адекватно интерпретира садржај илустрованих текстова (стрипови, ТВ програм, распоред часова, биоскопски програм, ред вожње, специјализовани часописи, информације на јавним местима итд.) користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом.
- проналази и издваја предвидљиве информације у текстовима из свакодневног окружења (писма, краћи новински чланци, упутства о употреби) и из краћих књижевних форми (приповетке, поезија, драмски текстови) примерених узрасту и интересовању ученика;
- може да изведе закључак о могућем значењу непознатих речи ослањајући се на општи смисао текста са темом из свакодневног живота.

Усмено изражавање: Ученик треба да:

- усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације;
- поред информација о себи и свом окружењу описује или извештава у неколико реченица о лицима, догађајима и активностима у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- препричава, упоређује и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме, садржаје и комуникативне функције предвиђене наставним програмом, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- у неколико реченица даје своје мишљење и изражава ставове у складу са предвиђеним комуникативним функцијама, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре).

Интеракција: Ученик треба да:

- у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези с контекстом учионице, као и о свим осталим темама, ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом (укључујући и размену мишљења и ставова према стварима, појавама, користећи познате морфосинтаксичке структуре и лексику);
- учествује у комуникацији и поштује социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге, итд.).
- да одговори на директна питања која се надовезују уз могућност да му се понове и пружи помоћ при формулисању одговора.

Писмено изражавање: Ученик треба да:

- пише реченице и краће текстове (до 70 речи) чију кохерентност и кохезију постиже користећи познате језичке елементе у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем;
- издваја кључне информације и препричава оно што је видео, доживео, чуо или прочитао;
- користи писани код за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаље личне поруке, честитке, користи електронску пошту, и сл.).

Медијација: У ситуацији када посредује између особа (вршњака и одраслих) које не могу да се споразумеју, ученик треба да:

- усмено преноси суштину поруке са матерњег на циљни језик и са циљног на матерњи;
- писмено преноси једноставне поруке и објашњења.

Знања о језику: Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом;
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима;
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика и страног језика који учи;
- разуме значај употребе интернационализама.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ОШ "Душан Савић" Муниципални Диолен" Комунални ПРЕДМЕТНЕ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Starter Поздрављање; Представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима; изражавање припадања и поседовања;описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања.	/	2	2	Речи и изразе који се односе на теме - физички изглед, одећу, свакодневне активности, превозна средства, храну, пиће, животиње; језичке садржаје <i>She usually watches TV online in the evening. (Subject/Object personal pronouns – Possessive adjectives/pronouns); No, it's not mine. That's my grandparents' house. (Possessive case); How often does he play basketball? (Question words); Emma goes to bed at 10 o'clock at night. (Prepositions of time); The bookshop is between the florist's and the butcher's. (Prepositions of place/movement); How many teaspoons of sugar do you want? (C/U nouns – Quantifiers – Plurals); Both reindeer and monkeys are mammals (both/neither/either); Does anyone know where I can get a taxi? (some/any/no/every & compounds); It's a blue, leather backpack with brown straps and a brown handle. (Order of adjectives);</i> једноставније текстове и дијалогекојисеодносенатеме(слушају, читају, говоре и пишу);сличности и разлике у културама.	– разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздравља и отпоздравља, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;	Комуникација, сарадња, дигиталнакомпетенција, радсаподацима и информацијама, компетенцијазаучење, одговорноучење у демократскомдруштву, естетичкакомпетенција, одговоранодноспремаоколини, предузимљивост и оријентацијакапредузетништву, одговоранодноспремаздрављу.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.
2	Module 1 Our World Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; описивањерадњи у садашњости; исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору.	5	2	3	Речи и изразе који се односе на теме - географске особености, стране света, облике, врсте грађевина, становање, места у граду, фразалне глаголе са глаголом <i>come</i> ; језичке садржаје <i>She's working at a hotel for the summer. (Present simple – Present continuous – Adverbs of frequency – Stative verbs); Have you ever tried rock climbing? Yes, I have. He has gone to the supermarket. (Present perfect – have been/have gone); Luke is keen on travelling. (to infinitive – -ing form); Help yourselves to some more sandwiches. (Imperative); The Eiffel Tower in Paris is made of iron. (Prepositions);The length of the London Bridge is 269 metres. (Word Formation: suffixes to form nouns(-eight, -ength, -th));</i> једноставније текстове и дијалогекојисеодносенатеме(слушају, читају, говоре и пишу);сличности и разлике у културама.	– разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме једноставнија питања која се односе на садашњост;	Комуникација, сарадња, дигиталнакомпетенција, радсаподацима и информацијама, компетенцијазаучење, одговорноучење у демократскомдруштву, естетичкакомпетенција, одговоранодноспремаоколини, предузимљивост и оријентацијакапредузетништву, одговоранодноспремаздрављу.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4.

					једноставнијим језичким средствима.		2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	
9	Module 6 In the news Разумевање и давање упутстава, изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности.	3	3	3	Речи и изразе који се односе на теме - технологију, изуме, места на аеродрому, средства комуникације, друштвене мреже, образовање, фразалне глаголе са глаголом <i>take</i> ; језичке садржаје <i>Ann asked her dad to use his laptop Mum told Susan not to be late. (Reported requests/demands); He advised me not to spend too much time online. (Reported suggestions/advice); Despite having money, the school can't afford a robot. (Clauses of concession); You sent a message to Finn, didn't you? (Question tags); The robot moves around on/in wheels. (Prepositions);</i> једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; - разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; - упути уобичајене молбе и захтеве; - честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; - разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота 	<p>Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, одговорно учење у демократском друштву, естетичка компетенција, одговорно односе према околини, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, одговорно односе према здрављу.</p>	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.3.
10	Festivities Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања.	2	2	1	Речи и изразе који се односе на празнике - Дан сећања, Божић, Дан палачинки, Ускрс, Дан Светог Ђорђа и Дан Шекспира; језичке садржаје – кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	<ul style="list-style-type: none"> - честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, 	<p>Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, одговорно учење у демократском друштву, естетичка компетенција, одговорно односе према околини, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, одговорно односе према здрављу.</p>	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;
- битно је значење језичке поруке;
- и у шестом разреду очекује се да наставник ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа;
- знања ученика мере се јасно одређеним *релативним* критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, одговарајући часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- и у шестом разреду наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа;
- сви граматички садржаји уводе се без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се евалуира и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
- наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја;
- ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- учбеници постају извори активности и морају бити праћени употребом аутентичних материјала;
- учионица постаје простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних

постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци образовно-васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура буду у пуној мери реализовани развијању ученикове способности за:

- коришћење свих ликовних елемената
- ликовни стваралачки рад
- коришћење различитих материјала и медијума
- усвајање естетских критеријума за креативно мишљење
- доживљавање ликовних уметничких дела у оквиру културне баштине за препознавање савремених кретања у уметности свог и другог народа
- визуелну перцепцију и аперцепцију
- критичко мишљење
- оплемењивање животног радног простора
- активно стваралачко деловање у културном и уметничком животу средине
- активно естетско унапређивање своје околине и очување природе и баштине завичаја и домовине
- неговање укупних људских достигнућа
- будућа занимања, професионалну оријентацију
- еманципацију личности ученика
- културу рада.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	7	13	20	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; - изражав а, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; - обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; - користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; 	Решавање проблема, сарадња, одговорно учење у демократском друштву, естетичка, одговоран однос према околини и комуникација	
2	КОМУНИКАЦИЈА	7	4	11	КОМУНИКАЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - разговар а о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; - уважава 	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенција за учење, одговорно учење у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација	

						себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;		
3	УМЕТНОСТ ОКО НАС	2	3	5	УМЕТНОСТ ОКО НАС	– прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; – представ и своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; – разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	
	УКУПНО	16	20	36				

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.

У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.

Садржаје програма ликовне културе треба остварити:

1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава савремених материјала и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика;

2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисања и јачања ликовне осетљивости).

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ наставе музичке културе је да се стварањем интересовања за активно бављење музиком подстичу стваралачке способности, когнитивни развој ученика и доприноси естетском и етичком развоју њихове личности

Задаци:

- стварање активних слушалаца и љубитеља музике;
- оспособљавање ученика за стваралачке музичке активности којима се доприноси развоју креативног мишљења;
- слушање и разумевање музичких порука уметничког дела којима се доприноси развоју музичког мишљења;
- неговање култивисаног музицирања у свим облицима образовно-васпитног рада са ученицима, посебно у хору и оркестру и другим вокалним и инструменталним саставима;
- оспособљавање ученика за доживљавање и разумевање музике, за естетско процењивање уметничких дела и за музичку интерпретацију;
- упознавање културне баштине и савремена кретања у музичкој уметности свога и других народа;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	10	10	0	- упознавање културне баштине и савремена кретања у музичкој уметности свога и других народа;	<ul style="list-style-type: none"> • повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; • наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма; • уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму; • објасни како је музика повезана с другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота); извођачке и техничке могућности инструмената; • разликује музичке форме барока и класицизма; • идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма; • идентификује елементе музике барока и класицизма као 	компетенција за учење, одговорно учење у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	М.К.1.1.2. М.К.2.1.1. М.К. 2.1.2. М.К. 2.1.3. М.К. 3.1.1. М.К. 3.1.2. М.К. 3.1.3. М.К. 3.1.4

						инспирацију у музици савременог доба.		
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4	3	0	<ul style="list-style-type: none"> - оспособљавање ученика за стваралачке музичке активности којима се доприноси развоју креативног мишљења; - слушање и разумевање музичких порука уметничког дела којима се доприноси развоју музичког мишљења; 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна врсту жичаних инструмента по изгледу и звуку; • опише начин добијања тона код жичаних инструмената; • препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила. 	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	<ul style="list-style-type: none"> МК. 1.1.2. МК. 2.1.1. МК. 3.1.1. МК. 1.2.2. МК. 1.4.1.
3.	Слушање музике	25	11		<ul style="list-style-type: none"> - стварање активних слушалаца и љубитеља музике; - оспособљавање ученика за стваралачке музичке активности којима се доприноси развоју креативног мишљења; - слушање и разумевање музичких порука уметничког дела којима се доприноси развоју музичког мишљења; 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна врсту жичаних инструмента по изгледу и звуку; • препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; • објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота); извођачке и техничке могућности инструмената; • разликује музичке форме барока и класицизма; • идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма. 	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	<ul style="list-style-type: none"> МК. 1.2.1 МК. 1.2.2 МК. 1.2.3 МК.1.2.4. МК. 2.2.1. МК. 2.2.2. МК. 3.2.1. МК. 3.2.2. МК. 3.2.3.
4.	Извођење музике	4	5		<ul style="list-style-type: none"> - неговање култивисаног музицирања у свим облицима образовно-васпитног рада са ученицима, посебно у хору и оркестру и другим вокалним и инструменталним саставима; - оспособљавање ученика за доживљавање и разумевање музике, за естетско процењивање уметничких дела и за музичку интерпретацију; 	<ul style="list-style-type: none"> • изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; • користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; • примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; • понаша се у складу с правилима музичког бонтонa у различитим музичким приликама; • критички просуђује утицај музике на здравље. 	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	<ul style="list-style-type: none"> МК. 1.3.1. МК. 1.3.2. МК. 3.3.1.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- певање, свирање и стицање основа музичке писмености;
- слушање музике;
- дечје музичко стваралаштво.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе историје јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани
- да ученици разумеју историјске догађаје, појаве и процесе, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ	
БР.	НАЗИВ								
1.	ЕВРОПА У ПОЗНОМ НОВОМ ВЕКУ	2	1	0	Основне одлике периода 1780-1918.; Појам, хронолошки оквир и просторни оквир; Научна и техничка достигнућа; Историјски извори за изучавање периода 1780-1918.	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • разуме појам позни Нови век и његове основне одлике, просторне и хронолошке оквире; • разуме основне одлике привреде и друштва; • наброји научна и техничка достигнућа овог периода; • користи историјске карте и историјске изворе за позни Нови век. 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама 	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2.	
2.	ДОБА РЕВОЛУЦИЈА	12	9	2	Индустријска револуција; Грађанске револуције - Низоземска, Енглеска, Америчка; Француска грађанска револуција; Наполеоново доба; Револуције 1848/49.; Уједињење Италије и Немачке; Грађански рат у САД; Источно питање	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • идентификује основне одлике историјског периода од краја XVIII века до Првог светског рата; • наведе најважнија научно-техничка достигнућа и сагледа значај и последице привредног напретка и Индустијске револуције на развој друштва; • опише друштвено и државно уређење на примерима најзначајнијих држава тога времена; • истакне одлике свакодневног живота у различитим друштвеним слојевима у овој временској епохи; 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама • Одговорно учешће у демократском друштву 	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.6.	

					<ul style="list-style-type: none"> наведе главне тековине периода од краја XVIII века до Првог светског рата и препозна њихов значај у савременом добу. наведе најзначајније личности и њихов значај у историјским догађајима; користи историјске и географске карате. 			
3.	СРБИ У XIX ВЕКУ	12	9	2	<p>Српска револуција 1804-35.; Први и Други српски устанак; Прва и Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића; Владавина Уставобранитеља; Србија на путу ка независности; Српско друштво у XIX веку; Црна Гора у доба владичанства и кнежевине; Срби у Хабзбуршкој монархији и Османском царству у XIX веку</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> идентификује основне одлике периода од краја XVIII века до Првог светског рата у историји српског народа; објасни узроке и последице Српске револуције, ослободилачких ратова 1876-1878, као и да лоцира места најважнијих битака током тих ратова уочи и објасни на историјској карти промене граница српске државе током XIX и почетком XX века и уочи утицај европских збивања и идејних покрета на развој српске државе; опише улогу истакнутих личности у борби и стварању модерне српске државе и њених установа; сагледа значај развоја привреде, културе и друштва код српског народа током XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно учење Комуникација Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Одговорно учешће у демократском друштву 	<p>ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.6. ИС.3.2.7.</p>
4.	ЕВРОПА И СВЕТ ПОЧЕТКОМ XX ВЕКА	3	2	1	<p>Међународни односи и кризе почетком XX века; Промене у привреди, друштву и култури; Велике силе и балканске земље</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> разуме најважније одлике историјског периода; препозна осебености друштва, привреде и културе на простору Европе и света; да разбере наважније политичке идеје; стекну знања о значајним личностима овог периода и њиховој историјској улози; користи историјске карте и историјске изворе; 	<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно учење Одговорно учешће у демократском друштву Комуникација Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција 	<p>ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.3</p>

						<ul style="list-style-type: none"> повеже појаве из прошлости са појавама из садашњости. 		
5.	СРБИЈА И ЦРНА ГОРА ПОЧЕТКОМ XX ВЕКА				<p>Краљевина Србија 1903 - 1912.; Црна Гора почетком XX века; Српски народ под аустроугарском и османском влашћу почетком XX века; Балкански ратови</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> схвати основне одлике периода почетком XX века у Србији и Црној Гори; објасни узроке и последице Мајског преврата и Балканских ратова; уочи и објасни на историјској карти промене граница на Балкану почетком XX века; опише улогу истакнутих личности да наброји најзначајније битке српске и црногорске војске. 	<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно учење Одговорно учешће у демократском друштво Комуникација Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Естетачка компетенција Дигитална компетенција 	<p>ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3</p>
6.	СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ВЕЛИКОМ РАТУ				<p>Свет у Великом рату 1914-1918.; Човек и друштво у рату; Србија и Црна Гора у Великом рату; Војни слом и повлачење преко Албаније; Српска војска на Солунском фронту; Живот у окупираној Србији; Стварање југословенске државе</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> разуме узроке ибијања Првог светског рата; опише и анализира преломне догађаје током Првог светског рата; разуме разлоге због којих Србија ушла у ратни сукоб са Аустроугарском и Неамчком; лоцира места најважнијих битака Првог светског рата; наброји најзначајније личности и њихову улогу у рату; анализира последице Првог светског рата; уочи последице Првог светског рата на развој привреде и уметности. 	<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно учење Одговорно учешће у демократском друштво Комуникација Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Естетачка компетенција Дигитална компетенција 	<p>ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Основни програмски захтев у настави историје морали би да се остварују кроз активни рад ученика, кроз који се усмерава рад ученика, како би се избегле мане традиционалног начина рада у којем је ђак пасивни посматрач који само прима готово знање. На овај начин развија се креативност код ученика и критичко мишљење. Зато је неопходно повезивање градива из историје са садржајима из сродних предмета (српски језик, географија, ликовна и музичка култура, нпр.). Корелација са другим предметима је неопходна. Наставу треба допунити садржајима из завичајне историје. Фронтални облик рада је основни, али не сме да буде и једини, и треба га што више допуњавати групним и индивидуалним облицима рада и то не само на часовима понављања већ и обраде новог градива. с циљем што већег активирања ученика и оспособљавања за самостални

рад. Зато велики значај треба посветити постављању питања, како од наставника (и то не само у фази понављања већ и током обраде новог градива), тако и од самих ученика, како би се осигурало боље разумевање и памћење наставних садржаја. Уз монолошку и дијалошку методу рада посебан акценат треба ставити на коришћење историјских текстова, и то превасходно изворних како би код ученика развили критички приступ наставним садржајима. Од наставних средстава веома је важно користити историјску карту.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе географије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају и разумеју географске објекте, појаве, процесе и законитости у простору, њихове узрочно-последичне везе и односе, развију географску писменост и географски начин мишљења, свести и одговорног односа према свом завичају, држави, континенту и свету као целини и толерантног става према различитим народима, њиховим културама и начину живота.

Задаци наставе географије су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе географије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе географије буду у пуној мери реализовани
- упознавање и разумевање појава и процеса у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу
- картографско описмењавање за употребу географских карата у стицању знања и у свакодневном животу
- упознавање основних географских одлика Европе, осталих континената и развијених држава света
- упознавање основних географских одлика своје државе и држава у непосредном окружењу, њихових асоцијација и интеграција
- упознавање комплементарности и регионалних разлика савременог света
- развијање естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору
- изграђивање и развијање ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине

- развијање националног, европског и светског идентитета
- развијање толеранције, постојања и припадности мултиетничком, мултијезичком, мултикултурном ... свету
- развијање опште културе и образовања
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Регионална географија	1	1		<p>Шта проучава регионална географија</p> <p>доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора</p>	<p>уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија;</p> <p>доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора</p>	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<p>ГЕ.1.4.2</p> <p>ГЕ.2.4.2.</p> <p>ГЕ.3.4.3.</p>
2.	Географске регије Европе	15	8		<p>Изучавање географских регија у Европи</p>	<p>проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</p> <p>приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <p>препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</p> <p>анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>доводе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p> <p>ГЕ.2.4.2.</p> <p>ГЕ.3.4.2.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p>

					<p>анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;</p> <p>истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету;</p> <p>доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.</p>		
3.	Азија	10	5	Проучавање азијских регија	<p>дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</p> <p>приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <p>препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</p> <p>анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</p> <p>проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља;</p> <p>објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<p>ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.3.</p>

					<p>доведе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.</p>		
4.	Африка	6	3	Проучавање афричких регија	<p>дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</p> <p>приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <p>препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</p> <p>анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора</p> <p>морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</p> <p>проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;</p> <p>доведе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и</p>	<p>– компетенција за учење;</p> <p>– комуникација;</p> <p>– дигитална компетенција;</p> <p>– одговоран однос према околини;</p> <p>– одговоран однос према здрављу;</p> <p>– одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>– предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>– рад са подацима информацијама;</p> <p>– решавање проблема;</p> <p>– сарадња;</p> <p>– естетичка компетенција.</p>	<p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p> <p>ГЕ.2.4.2.</p> <p>ГЕ.3.4.2.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.3.</p>

					одабраним државама		
5.	Северна Америка	6	3		<p>Проучавање Англоамерике и Средње Америке</p> <p>дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</p> <p>приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <p>препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</p> <p>анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</p> <p>проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава</p>	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<p>ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.3.</p>
6.	Јужна Америка	5	2		<p>Проучавање природних и друштвених одлика континента</p> <p>дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</p> <p>приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <p>препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</p> <p>анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<p>ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.3.</p>

					<p>објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</p> <p>проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;</p> <p>доведе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама</p>		
7.	Аустралија и Океанија	4	1	Проучавање најмањег континента и острвских група у Тихом океану	<p>дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</p> <p>приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <p>препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</p> <p>анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</p> <p>проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>укаже на узроке и последице кретања броја</p>	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p> <p>ГЕ.2.4.2.</p> <p>ГЕ.3.4.2.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.3.</p>

					<p>становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>доводе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава</p>		
8.	Поларне области	1	1	Проучавање Арктика и Антарктика	<p>дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <p>вреднује улогу међународних организација у свету.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<p>ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.3.</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Садржаји програма географије су такви да се за њихову реализацију морају максимално користити разна наставна средства , пре свега географске карте , фотографије , дијафилмови , дијапозитиви , графоскопске пројекције фолије , статистички подаци , научно – популарна литература итд . Програм географије ствара основе за усвајање нових знања неопходних за даље опште и стручне образовање полазника.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ФИЗИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци: Ученик треба да: - кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;

- уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вагадинамометар;

- само упозна појам грешке и значај релативне грешке,

- користи јединице SI физичке величине: m, s, kg, N, m/s, усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;

- на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером; усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих;

- уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине;

- усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Сила и кретање	8	15	2	<p>Кретање Сила Убрзање Други Њутнов закон Трећи Њутнов закон Равномерно променљиво праволинијско кретање. Тренутна и средња брзина Зависност брзине од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Средња брзина Зависност пута од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Зависност брзине од пута при равномерно променљивом праволинијском кретању Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ разликује скаларне и векторске физичке величине; ▪ користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; ▪ анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; ▪ примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења; ▪ демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе и сила акције и реакције на примерима из окружења; ▪ самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; ▪ решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинematика и динамика кретања тела) 	<p>Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција</p>	<p>ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.2. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>

					променљивог праволинијског кретања			
2.	Кретање под дејством силе теже. Силе трења	4	7	1	Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Слободан пад Хитац навише и хитац наниже Утицај сила отпора средине и силе трења на кретање тела Сила трења Слагање и разлагање сила	<ul style="list-style-type: none"> ▪ разликује скаларне и векторске физичке величине; ▪ користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; ▪ анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; ▪ примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења; ▪ покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање; ▪ демонстрира појаве убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе и силе трења на примерима из окружења; ▪ самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; ▪ самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; ▪ решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинematика и динамика кретања тела, трење) 	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.
3.	Равнотежа тела	5	6	1	Равнотежа тела Полука. Момент силе Сила потиска Услови пливања и тоњења тела	<ul style="list-style-type: none"> ▪ разликује скаларне и векторске физичке величине; ▪ користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; ▪ покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења; ▪ наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу; ▪ прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води; ▪ самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; ▪ решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (равнотежа полуге и сила потиска) 	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	ФИ.1.1.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.1. ФИ.3.1.2. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.
4.	Механички рад, енергија и снага	5	7	1	Механички рад Рад силе теже и силе трења Снага и коефицијент корисног дејства Механичка енергија. Кинетичка и потенцијална енергија Веза између промена механичке енергије и рада. Закон одржања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ разликује скаларне и векторске физичке величине; ▪ користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; ▪ повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења; ▪ разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; ▪ демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења; ▪ самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; 	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.1. ФИ.2.5.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.1. ФИ.3.7.1.

					енергије	<ul style="list-style-type: none"> ▪ решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (механички рад, снага и енергија, закони одржања) 		ФИ.3.7.2.
5.	Топлотне појаве	4	5	1	Честични састав супстанције. Топлотно кретање честица. Топлотно ширење Температура и унутрашња енергија Количина топлоте. Специфична топлотна капацитивност. Топлотна равнотежа Преношење топлоте. Агрегатна стања супстанције	<ul style="list-style-type: none"> ▪ разликује скаларне и векторске физичке величине; ▪ користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; ▪ разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; ▪ анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; ▪ наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења; ▪ решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (температура, количина топлоте, топлотна равнотежа). 	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.5.1. ФИ.1.5.2. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.2. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

На наставнику је да наведе ученика да својим речима, на основу сопственог расуђивања, опише појаву коју посматра. После тога наставник, користећи прецизни језик физике, дефинише нове појмове (величине) и речима формулише закон појаве. Лабораторијске вежбе чине саставни део редовне наставе и организују се на следећи начин: ученици сваког одељења деле се у две групе, тако да свака група има свој термин за лабораторијску вежбу. Наставник је дужан да континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидну контролу његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања, решавања квантитативних и квалитативних задатака и лабораторијских вежби.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у природи и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, да представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

- Задаци:** - стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима;
 - савлађивање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција;
 - упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела и разумевање њихових узајамних односа;
 - изграђивање позитивних особина ученикове личности као што су: систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад;

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ОШ "Др Милош Мисовић Диолен" МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР	НАЗИВ							
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	8	12	20	<p>Реални бројеви и бројевна права. Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2}= a$. Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$.</p>	<p>- израчуна степен реалног броја и</p> <p>квадратни корен потпуног квадрата</p> <p>и примени одговарајућа својства</p> <p>операција;</p> <p>- одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима;</p> <p>- на основу реалног проблема састави</p> <p>и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима;</p> <p>- одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку;</p> <p>- нацрта график функције $y = kx$,</p>	<p>Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.</p>	<p>МА.1.1.2.</p> <p>МА.1.1.3.</p> <p>МА.1.1.4.</p> <p>МА.2.1.1.</p> <p>МА.2.1.2.</p> <p>МА.2.1.4.</p> <p>МА.3.1.1.</p> <p>МА.3.1.3.</p>
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	7	11	18		<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; – правилно користи геометријски прибор. 	<p>Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.</p>	<p>МА.1.3.2.</p> <p>МА.2.3.2.</p> <p>МА.3.3.2.</p>
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	19	25	44		<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – трансформише збир, разлику и производ полинома; – примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина. 	<p>Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.</p>	<p>МА.1.1.6.</p> <p>МА.2.1.4.</p> <p>МА.2.2.2.</p> <p>МА.2.2.3.</p> <p>МА.3.1.1.</p> <p>МА.3.1.3.</p> <p>МА.3.2.2.</p> <p>МА.3.2.3.</p>
4.	МНОГОУГАО	7	16	23		<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима. 	<p>Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.</p>	<p>МА.2.3.1.</p> <p>МА.2.3.2.</p> <p>МА.3.3.2.</p> <p>МА.3.3.3.</p>
5.	КРУГ	7	11	18		<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени својства централног и периферијског угла у кругу; - израчуна обим и површину круга и његових делова; - прслика дати геометријски објекат ротацијом. 	<p>Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.</p>	<p>МА.1.3.3.</p> <p>МА.2.3.3.</p> <p>МА.3.3.3.</p>
						31Ученик ће бити у	Компетенција	МА.1.5.2.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставити с даљим изграђивањем појмова: бројевни израз, променљива, израз с променљивом и придруживање (повезано с рачунским операцијама, одговарајућим једначинама и неједначинама), користећи при томе и термине: израз, формула, исказ. Мада се појам пресликавања (функције), као и сам термин, не уводе, треба уочавати и наводити примере једноставнијих (функцијских) зависности у разним областима (откривање правила придруживања, придруживање по датом правилу: бројева – бројевима, бројева – дужима, бројева – површима, бројева – именима и др.).

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе биологије јесте да осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о грађи и функционисању човечијег организма, развијају здравствену културу, хигијенске навике и схвате значај репродуктивног здравља.

Изучавањем биологије код ученика треба развијати одговарајуће квалитете живота, навике, запажања, способности критичког мишљења, објективно и логичко расуђивање као и хумане односе међу половима.

Задаци наставе биологије су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе биологије. Сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе биологије буду у пуној мери реализовани,
- разумевање улоге и значаја биологије за развој и напредак човечанства
- развијање свести о властитом пореклу и положају у природи
- разумевање еволутивног положаја човека
- упознавање грађе и функционисања организма, усвајање одређених хигијенских навика, стицање одговорности за лично здравље и здравље других људи
- схватање да је полност саставни део живота и да човекова полност подразумева поштовање норми понашања које обезбеђују хумане односе међу људима
- стицање радних навика и способности за самостално посматрање и истраживање.

ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИШ "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић"	МЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ОСНОВНИ ДАРДИ	
БР.	НАЗИВ							
1.	Наслеђивање и еволуција	3	5	8	Днк,гени, Хромозоми, Типови наслеђивања, Животни циклуси	<ul style="list-style-type: none"> прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; упореди бесполоно и полно размножавање; идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промену броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; <p>шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу</p>	Вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад с подацима и информацијама	БИ.1.2.1 БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.6. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3 БИ.3.2.1. БИ.3.2.6.
2.	Јединство грађе и функције као основа живота	14	13	27	Организација животиља Организација гљива	<ul style="list-style-type: none"> одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; <p>користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива</p>	Вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, естетска компетенција, рад с подацима и информацијама,	БИ.1.2.1 БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.6. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3 БИ.3.2.1. БИ.3.2.6.
3.	Порекло и разноврсност живог света	2	4	6	Класификација живог света Еволуција и фосили Систематика живог света	<ul style="list-style-type: none"> разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила; 	Вештина сарадње, комуникација, решавање проблема,	БИ.1.1.1 БИ.1.1.4 БИ.2.1.2. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4.
4.	Живот у екосистему	5	9	14	Популација, Основни биоми на Земљи, Абиотички и биотички фактори, Угроженост и заштита биодиверзитета	<ul style="list-style-type: none"> идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; 	Одговоран однос према околини, вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, компетенција за учење, дигитална компетенција.	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.5. БИ.2.4.6. БИ.2.4.7. БИ.3.4.1. БИ.3.4.4.
5.	Човек и здравље	8	9	17	Вируси, Имунитет, Крвни притисак, Правилна исхрана., адолесценција, Болести зависности	<ul style="list-style-type: none"> анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; планира време за рад, одмор и рекреацију; доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; аргументује предности вакцинације; примени поступке збрињавања лакших облика крварења; <p>расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.</p>	Одговоран однос према здрављу, вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, компетенција за учење, дигитална компетенција	БИ.1.5.2. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7. БИ.1.5.12. БИ.1.5.13. БИ.2.5.2. БИ.2.5.3. БИ.2.5.5. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.3.5.3. БИ.3.5.4. БИ.3.5.5.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.

У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.

Избор и систематизација програмских садржаја биологије резултат су захтева времена и најновијих достигнућа у биологији, а примерени су узрасту ученика и њиховом психо-физичком развоју.

Наставне теме су логички распоређене, а обухватају садржаје науке о човеку, здравственој култури и репродуктивном здрављу.

Овако конципиран програм пружа ученицима основна знања, а ради лакшег разумевања и усвајања градива, наставник не треба да инсистира на детаљном опису грађе и функције, већ на обољењима и повредама појединих органа, пружању прве помоћи и стицању неопходних хигијенских навика, очувању личног и здравља других људи, као и одговорном односу према репродуктивном здрављу.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) неопходно је предвидети 60% часова за обраду новог градива и 40% за друге типове часова.

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатака наставног часа, психофизичких и менталних способности ученика, расположивих наставних средстава и учила, као и опремљености кабинета. Избор облика рада препуштен је наставнику.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од Министарства просвете, најновију стручну литературу и да примењује искуства стечена професионалним развојем на акредитованим семинарима из Каталога програма стручног усавршавања Завода за унапређивање образовања и васпитања.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ХЕМИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе хемије је:

- Развијање функционалне хемијске писмености разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона.
- Развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- Развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу

Задаци: Омугућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања. Схватање значаја хемије у свакодневном животу, значај за развој различитих технологија и значај за развој друштва у целини.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ОШ "Милош Вукосавић Дугогон" Методичке Делатности	КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ				ХЕМИЈА 7. РАЗРЕД	По завршеној теми ученик ће бити у стању да		
1.	ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	1	1	3	<p>*Предмет изучавања хемије. Везе између хемије и других наука. Примена хемије у различитим делатностима и свакодневном животу.</p> <p>*Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше.</p> <p>*Демонстрациони огледи: демонстрирање узорака елемената, једињења и смеша</p>	У оквиру теме ученици идентификују да је предмет изучавања хемије супстанца. На основу претходног знања разликују супстанцу и физичко тело, класификују супстанце према сложености састава на хемијске елементе и хемијска једињења, и сазнају да се елементи и једињења у природи могу наћи као чисте супстанце и као састојци смеша. Зато је важно да у оквиру демонстрације ученици посматрају узорке хемијских елемената, једињења и смеша, познатих из свакодневног живота. У овом периоду од њих се не може очекивати да прецизирају разлику у саставу различитих једињења.	<p>Компетенција за учење</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Комуникација</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Сарадња</p> <p>-Дигитална компетенција - Одговоран однос према околини</p> <p>-Одговоран однос према здрављу</p>	ХЕ.1.1.1. ХЕ.1.1.2.
2.	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	5	3	13	<p>*Хемијска лабораторија и експеримент. Лабораторијско посуђе и прибор.</p> <p>*Физичка и хемијска својства супстанци.</p> <p>*Физичке и хемијске промене супстанци.</p> <p>*Демонстрациони огледи: демонстрирање правилног руковања лабораторијским посуђем и прибором, и правилног извођења основних лабораторијских техника рада; испитивање физичких и хемијских својстава и промена супстанци.</p> <p>*Лабораторијска вежба I: основне лабораторијске технике рада: мешање, уситњавање и загревање супстанци.</p> <p>*Лабораторијска вежба II: физичка својства супстанци, мерење масе, запремине и температуре супстанце. Лабораторијска вежба III: физичке и хемијске промене супстанци.</p>	- примени основна правила понашања у хемијској лабораторији, мере опреза при руковању супстанцама, лабораторијским посуђем и прибором, мере заштите себе и других, заштите животне и радне средине, и мере прве помоћи у случају повреде при раду. -користе основне технике рада у лабораторији (мешање, уситњавање и загревање супстанци), као и техникама: посматрања, мерења, бележења и уочавања правилности међу прикупљеним подацима, формулисања објашњења, извођења закључака. -експериментално испитују и описују физичка и нека хемијска својства супстанци, на пример, запаљивост, као и физичке и хемијске промене супстанци и повезују их са применом у свакодневном животу и различитим професијама. - изводе лабораторијске вежбе. - правилно рукују лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама.	<p>Компетенција за учење</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Комуникација</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Сарадња</p> <p>-Дигитална компетенција - Одговоран однос према околини</p> <p>-Одговоран однос према здрављу</p>	ХЕ.1.1.3. ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.10. ХЕ.1.1.12. ХЕ.1.1.13. ХЕ.1.6.2. ХЕ.2.1.7 ХЕ.2.6.1. ХЕ.3.1.2. ХЕ.3.1.3.
3.	АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	6	1	10	<p>*Атоми хемијских елемената. Хемијски симболи.</p> <p>*Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач. Атомски и масени број, изотопи.</p> <p>*Распоред електрона по нивоима у атомима елемената.</p> <p>*Периодни систем елемената (ПСЕ), закон периодичности и веза између броја и распореда електрона по нивоима у атомима елемената и положаја елемената у ПСЕ.</p>		<p>Компетенција за учење</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Комуникација</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Сарадња</p> <p>-Дигитална компетенција - Одговоран однос према околини</p> <p>-Одговоран однос према здрављу</p>	ХЕ.1.1.4. ХЕ.1.1.5. ХЕ.3.1.4.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Демонстрација, демонстрациони огледи, лабораторијске вежбе, рад на тексту, очигледна средства (панои, графикони, скице, модели...), усмено излагање наставника.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Циљ и задаци:

Циљ техничког и информатичког образовања је у техничко технолошком васпитању и образовању ученика

- формирању стваралачке личности
- стицање основних техничко-технолошких знања, умења и вештина, и оспособљавању за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу
- стицању радних навика
- развијању интересовања и способности за техничко стваралаштво и проналазаштво
- упознавању економских, еколошких, социјалних, техничко-технолошких и етичких аспеката рада и производње и њиховог утицаја на развој друштва.

Задаци: Ученик у седмом разреду треба да:

- уме да примењује техничке цртаже и да на цртежу представља једноставан предмет у ортогоналној пројекцији
- зна називе основних елемената машинства и њихову намену и примену
- уме да прикаже своју идеју скицом и техничким цртежом
- уме да самостално изради различите моделе или предмете од метала применом радних операција предвиђених програмом за седми разред
- уме да укључи рачунар и да учита готов програм

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНАДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	4	2	6	Појам, улога и развој машина и механизма. Потрошња енергије у	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и 	

					<p>домаћинству и могућности уштеде.</p> <p>Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи.</p> <p>Зависност очувања животне средине од технологије.</p> <p>Професије (занимања) у области производних техника и технологија.</p>	<p>– повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава;</p> <p>– анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине;</p> <p>– истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству;</p> <p>– повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем;</p> <p>– разликује врсте транспортних машина;</p> <p>•</p>	<p>информацијама</p> <p>– Сарадња</p> <p>Решавање проблема</p>
2	САОБРАЋАЈ	4	2	6	<p>Машине спољашњег и унутрашњег транспорта.</p> <p>Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, прављачки, кочиони).</p> <p>Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>– повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом;</p> <p>– провери техничку исправност бицикла;</p> <p>– демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;</p>	<p>– Компетенција за целоживотно учење</p> <p>– Комуникација</p> <p>– Рад с подацима и информацијама</p> <p>– Сарадња</p> <p>Решавање проблема</p>
3	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	8	10	18	<p>Специфичност и техничких цртежа у машинству.</p> <p>Ортогнално и просторно приказивање предмета.</p> <p>Коришћење функција и алата програма за САД.</p> <p>Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета.</p> <p>Основне компоненте ИКТ уређаја.</p> <p>Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.</p> <p>Вештачка интелигенција – појмови; примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>– самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање;</p> <p>– користи САД технологију за креирање техничке документације;</p> <p>– образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета;</p> <p>– управља моделима користећи рачунар;</p> <p>– објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;</p> <p>– објасни улогу и значај вештачке интелигенције и примену у свакодневном животу;</p> <p>.</p>	<p>– Компетенција за целоживотно учење</p> <p>– Комуникација</p> <p>– Рад с подацима и информацијама</p> <p>– Решавање проблема</p> <p>– Естетичка компетенција</p> <p>– Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p>

4	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	14	6	20	<p>Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине.</p> <p>Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.).</p> <p>Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила).</p> <p>Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде).</p> <p>Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи).</p> <p>Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња.</p> <p>Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање).</p> <p>Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни).</p> <p>Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; – идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; – користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; – врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; – објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња <p>Решавање проблема</p>
5	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	1	21	22	<p>Самосталан/ти мски рад на пројект</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; – објасни основе конструкције робота; 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Естетичка компетенција

						<ul style="list-style-type: none"> – класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом; – самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду; – тимски представи идеју, поступак израде и производ; – креира рекламу за израђен производ; – врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; – процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.). 	– Дигитална компетенција Решавање проблема
--	--	--	--	--	--	--	---

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Уводити ученике у свет технике и савремене технологије на занимљив и атрактиван начин, чиме се подстиче њихово интересовање за техничко стваралаштво. Омогућити ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду. Ради што успешније корелације одговарајућих наставних садржаја, усклађивања терминологије, научног осмишљавања садржаја и рационалног стицања знања, умења и навика неопходна је стална сарадња са наставницима физике, математике, хемије, биологије, ликовне културе и др.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовном подручјима допринесе интегралном развоју личности ученика, (когнитивном, афективном, моторичком), развој моторичких способности, стицање и усавршавање и примени наученог у свакодневним условима живота и рада.

Задаци физичког васпитања:

- подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела.
- развој и усавршавање моторичких способности.
- стицање моторичких умења и стицање теоретских знања неопходних за њихово усвајање.
- формирање морално-вољних квалитета личности. оспособљена знања да ученици знају применити у свакодневном животу и раду.
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Атлетика	1	7	4	<p>Обавезни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Техника спринтерског трчања -Истрајно трчање-припрема за крос -Техника штафетног трчања -Скок удаљ -Бацања кугле -Скок увис -Бацање вортекса <p>Проширени садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Скок увис (леђна техника) -Тробој 	<ul style="list-style-type: none"> -Примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакоднев. животу -Примени атлетске дисциплине у складу са правилним -Развија своје моторичке способ. применом вежбања из атлетике 	<p>6) Одговоран однос према здрављу: бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана); уме да пружи прву помоћ.</p>	<p>ФВ.2.1.3. ФВ.2.1.4. ФВ.2.1.5. ФВ.2.1.6. ФВ.2.1.7. ФВ.2.1.8.</p>
2.	Спортска гимнастика	2	9	1	<p>Основни садржаји:</p> <p>Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Вежбе на тлу -Прескок -Трамболина -Вратио -Двовисински разбој -Паралелни разбој -Кругови -Коњ са хватаљкама -Греда <p>Проширени садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> -На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби 	<ul style="list-style-type: none"> -Одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела -Примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности 	<p>2) Одговорно учешће у демократском друштву: залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима</p> <p>3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.</p>	<p>ФВ.2.1.9. ФВ.2.1.10. ФВ.2.1.11. ФВ.2.1.12. ФВ.2.1.13. ФВ.2.1.14. ФВ.2.1.15. ФВ.2.1.16. ФВ.2.1.17.</p>
3.	<p>Основе тимских и спортских игара</p> <p>Одбојка</p> <p>Футсал</p> <p>Рукомет</p> <p>Кошарка</p> <p>Активност по избору</p>	19	51	2	<p>Одбојка</p> <p>Основни елементи технике, тактике и правила игре</p> <p>Футсал</p> <p>-Игра уз примену правила</p> <p>Рукомет</p> <p>-Игра уз примену правила</p> <p>Кошарка</p> <p>Сложенији елементи</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Изведе елементе одбојкашке технике -Примени основна правила одбојке -Користи елементе технике у игри -Примени основне тактичке 	<p>4) Комуникација: ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.</p> <p>9) Решавање проблема: ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.</p> <p>10) Сарадња: доприноси</p>	<p>ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.5. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.</p>

					технике, тактике и правила игре Активност по избору	елементе спротских игара -Учествује на унутар одељенским такмичењима	постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	
4.	Плес и ритмика	5	1		Основи садржаји: -Вежбе са вијачом -Вежбе са обручем -Вежбе са лоптом -Народно коло "Моравац" -Народно коло из краја у којем се налази школа -Енглески валцер Проширени садржаји: -Састав са вијачом -Састав са обручем -Састав са лоптом -Основни кораци рок н рола	-Изведе кретања у различитом ритму -Игра народно коло -Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура -Изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу	3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.	ФВ.2.1.18. ФВ.2.1.19. ФВ.2.1.20.
5.	Мерење физичких способности		4		-Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности: -Мерење висине тела -Мерење масе тела -Израчунавање индекса телесне масе -Шатл ран тест -Претклон у седу -Лежање-сед за 30 s -Скок удаљ из места -Изддржај у згибу -Чунасто трчање 4x10 m	-Упореджује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст	8) Рад са подацима и информацијама: користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству часовних ванчасовних и ваншколских организационих облика рада програмски задаци остварују се осим на редовним часовима и кроз ванчасовне и ваншколске организационих облике рада као што су: крос, зимовање, курсни облици, слободне активности, такмичења, корективно-педагошки рад и приредбе и јавни наступи. Обавезна такмичења, међународна, школска и окружна за атлетику, рукомет, вежбе.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

СЕДМИ РАЗРЕД - ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: РУСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ:Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према руском језику и руској култури, културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност и комуникацију. Ученик треба да усвоји основна знања из руског језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева на руском језику, усваја норме вербалне и невербалне комуникације.

Задач предмета су: Усвајање лексике, израза, језичких конструкција као основних комуникативних јединица и реченичних модела, као и усвајање одређених граматичких структура предвиђених наставним планом и програмом за седми разред.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Российские просторы	3	4	1	Школски распуст, Доживљаји и занимљивости са туристичких путовања)	<p><i>На крају теме ученик треба да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Научи да започне и заврши телефонски разговор -Искаже своје слагање/неслагање -Изрази одобравање/похвалу -Дочека и поздрави госте -Изрази где се шта налази и одакле и куда се креће -Размени утиске са својим вршњацима о летњем распусту, о путовањима-реалним и виртуелним -Усвоји промену именица ж.рода типа ВЕСТ Ђ -Користи у реченицама редне и основне бројеве 	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција 	<ul style="list-style-type: none"> ДСТ.1.1.1. ДСТ:1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4.

									ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.
2.	В здоровом теле - здоровый дух	4	3	2	Спорт и рекреација, спортски идоли	-Научи да изрази забрану и упозорење -Изрази своје слагање/неслагање -Зна да се именице типа табло, такси не мењају по падежима -Обнови и утврди глаголска времена -Сазна више о светски познатим руским, као и српским спортистима - Научиназивеспортскихдисциплина	Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција - Предузетничкакомпетенција	ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.	
3.	Ах, эта мода!	3	5	2	Одећа и обућа, мода, креативност	На крају теме ученик треба да: -Дискутује о актуелним темама и аргументовано исказује свој став „за“ и „против“ -Похвали или критикује нечији начин одевања -Мења по падежима (и употребљава) придеве (род, једнина, множина) -Изрази модни укус (свој и својих вршњака) -Зна називе одеће и обуће	-Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција	ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23.	

								<p>ДСТ.1.1.24.</p> <p>ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4.</p> <p>ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.</p>
4.	Молодостъ всегда в пути	4	4	1	Неговање пријатељства, културно- историјске знаменитости	<p>На крају теме ученик треба да:</p> <p>-Научи да пита за пут, правац -Саговорнику нешто препоручи или допусти -Научи да заустави такси -Зна да именује основне врсте превозних средстава -Уме правилно да користи глаголе кретања -Научи промену именица типа РОССИ Я и именица м.рода типа ДРУГ/ДРУЗ ЪЯ -Кроз улогу водича упозна странце са својим градом (местом, земљом) -Упозна знаменитости Санкт- Петербурга</p>	<p>-Компетенција за целоживотно учење</p> <p>-Вештина комуникације</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Дигитална компетенција</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Вештина сарадње</p> <p>-Вештина за живот у демократском друштву</p> <p>-Брига за здравље</p> <p>-Еколошка компетенција</p> <p>-Естетска компетенција</p>	<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ:1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5.</p> <p>ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9.</p> <p>ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16.</p> <p>ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21.</p> <p>ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24.</p> <p>ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4.</p> <p>ДСТ.1.3.1.</p>
5.	Делу время- потехе час	4	3	1	Осмишљавање и испуњавање слободног времена	<p>На крају теме ученик треба да:</p> <p>-Научи да изрази сагласност, несагласност и колебање -Научи (и употребљава) облике заповедног начина (И лице) -Изрази припадање трећем лицу -Говори о томе како проводи слободно време</p>	<p>-Компетенција за целоживотно учење</p> <p>-Вештина комуникације</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Дигитална компетенција</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Вештина сарадње</p> <p>-Вештина за живот у демократском друштву</p>	<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ:1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5.</p> <p>ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9.</p> <p>ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14.</p>

							-Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција - Предузетничка компетенција	ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.
6.	Семља всему начало	4	4	1	(Породица, породичне вредности, породичне обавезе, исхрана)	На крају теме ученик треба да: -Научи да објасни како се припрема храна, сређује стан, испуњавају кућне обавезе -Изрази упозорење -Научи и употребљава облике заповедног начина за 1. и 3.лице -Зна неке од руских националних специјалитета	-Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција	ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.
7.	Екран и сцена - окно в мир	4	5	1	Културне потребе, позориште и филм)	На крају теме ученик треба да: -Научи да изрази свој однос (позитиван, негативан или неутралан) о позоришној представи или филму -Употребљава реченице са одричним значењем (Никого нет дома; Ни о чѐм не думам...) -Именује филмске жанрове	-Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема	ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10.

							-Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција Естетска компетенција - Предузетничка компетенција	ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.
8.	Земља ждѣт твоей помоци	4	4	1	Биљни и животињски свет, екологија	<i>На крају теме ученик треба да:</i> -Разуме знаковни језик -Уме да изрази својства и карактер предмета и човека -Именује одређени број биљних и животињских врста -Изрази своје мишљење о значају екологије -Изрази свој однос у вези са заштитом биљног и животињског света	-Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција	ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3 ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ и задаци:

Циљ наставе информатике и рачунарства јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и информатичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да се ученици оспособе за коришћење рачунара и стекну вештине у примени рачунара у свакодневном животу.

Задаци наставе информатике и рачунарства су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе информатике и рачунарства сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе информатике и рачунарства буду у пуној мери реализовани
- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада са рачунаром;
- оспособљавање за рад на рачунару.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАР ДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ИКТ	6	4	10	- Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. - Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и CMYK модели приказа боја, растерска и векторска графика). - Рад у програму за растерску графику. - Рад у програму за векторску графику. - Израда гиф анимација. - Коришћење алата за снимање екрана.	- разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;	Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација	
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	3	1	4	- URL, DNS, IP адреса. - Хипервеза и хипертекст. - Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. - Електронска пошта	- разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о	Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос	

					(контакти, безбедност, нежељена пошта). - Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама/упитницима...) у облаку.	приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији;	према здрављу Компетенција за учење Одговорно учење у демократском друштву Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	
3.	РАЧУНАРСТВО	10	4	14	Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. Методе за исцртавање основних геометријских облика. Подешавање боја и положаја објеката. Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.	– уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму;	Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Компетенција за учење Одговорно учење у демократском друштву Естетичка компетенција Комуникација	
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	0	8	8	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. - Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. - Вредновање резултата пројектног задатка.	– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према здрављу Компетенција за учење Одговорно учење у демократском друштву Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмске садржаје треба остваривати првенствено кроз вежбе и практичан рад на рачунару. Препоручено је користити практичан рад што више пута. Рад са електронском поштом, комуникација преко Интернета и преко других електронских уређаја за комуникацију. Практичан рад са програмом за електронске поште. Коришћење периферије и коришћење програма за обраду звука, нпр. снимања, конверзација, монтажа итд. Коришћење дигиталне фотоапарате и мобилне телефоне за снимање видео записа, и обрњивање тих података са програмом нпр. одсецање, брисање, позиционивање, додавање ефеката, текста итд. Исто тако је важан део наставе информатике практичан рад из PowerPoint-а. Најважније је да ученици науче самосталан рад преко практичног рада на рачунару напр. рад са слајдовима, убацивање разне шаблоне, податке, анимације. Важно је да на крају ове теме ученици знају самостално да направе једноставне презентације. У изборном модулу ученици прошире досадашње знање или из програмирање(низови, разне врсте петљи, програми..итд.), или из цртања и графичког дизајна (обликовање, промена положаја, убацивање ефеката, промена редоследа итд.). Исто и у овим темама (Изборни модули) најважно је реализовање теме преко практичног рада.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Циљ и задаци:

Циљ верске наставе јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Задаци: Ученици треба да:

- уоче да је слобода кључни елеменат у разумевању Тајне Христове;
- науче да се слобода поистовећује с личношћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности;
- запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности.

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС								Разред: СЕДМИ		
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА			
				обраду	вежб.	повнављ				
Ученици треба да: -запазе да природа не постоји без личности;	-Света Тројица-Отац, Син и Свети Дух.	-дијалогска, разговор, демонстративна, посматрање, рад на тексту	-индивидуални, фронтални, рад у пару, групни рад	5	1	5	-контролни рад -одговарање -тест			
- науче да личност у Богу претходи природи у онтолошком смислу;	-Постојање личности у заједници слободе и љубави.			5		4				
- уоче да у стварном свету људска природа претходи човеку као личности у онтолошком смислу;	- Антрополошке последице вере у Свету Тројицу.			3		3				
- запазе да се код створених бића, тј. код људи слобода може изразити и као негација, што није случај у Богу;	-Заједница са Светом Тројицом кроз Литургију.			3		3				
- запазе да је слобода Божија онтолошка, тј. да се изражава само као љубав према другој личности;	-Света Тројица у православној иконографији.			2		2				

-запазе разлику између иконографског приказивања Св.Тројице у православној и римокатоличкој традицији.							
--	--	--	--	--	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Планирање, организација, презентација, вођење циљног разговора, усмено излагање, рад у групама, хеуристички разговор, демонстрација, часописи прописани од стране црквених власти, Свето Писмо, географске карте, наставни листићи, молитвеници, филмови.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ

Изборна настава предмета Пројекат грађанин има за циљ оспособљавање ученика за активно учешће у животу заједнице (школе, локалне заједнице) проширивањем практичних знања о демократији, њеним принципима и вредностима.

Задаци

Задаци предмета пројекат грађанин су: - развијање вештина комуникације неопходних за сарадничко понашање, аргументовано изношење ставова и изражавање мишљења; - обучавање техникама групног рада; - разумевање функционисања нивоа власти и појма политичке мере/мере власти; - развијање способности критичког асуђивања и одговорног одлучивања и делања; - подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу школе локалне заједнице.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА
				обрад у	веж б	понав љ	
Ученици треба да разумеју значења кључних појмова који се односе на <i>грађанина, државу и власт</i> , схвате историјски развој грађанских права и слобода	УВОД (Поглед уназад - подсећање на садржаје програма грађанског васпитања за 5. и 6. разред (права и одговорности на нивоу школе/локалне заједнице; активно учешће у животу школе/локалне заједнице; школска правила и процедуре, мере власти). (1) Представљање циљева, задатака, садржаја и метода рада. (1)	вербална (дијалошка)	Радиони чки Групни тимски			2	активност ученика
Ученици треба да се упознају са карактеристикама одговорног и активног грађанина	ГРАЂАНИН (Грађанин и политика у прошлости - порекло речи <i>политика</i> и <i>грађанин</i> , историјски контекст развоја грађанских права и слобода, Декларација о праву човека и грађанина	вербална (дијалошка) дискусија рад у	Фронтални Радиони чки	10	5	4	активност ученика питања и предлози ученика

<p>- разумеју место и улогу детета као грађанина у друштву - разумеју однос између грађанских права појединца и општег добра разумеју волонтерски покрет и значај волонтерских акција буду подстицани да се ангажују у различитим иницијативама и акцијама;</p>	<p>(1789. г.) (1) Грађанин и политика у садашњости - појмови <i>политика</i> и <i>грађанин</i> у савременом друштву. Универзална декларација о људским правима (1948. г.). (1) Одговоран и активан грађанин - знања, вештине, особине, вредности и понашање одговорног и активног грађанина. (2) Дете као грађанин - Конвенција о правима детета као полазиште за одређивање места и улоге детета као грађанина. Деца и одрасли као грађани - сличности и разлике. (2) Породица, школа, локална заједница, држава - заједнице у којима живимо. (1) Права - права појединца и опште добро. (1) Одговорност - индивидуална (моралне вредности) и грађанска (информисаност, поштовање закона, бирачко право - право да бира и да буде биран, учешће у организацијама које се залажу за општу добробит, покретање иницијатива...). Начини развијања грађанске одговорности: институционални и ванституционални. (3) Волонтерски покрет - појам и значај волонтерског покрета. Вредности на којима почива волонтеризам (солидарност, емпатија, алтруизам...). Избор волонтерских акција и израда плана за њихово извођење. (3) Извођење волонтерске акције. (3) Анализа успешности волонтерске акције. (2)</p>	<p>групама</p> <p>Дијалошка вербална (дијалошка), излиставање проблема у школи текст</p> <p>истраживачка, акција</p> <p>вербална, демонстративна</p>	<p>Тимски</p> <p>Теренски</p> <p>Тимски</p> <p>Радионици</p>				<p>продукти радионице, квалитетан дијалог</p> <p>издвојени проблеми у школи</p> <p>успешно одрађена акција</p> <p>успешна анализа акције</p> <p>расправе у групама</p>
<p>Ученици треба да буду подстицани да се ангажују у различитим иницијативама и акцијама; разумеју значај иницијативе за постизање промена у друштвеној заједници разумеју неопходност постојања власти</p>	<p>ДРЖАВА И ВЛАСТ (Држава - појам и историјски контекст развоја државе. (2) Власт - неопходност постојања власти; ограничена/неограничена власт; владавина појединца/владавина закона; демократија, устав (Устав Србије и права детета, Конвенција о дечијим правима); нивои власти (локални, покрајински и републички) и подела власти (законодавна, извршна и судска). (5)</p>	<p>дискусија, игра дијалошка, демонстративна анализа</p>	<p>Радионици</p> <p>Тимски</p> <p>фронтални</p>	4	2	1	<p>активност ученика расправа у групама успешна симулација и дискусија након ње</p>
<p>Ученици треба да се упознају са институцијом Ђачког</p>	<p>ЂАЧКИ ПАРЛАМЕНТ И ИНИЦИЈАТИВА (Ђачки парламент - место и улога ђачког парламента по одредбама Закона о основама</p>	<p>анализа, дискусија</p> <p>истраживачка</p>	<p>радионици</p>	3	1	1	<p>расправе у групама</p>

парламента.	система образовања и васпитања. Начин функционисања Ђачког парламента. (2) Иницијатива - избор теме демократском процедуром и покретање иницијативе да се о њој расправља у Ђачком парламенту (ако у школи не постоји Ђачки парламент, иницијатива може да се односи на његово оснивање). (3)	чка					
Ученици треба да разумеју значај иницијативе за постизање промена у друштвеној заједници разумеју неопходност постојања власти; систематизација стеченог знања	ЗАВРШНИ ДЕО (Речник - израда речника кључних појмова са којима су се ученици упознали на часовима грађанског васпитања током школске године. (2) Шта носим са собом - размена ученичких искустава о активностима реализованим на часовима грађанског васпитања и процена корисности и употребљивости стечених знања и вештина за свакодневни живот. (1)	демонстра-тивна текст, анализа, дискусија	радиони-чки		2	1	закључци интервјуа урађен речник појмова анализа цедуља

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Основна теза које би наставници све време требало да се придржавају јесте да ученике не уче *шта* да мисле, него *како* да мисле. Ученици активно и равноправно учествују у свим активностима. Улога наставника је да иницира и одржава двосмерну комуникацију са ученицима, да их подстиче да изнесу своја запажања, мишљења и огледе на проблеме, као и да креира атмосферу на часу погодну за аргументовање идеја и размену мишљења међу ученицима. У том смислу, интерактивни метод рада би требало да се одвија кроз следеће форме: кооперативни рад наставник – ученици; кооперативни рад у малим групама ученика; тимски рад.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

5.3. В. СЕДМИ РАЗРЕД – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

Циљ учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.

Програм слободне наставне активности *филозофија са децом* је инспирисан историјом филозофије, али његов циљ није да подучава филозофији. СНА *филозофија са децом* у центар ставља филозофско истраживање које подстиче децу да критички и самостално мисле, формирају,

храбро и рационално аргуменују своје ставове. СНА *филозофија са децом* доприноси остваривању општих исхода другог циклуса образовања и васпитања, као и развоју кључних и међупредметних компетенција.

Ослонац за остваривање програма представљају опште упутство које се односи на све СНА, циљеви и исходи образовања и васпитања одређени чланом 8 и 9 ЗОСОВА, опште међупредметне компетенције одређене чланом 12 ЗОСОВА, Стратегија развоја образовања 20-30, као и ово упутство које изражава специфичности програма *филозофије с децом*. Програм СНА *филозофија са децом* има подршку Међународног савета за филозофско истраживање са децом (ICPIC), Европске фондације за филозофирање са децом (SOPHIA), УНЕСКА, Америчког филозофског друштва, бројних националних организација и програма Европе, Америке, Аустралије, Јужне Америке, српског Центра за филозофско истраживање у образовању – филозофија за децу, Српског филозофског друштва.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.					Појам добра/зла	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења	Компетенција за целоживотно учење	
2.					Појам уметности	– са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин	Сарадња	
3.					Појам правде	– јасно изрази сопствене мисли и осећања	Решавање проблема	
4.					Појам слободе	– практикује интелектуалну отвореност и радозналост	Одговорно учешће у демократском друштву	
5.					Појам среће	– уважава релевантне аргументе	Рад са подацима и информацијама	
6.					Појам толеранције	– практикује толеранцију и разлике у мишљењу	Дигитална компетенција	
7.					Појам вршњачког насиља	– исказе објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа	Комуникација	
						– сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин		
						– препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања		

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља*, *Животне вештине* и *Медијска писменост*, а у другој *Предузетништво*, *Моја животна средина* и *Уметност*. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство*, *Цртање сликање и вајање*, *Чувари природе*, *Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на

активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Дobar уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК				Еколошки отисак. Биокапацитет. Еколошки дуг. Одрживи развој Еколошко право.	образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;	Компетенција за целоживотно учење	
2.	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ				Врсте отпада.	– формулише	Комуникација	

					Управљање отпадом. Комунални отпад. Депонија.	истраживачки задатак;		
3.	РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА				Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина. ЗР правила.	– планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља;	Рад са подацима и информацијама	
4.	ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ				Извори енергије. Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије. Предности и недостаци обновљивих извора енергије.	– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;	Дигитална компетенција	
						– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;	Решавање проблема	
						– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;	Сарадња	
						– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;	Одговорно учешће у демократском друштву	
						– учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;	Одговоран однос према здрављу	
						– повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;	Одговоран однос према околини	

Осми разред

ОСМИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци: Ученици треба да:

- упознају важне карактеристике и друштвени положај српског језика и језика националних мањина у Србији
- савладају правила акценатске норме књижевног језика
- обнове, систематизују и делимично прошире садржаје из претходних разреда из граматике и правописа
- формирају критеријуме за самосталан избор, анализу и процену уметничких дела доступних узрасту
- упознају технику писања реферата
- овладају расправом као облоком усменог и писменог изражавања
- систематизују градиво из свих програмско-техничких подручја

ТЕМА НАЗИ В	О	У	С	САДРЖАЈ И	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
КЊИЖ ЕВНО СТ	48	4		КЊИЖЕВН ОСТ	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – уме да истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	CJ.1.1.9. CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.14.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7. CJ.1.4.8. CJ.2.4.1. CJ.2.4.2. CJ.2.4.4. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.2.4.7. CJ.2.4.8. CJ.2.4.9. CJ.3.4.1. CJ.3.4.2. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.3.4.6.

				<p>народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања; – објасни настанак и развој српског књижевног језика;</p>		<p>CJ.3.4.7. CJ.3.4.8.</p>
ЈЕЗИК	19	31	ЈЕЗИК	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму; – примени основна правила о распореду акцената;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.3.1. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.6. CJ.1.3.7. CJ.1.3.8. CJ.1.3.9. CJ.1.3.10. CJ.1.3.12. CJ.1.3.13. CJ.1.3.14. CJ.1.3.15. CJ.1.3.16. CJ.1.3.21. CJ.2.3.1. CJ.2.3.3. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.2.3.8. CJ.2.3.10. CJ.2.3.11. CJ.3.3.1. CJ.3.3.4. CJ.3.3.5. CJ.3.3.8.</p>
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	13	21	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: — уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује деловетекста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, – уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за учење • Одговорно учење у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу 	<p>CJ.1.1.1. CJ.1.1.2. CJ.1.1.3. CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.1.1.7. CJ.1.1.8. CJ.1.2.1. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.5. CJ.1.2.6. CJ.1.2.7. CJ.1.2.8. CJ.1.2.9. CJ.2.1.1. CJ.2.1.2. CJ.2.1.3. CJ.2.1.4. CJ.2.1.5. CJ.2.1.7. CJ.2.2.1.</p>

						CJ.2.2.4. CJ.3.1.1. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4. CJ.3.2.1. CJ.3.2.2. CJ.3.2.3. CJ.3.2.5.
--	--	--	--	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком- Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција. Поступност се обезбеђује самим избором и распоредом наставних садржаја, а конкретизација нивоа обраде Селективност се остварује избором најосновнијих језичких законитости и информација о њима.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе страног језика у осмом разреду јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Задаци наставе страног језика у основном образовању и васпитању јесу:

- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,
- стицање позитивног односа према сопственом језику и културном наслеђу, као и према другим језицима и културама, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији,
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.
- унапређивање знања из страног језика, која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља,
- усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који се учи,
- подстицање на даље учење истог или другог страног језика, било самостално или на вишем нивоу образовања.

- У процесу учења страних језика ученик богати себе и, упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора Ученик треба да:

- глобално, детаљно и селективно (у зависности од захтева комуникативне ситуације) разуме различите усмене текстове (дијалоге, монологе, песме и друго) о темама предвиђеним наставним програмом у трајању од 3 до 5 минута (у зависности од степена познавања теме и контекста), које чује уживо или са аудио визуелних записа.
- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са активностима на часу (говор наставника и другова, аудио и визуелни материјали у настави);
- разуме рекламе, радио и ТВ емисије блиске интересовањима ученика или значајне за младе, као и о темама образовног карактера из популарне науке;
- разуме усмене текстове које исказују говорници различитих стандардних варијетета о темама из свакодневног живота ближег и даљег учениковог окружења, а које се односе на узрасно специфична интересовања.

Разумевање писаног текста Ученик треба да:

- разуме глобално, детаљно и селективно (у зависности од захтева комуникативне ситуације и личних потреба) различите писане текстове (писма, новинске чланке, јасна илустрована упутства, огласе, прилагођене књижевне текстове, текстове у вези са градивом других наставних предмета и слично) о темама из свакодневног живота и популарне науке, ближег и даљег учениковог окружења, а које се односе на узрасно специфична интересовања и чија дужина зависи од чињенице у којој мери ученик познаје дату тему и контекст.
- Увиђајући намеру аутора текста и контекста у којем је текст настао (емоционални и друго), ученик чита:
 - да би се информисао;
 - да би пратио упутства;
 - ради задовољства.

Усмено изражавање Ученик треба да:

- прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута, на структурисани начин:
- говори о себи и свом окружењу, о догађајима и активностима у школи и изван ње;
- изрази своје утиске, осећања и аргументовано мишљење и ставове у вези са темама које су програмом предвиђене.

Интеракција Ученик треба да:

- поштујући социокултурне норме комуникације, са саговорницима размењује информације, мишљења и ставове о темама из свакодневног живота, блиске његовом интересовању или из популарне науке и културе,
- започиње и води разговор о познатим темама., одржава његов континуитет и завршава га.

Писмено изражавање Ученик треба да пише:

- сруктурисане и кохерентне текстове дужине од 140 до 160 речи у којима, користећи познату лексику и морфосинтаксичке структуре, описује догађаје и лична искуства,
- поруке и писма (у електронској и традиционалној форми) различитог садржаја (захваљивање, позивање, извињење, тражење и давање информација) .

Медијација У ситуацији када посредује између особа (вршњака и одраслих) које не могу да се споразумеју, ученик треба да:

- усмено преноси суштину поруке са матерњег на циљни језик и са циљног на матерњи,
- писмено преноси поруке и објашњења,
- препричава садржај писаног или усменог текста.

Знања о језику Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом,

- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине,
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости),
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима,
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика и страних језика које учи,
- разуме значај употребе интернационализама.

O	y	C	САДРЖАЈИ	ОШ "Душан Вукасовић ДМЖБДНупиново
/	2	2	<p>Речи и изразе који се односе на теме - физички изглед, одећу, спортске активности, храну, пиће, врсте одмора; језичке садржаје <i>This old car isn't their/theirs. (Possession)</i> <i>Karim likes going to the gym in the evening. (Prepositions of time)</i>; <i>Yes, I'd like a few aubergines and a bag of potatoes, please. (C/U nouns – Plurals – Quantifiers)</i> <i>(Prepositions of place)</i> <i>Where do you buy most of your groceries? (Question words)</i> <i>Billiards is my favourite free-time activity. (Singular/Plural nouns)</i> <i>On Thursday morning, Bob got into his kayak to explore the Istian River in Nicaragua. (Prepositions of movement)</i> <i>Yes, the ship had everything we needed and everyone had a wonderful time! (some/any/no/every + compounds)</i></p> <p>једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.</p>	<p>-разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;</p> <p>-размене информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;</p> <p>-повежу неколико исказа у краће текстове који се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања;</p> <p>-разумеју краће низове исказа који се односе на количину; размене информације у вези са количином, димензијама и ценама;</p>
5	2	3	<p>Речи и изразе који се односе на теме - слободне активности, спортове, карактерне особине, проблеме тинејџера, школске и ваннаставне активности, породицу, фразалне глаголе са глаголом <i>get</i>; језичке садржаје. <i>I think he's in his bedroom. (stative verb)</i> <i>Are you going to Poppy's party this weekend? B: No, I want to study for Monday's Maths test. (Present simple – Present continuous)</i>; <i>I often eat pizza. (Adverbs of frequency)</i>; <i>A: Where is Dan working these days? B: In a sports shop. He really likes it. (Stative verbs)</i>; <i>Ben has tried skydiving once this summer. (Present perfect)</i>; <i>He was also friendlier than a lot of the other sports stars I've spoken to – he even signed my basketball! (Comparisons)</i>; <i>I had to run like the wind to catch up with you! / Tom works in the gym as a personal trainer. (like/as)</i>; <i>She's the player whose goal won her team the cup final. (Relative pronouns (who, which, that, whose, where))</i>; <i>I</i></p>	<p>-разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости и прошлости;</p> <p>-размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости и из прошлости;</p> <p>-поштују правила учтивих комуникација.</p>

in 1895 by Guglielmo Marconi. / Harry will be given the job by the company. (**The passive**) (**Passive sentences with two objects**) Fran hurt herself when she slipped in the supermarket. / Danny himself taught me how to design a website. (**Reflexive/Emphatic pronouns**)
"She won't go shopping tomorrow." "Neither will he."
(**So/Neither/Either (agreement/disagreement)**)
In spite of the fact that smartphones are banned, a lot of pupils still take them to school. (**Clauses of concession**) She works very hard, but she is underpaid. / They overfeed their dog and it is becoming very fat. (**Word Formation: prefixes (under-, over-**
једноставније текстове и дијалогској сеодносенатеме (**слушају, читају, говоре и пишу**); сличности и разлике у културама.

- упореде и наведе на тему и наведене комуникативне функције у својој и циљној култури.

/

2

1

Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у наставним темама 5, 6 и 7; задатке слушања, читања и вођеног писања.

Исходи из тема 5, 6 и 7 – комбиновано.

Начин остваривања програма

Комуникативна настава је комплетно усмерена на језик као средство комуникације. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке и васпитне елементе као и елементе који воде што бољој социјализацији ученика;
- битно је значење језичке поруке;
- наставник и даље ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа;
- знања ученика мере се јасно одређеним *релативним* критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- у циљу унапређивања квалитета и квантитета језичког материјала, настава страног језика заснива се и на социјалној интеракцији; рад у учионици и изван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал), као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- наставник упућује ученике у законитости усменог и писменог кода и њиховог међусобног односа.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће:

- усвајање језичког садржаја циљаним и осмишљеним учествовањем у друштвеном чину;
- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
- наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја;
- ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- учбеници постају извори активности и морају бити праћени употребом аутентичних материјала;
- учионица постаје простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто;

Технике (активности)

Током часа се препоручује динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

1. Слушање и реаговање на команде наставника или са траке (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).
2. Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)
3. Мануалне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера за учионицу или родитеље и сл.)
4. Вежбе слушања (према упутствима наставника или са траке повезати појмове у вежбанки, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)
5. Игре примерене узрасту
6. Певање у групи
7. Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...)
8. Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти

9. Цртање по диктату, израда сликовног речника
10. "Превођење" исказа у гест и геста у исказ
11. Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или пак именовање наслова
12. Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације)
13. Разумевање писаног језика:
 - уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...)
 - препознавање везе између група слова и гласова
 - одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор
 - извршавање прочитаних упутстава и наредби
14. Увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз.
15. Писмено изражавање:
 - повезивање гласова и групе слова,
 - замењивање речи цртежом или сликом,
 - проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично),
 - повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама,
 - попуњавање формулара (пријава за курс, претплату на дечији часопис или сл, налепнице за кофер),
 - писање честитки и разгледница,
 - писање краћих текстова.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија ученичко стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура буду у пуној мери реализовани
- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената;

- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање смисла за естетске ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања стварање и неговање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја визуелних уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	КОМУНИКАЦИЈА	5	2	7	КОМУНИКАЦИЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења;	компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву	

2	КОМПОЗИЦИЈА	9	9	18	КОМПОЗИЦИЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења;	компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву	
3	НАСЛЕЂЕ	4	5	9	НАСЛЕЂЕ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву	

					– примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења;		
	УКУПНО	20	14	34			

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставни програм ликовне културе за осми разред подразумева постојање одређеног фонда знања који су ученици стицали од првог разреда и претпоставља да се његово пуно остварење постиже у корелацији са другим наставним предметима (*српски језик, музичка култура, биологија, хемија, историја, физика, математика*) и различитим ваннаставним активностима. Имајући у виду да је у питању завршни разред основног образовања и васпитања неопходно је извршити систематизацију наученог, као и припрему за избор одговарајуће стручне школе. У том погледу наставник треба да укаже ученицима на широки спектар образовних профила у којима је образовање у области ликовне културе од великог значаја. То је истовремено разлог да се указује на важност предмета.

Наставни програм ликовне културе тако је конципиран да посебну важност придаје ученику. Наставник конципира методичке поступке и облике рада усаглашавајући образовно-васпитне задатке (ликовне проблеме) са побуђеним интересовањем ученика, тако да ове задатке прихвате на нивоу самоиницијативе, односно у складу са властитом израженом потребом. Различитим (примереним) методама рада треба тумачити садржаје програма како би ученици поступно и спонтано усвајали нова знања. У том смислу, улога наставника наглашена је у фази избора и дидактичке припреме мотивационог садржаја, а избор теме зависи од суштине ликовног задатка, односно, конкретног садржаја којим се ученик мотивише у правцу одређеног ликовног проблема.

Имајући у виду образовни карактер садржаја предмета неопходно је на часовима сваку тематску јединицу илустровати карактеристичним ликовно-уметничким делом из различитих епоха. Методом демонстарције ученике наводити да уочавају, упоређују и разликују уметничка дела из различитих култура и периода.

Имајући у виду рационално коришћење времена, уметничко наслеђе за осми разред треба обрадити кроз повезивање теорије обликовања са практичним радом. Из уметничког наслеђа треба издвојити уметничка дела која најпотпуније илуструју теоретске проблеме који се обрађују. Ученици ће стога истовремено усвајати сазнања из теорије обликовања и уметничког наслеђа, која ће повезивати у практичном раду. Неопходно је имати у виду и естетско процењивање, које се врши у функцији практичних ликовних активности и дидактичко-методичке оправданости. У реализацији садржаја треба имати у виду да је за његову обраду предвиђено (оквирно) 60% часова, док је за вежбање предвиђено 40%.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА**Циљ и задаци:**

Циљ наставе музичке културе је да се стварањем интересовања за активно бављење музиком подстичу стваралачке способности, когнитивни развој ученика и доприноси естетском и етичком развоју њихове личности.

Задаци:

- стварање активних слушалаца и љубитеља музике;
- оспособљавање ученика за стваралачке музичке активности којима се доприноси развоју креативног мишљења;
- слушање и разумевање музичких порука уметничког дела којима се доприноси развоју музичког мишљења;
- неговање култивисаног музицирања у свим облицима образовно-васпитног рада са ученоцима, посебно у хору и оркестру и другим вокалним и инструменталним саставима;
- оспособљавање ученика за доживљавање и разумевање музике, за естетско процењивање уметничких дела и за музичку интерпретацију;
- упознавање културна баштине и савремена кретања у музичкој уметности свога и других народа;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУ КОМП
БР.	НАЗИВ						
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	5	2	0	- упознавање културна баштине и савремена кретања у музичкој уметности свога и других народа;	- повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; - уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу; - препознаје националне игре у делима уметничке музике; - наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; - разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; - идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; - идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију музици савременог доба;	компетенција за учешће у демократској естетичка комуникација, рачунарска информацијама, сарадња, дигитална
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	3	2	0	- стварање активних слушалаца и љубитеља музике; - слушање и разумевање музичких порука уметничког дела којима се доприноси развоју музичког мишљења;	- препозна врсту дувачких инструмената по изгледу и звуку; - опише начин добијања тона код дувачких инструмената; - препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија: технологија записивања, штампања нота: извођачке и техничке могућности инструмената);	компетенција за коришћење информација, компетенција, кретања и информација, решавање проблема, дигитална комп

3.	Слушање музике	2	1	0	<ul style="list-style-type: none"> - стварање активних слушалаца и љубитеља музике; - оспособљавање ученика за стваралачке музичке активности којима се доприноси развоју креативног мишљења; - слушање и разумевање музичких порука уметничког дела којима се доприноси развоју музичког мишљења; 	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију музици савременог доба; - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија: технологија записивања, штампања нота: извођачке и техничке могућности инструмената); - препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; - понаша се у складу са правилима музичког бонтонa у различитим музичким приликама; - критички просуђује утицај музике на здравље; 	компетенција за учење у демократској друштвама, естетичка компетенција, комуникација, рачунарска компетенција, информацијама, сарадња, дигитална
4.	Извођење музике				<ul style="list-style-type: none"> - неговање култивисаног музицирања у свим облицима образовно-васпитног рада са ученицима, посебно у хору и оркестру и другим вокалним и инструменталним саставима; - оспособљавање ученика за доживљавање и разумевање музике, за естетско процењивање уметничких дела и за музичку интерпретацију; 	<ul style="list-style-type: none"> - изводи музичке примере користећи глас, покрет, инструменте, самостално и у групи; - користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката; - изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању; - понаша се у складу са правилима музичког бонтонa у различитим музичким приликама; - критички просуђује утицај музике на здравље; 	компетенција за учење у демократској друштвама, естетичка компетенција, комуникација, рачунарска компетенција, информацијама, сарадња, дигитална

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- певање, свирање и стицање основа музичке писмености,
- слушање музике,
- дечје музичко стваралаштво

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе историје јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани

- да ученици разумеју историјске догађаје, појаве и процесе, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).

Циљ и задаци наставе историје остварују се кроз различите садржаје, методе и облике рада, уз поштовање Образовних стандарда за крај обавезног образовања.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ	
БР.	НАЗИВ								
1.	ОСНОВНЕ ОДЛИКЕ САВРЕМЕНОГ ДОБА	2	1	0	Појам, хронолошки и просторни оквири; Историјски извори за изучавање савременог доба	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> разуме појам савремено доба и његове основне одлике, просторне и хронолошке оквири; разуме основне одлике привреде и друштва; користи историјске карте и историјске изворе за савремено доба. 	<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно учење Комуникација Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција 	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2.	
2.	СВЕТ ИЗМЕЂУ ПРВОГ И ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	4	4	1	Послератни свет; Економске, друштвене и културне прилике и криза; Свет између демократије и тоталитаризма; Револуције у Русији и Европи 1917-1919.; Настанак Совјетског Савеза; Свет на путу ка новом рату.	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> идентификује основне одлике историјског периода између два светска рата; сагледа промењену слику света после Првог светског рата; опише различита друштвена и државна уређења у периоду између два светска рата на примерима најзначајнијих држава; схвати значај и последице појава тоталитарних идеологија; сагледа значај и последице привредног и научног напретка у периоду између два светска рата; опише најзначајније правце у уметности и књижевности између два светска рата и именује истакнуте ствараоце; сагледа одлике свакодневног живота у различитим друштвеним слојевима у периоду између два светска рата; наведе главне тековине периода између два светска рата и препозна њихов значај у савременом добу. 	<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно учење Комуникација Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Одговорно учешће у демократском друштво 	ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.4. ИС.3.2.7.	
3.	ЈУГОСЛОВЕНСК	6	5	1	Краљевина		<ul style="list-style-type: none"> За целоживотно 	ИС.1.1.7. ИС.1.1.8.	

	А КРАЉЕВИНА				СХС од 1918. до 1929.; Краљевина Југославија од 1929-1941.; Друштво, привреда, наука и култура у Краљевини Југославији	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • наведе узроке и мотиве стварања југословенске државе; • схвати међународни положај југословенске краљевине; • именује најважније личности које су утицале на друштвено-политички живот у југословенској краљевини; • покаже на карти границе краљевине и објасни њено административно уређење; • схвати дубину и трајност националних, верских и политичких супротности у југословенској држави; • идентификује одлике привредног развоја југословенске краљевине; • наведе културно-уметничка достигнућа у југословенској краљевини. 	учење <ul style="list-style-type: none"> • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама • Естетичка компетенција • Одговорно учење у демократском друштву 	ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.4
4.	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	7	7	2	Доминација сила Осовине 1939-1942; Победа Антифашистичке коалиције 1943-1945.; Априлски рат и последице пораза; Отпор, устанак и грађански рат; Југословенско ратиште 1942-1945.; Карактеристике и последице Другог светског рата	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • схвати узроке и међународни контекст избијања Другог светског рата; • наведе преломне догађаје Другог светског рата; • схвати идеолошку, националну, верску и антиокупаторску садржину Другог светског рата у Југославији; • разуме допринос југословенских антифашистичких покрета победи савезника у Другом светском рату; • схвати важност изучавања холокауста и геноцида као феномена Другог светског рата; • анализира последице Другог светског рата. 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Одговорно учење у демократском друштву • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција 	ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.4
5.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	7	6	1	Свет у послератном периоду; Хладни рат; Напредак науке, културе и уметности после рата; Нова Југославија; Социјалистичка Југославија - процеси, проблеми и спољна политика; Друштво социјалистичке Југославије	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • сагледа промену слику света после Другог светског рата; • наведе одлике политичког, друштвеног, привредног, научног и културног развоја после Другог светског рата; • разуме и последице хладноратовских сукоба; • схвати значај деколонизације; • разуме значај и последице пропасти идеологије комунизма на крају XX века; • схвати значај и особености социјалистичке Југославије; • разуме култ личности Тита. 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Одговорно учење у демократском друштву • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема • Рад са подацима и информацијама • Естетичка компетенција • Дигитална компетенција 	ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.4. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2. ИС.3.2.4
6.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА	5	6	3	Свет на почетку XXI века; Завршетак Хладног рата; Распад Југославије; Српски народ	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • наведе одлике политичког, друштвеног, привредног, научног и културног развоја на почетку XXI века; • разуме научно-технолошку револуцију и привредни развој; • схвати појмове као што су глобализација, миграција, технолошка 	<ul style="list-style-type: none"> • За целоживотно учење • Одговорно учење у демократском друштву • Комуникација • Сарадња • Решавање проблема 	ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5.

				на почетку XXI века	<p>револуција, тероризам, епидемија</p> <ul style="list-style-type: none"> • стекне знања о личностима које обележавају овај период • опише одлике свакодневног живота у различитим друштвеним срединама и просторима у савременом свету; • схвати политичке, друштвене, привредне и културне последице нестанка југословенске државе; • идентификује проблеме савремене српске државе; • схвати положај Србије у савременом свету. 	<ul style="list-style-type: none"> • Рад са подацима и информацијама • Естетачка компетенција • Дигитална компетенција 	<p>ИС.3.1.1. ИС.3.1.5. ИС.3.2.2. ИС.3.2.7.</p>	<p>ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4</p>
--	--	--	--	------------------------	--	---	--	---

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Основни програмски захтев у настави историје морали би да се остварују кроз активни рад ученика, кроз који се усмерава рад ученика, како би се избегле мане традиционалног начина рада у којем је ђак пасивни посматрач који само прима готово знање. На овај начин развија се креативност код ученика и критичко мишљење. Зато је неопходно повезивање градива из историје са садржајима из сродних предмета (српски језик, географија, ликовна и музичка култура, нпр.). Корелација са другим предметима је неопходна. Наставу треба допунити садржајима из завичајне историје. Фронтални облик рада је основни, али не сме да буде и једини, и треба га што више допуњавати групним и индивидуалним облицима рада и то не само на часовима понављања већ и обраде новог градива. с циљем што већег активирања ученика и оспособљавања за самостални рад. Зато велики значај треба посветити постављању питања, како од наставника (и то не само у фази понављања већ и током обраде новог градива), тако и од самих ученика, како би се осигурало боље разумевање и памћење наставних садржаја.

Уз монолошку и дијалошку методу рада посебан акценат треба ставити на коришћење историјских текстова, и то превасходно изворних како би код ученика развили критички приступ наставним садржајима. Од наставних средстава веома је важно користити историјску карту.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе географије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да ученицима пружи знања и објашњења о савременим географским појавама, објектима и процесима на територији Републике Србије. Ослањајући се на претходно стечена знања и умења ученика, настава географије ће им омогућити разумевање основних физичко-географских одлика наше земље и упознавање сложених

друштвено-економских процеса и промена, како у нашој држави, тако и на Балканском полуострву, Европи и свету као целини.

Задаци наставе географије су стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе географије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе географије буду у пуној мери реализовани. Њихово остваривање допринеће оспособљавању и развијању знања, вештина, ставова и вредности који су неопходни за развој хумане, хармоничне и интеркултурно усмерене личности, способне да се сналази у сложеним условима друштва у трансформацији и да допринесе развоју своје заједнице као одговоран грађанин.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Географски положај, границе величина територије Србије	3	2		Одређивање положаја, површине, броја становника и дужине граница према суседима	<ul style="list-style-type: none"> – анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; – одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; – учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<ul style="list-style-type: none"> ГЕ.1.1.3 ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3.
2.	Физичко-географске одлике Србије	18	4		Упознавање рељефа, климе, хидрографије и биогеографије Србије	<ul style="list-style-type: none"> – учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; – анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; – опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; – класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; – анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; – класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; – наводи начине коришћења вода Србије; – препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција. 	<ul style="list-style-type: none"> ГЕ.1.1.3 ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.2.2.2. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.2.2. ГЕ.3.4.1.

					<p>реагује у случају природних непогода;</p> <p>доводи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора.</p>		
3.	Друштвено-географске одлике Србије	18	4	Упознавање са становништвом, насељем и привредом Србије	<p>–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>–анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>–објашњава популациону динамику становништва Србије:</p> <p>кретање броја становника, природни прираштај и миграције;</p> <p>–изводи закључке о утицају популационе динамике на структуру становништва у нашој земљи;</p> <p>–изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;</p> <p>–израђује и анализира графичке приказе структура становништва;</p> <p>–објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи;</p> <p>–уз помоћ карте Србије и других извора информација, анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи;</p> <p>–доводи у везу размештај привредних делатности с квалитетом животне средине у нашој земљи;</p> <p>препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине.</p>	<p>– компетенција за учење;</p> <p>– комуникација;</p> <p>– дигитална компетенција;</p> <p>– одговоран однос према околини;</p> <p>– одговоран однос према здрављу;</p> <p>– одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>– предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>– рад са подацима информацијама;</p> <p>– решавање проблема;</p> <p>– сарадња;</p> <p>– естетичка компетенција.</p>	<p>ГЕ.1.1.3</p> <p>ГЕ.1.4.1.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.1.4.1.</p> <p>ГЕ.2.1.2.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.2.4.1.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>
4.	Природна и културна баштина Србије	8	2	Упознавањем са природном баштином Србије, пре свега националним парковима и заштићеним	<p>–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p>	<p>– компетенција за учење;</p> <p>– комуникација;</p> <p>– дигитална компетенција;</p> <p>– одговоран однос према околини;</p> <p>– одговоран однос према</p>	<p>ГЕ.1.1.3</p> <p>ГЕ.1.4.1.</p> <p>ГЕ.2.1.2.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.2.4.1.</p>

				<p>културним добрима као и природном и културном баштином која је на листи Унеско</p>	<p>– анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти</p>	<p>здрављу;</p> <p>– одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>– предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>– рад са подацима информацијама;</p> <p>– решавање проблема;</p> <p>– сарадња;</p> <p>– естетичка компетенција.</p>	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>
5.	Географија завичаја	1	1	<p>Одређивање природних и друштвених одлика локалне средине</p>	<p>– учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>– анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>– препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода;</p> <p>– доводи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора;</p> <p>– анализира кретање броја становника, природни прираштај и миграције;</p> <p>– изводи закључке о утицају популационе динамике на структуру становништва;</p> <p>– изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;</p> <p>– израђује и анализира графичке приказе структура становништва;</p> <p>– објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља;</p> <p>– уз помоћ карте Србије и других извора информација, анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;</p> <p>– доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне</p>	<p>– компетенција за учење;</p> <p>– комуникација;</p> <p>– дигитална компетенција;</p> <p>– одговоран однос према околини;</p> <p>– одговоран однос према здрављу;</p> <p>– одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>– предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>– рад са подацима информацијама;</p> <p>– решавање проблема;</p> <p>– сарадња;</p> <p>– естетичка компетенција.</p>	<p>ГЕ.1.1.3</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.1.4.1.</p> <p>ГЕ.2.1.2.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.2.4.1.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.2.2.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>

					средине; – препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти.		
6.	Срби у региону и дијаспори	2	2	3	Упознавање са географским простирањем Срба у окружењу и дијаспори као и са њиховим положајем у тим областима – учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; – анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету.	– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција.	ГЕ.1.1.3 ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Приликом обраде физичкогеографских садржаја посебну пажњу треба посветити проблемима заштите и унапређивања животне средине. Током проучавања становништва треба сагледати популациони проблеми. При обради привреде ученици треба да стекну знања о развоју привреде, о територијалном размештају, о неравномерношћу у развијености. Кроз наставну тему – Република Србија у савременим интеграцијским процесима – треба ученицима омогућити да схвате разгранатост и развојност политичке, економске и научнотехнолошке сарадње наше државе са другим државама у свету.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ФИЗИКА

Циљ и задаци:

Циљ је да се ученици оспособе да решавају проблем и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне законе природе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким

појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани
- развијање функционалне писмености,
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици,
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама путем истраживања,
- подстицање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности и критичког мишљења,
- развијање вештине јасног и прецизног изражавања развијање логичког и апстрактног мишљења,
- разумевање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења,
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја,
- развијање способности за примену знања из физике,
- уочавање и разумевање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине,
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи,
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Осцилаторно и таласно кретање	5	5	1	<p>Појмови и величине којима се описује осциловање тела</p> <p>Закон одржања механичке енергије при осциловању тела</p> <p>Механички таласи. Физичке величине којима се описује таласно кретање</p> <p>Звук као механички талас. Карактеристике звука. Звучна резонанција</p>	повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; самостално изведе експеримент из области осцилације и таласи, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (осцилаторно и таласно кретање) примењује превентивне мере заштите од буке.	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.2.2. ФИ.2.2.3. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.1. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.2. ФИ.3.2.3. ФИ.3.2.4. ФИ.3.2.5. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.
2.	Светлосне појаве	8	6	1	<p>Праволинијско простирање светлости</p> <p>Одбијање светлости. Равна огледала</p> <p>Сферна огледала. Конструкција ликова код сферних огледала</p> <p>Брзина</p>	анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; примењује превентивне мере заштите од	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.4.3.

					<p>светлости. Преламање светлости Тотална рефлексија Преламање светлости кроз призму и сочиво Преламање светлости кроз сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Око и корекција вида. Оптички инструменти</p>	<p>прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; самостално изведе експеримент из области светлосне појаве, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (светлосне појаве)</p>		<p>ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.5. ФИ.3.2.6. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>
3.	Електрично поље	6	3	1	<p>Наелектрисавање тела. Наелектрисање и Закон одржања наелектрисања Проводници и изолатори. Наелектрисавање проводника и изолатора Наелектрисање. Закон одржања наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон Хомогено електрично поље. Рад силе хомогеног електричног поља Електричне појаве у атмосфери</p>	<p>демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; разликује скаларне и векторске физичке величине; решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (наелектрисање, Кулонов закон, јачина електричног поља, рад електричне силе)</p>	<p>Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција</p>	<p>ФИ.1.1.2. ФИ.1.4.3. ФИ.2.3.1. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.3. ФИ.2.5.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3.</p>
4.	Електрична струја	10	7	1	<p>Електрична струја Извори струје и електромоторна сила Мерење електричне струје и напона Мерење електричне струје и напона Електрична отпорност проводника Омов закон за део струјног кола Редно и паралелно везивање отпорника у струјно коло. Омов закон за цело струјно коло Рад и снага у струјном колу Џул-Ленцов закон Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне</p>	<p>објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје;самостално изведе експеримент из области електрична струја, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; решава квалитативне, квантитативне и графичке</p>	<p>Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција</p>	<p>ФИ.1.3.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.3.1. ФИ.2.3.2. ФИ.2.3.3. ФИ.2.3.4. ФИ.2.3.5. ФИ.2.3.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.2. ФИ.2.5.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.3.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.2. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>

					струје	задатке из области електрична струја; препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу.		
5.	Магнетно поље	4	1	1	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље Магнетно поље електричне струје Дејство магнетног поља на струјни проводник. Узајамно деловање два проводника са струјом Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју електромагнетизма	описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области магнетно поље.	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	ФИ.1.1.2. ФИ.1.3.2. ФИ.1.4.3. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.3. ФИ.2.6.1.
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике	5	1	1	Структура атома Природна радиоактивност Деловање радиоактивног зрачења на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења Вештачка радиоактивност Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења	објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција	
7.	Физика и савремени свет	1	0	0	Физика и савремени свет	разуме везу и утицај физике на друштвене и природне науке; разуме везу и утицај физике на развој медицине, технике, спорта...	Сарадње, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- смањити укупну оптерећеност ученика,
- растеретити важећи програм свих садржаја који нису примерени психофизичким могућностима ученика,
- "вратити" експеримент у наставу физике,
- методски унапредити излагање програмских садржаја и
- извршити бољу корелацију редоследа излагања садржаја предмета физика са математиком и предметима других природних наука

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у природи и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, да представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци:

- стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- савладавање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција;
- упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела и разумевање њихових узајамних односа;
- изграђивање позитивних особина ученикове личности као што су: систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад;

ПЛАН РАДА МАТЕМАТИКА 8.РАЗРЕД

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	МАТРИЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ	
БР.	НАЗИВ							
1.	СЛИЧНОСТ	6	10	16	Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности.	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту. 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња. 	МА.1.3.1. МА.3.3.1. МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.6.
2.	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	7	6	13	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни.	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту. 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња. 	МА.1.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.6.
3.	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	6	11	17	Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама.	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – реши линеарну једначину и неједначину; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, или неједначину. 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња. 	МА.1.2.1. МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.2.2.5. МА.3.2.5.
4.	ПРИЗМА	4	8	12	Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – израчуна површину и запремину праве призме; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама. 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња. 	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.
5.	ПИРАМИДА	4	7	11	Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – израчуна површину и запремину четворостране пирамиде(основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама. 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња. 	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.
					Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције,	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – нацрта и анализира график линеарне функције. 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; 	МА.1.2.4. МА.2.2.4. МА.3.2.4

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставити с даљим изграђивањем појмова: бројевни израз, променљива, израз с променљивом и придруживање (повезано с рачунским операцијама, одговарајућим једначинама и неједначинама), користећи при томе и термине: израз, формула, исказ. Мада се појам пресликавања (функције), као и сам термин, не уводе, треба уочавати и наводити примере једноставнијих (функцијских) зависности у разним областима (откривање правила придруживања, придруживање по датом правилу: бројева – бројевима, бројева – дужима, бројева – површима, бројева – именима и др.)

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

-Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика

-Активност ученика на часу

-Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

-Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

-Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе биологије јесте да осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да усвајањем образовно-васпитних садржаја развијају знања, вештине и умења из области екологије и заштите животне средине, уз примену концепта одрживог развоја.

Задаци наставе биологије су:

-стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе биологије. сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе биологије буду у пуној мери реализовани,

-уознавање еколошких појмова,

-образовање за животну средину,

-развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине,

-усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.

ТЕМА	О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИШ "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић" / "Душан Вукотић"	МЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	КАЛЕНДАРНИ	
БР.	НАЗИВ							
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	12	11	23	Биљна и животињска ћелија, Ћелијски метаболизам, Матичне ћелије, Биљна и животињска ткива,	<ul style="list-style-type: none"> повеже грађу ћелијских органа са њиховом улогом у метаболизму ћелије; повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; илустрира примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;	Вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад с подацима и информацијама	БИ.1.2.1 БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.6. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3 БИ.3.2.1. БИ.3.2.6.
2.	Човек и здравље	4	4	28	Системи органа, Хомеостаза, Исхрана, Полно преносиве болести, Полни и родни идентитет,	<ul style="list-style-type: none"> одговорно се односи према свом здрављу; изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловама живота; повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота; 	Одговоран однос према здрављу, вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, компетенција за учење, дигитална компетенција	БИ.1.5.2. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7. БИ.1.5.12. БИ.1.5.13. БИ.2.5.2. БИ.2.5.3. БИ.2.5.5. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.3.5.3. БИ.3.5.4. БИ.3.5.5..
3.	Порекло и разноврсност живог света	3	1	4	Календар живота, Излазак из воде на копно, Порекло и разноврсност живота	<ul style="list-style-type: none"> доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; истражи давно нестале екосистеме; 	Вештина сарадње, комуникација, решавање проблема,	БИ.1.1.1 БИ.1.1.4 БИ.2.1.2. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4..
4.	Наслеђивање и еволуција	3	5	8	Промене током животних циклуса, Еорије еволуције Еволуција човека,	<ul style="list-style-type: none"> повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; 	Вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад с подацима и информацијама	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.5. БИ.2.4.6. БИ.2.4.7. БИ.3.4.1. БИ.3.4.4.
5.	Живот у екосистему	10	15	25	Екосистем, Кружење материје и енергије у природи, Позитивни односи у биоценози, Ресурси и одрживи развој, Цврвна књига, Екосистеми Србије, Ретке и угрожене врсте Србије, Инвазивне врсте, Глобалне последице загађивања	<ul style="list-style-type: none"> установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју планира време за рад, одмор и рекреацију; 	Одговоран однос према околини, вештина сарадње, комуникација, решавање проблема, компетенција за учење, дигитална компетенција.	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.5. БИ.2.4.6. БИ.2.4.7 БИ.3.4.1. БИ.3.4.4.

Начин остваривања програма

Садржаји програма наставе биологије који обухватају екологију и заштиту животне средине логички су распоређени у шест тематских целина: Увод, Екологија и животна средина, Угрожавање, заштита и унапређивање екосистема-животне средине, Глобалне последице загађивања животне средине, Животна средина и одрживи развој и Животна средина, здравље и култура живљења.

Наведени садржаји програма, поред основног теоријског приступа, поседују и активан приступ који је усмерен практичној реализацији заштите животне средине са бројним активностима и пројектима у учионици и у непосредном окружењу. Овако конципиран програм даје велику креативну слободу наставницима и ученицима да га, сходно условима, могућностима и времену реализују.

Улога наставника је да уз примену интерактивне наставе развија одговоран однос о према животној средини и усмерава интересовање ученика у покушају да самостално организују активности и реализују пројекте.

Ниовои постигнућа знања, вештина и умења ученика захтев су дефинисаних образовних стандарда знања за крај обавезног образовања. Професионално искуство и адекватно ангажовање наставника у раду са ученицима допринеће остваривању захтева дефинисаних образовним стандардима.

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатака наставног часа, психофизичких и менталних способности ученика, расположивих наставних средстава и учила, као и опремљености кабинета. Избор облика рада препуштен је наставнику.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) неопходно је предвидети 60% часова за обраду новог градива и 40% за друге типове часова.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од Министарства просвете и најновију стручну литературу.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ХЕМИЈА

Циљ и задаци:

Циљ наставе хемије је:

- развијање функционалне хемијске писмености;
- разумевање промена и појава у природи на основу стечених знања о хемијским појмовима, теоријама, моделима и законима;
- оспособљавање ученика за комуницирање коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина;
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања;
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема;

- развијање логичког, апстрактног и критичког мишљења;
- осамостаљивање ученика за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научнопопуларни чланци, Интернет);
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу;
- подстицање ученичке радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног односа према учењу хемије;

Задаци:

- стварање разноврсних могућности да циљеви наставе хемије буду у пуној мери реализовани;
- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије;
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште;
- омогућавање ученицима да разумеју научни метод којим се у хемији долази до сазнања;
- оспособљавање ученика да користе језик хемије као науке
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања долазити на основу демонстрационих огледа и развијати при том аналитичко и критичко мишљење;
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине,
- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања;
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема;
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу;

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ОИМ СХОДИ Вукосавић	ОИМ СХОДИ Вукосавић	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ					по завршеној теми ученик ће да:	КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
1.	МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ	6	2	10	<p>*Метали у неживој и живој природи.</p> <p>*Општа физичка и хемијска својства метала.</p> <p>*Алкални и земноалкални метали.</p> <p>*Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена.</p> <p>*Оксиди метала и хидроксида, својства и примена.</p> <p>*Демонстрациони огледи:</p> <p>реакција Na, K, Mg и Ca са водом; реакција MgO и CaO са водом и испитивање својстава насталог раствора помоћу лакмус-хартије; испитивање електропроводљивости раствора натријум-хидроксида.</p> <p>Лабораторијска вежба I: испитивање физичких својстава метала; реакција метала са киселинама</p>	-наведе основна физичка и хемијска својства метала -повезује својства метала са њиховим положајем у периодном систему -зна која својства метала одређују њихову примену -напише хемијску реакцију оксида метала са водом и награде хидроксида -докаже хидроксида помоћу индикатора	-Компетенција за учење -Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција -Одговоран однос према околини -Одговоран однос према здрављу	ХЕ.1.2.1. ХЕ.1.2.2. ХЕ.1.2.3. ХЕ.1.2.5. ХЕ.1.2.6. ХЕ.1.2.7. ХЕ.1.2.8. ХЕ.2.2.1. ХЕ.2.2.2. ХЕ.2.2.3. ХЕ.2.2.4. ХЕ.3.2.1. ХЕ.3.2.2. ХЕ.3.2.3. ХЕ.3.2.4. ХЕ.3.2.6.
2.	НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	7	1	10	<p>*Неметали у неживој и живој природи.</p> <p>Општа физичка и хемијска својства неметала.</p> <p>*Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник.</p> <p>*Оксиди неметала и киселине, својства и примена.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <p>добијање сумпор(IV) -оксида и испитивање његових својстава; разблаживање концентроване сумпорне киселине; добијање угљеник(IV)-оксида и испитивање његових својстава; испитивање електропроводљивости дестиловане воде и хлороводоничне киселине; доказивање базних својстава воденог раствора амонијака.</p> <p>Лабораторијска вежба II: испитивање физичких својстава неметала.</p> <p>Лабораторијска вежба III: доказивање киселости неорганичких киселина помоћу лакмус-хартије</p>	-напише формуле и наведе својства киселина, база и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганичких киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; – разликује својства неорганичких и органичких супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганичких и органичких супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; – напише формуле и именује представнике класа органичких једињења имајући у виду структурну изомерију;– разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и меша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органичких једињења и повеже својства	-Компетенција за учење -Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција -Одговоран однос према околини -Одговоран однос према здрављу	ХЕ.1.2.1. ХЕ.1.2.5. ХЕ.1.2.6. ХЕ.1.2.7. ХЕ.2.2.1. ХЕ.2.2.2. ХЕ.2.2.3. ХЕ.2.2.4. ХЕ.3.2.1. ХЕ.3.2.2. ХЕ.3.2.3. ХЕ.3.2.4.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Демонстрација, демонстрациони огледи, лабораторијске вежбе рад на тексту, очигледна средства (панои, графикони, скице, модели...). усмено излагање наставника.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**Циљ и задаци:**

Циљ наставе техничког и информатичког образовања је:

- да се ученици оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама
- да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима
- да развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје
- да стекну основну техничку и информатичку писменост
- да развију техничко мишљење и техничку културу рада

Задаци:

- да ученици стекну основна техничко-технолошка знања, умења, вештине и оспособљавају се за њихову примену у учењу, раду и у свакодневном животу;
- да ученици сазнају основни концепт информационо-комуникациони технологија (ИКТ) сазнају улоге ИКТ у различитим струкама и сферама живота;
- науче употребу рачунара са готовим програмима за графичке приказе, интерфејс и интернет;
- развијају стваралачко и критичко мишљење;
- развијају способност практичког стварања, односно да реализују сопствене идеје.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТА НДА РДИ
БР.	НАЗИВ							
1	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	4	2	6	Електротехника, рачунарство мекатроника Опасности и мере заштите од струјног удара Примена ел. Апарата и уређаја у домаћинству Енергетска ефикасност Професије и занимања	<ul style="list-style-type: none"> • процени значај електротехнике, рачунарства и мекатронике у животном и радном окружењу; • анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; • образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; • повеже професије (занимања) у области електротехнике и мекатронике са 	<ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Сарадња Решавање проблема	

						сопственим интересовањима	
2	САОБРАЋАЈ	4	2	6	Саобраћајна средства на електропогон, развој средстава Ел уређаји на моторном возилу Основи телекомуникација Интернет, телевизија	<ul style="list-style-type: none"> • упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; • разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима; • користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе 	<ul style="list-style-type: none"> – класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; <p>демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;</p>
3	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	8	10	18	Основне компоненте ИКТ уређаја Управљање на даљину Основни симболи у електротехници Рачунарски софтвери за симулацију рада ел кола	<ul style="list-style-type: none"> • класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; • процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; • црта електричне шеме правилно користећи симболе; • користи софтвере за симулацију рада електричних кола; • састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса 	<ul style="list-style-type: none"> – – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња <p>Дигитална компетенција</p>
4	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	12	8	20	Електроенергетски системи, производња ел струје Електроинсталациони материјали и прибор Кућне ел инсталације Електромагнети Електричне машине Електротехнички апарати и уређаји Увод у електронику Рециклажа електронских компоненти	<ul style="list-style-type: none"> • објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; – анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; – користи мултиметар; – анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; – класификује електронске компоненте разликује елементе кућне електричне инсталације; – на основу намене; • аргументује значај рециклаже електронских компоненти 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња <p>Решавање проблема</p>
5	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	1	17	18	Моделовање електричних машина и уређаја Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара Рад на пројекту	<ul style="list-style-type: none"> • самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; • креира документацију, развије и представи бизнис план производа; • састави производ према осмишљеном решењу; • састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; • представи решење готовог производа/модела; • процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта 	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња <p>Решавање проблема</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Уводити ученике у свет технике и савремене технологије на занимљив и атрактиван начин, чиме се подстиче њихово интересовање за техничко стваралаштво. Омогућити ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду. Ради што успешније корелације одговарајућих наставних садржаја, усклађивања терминологије, научног осмишљавања садржаја и рационалног стицања знања, умења и навика неопходна је стална сарадња са наставницима физике, математике, хемије, биологије и ликовне културе и др.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовном подручјима допринесе интегралном развоју личности ученика, (когнитивном, афективном, моторичком), развој моторичких способности, стицање, усавршавање и примена наученог у свакодневним условима живота и рада.

Задаци:

- подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења и стицање теоретских знања неопходних за њихово усвајање;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- примена стечених знања у свакодневном животу и раду;
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	Атлетика	5	9	2	-Истрајно трчање -Спринтерско трчање -Штафетно трчање -Истрајно трчање-припрема за крос -Скок удаљ (корачна техника) -Бацања кугле (бочна техника) -Скок увис (леђна техника) -Четворобој	-Примени усвојене технике кретања у игри, спорту и другим различитим ситуацијама -Примени атлетске дисциплине у складу са правилима -Развија своје физичке способности применом	б) Одговоран однос према здрављу: бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана); уме да пружи прву помоћ.	ФВ.3.1.3. ФВ.3.1.4. ФВ.3.1.5.

						вежбања из атлетике		
2.	Спортска гимнастика	4	14	2	<p>Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: -Вежбе на тлу -Прескок -Трамболина -Вратио -Двовисински разбој -Паралелни разбој -Кругови -Коњ са хватаљкама -Греда</p> <p>Проширени садржаји: -На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p>	<p>-Одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела -Примени вежбања из гимнастике за развој физичких способности</p>	<p>2) Одговорно учешће у демократском друштву: залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима</p> <p>3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.</p>	<p>ФВ.3.1.6. ФВ.3.1.7. ФВ.3.1.8. ФВ.3.1.9. ФВ.3.1.10. ФВ.3.1.11. ФВ.3.1.12. ФВ.3.1.13. ФВ.3.1.14. ФВ.3.1.15.</p>
3.	<p>Основе тимских и спортских игара</p> <p>Футсал</p> <p>Рукомет</p> <p>Кошарка</p> <p>Одбојка</p> <p>Активност по избору</p>	19	3	2	<p>Футсал: -Елементи технике и тактике -Игра уз примену правила</p> <p>Рукомет: -Елементи технике и тактике -Игра уз примену правила</p> <p>Кошарка: -Елементи технике и тактике -Игра уз примену правила</p> <p>Одбојка: -Елементи технике и тактике -Игра уз примену правила</p> <p>Активност по избору</p>	<p>-Изведе елементе усвојених тимских и спортских игара -Примени основна правила тимских и спортских игара -Користи усвојене елементе технике у спортским играма -Примени основне тактичке елементе -Учествује на унутар одељенским такмичењима</p>	<p>4) Комуникација: ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.</p> <p>9) Решавање проблема: ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.</p> <p>10) Сарадња: доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада</p>	<p>ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.</p>
4.	Плес и ритмика	5	1	2	<p>-Састав са лоптом -Састав са вијачом -Састав са обручем -Народно коло "Моравац" -Народно коло из краја у којем се налази школа -Енглески валцер</p>	<p>-Изведе кретања у различитом ритму -Игра народно коло -Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура -Изведе</p>	<p>3) Естетичка компетенција: показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.</p>	<p>ФВ.3.1.16. ФВ.3.1.17. ФВ.3.1.18.</p>

					вежбе и саставе уз музичку пратњу		
5.	Мерење физичких способности		4	-Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности: -Мерење висине тела -Мерење масе тела -Израчунавање индекса телесне масе -Шатл ран тест -Претклон у седу -Лежање-сед за 30 s -Скок удаљ из места -Издржај у згибу -Чунасто трчање 4x10 m	-Упоредије и анализира сопствене резултате са тестирања са референтним вредностима	8) Рад са подацима и информацијама: користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству часовних ванчасовних и ваншколских организационих облика рада програмски задаци остварују се осим на редовним часовима и кроз ванчасовне и ваншколске организационих облике рада као што су: крос, зимовање, курсни облици, слободне активности, такмичења, корективно-педагошки рад и приредбе и јавни наступи. Обавезна такмичења, међуразредна, школска и окружна за атлетику, рукомет, вежбе на справама, кошарка, пливање, стони тенис.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)

ОСМИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: РУСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ: Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према руском језику и руској култури, културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност и комуникацију. Ученик треба да усвоји основна знања из руског језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева на руском језику, усваја норме вербалне и невербалне комуникације.

Задац предмета су: Усвајање лексике, израза, језичких конструкција као основних комуникативних јединица и реченичних модела, као и усвајање одређених граматичких структура предвиђених наставним планом и програмом за осми разред.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСКАЗИВАЊЕ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	«Снова за партой»	4	4	1	<p>Поздрављање, представљање себе и других</p> <p>Давање и тражење информација о себи и другима</p> <p>Исказивање радње у садашњости и будућности</p> <p>Описивање система образовања и школског „живота“ у Русији и Србији</p>	<p><i>На крају теме ученик ће бити у стању да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ↓ примени усмене изразе представљање и упознавање, да представи другове из одељења ↓ примени изразе које користе ученици у руским школама ↓ примени разлику у акценту приликом изговора речи истог облика, а различитог значења ↓ примењује глаголе у садашњем и будућем времену <p>описује школски живот, наставне и ваннаставне активности</p>	<p>Расписане уроков классные / внеклассные занятия Вопросы есть? / Вопросы нет? Начало / конец урока «Всё, чтобы в школе» говорить / сказать Я буду говорить / Я скажу хотеть / бежать / есть / пить</p> <p>Интеркултурни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Всё, чтобы в школе» - песма - Сличности и разлике у систему образовања у Русији и Србији - Празник Дан знања 	<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5.</p> <p>ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10 ДСТ.1.1.11 ДСТ.1.1.12 ДСТ.1.1.13 ДСТ.1.1.14 ДСТ.1.1.15 ДСТ.1.1.16</p>
2.	„Годовой круговорот“	4	4	1	<p>Описивање догађаја и радњи коришћењем израза у вези са годишњим добима и временском прогнозом</p> <p>Исказивање времена (гледање на сат)</p> <p>Изражавање функција номинатива</p>	<p><i>На крају теме ученик ће бити у стању да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ↓ примењује комуникативну функцију исказивање времена (гледање на сат) ↓ разуме правила исказивање временских односа ↓ зна да користи прилоге за време ↓ примењује множину именица ↓ опише основне карактеристике годишњих доба <p>описује како је време за одређени датум уз помоћ израза који се користе за временску прогнозу</p>	<p>Годовой круговорот Лето / осень / зима / весна осень / осенью; лето / летом ночью, днём, сейчас, завтра.. минус тридцать / плюс двадцать один переменная погода Который час? нести / нёс; везти / вёз; идти / шёл теплоходы, писатели, окна, моря, лисы, двери...</p> <p>Интеркултурни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> - начин на који Руси уз помоћ природних појава наслућују какво ће време бити - временске прилике у Русији - „Непогода“, песня 	<p>ДСТ.1.1.17 ДСТ.1.1.18 ДСТ.1.1.19 ДСТ.1.1.20 ДСТ.1.1.21</p> <p>ДСТ.1.1.22 ДСТ.1.1.23 ДСТ.1.1.24</p> <p>ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4.</p> <p>ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.</p>
3.	«Родительский дом-начало начал»	3,5	4,5	3	<p>Изражавање количине, бројева и колико ко има година</p> <p>Исказивање жеља, осећања, честитање празника</p> <p>Исказивање припадности и својине</p> <p>Описивање чланова породице, места живљења и кућних послова</p> <p>Исказивање функција генитива именица</p>	<p><i>На крају теме ученик ће бити у стању да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ↓ Зна и говори о члановима своје породице ↓ употреби присвојне заменице за исказивање својине ↓ користи конструкције са употребом предлога у генитиву ↓ разуме и примењује честитање празника у свакодневној комуникацији ↓ зна и говори о руским и српским празницима ↓ рецитује песму „Семья“ <p>користи изразе који се односе на кућне послове</p>	<p>Юбилей Масленица/Пасха/Новый год/Рождество Поздравляю/ от всей души / счастья вам... Мой / твоя / наше / ваши Его / её / их мыть посуду, гладить рубашку, накрывать на стол... квартира, кухня, гостиная... есть на завтрак, на обед, на ужин домов, медведей, трамваев, конфет, день... Сколько тебе (ему, ей) лет? Интеркултурни садржаји: - Лав Толстой - патроними - руски и српски празници - руска традиционална кухиња</p>	<p>ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.5. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.7. ДСТ.2.1.8.</p> <p>ДСТ.2.1.9. ДСТ.2.1.10 ДСТ.2.1.11 ДСТ.2.1.12 ДСТ.2.1.13 ДСТ.2.1.14 ДСТ.2.1.15 ДСТ.2.1.16 ДСТ.2.1.17</p>
4	«Зимние радости»	3,5	3,5	1		<p><i>На крају теме ученик ће бити у стању да:</i></p>	<p>Простая сравнительная степень лучше.</p>	<p>ДСТ.2.1.1</p>

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености
- Иницијално процењивање и годишње тестирање

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**Циљ и задаци:**

Циљ верске наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању је да пружи целовит православног поглед на свет и живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православно веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионерској димензији.

Задаци: Да се код ученика:

- развије способност да су грех и зло последица погрешног изражавања човекове слободе;
- развије способност учовања да Бог поштује човекову слободу али да не одустаје да свет доведе у вечно постојање;
- изгради свест о томе да Бог воли човека и свет и да их никад не напушта.

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС Разред: ОСМИ							
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	МЕТОДЕ РАДА	ОБЛИЦИ РАДА	Број часова за			ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ЦИЉЕВА УЧЕЊА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА
				обраду	вежб.	понављ	
Ученици треба да: -стекну свест о томе да је личност заједница слободе са другом личношћу; - буду свесни разлике између природе и личности; -запазе да је личност носилац постојања природе; -уоче да у хришћанској онтологији нема сукоба и искључивости између једног и многих.	- Хришћанско схватање личности.	-дијалогска, разговор, демонстративна, посматрање, рад на тексту	-индивидуални, фронтални, рад у пару, групни рад	6	2	5	-контролни рад -одговарање -тест
	- Христос - истинити Бог и истинити Човек.			1		1	
	- Обожење створене природе у Христу.			2	1	4	
	- Црква као Тело Христово .			4		4	
	-Икона и иконичност.			1	1	2	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Циљ наставе православног катихизиса у осмом разреду јесте рекапитулација целокупног градива из претходних разреда с посебним истицањем следећих елемената:

-да је метафизичко начело постојања Бога, односно да истинско биће треба тражити у Богу који је Св. Тројица

-да је онтолошко начело на основу православног учења о Богу као Св. Тројици личност, а не природа.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**ЦИЉ :**

Циљ предмета је да ученици стекну знања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву.

ЗАДАЦИ:

-разумевање концепта универзалности права детета; -стицање знања о узроцима различитог степена остварености права детета у савременом свету; -подстицање развоја критичког односа према појавама злоупотребе права детета; -уознавање са неопходним условима за остваривање најбољег интереса детета; -уознавање са местом, улогом и значајем међународних организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце; -уознавање са местом, улогом и значајем институција и организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце у епублици Србији; -уознавање са националним законодавним оквиром чији је циљ заштита интереса деце; -азумевање места, улоге и одговорности државе, друштва, породице и детета у унапређивању положаја деце у едном друштву; идентификовање особина, знања и вештина код деце које су значајне за њихову активну улогу у унапређивању положаја деце у друштву; -разумевање улоге и значаја медија у савременом друштву; -напређивање вештина критичког разматрања информација добијених преко различитих медија; уознавање са логом медија у креирању слике детета у друштву.

ТЕМА		О	У	Р	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1	Уводни део		2		Подсећање на садржаје програма грађанског васпитања за 5,6 и 7.разред (права и одговорности на нивоу школе/ локалне заједнице и друштва;активно учешће у животу школе/локалне заједнице и друштва;представљање циљева,задатака, садржаја и метода рада.	Оспособљавање ученика за активно учешће ученика уживоту школе и локалне заједнице,проширивањем знања о демократији,њеним принципима и вредностима кроз практично деловање.	Слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; Разумевање и разматрање различитих мера које се у школи предузимају у циљу решавања проблема; Унапређење вештина комуникације у различитим социјалним ситуацијама; Развијање способности критичког мишљења,аргументовања и залагања за сопствене	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3

							ставове; Повезивање сопственог искуства са потребама школске заједнице и активно ангажовање.	
2	Положај деце у савременом друштву	3	1	2	Место, улога и одговорност државе, друштва, породице и детета у остваривању права детета; универзалност људских права и права детета, повезаност дечијих потреба са правима детета; чиниоци који утичу на оствареност дечијих правно-економски развој, социјални и политички амбијент, традиција, култура... Примери злоупотребе права детета- трговина децом, деца војници, дечија порнографија, деца радници, деца бескућници, насиље над децом... примери који показују начине којима се обезбеђују услови за остваривање најбољег интереса деце-једнаке могућности за све (у образовању, здравственој заштити...), законска регулатива која забрањује телесно кажњавање деце, учешће деце у активностима које су од значаја за њих и друштво...	Разумевање концепта универзалности права детета; Стицање знања о узроцима различитог степена остварености права детета у савременом свету; Подстицање развоја критичког односа према појавама злоупотребе права детета; Упознавање са неопходним условима за остваривање најбољег интереса детета.	Слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; Разумевање и разматрање различитих мера које се у школи предузимају у циљу решавања проблема; Унапређење вештина комуникације у различитим социјалним ситуацијама; Развијање способности критичког мишљења, аргументовања и залагања за сопствене ставове; Повезивање сопственог искуства са потребама школске заједнице и активно ангажовање.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3
3	Међународне организације које се баве унапређењем положаја деце и заштитом њихових интереса	1		1	Улога и значај организација као што су Уницеф, Унеско, Међународни комитет Црвеног крста, Save the children...	Упознавање са местом, улогом и значајем међународних организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце; Упознавање са местом, улогом и значајем институција и организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце у Србији.	Слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; Разумевање и разматрање различитих мера које се у школи предузимају у циљу решавања проблема; Унапређење вештина комуникације у различитим социјалним ситуацијама; Развијање способности критичког мишљења, аргументовања и залагања за сопствене ставове; Повезивање сопственог искуства са потребама школске заједнице и активно ангажовање.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3
4	Положај деце у Србији	4	2	2	Анализа положаја деце у Србији (примери успешне заштите интереса деце и примери из којих се види да заштита није остварена). Институционални оквир- установе које се баве унапређивањем положаја и интереса деце и одговарајућа законска регулатива у областима: социјалне заштите, безбедности, образовања, слободног времена, запошљавања. Националне и локалне	Разумевање места, улоге и одговорности државе у унапређивању положаја деце у друштву; Идентификовање особина, знања и вештина код деце које су значајне за њихову активну улогу у унапређивању положаја деце у друштву.	Слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; Разумевање и разматрање различитих мера које се у школи предузимају у циљу решавања проблема; Унапређење вештина комуникације у различитим социјалним ситуацијама; Развијање способности	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3

				организације:Пријатељи деце Србије,Наша Србија,Црвени крст,Центар за права деце...		критичког мишљења,аргументовања и залагања за сопствене ставове; Повезивање сопственог искуства са потребама школске заједнице и активно ангажовање.		
5	Активности за унапређивање положаја деце у Србији		2	Разматрање предлога ученика о могућим активностима друштва које би имале за циљ унапређење положаја деце у Србији и упућивање иницијатива и одабраних предлога одговарајућим установама.	Идентификовање особина,знања и вештина код деце које су значајне за њихову активну улогу у унапређивању положаја деце у друштву.	Слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; Разумевање и разматрање различитих мера које се у школи предузимају у циљу решавања проблема; Унапређење вештина комуникације у различитим социјалним ситуацијама; Развијање способности критичког мишљења,аргументовања и залагања за сопствене ставове; Повезивање сопственог искуства са потребама школске заједнице и активно ангажовање.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3	
6	Медији у савременом друштву-Разумевање и тумачење медијских порука; Деца и медији;	7	4	Место,улига и значај медија. Медији као извор информација; злоупотреба информација,изобиље информација,селекција информација, веродостојност информација;утицај тачке гледишта на објективност информација.Улога медија у стварању слике о положају деце у једном друштву и начини на који се она приказују(деца као жртве,деца и образовање,деца и слободно време,деца са посебним потребама...);учешће деце у медијима-могућности и начини;анализа одабраног домаћег медија(ТВ,радио, интернет,дневне или недељне новине...) са циљем да се утврди како се у њему,колико често и на који начин приказују деца; разматрање предлога ученика који имају за циљ садржајније,веродостојније и обимније представљање деце и њихових проблема у одабраном медију.	Разумевање улоге и значаја медија у савременом друштву; -Унапређивање вештина критичког разматрања информација добијених из различитих медија; Упознавање са улогом медија у креирању слике детета у друштву.	Слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; Разумевање и разматрање различитих мера које се у школи предузимају у циљу решавања проблема; Унапређење вештина комуникације у различитим социјалним ситуацијама; Развијање способности критичког мишљења,аргументовања и залагања за сопствене ставове; Повезивање сопственог искуства са потребама школске заједнице и активно ангажовање.	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1. ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3	
7	Завршни деопшта носим са собом		2	1	Размена ученичких искустава о активностима реализованим на часовима грађанског васпитања у току осмог разреда и целокупног циклуса;процена корисности и употребљивости стечених знања и вештина за свакодневни живот.	Ученици могу да наведу која су знања и вештине стекли у претходне четири године на часовима Грађанског васпитања.	Слобода изражавања мишљења и ставова о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали као значајне; Разумевање и разматрање различитих мера које се у школи предузимају у циљу решавања проблема;	ОЗ.ОЖ.1.1.1. ОЗ.ОЖ.1.1.2. ОЗ.ОЖ.1.1.3. ОЗ.ОЖ.1.1.4. ОЗ.ОЖ.1.1.5. ОЗ.ОЖ.1.1.6. ОЗ.ОЖ.1.2.7. ОЗ.ОЖ.1.2.8. ОЗ.ОЖ.1.2.9. ОЗ.ОЖ.1.2.10. ОЗ.ОЖ.2.1.1.

						Унапређење вештина комуникације у различитим социјалним ситуацијама; Развијање способности критичког мишљења, аргументовања и залагања за сопствене ставове; Повезивање сопственог искуства са потребама школске заједнице и активно ангажовање.	ОЗ.ОЖ.2.1.2. ОЗ.ОЖ.2.1.3
--	--	--	--	--	--	--	-----------------------------

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ ЗА ОСМИ РАЗРЕД

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:

За разумевање програмских садржаја неопходно је поћи од базичних појмова као што су *потребе детета* и *Права детета*. Са овим појмовима, као и са Конвенцијом о правима детета ученици су се већ упознали. Међутим, потребно је још једном указати на те садржаје јер Конвенција, где се као четири основна принципа наводе *недискриминација*, *најбољи интереси детета*, *право на живот и развој* и *партиципација*, најбоље одражава циљ који се жели постићи у друштву када је у питању положај детета. Кроз реализацију програма ученици треба да створе јасну слику о сопственом месту и значају у активностима чији је циљ унапређивање положаја детета у друштву.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

Сумативна описна оцена на класификационим периодима изведена у складу са Правилником о оцењивању ученика

Наставни предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ и задаци:

Циљ наставе информатике и рачунарства јесте да се ученици оспособе за коришћење рачунара и стекну вештине у примени рачунара у свакодневном животу.

Задаци наставе информатике и рачунарства су:

- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- оспособљавање за рад на рачунару;
- подстицање креативног рада на рачунару.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ИКТ	10	3	13	- Радно окружење програма за табеларне прорачуне. - Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....). - Формуле и функције. - Примена формула за израчунавање статистика. -	- креира, форматира и штампа Excel табеле; - уноси податке у табелу и мења их; - разликује типове података у ћелијама табеле; - сортира и филтрира податке према задатом критеријуму; - употребљава формуле за израчунавање вредности елементарних математичких израза; - представи визуелно податке на одговарајући начин;	- компетенција за учење; - естетичка компетенција; - комуникација; - одговоран однос према здрављу; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву	

					Сортирање и филтрирање података. - Груписање података и израчунавање статистика по групама. - Визуелизација података – израда графикона. - Форматирање табеле (вредности и ћелија) и припрема за штампу. - Рачунарство у облаку – дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари)	<ul style="list-style-type: none"> - примени основне функције форматирања табеле, сачува је у ПДФ формату и одштапа; - приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа. 	<ul style="list-style-type: none"> у; - рад са подацима и информацијама; - сарадња; - дигитална компетенција. 	
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	3	2	5	Заштита личних података. - Права детета у дигиталном добу - Отворени подаци.	<ul style="list-style-type: none"> - разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета; - разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; - разуме везу између ризика на интернету и кршења права; - разуме која су права детета у дигиталном добу; - објасни појмове шерентинг, отворени подаци и интероперабилност; - успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; - препозна интернет предаторе, заштити се и пријави их надлежним институцијама. 	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - естетичка компетенција; - комуникација; - рад са подацима и информацијама; - сарадња; - дигитална компетенција. 	
3.	РАЧУНАРСТВО	8	2	10	Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Јупутер) - Унос података у једнодимензионе низове. - Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање). - Графичко представљање низова података. - Унос и представљање табеларно записаних података. - Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...). - Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...). - Груписање података и одређивање статистика за сваку групу.	<ul style="list-style-type: none"> - користи Јупутер и његове радне свеске; - унесе серију (низ) података; - анализира низ података (израчуна збир, просек, проценте...); - графички представи низове података (у облику линијског, стубичастиг или секторског дијаграма); - унесе табеларне податке или их прочита из локалних датотека и сними их; - изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање...); - изврши анализе које укључују статистике по групама. 	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - одговорно учење у демократском друштву; - комуникација; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња; - дигитална компетенција 	
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	2	4	6	- Онлајн упитник (креирање – типови питања, дељење – нивои приступа и	<ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; - сараднички осмисли и спроведе 	<ul style="list-style-type: none"> - одговорно учење у демократском друштву; 	

				безбедност). - Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). - Отворени подаци. - Инфографик. - Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја)	фазе пројектног задатка; – самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – уз помоћ наставника поставља резултат свог рада на интернет ради дељења са другима; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	– комуникација; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима и информацијама; – сарадња; – дигитална компетенција	
--	--	--	--	---	--	---	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмске садржаје треба остваривати првенствено кроз вежбе и практичан рад на рачунару. Препоручено је користити практичан рад што више пута. Исто тако је важан део наставе информатике практичан рад и из Excel-а. Најважније је да ученици науче самосталан рад преко практичног рада на рачунару напр. Уношење разних података, формирање редова, колоне, ћелије и таблице, коришћење формуле и функције, и прављење дијаграма и графикана. Ако се изабре модул програмирања, важно је да науче правити и користити основне и једноставне програме, и решавати једноставне задатке на рачунару. Ако је изабрани модул презентације на мрежи, за израду је препоручен користити MS Publisher, MS Front Page, или Dreamwaver... Циљ је самостална израда једноставне презентације. Преко израда самосталног пројекта циљ је да ученици науче самостално планирање израде разних пројекта. Важно је да ученици науче основне кораке планирање, израду ових корака, и да раде у групи, са разним задатцима у једном пројекту.

НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОЦЕЊИВАЊА

- Формативна оцена у складу са Правилником о оцењивању ученика
- Активност ученика на часу
- Праћење напредовања према ИОП-у (1,2 и 3 према потребама)
- Оцењивање на основу диференцираних задатака на три нивоа сложености

ОСМИ РАЗРЕД – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

Циљ учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.

Програм слободне наставне активности *филозофија са децом* је инспирисан историјом филозофије, али његов циљ није да подучава филозофији. СНА *филозофија са децом* у центар ставља филозофско истраживање које подстиче децу да критички и самостално мисле, формирају, храбро и рационално аргументују своје ставове. СНА *филозофија са децом* доприноси остваривању општих исхода другог циклуса образовања и васпитања, као и развоју кључних и међупредметних компетенција.

Ослонац за остваривање програма представљају опште упутство које се односи на све СНА, циљеви и исходи образовања и васпитања одређени чланом 8 и 9 ЗОСОВа, опште међупредметне компетенције одређене чланом 12 ЗОСОВа, Стратегија развоја образовања 20-30, као и ово упутство које изражава специфичности програма *филозофије с децом*. Програм СНА *филозофија са децом* има подршку Међународног савета за филозофско истраживање са децом (ICPIC), Европске фондације за филозофирање са децом (SOPHIA), УНЕСКА, Америчког филозофског друштва, бројних националних организација и програма Европе, Америке, Аустралије, Јужне Америке, српског Центра за филозофско истраживање у образовању – филозофија за децу, Српског филозофског друштва.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.					Појам добра/зла	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења	Компетенција за целоживотно учење	
2.					Појам уметности	– са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин	Сарадња	
3.					Појам правде	– јасно изрази сопствене мисли и осећања	Решавање проблема	
4.					Појам слободe	– практикује интелектуалну отвореност и радозналост	Одговорно учешће у демократском друштву	
5.					Појам среће	– уважава релевантне аргументе	Рад са подацима и информацијама	
6.					Појам толеранције	– практикује толеранцију и разлике у мишљењу	Дигитална компетенција	
7.					Појам вршњачког насиља	– исказе објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа	Комуникација	
						– сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван		

						начин		
						– препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања		

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља*, *Животне вештине* и *Медијска писменост*, а у другој *Предузетништво*, *Моја животна средина* и *Уметност*. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство*, *Цртање сликање и вајање*, *Чувари природе*, *Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Дobar уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. *Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању* (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научно, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК				Еколошки отисак. Биокапацитет. Еколошки дуг. Одрживи развој Еколошко право.	образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;	Компетенција за целоживотно учење	
2.	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ				Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад. Депонија.	– формулише истраживачки задатак;	Комуникација	
3.	РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА				Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина. ЗР правила.	– планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља;	Рад са подацима и информацијама	
4.	ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ				Извори енергије. Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије. Предности и недостаци обновљивих извора енергије.	– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;	Дигитална компетенција	
						– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;	Решавање проблема	
						– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;	Сарадња	
						– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;	Одговорно учешће у демократском друштву	
						– учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;	Одговоран однос према здрављу	
						– повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;	Одговоран однос према околини	

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља*, *Животне вештине* и *Медијска писменост*, а у другој *Предузетништво*, *Моја животна средина* и *Уметност*. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство*, *Цртање сликање и вајање*, *Чувари природе*, *Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим

групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Добар уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.	ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК				Еколошки отисак. Биокапацитет.	образложи избор теме/истраживања из	Компетенција за целоживотно	

				Еколошки дуг. Одрживи развој Еколошко право.	области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;	учење	
2.	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ			Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад. Депонија.	– формулише истраживачки задатак;	Комуникација	
3.	РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА			Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина. ЗР правила.	– планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља;	Рад са подацима и информацијама	
4.	ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ			Извори енергије. Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије. Предности и недостаци обновљивих извора енергије.	– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;	Дигитална компетенција	
					– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;	Решавање проблема	
					– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;	Сарадња	
					– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;	Одговорно учешће у демократском друштву	
					– учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;	Одговоран однос према здрављу	
					– повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;	Одговоран однос према околини	

**СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ
ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ**

Циљ учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.

Програм слободне наставне активности *филозофија са децом* је инспирисан историјом филозофије, али његов циљ није да подучава филозофији. СНА *филозофија са децом* у центар ставља филозофско истраживање које подстиче децу да критички и самостално мисле, формирају, храбро и рационално аргуменују своје ставове. СНА *филозофија са децом* доприноси остваривању општих исхода другог циклуса образовања и васпитања, као и развоју кључних и међупредметних компетенција.

Ослонац за остваривање програма представљају опште упутство које се односи на све СНА, циљеви и исходи образовања и васпитања одређени чланом 8 и 9 ЗОСОВА, опште међупредметне компетенције одређене чланом 12 ЗОСОВА, Стратегија развоја образовања 20-30, као и ово упутство које изражава специфичности програма *филозофије с децом*. Програм СНА *филозофија са децом* има подршку Међународног савета за филозофско истраживање са децом (ICPIC), Европске фондације за филозофирање са децом (SOPHIA), УНЕСКА, Америчког филозофског друштва, бројних националних организација и програма Европе, Америке, Аустралије, Јужне Америке, српског Центра за филозофско истраживање у образовању – филозофија за децу, Српског филозофског друштва.

ТЕМА		О	У	С	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
БР.	НАЗИВ							
1.					Појам добра/зла	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења	Компетенција за целоживотно учење	
2.					Појам уметности	– са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин	Сарадња	
3.					Појам правде	– јасно изрази сопствене мисли и осећања	Решавање проблема	
4.					Појам слободе	– практикује интелектуалну отвореност и радозналост	Одговорно учешће у демократском друштву	
5.					Појам среће	– уважава релевантне аргументе	Рад са подацима и информацијама	
6.					Појам толеранције	– практикује толеранцију и разлике у мишљењу	Дигитална компетенција	
7.					Појам вршњачког насиља	– исказе објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа	Комуникација	
						– сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин		
						– препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог		

						решавања		
--	--	--	--	--	--	----------	--	--

ПРОГРАМ РАДА ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Основна сврха допунске наставе је да подржи ученика на путу изградње самопоуздања и остваривања постигнућа у настави, да га мотивише и омогући да успешно превазиђе настали проблем у усвајању знања.

Допунска настава је намењена свим ученицима који из различитих разлога нису постигли очекиване резултате у погледу развоја предметних исхода и стандарда постигнућа тј. нису савладали делове програма наставног предмета. На овај начин, применом посебно прилагођених педагошких метода, омогућава им се да достигну циљеве учења. Реализује се кроз један час седмично, а план рада се формира у складу са потребама ученика и налази се у оперативним плановима наставника.

Циљеви допунске наставе:

- Усвајање и увежбавање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе.
- Усвајање и увежбавање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу.
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутства за свладавање потешкоћа у учењу.
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Посебно помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму.
- Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из било ког другог разлога нису усвојили одређено наставно градиво.
- Омогућити да ученик кроз вежбу овлада, како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности.
- Развијање самопоуздања и редовног учења и вежбања и јачање мотивације ученика.

Основни задатак допунске наставе је прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја одређеног предмета ученицима који из било ког разлога имају тешкоћа у савладавању програма како би им се омогућило усвајање програма и развој њихових способности.

Начин остваривања програма:

Извршиће се благовремена идентификација ученика за које је потребно организовати допунску наставу. Одељењско веће и сви наставници ће пратити потребе за допунским радом, предлагати ученике, предмете, број часова и анализирати квалитет рада кроз допунску наставу. Са ученицима ће се обавити разговори да би се утврдило на које тешкоће и проблеме наилазе у учењу. Индивидуално ће се радити са ученицима у зависности од тога које су његове потребе. Сваком ученику ће се дати упутство како да учи, на шта треба да обратити посебну пажњу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег схватања садржаја. Ученицима ће се давати задаци који су посебно припремљени, радиће се групно, тимски, индивидуално. Понављањем и проверавањем стећиће се увид у то како су ученици научили и схватили образовне-васпитне садржаје.

Наставници ће на крају сваког квалификационог периода слати извештај педагошко-психолошкој служби о остварености циљева и степену напретка ученика који имају потешкоће у учењу и савладавању наставних садржаја, односно ученика који похађају часове допунске наставе.

ПРОГРАМ РАДА ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Додатна настава се организује за ученике који су даровити и талентовани, а могу да је похађају и сви други ученици који су заинтересовани за изучавање тема постављених програмом.

Циљ додатног рада је потпуније образовање, усмеравање развоја ових ученика. Садржаје додатне наставе треба темељити на садржајима редовне наставе који ће се поступно продубљивати и проширивати. Додатна настава ће омогућити даровитим ученицима брже и темељније увођење у свет науке. Због тога треба водити рачуна о томе да се пажљиво одаберу садржаји рада, јер само садржаји које ученици прихвате подстаће их на активност. На додатној настави се ученици на припремају за такмичења, али то никако не би требало да буде једини циљ додатне наставе.

Начин остваривања програма:

Препознавање ученика са израженим способностима и интересовањима, обавља се од IV - VII разреда.

Процес идентификације даровитих ученика извршиће се:

- на основу процене предметних наставника везаним за начин рада, активност и креативност ученика;
- на основу запажања одељенског старешине везаним за особине личности, темперамент, карактер, ставове, интересовања, способности сваког конкретног ученика
- на основу мишљења родитеља
- на основу мишљења других ученика у одељењу.

За идентификоване ученике се повећавају захтеви у редовној настави постављањем сложенијих и тежих задатака, задатака који захтевају апстрактни начин мишљења, захтевају анализу, синтезу, другачији приступ у решавању, укључују се у слободне активности предмета, области за коју су везане изражене способности, омогућава им се учешће на такмичењима, упућују се на самосталан рад. У додатни рад ученици се укључују добровољно и он се организује са врло ограниченим бројем ученика и са њима се ради претежно индивидуално.

Начин остваривања програма усмерен је на коришћење различитих метода и техника рада, креативних садржаја који превазилазе садржај наставних предмета, кроз различите форме занимљивих задатака и задатака за такмичења, кроз наставу у различитим условима.

Реализује се кроз диференцирану и индивидуализовану наставу прожету корелацијом са другим наставним предметима кроз дебату (говорна култура) , игре улога (књижевност), квизове знања...

Са ученицима се реализује један час недељно, а група ученика се формира на нивоу целог разреда или могуће и на нивоу одељења.

Наставници ће на крају сваког квалификационог периода слати извештај педагошко-психолошкој служби о остварености циљева и степену напретка ученика који похађају часове додатне наставе.

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Циљ програма слободних активности у основној школи је да се ученицима омогући да открију, задовоље и даље развију интересовања, склоности и способности за поједине области живота, рада и стваралаштва. Њима се битно доприноси социјализацији потреба и мотива деце, свестраном и слободном васпитању ученика.

Задаци слободних активности су:

- да задовоље интересе и развијају појединачне способности ученика,
- продубљују стечена знања и развијају потребу за сталним стицањем нових знања, оспособљавају за креативно коришћење стеченог знања
- утичу на развитак стварне слободне стваралачке личности,
- омогућавају ученицима да се према интересовању и способностима слободно опредељују за поменуте активности.

Ученици од првог до четвртог разреда имају један час слободних активности недељно где се припремају за обележавање значајних датума, прослава (приредби), припремају за ликовне и литерарне конкурсе, смотре рецитатора и др.

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ (СЕКЦИЈЕ) – ПРВИ ЦИКЛУС			
НАЗИВ СЕКЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ	САДРЖАЈИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА	Упознати децу са појмом екологије и значајем очувања животне средине, као и мотивисање деце за активности у области екологије, упознавање са биљним светом и његовим значајем за човека, оспособљавање за бригу о биљкама, развијање осећаја за бригу о животној средини, упознавање са појмом рециклаже и њеним значајем, развијање осећаја за лепоту, упознавање са животињским светом, стварање осећаја одговорности према животињама, учачавање проблема недостатка воде и штедње исте.	Формирање еко кутка у школи Предавања стручних лица Едукативне и креативне радионице Практични радови ученика Обележавање важних еколошких датума Посете различитим институцијама Изложбе, квизови, такмичења Уређење простора Ликовни и литерарни конкурси	Радионице, презентације, предавања, учешће на конкурсима, изложбе, промоције, квизови, такмичења, еколошке акције...
ЕТНО СЕКЦИЈА	Развијање свести о култури, обичајима и традицији нашег народа. Јачање културног идентитета. Проширивање	-Уређење етно кутка у школи. Живот људи некада (како се путовало, јело, друштвене игре и играчке некада...)	Радионице, презентације, предавања, изложбе, квизови, такмичења, сакупљање материјала, интервјуи...

	знања и искуства о обичајима. Развијање толеранције и поштовање разлике. Укључивање у активно прикупљање материјала. Развијање свести о очувању културне баштине.	-Сакупљање материјала и организовање изложби (старе фотографије, рецепти, ручни радови, јесењи плодови...) -Ликовно израшавање: (годишња доба, израда честитки.) -Народне умотворине. -Важни празници мога краја. -Обичаји мог места -. Песме и игре мога краја. Исхрана кроз време. -Шта све крије моје место.	
КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА	Мотивисање ученика за практичан, креативна и стваралчки рад у циљу прихватања нових сазнања, умења и вештина.	Формирање изложби; Прављење едукативних планоа; Обележавање државних и верских празника; Обележавање важних еколошких датума; Обележавање важних датума по препоруци Светске здравствене организације и Завода за јавно здравље; Израда костима и маске за јавне наступе; Посете музеја и галерија;	Изложбе; Учешће на конкурсима; Уређење школских просторија; Учешће на манифестацијама у организацији школе, локалне самоуправе и других школа;
ДРАМСКО РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА	Задатак ове секције је да се код ученика пробуди интерес за рецитовањем, учењем рецитала и драмских текстова. Секција подстиче развијање маште, креативности и оригиналности. Оспособљавање ученика за изражајно рецитовање, препознавање развијање глумачких талената, развијање љубави према књижи.	Формирање секције, правилно изражавање, учење основа глуме, мимике и гестикулације, увежбавање драмских текстова, израда посебних реквизита за наступе на школским приредбама.	Учешће на такмичењима и приредбама. Радионице за израду реквизита.

Начин остваривања програма:

Евиденцију присуства на слободним активностима воде наставници разредне наставе у дневницима рада.

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС - ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈА

При крају септембра, одељенске старешине, ученицима на часу ОС саопштавају секције предвиђене Школским програмом рада школе.

Ученици се према интересовању опредељују за једну, а највише за две секције.

Групе се конституишу почетком октобра. Радиће континуирано током целе школске године по унапред утврђеном распореду који се јавно истиче.

Евиденцију присуства на слободним активностима воде наставници у дневницима рада и у посебним свескама. Планови рада су у прилогу програма рада школе.

Слободне активности сврстане су:

Ред. бр.	Врсте слободних активности и назив секције	Бр. група	Руководиоци
1.	Рецитаторска секција		Сандра Исаков Дворницки
2.	Новинарска секција		Радица Јанковић Мирјана Добрић
3.	Драмска секција		Сандра Исаков Дворницки
4.	Саобраћајна секција V – VIII	1	Нада Остојић

ПРОГРАМ РАДА РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ

Наставник: Сандра ИсаковДворнички

Циљеви секције:

1. развијање комуникационих способности ученика
2. подстицање спонтаности и слободе у понашању, у односима са другима
3. адекватно коришћење слободног времена
4. развој креативности
5. развијање љубави према поезији, драми и осталим облицима уметничког изражавања
6. усавршавање изражајног читања и рецитовања
7. упознавање ученика са структуром говорних органа
8. упознавање ученика са говорним вредностима: артикулација, акцентуација, реченични нагласак, реченина интонација, пауза, темпо, ритам, мимика, гестикулација
9. увежбавање различитих говорних врста - практичне вежбе: проучавање интонације, интензитета, темпа, паузе, боја гласа
10. оспособљавање ученика за анализу и дискусију о стеченом искуству
11. упознавање механизма за савладавање треме пред јавни наступ.

Садржаји: Рецитаторска секција планира да се из годину у годину развија. Деца која крену да похађају ову секцију углавном се задржавају до осмог разреда, те је сарадња са професорима српског језика важна и неопходна. Кроз четворогодишњи циклус деца стасавијају у искусне рецитаторе које преузимају споменути наставници. Секција ће се бавити анализом песама, продубљивањем и уживљавањем у поезију и остале књижевне жанрове. На овим часовима ће се упознати са гласовним артикулацијама и са свим вежбама које се подразумевају у оквиру њих.

Начин остваривања програма : План рада обухвата 36 часова, колико је и планирано за секцију у основној школи. Најчешће се бирају термини који одговарају и наставнику и свим ученицима, по договору и у складу са осталим обавезама ученика. Потрудићемо се да учествујемо у већини школских манифестација, али примарни циљ нам је смотра рецитатора. Евиденцију присуства на слободним активностима (секцијама) воде наставници у дневницима рада и у посебним свескама.

6.3.1.2.ПРОГРАМ РАДА НОВИНАРСКЕ СЕКЦИЈЕ

Наставник: Мирјана Добрић, Радица Јанковић

Циљ рада новинарске секције је издавање годишњег броја школског часописа Рингишпил. Овај број требало би да обухвати чланке у оквиру сталних рубрика и да испрати најважнија и најинтереснија дешавања у нашој школи и ван ње у току школске године.

Задаци:

- упознавање, овладавање, препознавање и коришћење различитих хункционалних стилова на примерима
- облици новинарског изражавања (вест, извештај, репортажа)
- књижевноуметнички текстови и преплитање књижевноуметничког и новинарског стила
- богаћење лексике; коришћење различитих облика изражавања
- развијање креативности, смисла за „лепу“ реч

- подстицање и мотивисаност за читање, анализу различитих текстова и жеље за учествовањем на конкурсима.

Садржај који ће се остварити:

Сталне рубрике:

- смешна страна
- мудре изреке
- интервју са неким од радника школе
- занимљиве дестинације
- мода
- квиз
- млади таленти(ликовн и и литерарни радови)
- резултати са такмичења
- религије света
- необични спортови
- екологија
- на слово на слово
- уради сам
- биографија познатих
- гост броја
- рад Ученичког парламента
- рад Вршњачког тима
- препоручујемо (књиге које треба прочитати, филмови које треба одгледати).
-

Поред сталних рубрика своје место у часопису имају и актуелна дешавања у предстојечој школској години (манифестације у школи, посете, излети, прославе значајних празника).

Начин остваривања програма

Формирана је група која добија различите задатке, према узрасту.

ПРОГРАМ РАДА ДРАМСКЕ СЕКЦИЈЕ

Наставник: Сандра Исаков Дворњицки

Циљеви програма драмске секције су:

- упознавање са основама драмског истраживања,
- богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења,
- развијање способности за концентрацију и способности за јавне наступе,
- стицање способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања,
- стицање искуства и навика за колективни живот и рад,
- развој опажања, размишљања и слободног изражавања,
- развијање критичке способности,
- развијање самоконтроле, досетљивости...
- подстицање интересовања за истраживање

Садржаји програма:

-Упућивање ученика у рад на драмском тексту, кратки курсеви (дикције, понашања на сцени); учешће у програму за пријем првака у Дечији савез, рад на сценографији, праћење позоришних представа (гостовања у нашој школи и месту); припремање представа поводом свих

обележавања свечаности у нашој школи, учешће на смотри драмског стваралаштва у организацији Културног центра општине Пећинци.

Начин остваривања програма:

-Садржаји и циљеви се остварују кроз рад са ученицима члановима Драмске секције на часовима слободних активности који се одржавају једном недељно и кроз приказивање (јавне наступе) приремљених представа поводом значајнијих датума у току школске године.

ПРОГРАМ РАДА САОБРАЋАЈНЕ СЕКЦИЈЕ

Наставник: Нада Остојић

Циљеви саобраћајне секције:

- Усвајање знања о основама саобраћајне културе и безбедног понашања у саобраћају
- Оспособљавање ученика за примену усвојених знања о значењу саобраћајних знакова, улози саобраћајног полицајца
- Оспособљавање ученика за упознавање свог положаја учесника у саобраћају као пешака и бициклиста
- Разумевање значаја поштовања саобраћајних правила
- Оспособљавање ученика за вешто управљање бициклом на полигону спретности
-

Садржаји:

- Усвајање знања из области саобраћаја
- Израда панона
- Прављење полигона спретности
- Решавање тестова из саобраћаја
- Учешће на такмичењима
-

Начин остваривања програма:

Већина садржаја (усвајање знања, израда панона, прављење полигона и решавање тестова) ће бити реализована на часовима саобраћајне секције у школи и просторијама школе. Ученици ће активно учествовати у свим наведеним садржајима тј. Учешћа на такмичењима ће бити реализована на месту одржавања такмичења .

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљ екскурзије и наставе у природи је да допринесу остваривању циљева и задатака образовања и васпитања кроз упознавање са појавама у природној и друштвеној средини,с културним,историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

Задаци су:

- проширивање,обогаћивање,повезивање и примена знања и искустава ученика;
- неговање позитивног става код ученика према држави у којој живе (њеним културним,историјским и природним лепотама),развијање духа толеранције и мултиетичности;
- неговање солидарности,другарства,хуманизма;
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање,социјализација...
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосредних односа између наставника и ученика и ученика међусобно,

- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора,
- оснаживање ученика у професионалном развоју,
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање,
- развијање способности оријентације у простору.

Дужина трајања, садржаји и програми екскурзија су различити у зависности од узраста ученика, психофизичких способности, али и наставних програма које ученици изучавају. Настава у природи се реализује за ученике од првог до четвртог разреда у трајању од 7 дана.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ У ПРВОМ И ДРУГОМ ЦИКЛУСУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

Циљ : програм рада одељенског старешине везан је за функције и активности у оквиру одељенске заједнице.

Задачи:

- Развијање и неговање моралних особина, ставова и уверења ученика. Важна област моралног развоја је васпитање ученика за правилан однос међу половима, за стварање културних, радних и моралних навика.
- Упознавање ученика са правилима школског живота и рада и помагање ученицима да својим понашањем не нарушавају већ уважавају и даље изграђују норме хуманог понашања.
- Указивање на важност чувања школске имовине и утицање на формирање навика чувања материјалних добара школе.
- Помагање ученицима да заузму критички однос према ученицима који се немарно односе према друштвеној имовини и настојање да код ученика формирају позитиван став према другим ученицима, одраслима и имовини. На тај начин одељенски старешина активно утиче на формирање моралних ставова и уверења код ученика. У сарадњи са предметним наставницима и стручном службом настоји да се кроз све наставне и ваннаставне активности код ученика развија тачност, уредност, истрајност, упорност, марљивости друге особине правилног односа према раду.
- Остваривање задатака физичког и естетског васпитања огледа се у формирању културно хигијенских и здравствених навика ученика. Упућује ученике како да одржавају хигијену и уредност свог радног простора, учионице, кабинета и других школских просторија. Естетска осећања својих ученика одељенски старешина развија почев од навикавања ученика на изглед учионице у којој раде, па све до организоване посете музејима, галеријама и другим културним институцијама које пружају посебне могућности за неговање естетских осећања и доживљаја.

У формирању одељенске заједнице одељенски старешина својим ставовима, односима и схватањима ствара повољну атмосферу за успостављање социјалних односа од којих зависи квалитет и степен развоја ученичког колектива.

Фонд часова за рад одељенског старешине утврђен је Правилником о норми часова непосредног рада са ученицима и структури радних обавеза наставника и стручних сарадника у основној школи.

На основу следећег предлога програма рада, одељенске старешине ће сачинити сопствене планове рада у дневницима и то ће чинити саставни део годишњег програма рада.

Одељенски старешина је обавезан да сваки месец планира следеће садржаје:

1. Часове одељенског старешине
2. Индивидуалне разговоре са родитељима
3. Вођење педагошке документације и прописане евиденције
4. Остале садржаје треба распоредити по месецима у зависности од других планова и програма
 - Родитељске састанка
 - Рад са групом ученика (у циљу васпитног деловања на ученике са сродним проблемима)
 - Индивидуални рад са ученицима
 - Припрема и учешће у раду Одељенског већа
 - Организација екскурзије
 - Организација наставе у природи
 - Организација посета
 - Друштвено користан рад (уређење учионице, хуманитарне акције...)

ПРОГРАМ РАДА

ОБЛАСТ / ТЕМЕ	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА	НАЧИН ПРАЋЕЊА
1. Консолидовање одељења као колектива ради постизања успеха, радне дисциплине и васпитних задатака	-стварање имиџа ОЗ и осећања припадности ОЗ, изрда грба, заставе, химне и слично наше ОЗ -упознавање ученика са „ Правилником о понашању у установи“, Кућним редом и правилима живота и рада у школи (план и програм рада, распоред часова, школски календар, рад библиотеке и стручне службе) -упознавање ученика са „ Правилником о протоколу понашања у установи и у случајевима насиља, злостављања и занемаривања -заједничко доношење одељенских правила и њихово видно истицање у учионици и кабинетима -учествовање у доношењу школских правила -редовно праћење подршке ученицима који имају проблем у понашању -реализовати радионице	-партиципативне методе рада(сви учествују-изношење проблема, дефинисање начина превазилажења, анализа предлога уз корекцију правилног дефинисања договора -договор око санкција када се договорено не поштује -доношење одељенских правила и санкција за прекршена правила -демократичност у приступу креирања одељенске атмосфере -поштовање и примена Правилника забрани дискриминације -разговор са групама ученика и сарадња са другим лицима и установама у остваривању плана ЧОС-а -радионичарски начин рада и прим	-посматрање и правовремено реаговање на неприхватање различитости међу децом -посматрање и бележење ученика који крше договорена правила и испољавају неприхватљиво понашање -план заштите за ризична понашања -самопраћење ученика -сарадња са родитељима -бележење резултата ради пружања подршке и похвале ангажованим ученицима

	<p>које подстичу позитивну слику ученика и сазнања о себи и другима као и радионице на тему конфликти, насиље, технике учења...</p> <p>-постављање школских циљева у учењу(планирање успеха и владања)</p> <p>-упознавање ученика са радом ОЗ и усвајање нових предлога од стране ученика</p> <p>-реализација часова одељенске заједнице</p> <p>-стално праћење рада и постигнућа ученика</p>	<p>ративних начина рада у остваривању плана ЧОС-а</p>	
2.Рад у стручним органима	<p>-учешће у изради Школског програма и Годишњег плана рада школе-програм рада одељенског старешине, орограм ОЗ</p> <p>-програмирање рада Одељенских већа и остваривање сарадња са члановима већа</p> <p>-остваривање увида у редовност наставе (реализација часова по предметима, посећеност наставе)</p> <p>-сарадња са наставницима у вези избора ученика за такмичења</p> <p>-размена мишљења и усаглашавање ставова са наставницима у доношењу одлука о изрицању васпитно дисциплинских мера, учешће у идентификацији ученика за допунску, додатну наставу и примену ИОП-а и праћење ефекта ових врста помоћи</p> <p>-планирање,вођење, извештавање о раду одељенских већа, стручно усавршавање у оквиру одељенског и наставничког већа које ће се односити на улогу рада одељенског старешине</p> <p>-израда плана рада већа</p> <p>-информисање чланова већа о карактеристикама ученика породичним приликама, здравственој ситуацији и слично</p> <p>-обезбедити активно учешће чланова ОВ у раду седница при анализи успеха, дисциплина као и реализацији наставног плана и програма, предлагање васпитних мера, похвала и награда</p> <p>-подношење писаног извештаја на крају класификационих периода – преузимање превентивних и интервентних мера у спречавању насиља</p>	<p>-одржавање планираних редовних и ванредних састанака одељенских већа током године</p> <p>-састанци ужих ИОП тимова</p> <p>-састанци чланова по областима предмета</p> <p>-превентивност у раду</p> <p>-благовремено планирање рада</p> <p>-сарадња са директором и педагошко психолпшком службом</p> <p>-законитост у раду</p>	<p>-писани извештаји о раду одељенских већа на класификационим периодима</p> <p>-записници са сатанака одељенских већа</p> <p>-бележење активности реализације плана часова одељенског старешине у Дневник васпитно образовног рада</p> <p>-документација о праћењу напредовања ученика (ИОП)</p>
3.Обезбеђивање сталне сарадње са стручном службом	<p>-организовати анкетање о тешкоћама у настави, међусобним односима у одељењу, оптерећености ученика</p> <p>-обезбедити поступно и повремено информисање ученика из плана Професионалне</p>	<p>-сарадња са директором и педагошко психолошком службом школе кроз састанке, консултације и саветодавни рад</p> <p>-прибављање стручне</p>	<p>-праћење остваривања планова: професионалне оријентације у одељењу, доношењу одељенских правила, плана часова одељенске заједнице</p>

	оријентације као и одржавања радионица које су планом професионалне оријентације предвиђене као садржај ЧОС-а -организовати информативна предавања према плану ЧОС-а	литературе и њено коришћење -стално стручно усавршавање -вођење документације о обављеним разговорима	
4.Подстицање слободних активности ученика	-усмеравање ученика за избор активности за које имају склоности -организовање посете позоришту, музеју,галеријама или учешће на некој манифестацији у школи или селу -организовање излета и екскурзија -организовање наставе у природи -организовање и планирање матурске свечаности (за осми разред)	-организовање,анализа анкете о избору слободних активности, обавезних и изборних предмета -прибављање мишљења и сагласности родитеља ученика о предузимању и спровођењу активности	-одељенски старешина прати реализацију планираних активности у одељењу -сајт школе
5.Сарадња са родитељима	-планирање,припрема и организација родитељских састанака -планирати стални термин за индивидуалне разговоре и консултације са родитељима(„Отворена врата“) -телефонски разговори или слање писмених обавештења родитељима (по потреби) -упознавање родитеља, породичног амбијента и прикупљање података неопходних за сарадњу -информисање родитеља о њиховим правима и обавезама у односу на школовање детета -упућивање родитеља на педагошко-психолошку службу -информисање родитеља о важним активностима у школи	-благовремено и потпуно информисање родитеља путем родитељских састанака, писмених обавештења, анкета, сајта школе -организовање заједничких разговора са наставницима и родитељима -упућивање родитеља на стручну службу	-евиденција о посетама родитеља школи (као посматрачи, као предавачи) -евиденција о доласку на родитељске састанке у Дневнику васпитно образовног рада
6.Вођење педагошке документације	-ажурно вођење дневника рада, досијеа ученика, матичне књиге, ђачке књижице, записника са седница, испита, родитељских састанака, исписивање сведочанстава, диплома, белешке са индивидуалних разговора са родитељима	-сарадња са директором, педагошким психолошким службом и секретаром школе	-преглед педагошке документације на класификационим периодима

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ПРВОМ И ДРУГОМ ЦИКЛУСУ ОБРАЗОВАЊА

ОБЛАСТ / ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА	НАЧИН ПРАЋЕЊА
1.СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА УЧЕНИКА	-међусобно упознавање ученика и наставника -активности усмерене на развој поштовања другог и одговорног	-радионичарски рад	-посматрање и правовремено реаговање на неприхватање међу децом -стална похвала и подршка

	односа према вршњацима и школским обавезама -стварање имица одељенске заједнице – амблем, грб и развијање осећаја припадности ОЗ		позитивних примера -повратна информација (шта је добро, шта би требало поправити и како)
2.РЕЗУЛТАТИ УЧЕЊА И ВЛАДАЊА	-како да планирам свој успех -различити стилови учења, технике и методе учења, вођење белешки -организација радног времена	-радионице и предавања са практичном применом -сарадња са пп службом	-праћење остваривања планова -стална подршка и похвала позитивних примера -повратна информација (шта је добро, шта би требало поправити и како)
3.ВРЕДНОСТИ И ПРАВИЛА	-која су наша правила -доношење заједничких одељенских правила -договор око санкција када се правила прекрше -израда плаката „Одељенска правила“ -упознавање са школским правилима	-партиципативне методе (сви учествују- анализа предлога и одабир најзаступљенијих предлога уз корекције правилног дефинисања правила -договор око санкција када се правила прекрше -семафор наших правила	-посматрање и бележење -план заштите за ризична понашања -самопраћење ученика -сарадња са родитељима
4.БЕЗБЕДНОСТ У САОБРАЋАЈУ	-безбедно кретање од куће до школе -саобраћајни знаци -пешачки прелаз и семафор	-разговор са ученицима -разговор са полицајцем -сарадња са саобраћајном полицијом	-посматрање понашања ученика -разговори са родитељима
5.БЕЗБЕДНОСТ У ШКОЛИ	- информисање на тему насиља: шта је насиље, нивои насиља, школска правила, реаговање када се насиље деси, решавање неспоразума разговором, посредовање у сукобу- медијација, стереотипи о родним улогама-родно засновано насиље, толеранција и дискриминација	-разговори -плакати у учионици и холу школе -цртани филм „ Уа направда“ -радионице из Приручника – превентивне радионице за рад са ученицима -корелација са часовима Грађанско васпитање и Свет око нас	-посматрање и бележење -план заштите за ризична понашања -самопраћење ученика -сарадња са родитељима
6.ЗАБАВНИ ЖИВОТ У ШКОЛИ	-забавни живот у школи (прослава рођендана, завршетак школске године...)	-одељенске забаве, школске журке	-сајт школе
7.ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА	-упознавање са занимањима у школи -наши хобији и интересовања -занимања наших родитеља -занимања која нас интересују	-обилазак радних места и разговор са запосленима -сусрети и разговори са родитељима	-сајт школе -портфолијо ученика: Ја у будућности
8.ЗДРАВСТВЕНА ПРЕВЕНЦИЈА	-систематски прегледи у школи -здрава исхрана -лична хигијена -болести зависности	-преглед лекара -предавања стручних лица на тему здраве исхране и личне хигијене	-информисање родитеља о препорукама лекара у вези даљег спровођења мера здравствене заштите
9.ЕКОЛОГИЈА	-личне одговорности појединца (моје тело, моје радно место, околина у којој радим, однос према природи...)	-интерактивне методе -акција:уређење учионице -доследно спровођење правила у вези одржавања чистоће учионице и школског дворишта	-праћење одржавања хигијене ученика, учионице, школског дворишта и правовремено реаговање
10.СПОРТ	-ти си фаца када си фер плеј -одељенски спортски фер плеј сусрет -кросеви у школи -спортска такмичења на нивоу општине	-радионица „ Ти си фаца“ -турнири у школи -кросеви -спортска такмичења на нивоу општине	-бележење резултата ради пружања подршке и похвале ангажованим ученицима
11.ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	-организација активности према плану Црвеног крста Пећинци -организација хуманитарних акција у одељењу и школи	-акције -транспарентност активности и резултата	-праћење ефекта организоване помоћи

**ОСТАЛИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНИ ПРОГРАМИ КОЈИ
ДОПРИНОСЕ ОСТВАРИВАЊУ РАДА ШКОЛЕ**

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ културне делатности школе је унапређивање васпитно-образовног рада у школи и општег културног и образовног рада у друштвеној средини.

Задаци школе у остваривању културних и друштвених активности су да:

- успостави и организује сарадњу са породицом и свим чиниоцима друштвене средине ради јединственог деловања на васпитање и развој деце и омладине,
- предлаже и унапређује програме културних и друштвених активности и методе повезивања школе и друштвене средине,
- активно учествује у јединственом деловању на младе у својој средини од предшколског васпитања до средњег образовања,
- омогући утицај друштвене средине (учешће културних и других институција на остваривању програма образовно-васпитног рада),
- стално доприноси подизању и развијању културе рада и живљења у друштвеној средини,
- обезбеди учешће ученика, наставника и школе као целине у културном и друштвеном животу средине.

Програмски садржаји:

Свечани пријем првака, обележавање Дана школе, обележавање Дечије недеље, обележавање завршетка првог полугодишта (маскембал, новогодишњи вашар), обележавање школске славе Св. Саве, обележавање Дана жена, манифестација «Буђење», Ускршња радионица, манифестација «Play day» која се рализује у оквиру пројекта Школа без насиља, изложба ликовних радова, посете позоришта, Сајму књига, учешће на смотри рецитатора, ликовним и литерарним конкурсима, обележавање значајних датума (националних и међународних).

Теме / Области	Начин остваривања	Носиоци активности
Добродошли ђаци прваци	Свечани пријем првака - приредба	Учитељи првог разреда
Дан школе	21.септембар – Приредба	Наставници разредне наставе
Дечија недеља	Приредбе, радионице, маскембали, спортске активности	Наставници разредне наставе
Нова година	Новогодишњи маскембал и вашар ученика разредне наставе и дружење ученика предметне наставе	Одељењске старешине, Ученички парламент, Вршњачки тим
Свети Сава	Приредба поводом прославе Светог Саве	Учитељи четвртог разреда, наставници српског језика, ликовне и музичке културе
Буђење	Радионице, спортске активности	Одељењске старешине и предметни наставници
Ускршња радионица	Ускршња радионица у школи	Одељењске старешине
Дан жена	Приредбе, игре без граница, радионице са мамама	Наставници разредне наставе

Завршили смо четврти разред	Одељењске приредбе поводом завршетка разредне наставе за ученике четвртог разреда	Учитељи 4.разреда у сарадњи са родитељима
Државни празници	Обележавање државних празника према календару образовно – васпитног рада (током године)	Одељењске старешине, наставници историје, ликовне културе
Значајне годишњице и датуми	Током године – радионице, презентације	Одељењске старешине, предметни наставници
Такмичења ученика	Школска, општинска и републичка такмичења	Директор, ПП служба, наставници предметне и разредне наставе
„МИНИ – ТИНИ фест“	Општинско такмичење	Наставник музичке културе, одељењске старешине и наставници разредне наставе
Волимо филм и позориште	Гледање филмских пројекција и позоришних представа	Одељењске старешине, наставници српског језика
Сајам књига и науке	Организоване посете сајму књига и науке	Наставници српског језика, физике, одељењске старешине
Ликовно стваралаштво	Изложбе ликовних радова према плану ликовне секције	Наставник ликовне културе, наставници разредне наставе
Ликовни и литерарни конкурси	Учешће на ликовним и литерарним конкурсима	Наставници разредне наставе, наставници српског језика и ликовне културе
Play day	Заједничко дружење ученика, родитеља и наставника у организованим забавним квизовима, спортским активностима, радионицама... Акција прикупљања књига за школску библиотеку. Акција добровољног давања крви.	Директор, ПП служба, одељењске старешине

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТ

Ради подстицања правилног развоја и развијања свести о значају здравља и његовог очувања, потребно је ученике укључивати у што више спортских активности које ће допринети реализацији циљева физичког васпитања.

Циљ програма школског спорта јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, допринесе интегралном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела
- развој и усавршавање моторичких способности
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање
- формирање морално-вољних квалитета личности
- оспособљавање ученика да стечена знања, умења и навике користе у свакодневним условима живота и рада
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

Програмски садржаји:

Учешће на кросу РТС-а, организовање штафетних игара, полигона спретности, међудодељенских такмичења. Организовање турнира у оквиру програма поводом Дана школе, обележавање Дана општине Пећинци, манијестација „Буђења“ и “Play day“ и на такмичењима на којим ће учествовати и ученици из других школа, организовање турнира на којим ће учествовати родитељи и наставници.

Начин остваривања програма:

Рад по групама (екипама) и индивидуално. Такмичења ће се спроводити у сали за физичко васпитање и на спољашњим спортским теренима, водиће се рачуна о фер-плеј игри, о мерама безбедности и регуларности организовања спортских активности.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Циљеви програма:

1. стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања.
2. подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.
3. дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља.
4. информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља.
5. спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља.
6. успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља.
7. стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите.
8. ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе.
9. саветодавни рад са децом/ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ КОЈЕ ШКОЛА треба да оствари :

- примена Закона и подзаконским актима предвиђених правила и процедура (ЗОСОВ из 2010. и измене и допуне из 2011. и Правилника о протоколу поступања установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање из 2010.), Закон о основном образовању и васпитању из 2013.

- реализација садржаја програма Школа без насиља за оснаживање ученика, наставника, родитеља
- разрађене активности за подизање безбедности школског окружења и начини праћења кроз улоге свих актера
- унапређивање праксе у заштити ученика, превенцији, интервенцији
- систематизовање школске евиденције о насиљу у школи

НАЧИНИ ОСТВАРИВАЊА :

- програми се оставрују кроз различите наставне и слободне активности са ученицима, запосленима, родитељима, односно старатељима у сарадњи са јединицом локалне самоуправе, у складу са утврђеним потребама
- кроз имплементацију програмских садржаја из пројекта Школа без насиља, на часовима ОЗ и ваннаставним активностима од 1-8. Разреда
- ојачавање компетенција наставника за вештине конструктивног решавања сукоба и вештине Школе без насиља
- неговањем манифестација које се нижу из месеца у месец са носећом темом за превенцију насиља.
- сталним унапређивањем рада Вршњачког тима , Школе без насиља, форум театар у школи
- сарадња са свим Институцијама од значаја за заштиту деце од насиља и злостављања.
- посебно укључивање родитеља у едукације за неговање развојно подстицајног стила васпитања деце.
- садржаји који се реализују на часовима одељенске заједнице-Пакет превентивних радионица и серијал „Уа неправда“ , радионице из области електорноског насиља, родно заснованог насиља, сексуалног зостављања и трафикинга.
- у програму сарадње са родитељима дефинисане активности едукације за родитеље и манифестације Школе без насиља са родитељима ученика.

У складу са међународним документом Конвенција о правима детета и документа који је усвојила Влада Републике Србије (Национални план акције за децу и Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања), Министарство просвете објавило је Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.

Посебним протоколом за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама детаљније се разрађује интерни поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања. Посебни протокол пружа и оквир за превентивне активности и води ка унапређењу стандарда за заштиту деце/ученика.

Посебни протокол је обавезујући за све који учествују у раду и животу васпитно-образовне установе и намењен је деци, ученицима, наставницима, директорима, стручним сарадницима, помоћном и административном особљу, родитељима/старатељима и представницима локалне заједнице.

Због специфичности услов наше школе (матична школа у Купинову и две подручне школе, једна у Ашањи и друга у Обрежу) неопходно је постојање три тима за све школе и

њихов координисан рад са сталним члановима сва три тима : директор, стручна служба и домар.

Општи циљ овог програма је унапређење квалитета живота деце, односно стварање безбедне и подстицајне средине за ученике применом мера превенције и мера интервенције.

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Специфични циљ 1. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.

Активности и задаци:

- формирање Тима за заштиту деце/ученика од насиља (избор и формирање тима, план рада тима, редовни састанци Тима, обавештавање ученика, родитеља и запослених о именима чланова тима и плану рада)
- истраживање- (упитник за ученике, упитник за наставнике, упитник за родитеље ради процене учесталости и најчешћих облика насиља, као и капацитета ученика и запослених да одреагују на насиље на правилан начин, процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања)
- упознавање свих учесника у животу и раду школе са „Посебним протоколом за заштиту деце и ученика од злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама“ (НВ, СР, родитељски састанци, ШО)
- повећање осетљивости за препознавање и реаговање на насиље (на часовима ОС- материјали из књиге „Учионица без насилништва“, радионице, предавања)
- информисање о темама везаним за безбедност ученика и различите облике насиља (трибине, предавања, разговори)

Специфични циљ 2: Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља

Активности и задаци:

- усклађивање постојећих подзаконских аката установе (Правилник о безбедности и други)
- дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака (унутрашња заштитна мрежа- коме се и када обраћају за помоћ)

Специфични циљ 3: Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања

Активности и задаци:

- развијање толеранције и прихватања различитости и развијање културе понашања у оквиру образовно-васпитних активности (радионичарски рад-

Учионица добре воље и сл., одељенска правила, „Учионица без насилништва“- стварање позитивне климе у одељењу)

- развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља (радионице, „Учионица без насилништва“-ненасилно решавање сукоба, Ја-говор, форум театар)
- организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање сукоба
- организовање разноврсних заједничких активности ученика, наставника и родитеља (ваннаставне активности, ускршњи базар, новогодишњи вашар, креативне радионице, спортска такмичења)

МЕРЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Специфични циљ 1: Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља и успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља

Активности и задаци:

- унутрашња заштитна мрежа (ОС, Тим, стручни сарадници, директор; процена нивоа ризика и реаговање у складу са проценом)
- спољашња заштитна мрежа (сарадња са релевантним службама)

Специфични циљ 2: Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите

Активности и задаци:

- праћење и евидентирање (бележење свих инцидентних ситуација, праћење разрешавања инцидентних ситуација, извештаји- месечни, квартални, годишњи, планирање наредних корака према овој евиденцији)

Специфични циљ 3: Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета у заједницу вршњака

Активности и задаци:

- подршка деци која трпе насиље
- рад са ученицима која врше насиље
- оснаживање деце посматрача да конструктивно реагују
- саветодавни рад са родитељима

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Основни циљ овог програма је да се за сву децу, ученике наше школе осигурају безбедни и оптимални услови за несметан боравак и рад у школи, као и заштита од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Као саставни део школског програма, школа мора омогућити деци обавештења о свим питањима у вези с пушењем, алкохолом и дрогом као и обука деце у вези са ризицима везаним за игре на срећу (спортске кладионице, коцкање...) и компјутерске игре. Посебна пажња треба да се покрене последицама узимања дрога и других средстава овисности. Децу треба упућивати на све штетне последице и ризике које могу имати на здравственом, психолошком, социјалном

и економском плану. Едукација деце треба да има за циљ утицај на обликовање пожељних ставова, као и спречавање става да је пробати неку цигарету или пробати неку дрогу само један не ризичан доживљај за дете које се жели спознати и забавити се.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин реализације
1.	Сарадња са установама: -Успостављање сарадње са МУП Пећинци- укључивање у спољашњу заштитну мрежу -Сарадња са Домом здравља	- сарадња са другим установама и организовање радионица и трибина од стране Тимова из тих организација о ризицима разних облика ризичног понашања	Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања, директорка школе, чланови Тимова из других институција	
2.	Стручно усавршавање наставника у школи	-унапређење вештина комуникације -унапређење вештина решавања сукоба	психолог,педагог, наставници ГВ, одељењске старешине	
3.	Превенције, идентификација и пријављивање: -Превентивне активности на нивоу одељењске заједнице /разговори, радионице, предавања на теме: алкохол, дуван, дрога/, организовање спортских и слободних активности у школи -Идентификација ученика са проблемима у понашању и пријављивање облика ризичног понашањародитељима/старатељима	-дефинисање улоге и одговорности у примени процедура и поступака -благовремено откривање иреаговање на ризична понашања ученика и сарадња са родитељима -активности у оквиру наставних предмета на превенцији ризичних понашања	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог, наставници биологије	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са МУП-ом Пећинци -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама
4.	Разговор са учеником и његовим родитељима/ старатељима. Повезивање са другим установама и институцијама (МУП, Центар за социјални рад, Дом здравља...).	-развијање родитељских компетенција , -разговори са мањим групама родитеља и саветодавни разговори са родитељима, -саветодавни разговори са представницима других установа	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са МУП-ом Пећинци -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама
5.	Планови заштите и ефекти: -Израда индивидуалног плана заштите за ученика са ризичним понашањем и његово спровођење -Појачани васпитни рад са учеником ризичног понашања- укључивање у едукативне програме; укључивање ученика са уоченим ризичним понашањем у спортске или друге активности у оквиру школе -Сарадња са установама које се баве преступничким понашањем /Центар, Одсек за превенцију наркоманије.../ -Праћење ефеката појачаног	- укључивање ученика у рад ваннаставних активности, спортски сусрети и турнири. -промовисање здравих стилова живота	Тим, одељењске старешине,педагог, психолог	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са МУП-ом Пећинци -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама

	васпитног рада и вредновање плана заштите -Вођење педагошке документације о ученику			
б.	Евалуација рада током године (Извештавање о броју учених случајева, мерама заштите и њиховим ефектима)	-узнавање са активностима предузетим од стране Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања -писани извештај о раду Тима за заштиту	Координатор Тима за заштиту деце од насиља,злостављања и занемаривања	Сачињавање извештаја о реализованом у току школске године

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљевима образовања и васпитања предвиђено је да школа обезбеђује за све ученике, између осталог, оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота; развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије.

Циљ програма:

Од школске 2013/14. године, реализација програма ПО оствариће се кроз пројекат Професионална оријентација на прелазу у средњу школу, који има за циљ успостављање функционалног и одрживог програма професионалне оријентације за ученике/це који завршавају основну школу.

Основни циљ програма професионалне оријентације је подстицање развоја личности ученика/ца до промишљене, ваљане и реалне одлуке о избору школе и занимања, планирање каријере и укључивање у свет рада.

Концепт програма ПО остварује се кроз пет модула:

1. Самоспознаја: препознавање сопствених капацитета, способности, интересовања, вредности и склоности.
2. Информисање о занимањима: прикупљање информација о занимањима, анализа и структурисан начин обраде информација тако да се омогући добра информисаност при одлучивању о избору занимања.
3. Могућности школовања: узнавање могућности школовања и каријере које воде до остварења жељеног занимања.
4. Реални сусрети са светом рада и занимања: сусрет са представницима занимања, распитивање о занимању и испробавање занимања у предузећима/организацијама/установама/средњим школама како би млади проверили и употпунили сопствене слике о свету рада и занимања.
5. Одлука о избору занимања: анализа сопственог пута професионалне оријентације и доношење самосталне одлуке о избору школе/занимања.

Начин остваривања програма:

Свих пет фаза реализује се у интерактивним радионицама, са активним укључивањем родитеља и партнера из света рада. Ученици/ученице завршних разреда основне школе имају приступ савременом моделу професионалне оријентације; активно одлучују о избору школе и занимања у складу са сопственим интересовањима, способностима, потребама и визијом целоживотног учења; стичу знања и развијају животне вештине неопходне у сусрету са динамичним и

променљивим светом рада; преносе искуство вршњацима кроз рад вршњачких тимова за професионалну оријентацију у школи.

Програм подразумева укључивање родитеља/старатеља у процес професионалне оријентације њиховог детета пре свега као подршку у самосталном одлучивању. Родитељи се охрабрују да развијају сопствене компетенције за родитељство у циљу оснаживања детета за доношење самосталне одлуке о избору школе и занимања. Укључују се путем родитељских састанака, заједничких радионица са децом и реалних сусрета у којима учествују као представници занимања и презентери сопственог пута каријере.

Тим за професионалну оријентацију кога чине одељенске старешине осмих разреда, педагог и психолог школе, саставили су план и програм професионалне оријентације по ком се реализација програмских задатака остварује у оквиру садржаја редовне наставе (кроз различите наставне предмете). Носиоци реализације програмских задатака професионалне оријентације су педагог, одељенске старешине и предметни наставници.

Планирање и програмирање рада на професионалној оријентацији за наредну школску годину је базирано на појачаној потреби потпунијег информисања ученика о правилном усмерењу и избору одговарајућег занимања. У реализацији програма ће учествовати одељенске старешине, предметни наставници, стручни сарадници, са циљем да усмере ученике према оним струкама и образовним профилима и кадровским потребама средине у којој живе и раде.

Р.б.	Садржај активности	Извршиоци
1.Редовна настава		
1.1	Анаиза наставног градива по појединим предметима од 5. до 8. разреда	Предметни наставници, стручни сарадници
1.2	Информисање ученика кроз наставне предмете из којих се успех ученика вреднује као један од критеријума за упис у одређене струке: српски, математика, физика, ТО и др.	Предметни наставници, стручни активи, стручни сарадници
1.3	Програмирање садржаја појединих наставних активности - биологија, ТО, физика музичка и ликовна култура и др. За давање података о захтевима појединих струка	Предметни наставници, стручни активи, стручни сарадници, одељенске старешине
1.4	Упознавање појединих струка и занимања	Предметни наставници, стручни сарадници
2.Слободне активности и остали облици ваннаставног образовног рада		
2.1	Детаљније информисање о карактеристикама и захтевима одговарајућих струка, образовних профила и занимања кроз рад слободних активности у чији се рад укључују ученици према испољеним интересовањима	Руководиоци секција, Стручни актив, Стручни сарадници, Одељенске старешине
2.2	Подстицање ученика за самостално прикупљање података и информација о појединим струкама, занимањима	Чланови секција, наставници, Стручни сарадници
3. Рад стручне службе		
3.1	Анкетирање ученика о интересовањима и навикама	Педагог
3.2	Предавање о занимањима у сарадњи са Ненадом Радомировићем, менаџером	Стручна служба

	маркетинга радија „Доњи Срем“ Пећинци	
3.3	Примена теста професионалних интересовања ТПИ и когнитивних способности КОГЗ	Психолог
3.5	Саветодавни рад са ученицима о избору занимања	Психолог
3.6	Посета ученика радију „Доњи Срем“ Пећинци и Сремској телевизији	Стручна служба
3.7	Информисање ученика о доступним средњим школама условима и начину уписа	Стручни сарадници

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ здравствене заштите је брига о здрављу и свестраном развоју физичких и психичких способности ученика као и њихово припремање за здрав и нормалан живот и рад.

Здравствена заштита ученика обухвата:

- Стицање знања, формирање ставова, понашање ученика у складу са здравим начином живота и развијање хуманих односа међу људима
- Унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље
- Упознавање биолошких и физиолошких функција организма.
- Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице ради утицања на развој, заштиту и унапређење здравља ученика.

Овим програмом су обухваћени сви ученици од I – VIII разреда.

Школа сарађује са здравственим установама на територији општине Пећинци – амбуланта у Купинову, Ашањи и Обрежу, у спровођењу здравствене заштите ученика, посебно у обављању лекарских прегледа деце која полазе у први разред, спровођењу редовних систематских лекарских прегледа и вакцинација, у складу са законом.

Непосредна здравствена заштита ученика обухвата бригу о здрављу и развоју ученика, предузимање мера за спречавање обољења, чување и побољшање здравља, откривање обољења и лечење оболелих.

У оквиру превентивног радана здравственој заштити ученика обавља се:

1. Преглед ученика пре уписа у I разред
2. Вакцина и ревакцина /први и осми разред/
3. Систематски прегледи
4. Контролни прегледи ученика код којих се на систематском прегледу пронађе неко обољење
5. Прегледи ученика пре спортских такмичења
6. Специјални преглед особља које раде са намирницама у школској кухињи
7. Комисијско ослобађање од физичког васпитања (делимично или потпуно)
8. Контрола кухиње (услови рада снабдевање робом, намирницама, чување и издавање намирница, издавање хране и уклањање отпадних материја)
9. Контрола санитарно хигијенских услова живота и рада
10. Превентивна заштита зуба

У оквиру плана и програма ОС обрађиваће се следећи садржаји:

Одржавање хигијене прибора, тела и одела, хигијена радног места-у кући и школи, правилна исхрана, витамини и њихов значај за здравље, да ли бринемо о својој кичми, значај физичке активности за очување здравља, полне разлике између дечака и девојчица, пубертет, најчешће болести и њихова превенција, где се лечимо, алкохол и пушење, наркоманија, шта све знамо о сиду.

Начин реализације програма:

Овај програм ће се реализовати кроз План и програм рада одељењског старешине, кроз часове редовне наставе као и учешћем у пројектима Дома здравља у Пећинцима. Праћење реализације програма здравствене заштите ће се вршити увидом у педагошку документацију, дневнике васпитно-образовног рада, записнике стручних органа, учешћем у реализацији теме, састанка.

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

У сарадњи са Центром за социјални рад школа брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група, на основу програма социјалне заштите.

Циљ је пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашњу, васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из породица са проблематичним односима, упознавање и праћење социјалних прилика ученика и пружање помоћи деци из тешких породичних прилика – упућивање на социјално – заштитних мера, упућивање родитеља на остваривање права и извршавање родитељских обавеза.

Уколико је потребно школа кроз различите хуманитарне акције организује прикупљање средстава кроз акције Црвеног крста школе, волонтирање, продаја честитки и других добротворних акција.

Програм социјалне заштите :

- Прибављање радног материјала за децу лошег материјалног статуса
- Набавка књига
- Гратис путовања на излете
- Осигурање ученика
- Бесплатна ужина
- Подршка ученицима којима је потребна подршка стручног лица
- Хуманитарне акције на нивоу школе
- Подела пакетића за Нову годину и у другим приликама
- Поштовање интегритета и личности детета

Носиоци активности су сви – ученици, наставници, стручна служба, директор и родитељи.

Начин реализације:

Активности се прво реализују у школи где стручни сарадници уз сарадњу учитеља уочавају социјални проблем независно да ли је повезан са понашањем ученика и/или чланова породице. Уколико је потребно, стручни сарадник обавештава Центар за социјални рад који даље преузима потребне активности у складу са својим овлашћењима.

Теме	Активности	Разред
Црвени крст	-давање добровољних прилога	1-8
Хуманитарна акција	-помоћ другу / другарици	1-8
Социјални картон	-идентификовање ученика са посебним потребама из области социјалне заштите	1-8

	-израда социјалне карте одељења -успостављање сарадње са Центром за социјални рад Пећинци и Црвеним крстом Пећинци	
Помоћ ученицима слабог материјалног стања	-обезбеђивање бесплатне ужине -обезбеђивање бесплатних уџбеника -прикупљање школског прибора -прикупљање гардеробе -гратис путовање на излет	1-8
Акција прикупљања новчане помоћи у хитним или трагичним случајевима	-добровољни прилози -хуманитарне приредбе -организовање акција за прикупљање неопходне помоћи	1-8

ПРОГРАМ ЕКОЛОШКЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ:

Омогућавање и подстицање естетских, еколошких и хигијенских опажања, разумевања и поступања у процесу стваралачког мишљења.

Задаци:

- стварање услова за реализацију естетских, еколошких и хигијенских као и културних потреба у школи и социокултурној средини;
- развијање сензибилитета у духу етно-естетске и обичаја у сопственој средини;
- развијање критеријума за вредновање естетских, еколошких и хигијенских вредности;
- развијање свести код ученика о значају естетике, екологије и хигијене у свакодневном животу;
- развијање одговорности за очување уметничког наслеђа, културне баштине, екологије и хигијене у животном амбијенту;
- подстицање индивидуалног деловања ученика и наставника у развоју естетске, еколошке и хигијенске свести.

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса. Очување природних ресурса обухвата и упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља/старатеља и локалном самоуправом у анализи стања животне средине и акцији за заштиту животне средине.

Еколошка компетенција подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на земљи; разумевање међузависности живог света и очувања његове разноврсности, еколошких станишта и климатских услова; активно учествовање у неговању здравих заједница. Еколошка компетенција развија се на часовима предмета : свет око нас, природа и друштво, чувари природе и успоставља се вршњачко учење

кроз сарадњу са наставницима и ученицима из старијих разреда и у сарадњи са родитељима / старатељима.

ТЕМА	АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД
Подизање нивоа еколошке свести у оквиру садржаја предмета	Кроз предмете: свет око нас, природа и друштво, чувари природе, грађанско васпитање – сазнање о себи и другима, слободне активности	1-4
	Кроз предмете : биологија, географија, хемија, грађанско васпитање, слободне активности, цртање, сликање, вајање	5-8
Обележавање датума важних за екологију	Дан планете Земље	1-8
	Дан заштите животне средине	1-8
	Дани вода	1-8
Сарадња са другим организацијама	Успоставити сарадњу са установама и организацијама за заштиту животне средине на општини Пећинци	1-8
	Сарадња са Војводина шумом	1-8
	Сарадња са Туристичком организацијом општине Пећинци	1-8

Активности предвиђене програмом су: едукација о значају бриге о животној средини и одрживог развоја, прављење арамана од природних материјала, као и материјала за рецилажу, садња саксијског цвећа, увођење еко редара, уређење школског дворишта – учионице на отвореном, предавање о рециклажи, постављање контејнера у школско двориште, учешће на конкурсима на тему заштита животне средине, обележавање датума значајних за ову проблематику, тематске изложбе ликовних радова, уређење школских дворишта, уређење учионица.

Начин остваривања програма

Програм ће се реализовати у школи и локалној заједници. Учесници ће бити сви запослени, ученици и родитељи

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Локална самоуправа је значајан ресурс у раду школе.

Циљ сарадње са локалном самоуправом и у оквиру ње са сродним стручним установама, институцијама и удружењима је едукација образовно-васпитног кадра и ученика, размена искустава, унапређење образовно-васпитног процеса у школи ради развијања различитих способности ученика, и помоћ и укључивање ученика са сметњама у развоју у ширу друштвену заједницу (инклузија).

Програм сарадње са локалном заједницом ће се остваривати у оквиру активности Тима за културну и јавну делатност школе, Тима за инклузију, Тима за професионалну оријентацију као и кроз програм сарадње породице и школе, програм школског спорта, програм рада слободних активности, као и кроз реализацију Развојног плана установе.

ТЕМА	САДРЖАЈ
САРАДЊА СА УСТАНОВАМА	
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Сарадња са просветним саветницима и инспекторима ради израде школских законских докумената: Школски програм, Годишњи план, Развојни план...
Школска управа Нови Сад	Сарадња о питањима од значаја за остваривање улоге и циљева школе Организација општинских и окружних такмичења
Општина Пећинци	Финансирање планираних послова и активности Набавка наставних и дидактичких средстава Организација завршног испита за ученике 8.разреда Учешће ученика и наставника у обележавању Дана општине, као и представника општине у обележавању Дана школе, Светог Саве, као и других манифестација у школи Дан отворених врата са председницом општине
Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања	Организација пробног и завршног испита из српског језика, математике и комбинованог теста Организација тестирања ученика
Јединице локалне самоуправе	Сарадња са локалном самоуправом – локалном влашћу и месним заједницама у насељима у којима се налази школа ради финансирања школских програма, набавке опреме и наставних средстава, учешће ученика и наставника на манифестацијама у организацији локалне самоуправе(Гибаницајада...), организација културних догађаја...
СУП Пећинци	Превентивни програми и предавања за ученике Безбедност ученика у саобраћају Пријава насиља у школи Сарадња приликом извођења екскурзија и полагања завршног испита
Ватрогасна станица Купиново	Превентивни програми и предавања за ученике
Дом здравља Пећинци	Сарадња са развојним саветовалиштем Организација систематских прегледа ученика и предавања из области здравствене заштите Учешће на ликовним и литерарним конкурсима
Центар за социјални рад Пећинци	Сарадња ради пружања додатне подршке ученицима који живе у тешким породичним условима или имају проблеме у понашању Помоћ ради прикупљања података о ученику ради израде педагошког профила и ИОП-а Сарадња у виду пријаве ситуација насиља, непохађања, пружање помоћи породицама ученика, стручних консултација
Културни центар Пећинци	Такмичење рецитаора Мини – тини фест Ликовни и литерарни конкурси Драмске смотре Учешће у секцијама које организује Културни центар
Спортски савез Пећинци	Организација спортских такмичења и активности Организација бесплатног летовања за ученике који се истичу резултатима на такмичењима и у спорту
Општинска организација Црвеног крста	Реализација програма рада подмлатка Црвеног крста Ликовни и литерарни конкурси
Агенција за развој туризма општине Пећинци и Етно кућа	Обележавање културних манифестација Организација излета за ученике
Локални медији- Пећиначке новине, Сремска телевизија и радио „ Доњи Срем“	Реализација активности екстерног маркетинга школе
Сарадња са предшколском установом „ Влада Обрадовић Камени“	Припрема предшколаца за упис у први разред, организација тестирања и уписа будућих првака

Сарадња са основним школама са територије општине Пећинци	Организација завршног испита, семинари за запослене,, сарадња ученичких организација ВТ и УП
Сарадња са средњом школом „ Миленко Веркић Неша“	Професионална оријентација ученика
Институт за трансфузију крви Београд	Организација акције добровољног давања крви
Шумска управа – Војводина шуме	Организација излета Предавање за ученике
Црквена општина	Организација прославе школске славе
Покрајински секретаријат	Сарадња о питањима од значаја за остваривање улоге и циљева школе

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ САРАДЊЕ

Поменуте институције сарадњу са школом остварују у оквиру својих годишњих планираних активности и у складу са календаром свечаности школе.

Активности се деле на:

- традиционалне, везане за одређен термин, повод или акцију
- континуиране, тј. активности које захтевају повремену или сталну комуникацију

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно старатељима ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја.

Сарадња са родитељима ће се одвијати кроз родитељске састанке, индивидуалне разговоре са родитељима, трибине организоване за родитеље, Савет родитеља школе.

Преко личних контаката са родитељима, наставник или стручни сарадник ће се непосредно упознати са условима живота породице (материјалним, стамбеним, хигијенским), културним навикама, односима у породици, односу родитеља према детету, здравственим и психофизичким стањем детета ради најпогоднијег психолошко-педагошког приступа сваком ученику.

Савет родитеља разматра услове за рад школе, реализацију екскурзија, излета, наставе у природи и друга питања у складу са прописима.

У оквиру одељења али на нивоу школе организоваће се заједничке активности родитеља и деце.

У оквиру пројекта Професионална оријентација на преласку у средње школе организоваће се реални сусрети. Наиме, родитељи ће упознавати ученике са специфичностима сопственог занимања на ЧОС-у.

Сваког месеца школа ће организовати Дани отворених врата школе када ће родитељи моћи да присуствују образовно-васпитном раду.

Програмски садржај сарадње са родитељима

ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	ОБЛИК/НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
<ul style="list-style-type: none"> • Остваривање васпитне функције породице • Развијање васпитне компетенције родитеља/старатеља 	<ul style="list-style-type: none"> - организација трибина и разговор на теме према интересовању већине родитеља (технике учења, одрастање детета, развој мишљења, морални развој, насиље и последице) - међусобна подршка родитеља ученика са сметњама у развоју - прикупљање података о индивидуалним карактеристикама развоја ученика – картон ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - родитељски састанци - индивидуални разговори родитеља и пп службе - анкетирање родитеља / старатеља - стручна лица – гости у школи

<ul style="list-style-type: none"> Информисање родитеља / старатеља 	<p>и упитник за родитеље</p> <ul style="list-style-type: none"> информисање родитеља о основним смерницама и циљевима школе, образовним стандардима и законским регулативом упознавање родитеља са Правилником о оцењивању информисање родитеља о резултатима учења ученика и владању ученика информисање родитеља о изборним програмима информисање родитеља о правилима понашања у школи информисање родитеља о календару школе и значајним манифестацијама и акцијама у школи информисање родитеља о условима уписа у средњу школу и укључивање у реализацију плана професионалне оријентације 	<ul style="list-style-type: none"> индивидуални разговори родитељски састанци Савет родитеља Индивидуални разговори са пп службом Дан отворених врата Огласна табла Сајт школе
<ul style="list-style-type: none"> Сарадња са родитељима на остваривању приоритетних задатака школе 	<ul style="list-style-type: none"> Укључивање родитеља у рад тимова: тим за развојно планирање, тим за самовредновање... Укључивање родитеља у рад Управних органа школе Едуковање за облике и нивое насиља. Упознавање са процедуром реаговања на насиље у школи и ван школе Узимање у обзир ставова и мишљења родитеља о питањима која се тичу образовно – васпитних активности школе које финансирају родитељи (екскурзије, настава у природи, набавка уџбеника, ужина...) Упознавање и укључивање родитеља у активности школе на омогућавању квалитетног образовања за све (инклузија, индивидуални образовни планови) Укључивање родитеља у спортске, хуманитарне и друге акције које школа организује (Буђење, play-дау, ускршње радионице, дечија недеља, прослава Светог Саве, акције добровољног давања крви...) 	<ul style="list-style-type: none"> Родитељски састанци Индивидуални састанци Савет родитеља Групни састанци
<ul style="list-style-type: none"> Разговори – узајамна подршка 	<ul style="list-style-type: none"> Отворени дан за посете родитеља Дан отворених врата Родитељ као предавач – родитељ као посматрач 	<ul style="list-style-type: none"> Индивидуални разговори Индивидуалне посете родитеља Савет родитеља

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Библиотека као центар културне и васпитне делатности прати и помаже реализацију васпитно – образовног процеса кроз различите облике активности у наставно – образовном раду и слободним активностима.

Основни задаци библиотеке су :

Набавка, обрада и дистрибуција књига и другог библиотечног материјала потребног ученицима и наставницима у остваривању наставног плана и програма.

Праћење издавачке делатности на плану дечије, научно – популарне и стручне литературе, развијање љубави према књизи, организовање активних читалаца и читање најновијих издања савремене литературе у циљу развијања љубави према читању, тумачењу дела и израженој артикулацији текста.

Упућивање ученика у коришћење различитих облика информација, повезивање са широм друштвеном средином на културном плану, интензивна сарадња са другим школским библиотекама.

Стручно усавршавање библиотекара.

Садржаји програма

Набавка и коришћење књижног фонда, стручна обрада библиотечног материјала према важећим прописима, вођење евиденције о корисницима и коришћењу и чувању библиотечке грађе, одабирање и припремање библиотечке грађе и другог материјала за редовну наставу, додатни и допунски рад, слободне активности ученика и све друге облике васпитно-образовног рада, организовање наставних часова у библиотеци у оквиру свих предмета (редовна и додатна настава, ОС), учешће у организацији школских манифестација (изложбе, панои, књижевни сусрети), дистрибуција уџбеника и ученичке штампе, као и стручних часописа, упознавање ученика са књижним фондом и осталом библиотечком грађом усмеравање ученика на одређено понашање у библиотеци и чување библиотечке грађе, пружање помоћи ученицима при избору литературе и друге библиотечке грађе, развијање читалачких способности ученика и интересовања за самообразовање, свечани пријем првака у библиотеку, обука ученика да се служе изворима информација (индивидуално и групно), организовање изложби књига и приручног материјала према потребама и могућностима (поводом значајних датума као и посете пригодним манифестацијама)

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Циљ:

- Осигурати безбедност и заштиту свих у школи кроз заједничке активности школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

ТЕМЕ/ОБЛАСТИ	САДРЖАЈИ - АКТИВНОСТИ
Усаглашавање правних аката	Усаглашавање правних аката са Законом о безбедности и здравља на раду
Усвајање правилника који регулишу област заштите на раду	Усвајање правилника о безбедности и здравља на раду
	Усвајање Правилника о средствима и

	опреми за личну заштиту на раду
	Правила заштите од пожара
Програми	Доношење Програма основне обуке радника из области заштите на раду
	Доношење Програма основне обуке из области заштите од пожара
Едукација	Оспособљавање запослених из области безбедности и здравља на раду – противпожарна заштита – пут кретања у случају опасности и кризних ситуација
	Информисање и едукација родитеља/старатеља
	Едукација ученика (план кретања у случају опасности; свакодневни улазак – излазак из зграде; боравак у школском дворишту)
	Обуке из области заштите од пожара запослених у школи
Евиденција	Евиденција о запосленима оспособљеним за безбедан и здрав живот у школи
Сарадња	Са надлежним установама и професионалним лицима
	Са родитељима / старатељима

ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА

Професионални развој подразумева стално развијање укупних потенцијала појединца са циљем квалитетнијег обављања посла и унапређивања праксе.

Саставни и обавезни део професионалног развоја је стално стручно усавршавање које подразумева развијање, односно стицање знања, вештина и вредносних ставова за професију наставника, васпитача и стручног сарадника, ради остваривања циљева и задатака образовања и васпитања, унапређивање образовно-васпитног рада и подизања квалитета рада установе.

Стручно образовање и обуке треба да пруже сваком појединцу могућност пуне социјалне партиципације, унапређивање квалитета живота, лични избор, запошљавање, могућност континуираног професионалног развоја и могућност квалитетнијег живота у здравој животној средини. То значи да је основни циљ стручног образовања и обука: обезбеђивање могућности младима и одраслима усвајање знања, стицање вештина и способности (компетенција) потребних за рад и запошљавање, даље образовање и учење уз уважавање смерница одрживог развоја целокупног друштва.

Конкретни задаци стручног образовања и обука су:

- стицање занимања и квалификација, односно релевантних компетенција, знања и вештина неопходних за запошљавање и рад у одређеном подручју рада;
- стицање иницијалног и континуираног стручног образовања и обука;
- развој способности, талената и потенцијала и самоиспуњење и наставак образовања.

Стручно усавршавање наставника, васпитача и стручних сарадника установа планира у складу са потребама и приоритетима образовања и васпитања деце и ученика, приоритетним областима које утврђује министар надлежан за послове и на основу сагледавања нивоа развијености свих компетенција за професију наставника и стручног сарадника у установи.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин остваривања
1.	Активности у оквиру установе	Оспособљавање за већу самосталност у планирању и извођењу образовно- васпитног и васпитног рада	Тим за стручно усавршавање, наставници и стручни сарадници	Самопроцена компетенција, евалуација
2.	Одобрени програми обука и стручних скупова; Активности које одобрава Министарство просвете, Завод за вредновање квалитета, ЗУОВ	Развијање и усавршавање у областима: -организације и извођења образовно-васпитног рада, -праћења развоја и постигнућа детета и ученика; -сарадња у педагошкој комуникацији.	Тим за стручно усавршавање, наставници и стручни сарадници	Одабир семинара из каталога о стручном усавршавању
3.	Активности које остварују високошколске установе на основу програма у оквиру целоживотног учења	Стицање и иновирање стручних знања која су у функцији сталног професионалног развоја у току рада и напредовање у звању; унапређење квалитета и ефикасности образовања.	Тим за стручно усавршавање, наставници и стручни сарадници	Презентације на Натавничком већу
4.	Увођење наставника почетника у посао	Даљњи професионални развој након стеченог базичног образовања који се остварује припремом приправника за полагање испита за лиценцу, за даље стручно усавршавање и стицање звања	Тим за стручно усавршавање, наставници ментори и стручни сарадници	Одржавање угледних предавања, присуство семинарима
5.	Учешће на међународним семинарама и скуповима	Размену искустава, унапређивање струке; прихватање функционалних модела образовно- васпитног рада из других земаља кроз семинаре, тренинге и едукације.	Тим за стручно усавршавање, наставници и стручни сарадници	Присуство семинарима и активно учешће у истим
6.	Друге активности које предузима наставник и стручни сарадник у складу са личним планом професионалним развоја	Израда индивидуалних планова стручног усавршавања у складу са самопроценом компетенција наставника и потребама школе.	Тим за стручно усавршавање, наставници и стручни сарадници	Евалуација Консултација
7.	Праћење реализације активности утврђених Планом и програма Тима за стручно усавршавање и вођење евиденције о стручном усавршавању наставника и стручних сарадника и израда извештаја Тима на крају сваког евалуационог периода.	Остварен План и програм стручног усавршавања и евидентиране активности стручног усавршавања наставника и стручних сарадника на годишњем нивоу.	Тим за стручно усавршавање	Извештаји о стручном усавршавању

ПРОГРАМИ РАДА УЧЕНИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

ПРОГРАМ РАДА ВРШЊАЧКОГ ТИМА

Вршњачки тим чине ученици од петог до осмог разреда. Тим је оформљен од по два представника сваког одељења. Чланови вршњачког тима су ученици који воле тимски рад, комуникативни, креативни, толерантни, успешно решавају конфликтне ситуације, стварају позитивну атмосферу у својим одељењима. Од великог значаја је да одабрани ученици представљају "особе од поверења" у одељењу, из тог разлога је важно да сами ученици имају пресудну улогу у избору представника.

Циљ рада Вршњачког тима је активно учешће ученика у активностима, радионицама, задацима кроз које стичу знања, искуства и вештине неопходне за иницирање и активно учешће у смањењу насиља у школи. Кроз учешће у тиму, ученици су мотивисани да се баве горућим питањем-насиљем у школи. Дугорочно, корист је вишеструка јер ученик осећа да је важна и корисна карика заједнице, да својим залагењем мења ствари на боље, доприноси колективу, слободно и креативно се развија.

Задатак Вршњачког тима је да се кроз низ активности током школске године залаже за промоцију, вредновање и усвајање животних вредности - другарства, пожртвовања, толеранције, ненасилних облика комуникације, хуманости. Задатак ментора је да прати рад тима, да спроводи све планиране активности, да оспособи и припреми ученике за самостално учешће у оквиру тима и подстакне на ширење позитивне радне климе у свом одељењу.

РЕДНИ БРОЈ	АКТИВНОСТИ/ САДРЖАЈИ РАДА	ЦИЉ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
1.	Обука чланова вршњачког тима техникама ненасилне комуникације	Оспособљавање ученика да посредују у ситуацијама конфликта/ насиља	семинар	Редовни састанци и радионице
2.	Афирмација толеранције и позитивних вредности кроз израда плаката, едукативних обавештења, одељењских правила понашања	Промоција смањења насиља	Представници вршњачког тима, координатор, одељенске заједнице	Редовни састанци и радионице
3.	Организација хуманитарних акција, спортских такмичења	Развијање атмосфере подршке и сарадње	Представници вршњачког тима, координатор, тим за културне и спортске активности	Редовни састанци и радионице
4.	Вршњачка едукација кроз радионице за ученике	Примена модела медијације међу вршњацима у школи	Вршњачкимедијатори	Редовни састанци и радионице
5.	Сарадња са ученичким парламента и другим школама у окружењу	Међусобно оснаживање ученика за креативни одговор на насиље	Представници вршњачког тима, координатор, Представници ученичког парламента	Редовни састанци и радионице
6.	Промоција вршњачког тима- укључивање ученика млађих разреда у рад вршњачког тима	Подстицање позитивних ставова и развој социјалних вештина	Представници вршњачког тима	Редовни састанци и радионице
7.	Вредновање активности Вршњачког тима и подношење извештаја наставничком већу	Континуирано праћење планираних садржаја и остваривања постављених циљева	Представници вршњачког тима	Достављање извештаја служби и надлежним тимовима

ПРОГРАМ РАДА ДЕЧИЈЕГ САВЕЗА

Дечји савез је васпитна организација у којој деца остварују своје потребе за дружењем, игром, стваралаштвом и забавом.

Свој рад програмира за целу школску годину, посебно интензивирајући активности током Дечје недеље. Прва недеља октобра се званично обележава као Дечја недеља када ђаци – прваци добијају добродошлице и упознају се са Букваром права.

Дечји савез често у реализацији својих активности сарађује са локалном заједницом, а свој рад заснива на поштовању Конвенције УН о правима детета, јер, један од начина да деца остваре своја права јесте и да сама буду упозната са порукама Конвенције и да се активно укључе у акције остваривања тих права.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин остваривања
1.	Програм добродошлице (свечано обележавање пријема и укључивања првака у Дечји савез; упознавање са Букваром права, Дечија недеља)	Приступање ученика првог разреда Дечијем савезу; активности у школи; упознавање ученика са Конвенцијом УН о правима детета	Учитељи првог разреда	Приредба поводом пријема првака
2.	Хуманитарне и акције солидарности	Развијање хуманости и емпатије код деце. Циљ хуманитарне помоћи је ублажавање тешкоћа које поједини људи имају и одржавање људског достојанства.	Одељењске старешине, ППС	Учешће у хуманитарним акцијама
3.	Трибине (у сарадњи са здравственом установом)	Буђење свести о значају здравог начина живота и штетности порока. Развијање свести о значају превенције.	стручни сарадници, здравствени радници	Организација стручних трибина и предавања за родитеље
4.	Смотре, игре, стваралаштво (приредбе, крос, спортска такмичења, изложбе дечијих радова и сл.)	Задовољавање културно-уметничких потреба ученика, развијање такмичарског духа, подстицање дружења и сарадње деце из матичне школе и подручних школа	Професори физичког васпитања, српског језика, ликовне културе, одељењске старешине	Учешће у кросовима, приредбама, конкурсима...
5.	Позоришне представе (одлазак у позориште и гостовања глумаца у школи) и посете писаца	Укључивање ученика у културна дешавања, развијање љубави према књижевности и позоришту, стварање културних навика.	Учитељи, Тим за развојно планирање	Организација позоришних представа у школи и одласци у позориште
6.	Конкурси (учешће на свим ликовним и литерарним конкурсима у организацији Дечјег савеза)	Подстицање развоја стваралачких способности	Професори ликовне културе и српског језика, учитељи	Учешће на конкурсима
7.	Формирање еколошких група, акције на заштити и унапређивању животне средине	Уређење школског дворишта, засађивање цвећа и дрвећа, неговање здравог начина живота	Руководиоци еколошке секције, Учитељи првог разреда	Организовање еколошких радионица и активности Учешће у еко пројектима
8.	Анализа рада Дечјег савеза	Континуирано праћење планираних садржаја и остваривања постављених циљева	Учитељи првог разреда, педагог	Писање извештаја о реализованим активностима

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Ученички парламент представљају ученици седмог и осмог разреда и то по два представника из сваког одељења. Њих бирају ученици одељенске заједнице сваке школске године. Чланови парламента бирају председника као и два представника који учествују у раду Школског одбора без права одлучивања.

Ученички парламент је независна, нестраначка и невладина организација ученика наше школе, чији су основни задаци: развијање демократских односа, остваривање и заштита права ученика и развијање сарадње са другим, сличним организацијама у земљи и иностранству.

РЕДНИ БРОЈ	АКТИВНОСТИ/САДРЖАЈ РАДА	ЦИЉ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
1.	Давање мишљења и предлога стручним органима, школском одбору, директору о свим питањима важним за положај ученика.	Унапређивање положаја ученика, решавање ученичких проблема	Чланови ученичког парламента, председник ученичког парламента, координатор ученичког парламента	Формирање чланова тима Ученичког парламента
2.	Давање мишљења и предлога Савету родитеља о предлозима за побољшање положаја ученика у школи	Унапређивање положаја ученика, заштита интереса и даље развијање интересовања и склоности	Чланови ученичког парламента, председник ученичког парламента, координатор ученичког парламента	Формирање заједничких ставова кроз састанке УП
3.	Разматрање односа и сарадње ученика и наставника кроз анализу понашања ученика и наставника, заједничке спортске сусрете и друге активности	Унапређивање положаја ученика, решавање ученичких проблема	Чланови ученичког парламента, председник ученичког парламента, координатор ученичког парламента	Континуирао праћење рада и односа на релацији у-н
4.	Обавештавање ученика о активностима ученичког парламента и свим важним питањима од значаја за њихово школовање у оквиру одељењских заједница, путем плаката, обавештења на огласним таблама	Унапређивање положаја ученика, заштита интереса и даље развијање интересовања и склоности Активно учествовање у образовно-васпитним активностима	Чланови ученичког парламента, председник ученичког парламента, координатор ученичког парламента	Редовно обавештавање ученика путем огласне табле, сајта...
5.	Предлагање чланова Тима за самовредновање, ЗУНЗЗ, школског одбора	Унапређивање положаја ученика	Представници Ученичког парламента	Одабир представника
6.	Израда Годишњег плана рада и предлагање конкретних активности	Реализација активности које доприносе унапређивању положаја ученика	Чланови ученичког парламента, председник ученичког парламента, координатор ученичког парламента	

ПРОГРАМ РАДА ЦРВЕНОГ КРСТА

Све активности у Црвеном крсту и све едукације које реализује Црвени крст односе се на превенцију у области здравља, промоцију хуманих вредности, обуке прве помоћи, такмичења и квизови, а посебно стављају акценат на промоцију хуманих вредности - толеранцију, лични и културни идентитет и поштовање различитости, родну једнакост и борбу против дискриминације.

Ученици су укључени у реализацију и различитих акција и кампања као што су: Трка "За срећније детињство", Безбедност деце у саобраћају, Друг другу, Светски дан борбе против сиде, квиз "Шта знам о здрављу?" и друге.

Активности/ садржаји	Циљ и задаци	Извршилац, извршиоци	Начин остварења
Израда плана рада Црвеног крста школе	-Формирање секције Црвеног крста и доношење плана и програма рада	Руководилац Црвеног крста	-Формирање секције Црвеног крста
Солидарност на делу	-Промоција хуманих вредности и значаја хуманитарног рада -Развијање и неговање другарства, пријатељства и солидарности	Чланови секције Црвеног крста	-Састанци чланова секције -Учесће у хуманитарним акцијама -Учесће на конкурсима које је расписао Црвени крст -Акција добровољног давања крви
Обележавање важних датума поводом очувања здравља	-Одржавање и подизање нивоа здравствене културе ученика; -Неговање смисла за међусобну помоћ и развијање хуманости и солидарности	Чланови секције Црвеног крста, ученици од 1.- 8. разреда	-Учесће у хуманитарним акцијама -Учесће на конкурсима које је расписао Црвени крст -Акција добровољног давања крви
Учесће на трибинама, конкурсима и такмичењима	-Развијање и унапређење различитих вештина, способности и креативности -Формирање и припрема екипа за такмичење у пружању прве помоћи "Шта знаш о здрављу" и трке „За срећније детињство“	Чланови секције Црвеног крста, ученици од 5- 8. разреда, наставници биологије	-Учесће у хуманитарним акцијама -Учесће на конкурсима које је расписао Црвени крст -Акција добровољног давања крви
Сарадња са другим установама	Едукације везане за превенцију болести зависности, првенствено наркоманије и за промоцију хуманих вредности у смислу ненасилне комуникације	Руководилац Црвеног крста, Дом здравља, Црвени крст општине Пећинци, друге хуманитарне организације	Повезивање са другим организацијама сличног карактера
Предавања за ученике	-Едукација едукатора и вршњачка едукација ради превентивног деловања -Смањење насиља међу младима кроз учење о вештинама комуникације и уважавању културолошких разлика.	Предавачи из Црвеног крста	-Учесће у хуманитарним акцијама -Учесће на конкурсима које је расписао Црвени крст -Акција добровољног давања крви
Анализа рада	-Континуирано праћење планираних садржаја и остваривања постављених циљева	Руководилац Црвеног крста	Руководилац секције пише извештај о реализованим активностима

ПРОГРАМ ПРУЖАЊА ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ ДЕЦИ У ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

Додатна подршка обезбеђује се без дискриминације по било ком основу сваком детету, односно ученику из друштвено осетљивих група, коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу и других разлога потребна додатна подршка у образовању, здравству или социјалној заштити.

Додатна подршка обухвата здравствене, социјалне и образовне услуге које се пружају детету и омогућавају му пуну друштвену укљученост и напредовање.

Додатна подршка односи се на права и услуге које детету обезбеђују превазилажење физичких и социјалних препрека ка несметаном обављању свакодневних животних активности од значаја за укључивање у образовни процес, живот у заједници и успешно напредовање.

Редни број	Активности	Циљ и задаци	Извршилац, извршиоци	Начин остваривања
1.	Прилагођавање простора, наставних средстава и учила потребама ученика са здравственим тешкоћама.	Простор, наставна средства и учила су у складу са индивидуалним потребама ученика и доприносе њиховом развоју и напретку. Припрема и коришћење аудио-визуелних наставних средстава и помагала. Радити на начин који ангажује више чула (визуелно, аудиторно, кинестетичко), уз коришћење адекватног материјала за учење (слике, постери, шарени папир, пластелин, дрвени предмети...)	Директор, наставници, одељењски старешина, локална самоуправа	Прилагођавање просторних услова и наставних учила проблему који дете има
2.	Прилагођавање наставних садржаја, начина рада и оцењивања за децу која често изостају из здравствених или социјалних разлога.	Прилагођавање исхода учења и стандарда постигнућа ученику с обзиром на развојне карактеристике и степен когнитивног, емоционалног, физичког и социјалног развоја – кроз оперативни наставни план и програм за сваки наставни предмет и ваннаставну активност. Организовање и унапређивање допунске наставе у складу са потребама ученика, како би био остварен континуитет у образовном процесу. Прилагођавање система оцењивања сходно потребама развоја ученика са сметњама и тешкоћама у развоју.	Наставници, одељењски старешина, ТЗИО	Прилагођавање просторних услова и наставних учила проблему који дете има
3.	Организовање хуманитарних акција за прикупљање одеће, обуће, уџбеника за децу из материјално угрожених породица.	Успешно спроведене хуманитарне акције са прикупљеним средствима која ће унапредити живот материјално угрожених ученика.	Директор, одељењске старешине, родитељи, ученици	Ученици Ученичког парламента и Вршњачког тима организују хуманитарне акције за соц. Угрожене категорије
4.	Планирање и усмеравање вршњачке подршке ученицима из осетљивих група.	Организовање приредби, спортских активности и дружења у којима ће активно учествовати ученици из осетљивих група.	Наставници, ученици, директор, педагог, психолог	Организовање подршке ученицима кроз индивидуални рад на вршњачком нивоу /помоћу учењу
5.	Саветодавни рад са родитељима ученика из осетљивих група.	Родитељи су едуковани, оснажени, мотивисани и активно учествују у предвиђеним активностима.	Директор, психолог, педагог, одељењске старешине	Разговори службе са родитељима у циљу пружања подршке
6.	Сарадња са стручњацима, институцијама и локалном заједницом.	Чланови локалне заједнице су укључени у предвиђене активности, мотивисани су и дају допринос у пружању додатне подршке деци из осетљивих група.	Директор, педагог, психолог, наставници, родитељи, ученици	Повезивање са институцијама на локалном нивоу
7.	Евалуација рада Тима.	Анализа остварености Програма рада Тима, израда и презентација Извештаја	Чланови Тима	Извештај о реализованим активностима у току школске год.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНИ РАД

Приоритетне области које развијамо ШРП и задаци које остварујемо

1. ПРИОРИТЕТ: ПРОСТОРНИ УСЛОВИ И ОПРЕМЉЕНОСТ

1.Развојни циљ: Побољшати опремљеност наставним средствима набавком нових и организованим коришћењем постојећих

Задаци:

- Опремање кабинета за природне и друштвене науке
- Просторно опремање библиотеке у Купинову и медијатеке у све три школе
- Набавка наставних и дидактичких средстава за све три школе
- Опремање физкултурне сале за све три школе

2. ПРИОРИТЕТ : ВЕЗА ШКОЛЕ И ОКРУЖЕЊА

1.Развојни циљ: Побољшати сарадњу са окружењем обезбеђивањем средстава за бољу организацију наставе

Задаци:

- Обезбеђивање финансијских средстава
- Укључивање родитеља у рад школе
- Побољшање сарадње са месним заједницама
- Побољшање сарадње са спортским и културно – уметничким организацијама
- Обезбеђивање спонзорства за школу
- Сарадња са ученичким организацијама других школа
- Организовање сарадње и помоћи ученика људима из маргинализованих група

3. ПРИОРИТЕТ : НАСТАВА И УЧЕЊЕ

1.Развојни циљ: Побољшати квалитет наставе осавремењавањем наставе и стручним усавршавањем наставника

Задаци:

- Семинар за наставнике „Дијагностика, превенција и отклањање узрока неуспеха ученика у школском учењу“
- Одржавање угледних часова уз примену наученог на семинарима
- Организовање помоћи деци са слабијим постигнућима
- Сарадња са Заводом за вредновање квалитета образовања и васпитања
- Организовање годишњих тестирања „Научили смо ове године...“

2.Развојни циљ: Подизање квалитета учења кроз организовање предавања и радионица за ученике и родитеље

Задаци:

- Подизање нивоа свести ученика о значају учења кроз радионице, предавања и индивидуални саветодавни рад са ученицима

- Организовање саветовалишта за родитеље организовањем радионица и кроз индивидуални саветодавни рад

3.Развојни циљ: Побољшати мотивацију ученика кроз понуду разноврсних ваннаставних активности и садржаја

Задаци:

- Редован рад и даља промоција рада секција Ђачког креативног клуба
- Формирање комисије за културну и јавну делатност школе
- Формирање етно-секције у Ашањи
- Организовање ликовне колоније за ученике са територије општине
- Организовање књижевних вечери

4. ПРИОРИТЕТ: АТМОСФЕРА У ШКОЛИ

1.Развојни циљ: Стварање подстицајног и безбедног окружења промовисањем ненасиља, толеранције и прихватања различитости

Задаци:

- Организовање школске манифестације „Буђење“
- Реализација play-day-a
- Реализација форум представа
- Организовање рада Вршњачког тима
- Одржавање радионица „Учионица добре воље“ на часовима ОЗ
- Јачање кохезивности међу запосленима у школи
- Уређење и одржавање школског сајта и фејсбук профила школе

ПРОГРАМ РАДА ТИМА ЗА ПРАЋЕЊЕ РАЗВОЈА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи. Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад. Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма ускладу са Законом. Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања.

Стручни тим за развој школског програма, поред послова из опште надлежности стручних органа, обавља посебно следеће послове: доноси план рада и подноси извештај о његовој реализацији, израђује предлог школског програма, израђује пројекте који су у вези са школским програмом, прати реализацију школског програма, сарађује са породицом и локалном самоуправом.

Школски програм је донет за период од 2018/ 2019 . школске године и његова примена траје до школске 2022/ 2023. године.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци	Начин остваривања	Носиоци реализације
1.	Увид у концепцију и структуру актуелног школског програма	Састанци стручних већа; Упознавање са садржајима постојећег Школског програма.	Увидом у педагошку документацију, евиденцију записника стручних већа, анализу посећених часова	Тим за развој школског програма
2.	Процена квалитета свих обавезних сегмената Школског програма и сугестије за унапређивање документа и уједначавање квалитета његових сегмената	Упознавање са захтевима у члановима 27. и 28. Закона о основном образовању и васпитању у којима се регулише обавезни садржај Школског програма и упоређивање са постојећим школским програмом; Испитивање потреба родитеља, ученика и школе и локалне заједнице.	Увидом у педагошку документацију, евиденцију записника стручних већа, анализу посећених часова	Тим за развој школског програма
3.	Предлози за иновирање документа на основу извештаја о прегледу школског програма, и конципирање обрасца за приказивање могућности за реализацију међу-предметне садржајне корелације на нивоу школе	Упознавање са темама и садржајима свих наставних предмета на нивоу разреда. На основу уочених подударности у садржајима сагледати и евидентирати могућности за успостављање хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета. Уврштавање уочених потреба у Школски програм и Годишњи програм рада школе	Увидом у педагошку документацију, евиденцију записника стручних већа, анализу посећених часова	Тим за развој школског програма
4.	Израда планова за временску корелацију, односно окупљање тимова и стручних већа за припрему и реализацију угледних/ огледних и отворених часова	Уређивање форме у којој је представљен садржај предмета и осталих елемената: корелације, начин и поступак остваривања прописаних наставних планова и програма; врсте активности у образовно-васпитном раду; стандарди квалитета.	Увидом у педагошку документацију, евиденцију записника стручних већа, анализу посећених часова	Тим за развој школског програма, стручна служба

5.	Праћење реализације и остваривања школског програма у току школске године	Процењивање и вредновање постигнутих резултата у односу на дефинисане циљеве и задатке и општих и посебних стандарда знања. Унапређивање школског програма руководећи се резултатима процеса евалуације.	Анализа посећених часова ради праћења остварености школског програма; израда извештаја.	Тим за развој школског програма, Стручна служба
----	---	---	---	--

Стручни тим за свој рад одговора наставничком већу, директору школе и школском одбору.

Мандат члановима стручног тима за развој школског програма траје до доношења школског програма и у токуприменедонетогшколскогпрограма, односно до доношења новог школског програма.

Акциони план Стручног тима за праћење развоја школског програма је саставни део Годишњег плана.

Програм пружања додатне подршке у образовању и васпитању - иоп

ПРОГРАМ РАДА ПЕДАГОШКОГ КОЛЕГИЈУМА

Педагошки колегијум је највиши стручни орган у школи. Чине га: директор школе, помоћник директора, стручни сарадници, руководиоци свих стручних већа и представници два стручна актива школе: актива за развојно планирање и актива за развој школског програма .

Циљ: Формиран је у циљу што боље организације рада у школи као и брже и ефикасније комуникације и обављања различитих послова у школи.

Задаци Педагошког колегијума су да остварује што ефикаснију комуникацију на релацији руководство школе – запослени, затим да учествује у подели часова по предметима и наставницима, учествује у избору уџбеника и стручних часописа, набавци наставних средстава и потрошног материјала. Педагошки колегијум учествује и у предлагању мера за осавремењавање наставе и отклањање евентуалних пропуста у реализацији часова, затим у уједначавању критеријума оцењивања. Овај стручни орган се бави и сагледавањем успеха који су ученици постигли и предлагањем мера за побољшање истог. Неке од активности су и организација додатне и допунске наставе, затим израда и проучавање различитих правилника о раду у школи као и предлагање мера за побољшање квалитета рада и организације у школи.

Реализацију предвиђених задатака сви чланови Педагошког колегијума остварују на основу Плана и програма педагошког колегијума за школску годину.

РЕДНИ БРОЈ	АКТИВНОСТИ/ САДРЖАЈ РАДА	ЦИЉ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
1.	Праћење образовно- васпитног рада и отклањање уочених недостатака у организацији и реализацији образовно- васпитног рада –оптерећеност ученика, план писмених провера, распоред часова, отворена врата за родитеље	Осигурање и унапређивање квалитета образовно- васпитног рада школе	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стручних сарадника	-Анализа остварености циљева и задатака васпитно- образовног процеса -Праћење рада стручних тимова, већа и актива -Редовни састанци чланова Педагошког колегијума
2	Праћење програма и планова	Праћење	-директор	-Праћење рада

	рада наставника, програм увођења у посао наставника-приправника педагошко-инструктивни рад- увођење иновативних метода рада са ученицима, оствареност образовних стандарда, уочавање специфичности појединих одељења и планирање рада у њима	остваривања циљева и стандарда постигнућа	-председници стручних већа и стручних актива и представник стручних сарадника	стручних тимова, већа и актива
3.	Доношење индивидуалног образовног плана и праћење његове реализације- формирање тимова за додатну подршку, периодична евалуација предвиђених активности, ревизије ИОП-а по потреби	Праћење рада и напредовање ученика који раде по	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стр. сар.	-Праћење рада стручних тимова, већа и актива
4.	Праћење стручног усавршавања наставника и реализације плана усавршавања	Предузимање мера за унапређивање и усавршавање рада наставника и стручних сарадника	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стр. сар.	-Праћење рада стручних тимова, већа и актива
5.	Праћење и утврђивање резултата рада ученика- анализа успеха ученика на полугодиштима, анализе посећених часова, анализе иницијалних и завршних тестова, проценти остварености стандарда и школски успех ученика	Вредновање рада ученика и одраслих	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стр. сар.	-Праћење рада стручних тимова, већа и актива

ПРОГРАМ РАДА ТИМА ЗА РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ

Школско развојно планирање је стратешки процес континуираног планирања у школама и основа за остваривање неопходних промена у свим сегментима школског живота. Даје подршку професионалном развоју наставника која се у школама остварује путем различитих организационих облика, а квалитет рада наставника се одређује помоћу професионалних компетенција.

То је стваралачки процес који подразумева препознавање аутентичних потреба школе, а састоји се у истраживању тих потреба и осмишљавању начина да се оне задовоље. Овај процес се одвија од садашњег до жељеног стања, тако да се стратешки правци, циљеви и задаци њиме одређени, одвијају постепено, један за другим. Све ово захтева стрпљење и ангажовање већине актера школског живота, а промене траже детаљну анализу и прераспodelу улога и задатака школе и запослених у образовању. Школа постаје јединица промене јер све њене интересне групе граде и развијају заједничку мисију и визију којој теже.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин реализације
1.	Доношење и усвајање Плана рада стручног тима и планирање активности	Упознавање са планом ради осигурања и унапређивање квалитета образовно- васпитног рада; успешно реализовање предвиђених активности.	чланови стручног тима	Формирање тима
2.	Усаглашавање школске	Остваривање циљева и задатака предвиђених развојним планом	Чланови стручног тима, секретар	Састанак тима

	документације са Развојним планом школе, Школским програмом и Годишњим планом	школе	школе	
3.	Координирање активностима на реализацији акционог плана Развојног плана	Континуирано праћење рада реализације појединих активности	чланови СТ	Састанак тима
4.	Пружање техничке и друге подршке у реализацији активности из Развојног плана	Успешна реализација предвиђених активности	чланови СТ	-Праћење рада стручних тимова, већа и актива
5.	Сарадња са стручним, руководећим и управним органима школе	Помоћ у остваривању циљева и задатака уграђених у развојни план	координатор СТ и чланови наведених стручних органа	-Праћење рада стручних тимова, већа и актива
6.	Праћење реализације Развојног плана	Вредновање реализованих активности	чланови СТ, координатор тима, стручни органи школе	-Праћење рада стручних тимова, већа и актива
7.	Извештаји о раду СТ	Упознавање стручних органа школе о раду стручног тима за развојно планирање	координатор и чланови СТ	Формирање извештаја о оствареним активностима

ПРОГРАМ РАДА ТИМА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ

Циљ самовредновања је унапређивање квалитета рада школе. Самовредновање је истовремено и знак да је школа прихватила одговорност за сопствени рад и развој.

То није једини облик вредновања рада, али је основа за друге врсте вредновања, и представља процес који се одвија кроз више могућих фаза и активности.

На седници Наставничког већа одржаној у августу, чланови школског тима за самовредновање су уз сагласност осталих чланова Наставничког већа, одлучили да ће се у овој школској години самовредновати свих седам кључних области:

1. Школски програм и годишњи програм рада
2. Настава и учење
3. Постигнућа ученика
4. Подршка ученицима
5. Етос
6. Ресурси
7. Руковођење, организација и обезбеђивање квалитета.

Кључне области ће бити самовредноване на основу стандарда квалитета рада образовно – васпитних установа.

Област вредновања	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин остваривања
1. Школски и Годишњи програм (план) рада	Увид у: - Школски програм, - Годишњи план рада, - чек листе,	Циљеви: 1. анализа и процена усклађености ГПР за текућу школску годину са ШРП 2. проценити у ком степену ШП задовољава потребе ученика 3. периодичне евалуације у складу	Тим за самовредновање	-Праћење горе наведених седам кључних области

	- извештаје просвет. саветника и прос. инспектора	са планом предвиђених активности 4. финална евалуација кључне области и предлог мера за њено побољшање - крај године Задаци: 1. процена остварености садржаја планираних ШП од стране стручних већа и подношење извештаја тиму за самовреновање-децембар, јун 2017. године 2. Анкета за родитеље: у ком степену ШП задовољава потребе ученика од стране ППС и одељењских старешина (изборни , ВНА)-мај, јун 2017. године 3. Анализа –усклађеност ГПР са ШРП и подношење извештаја-од стране стручних тимова 4. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељењских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године		-Анкете -Састанци
2.Настава и учење	Увид у: -планове рада -дневне припреме -дневнике образ.- васпитног рада, -чек листа, посета часовима	Циљеви: 1. Унапређивање планирања и припремања те праћења напредовања ученика 2. Повећање нивоа школских постигнућа 3. Унапредити извештавање и праћење свих интересних група о напредовању ученика 4. Јачање одговорности за учење и самосталан рад Задаци: 1. Писање месечних и дневних припрема за наставу, вођење наставничких досијеа, анализа припрема од стране стручне службе и благовремено указивање на недостатке-током године 2. Усклађивање наставних планова и програма-корелација од стране наставника и на нивоу стручних већа-месечно 3. Коришћење савремених метода рада , њихова примена-током године 4. Јачање активне улоге ученика применом пројектне наставе, тимског рада, самостална израда радова ученика и њихово јавно презентовање-током године 5. Посете часовима-процена односа наставник-ученик на основу чек листе-стручна служба и директор школе-током године 6. Истраживање: технике учења и употреба других извора знања – анкета-новембар, март 7. Анализа и усклађеност оцењивања са стандардима – процена стручних већа и	Тим за самовредновање	-Праћење горе наведених седам кључних области -Анкете -Састанци

		<p>подношење извештаја-током године</p> <p>8. Анкета за родитеље: задовољство извештавањем о постигнућима њихове деце-мај, јун-ППС</p> <p>9. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године</p>		
3.Постигнућа ученика	<p>Увид у следеће:</p> <p>- дневнике образ.- васпит.рада, - извештаје на крају полугодишта и школске године</p> <p>-извештаје са квал. испита,</p> <p>-број ученика и пласман на такмичењима (свеска евиденције)</p> <p>-чек листе, упитници за ученике, наставнике и родитеље</p>	<p>Циљеви:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Унапредити праћење постигнућа ученика 2. Ојачати заинтересованост ученика за такмичења 3. Јачати мотивацију ученика за самообразовањем 4. Неговати друштвено прихватљиве вредности код ученика <p>Задаци:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Праћење напредовања ученика кроз редовне анализе-стручна већа-током године 2. Упоредна анализа у односу на претходни период: оцене, владање и такмичење 3. Праћење редовности оцењивања ученика од стране стручне службе-током године 4. Јачање мотивисаности и вредности путем упућивања ученика на самосталан рад-израда презентација, постера-задужени наставници-током године 5. "Вредности ученика"-чек листа за наставнике и ученике, анализа и извештавање - ППС, током године 6. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године 	Тим за самовредновање	<p>-Праћење горе наведених седам кључних области</p> <p>-Анкете</p> <p>-Састанци</p>
4.Подршка ученицима	<p>Увид у следеће:</p> <p>- Правилник о безбедности, чек листа, процедура за заштиту деце од насиља и за спречавање и реаговање у могућим случајевима</p> <p>-модификована чек листа из приручника, интервју са ученицима, процедуре за идентификовање емоционалних,</p>	<p>Циљеви:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учинити школску средину што безбеднијим и сигурнијим местом 2. Прилагодити школске захтеве развојним могућностима и индивидуалним карактеристикама ученика 3. Јачање позитивних ставова и развој социјалних вештина 4. Побољшати професионални развој ученика <p>Задаци:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Израда плана безбедности ученика, праћење његовог спровођења, анализа и извештавање-тим за заштиту, стручни активи-током године 2. Израда и имплементација плана за спровођење инклузивне праксе-тим за ИОП-август 2017. 3. Праћење и анализа активности 	Тим за самовредновање	<p>-Праћење горе наведених седам кључних области</p> <p>-Анкете</p> <p>-Састанци</p>

	<p>телесних и социјалних потреба ученика</p> <p>- евиденција о успесима на такмичењима и конкурсима, записници са седница ОВ и НВ, чек листа</p> <p>-чек листа за наставнике, евиденција педагога, психолога и директора</p>	<p>плана инклузије-током године</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Побољшање награђивања и похваљивања успешних ученика-правилник, начин, редовност-стручна већа, директор-август, септембар, током године 5. Јачање активне улоге Ученичког парламента и Вршњачког тима-самоанализа и анализа рада-Ученички парламент, Вршњачки тим 6. Професионални развој ученика-израда и евалуација програма-стручна служба, август, јун 7. Истраживачке активности: "упитник "Индекс инклузивности"-за родитеље, наставнике и ученике, анкета за родитеље "безбедност ученика у школи", анкета за ученике-"значај Ученичког парламента" 8. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године 		
5. Етос	<p>Извршити увид у:</p> <p>- углед и промоцију школе, атмосферу и међуљудске односе,</p> <p>- партнерство са родитељима, Шк. одбором и локалном заједницом и то путем:</p> <p>-чек листе, упитника, увидом у изглед школског простора, чек листа, упитника за родитеље...</p>	<p>Циљеви:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повећање привлачности и угледа школе 2. Повећати квалитет ентеријера и екстеријера 3. Повећати степен партиципације родитеља у креирању и реализацији школских активности-наставних, ваннаставних и активности предвиђених пројектом ДИЛС 4. Побољшање реализације сарадње са родитељима-"отворена врата", тематски родитељски састанци <p>Задачи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анализа "угледа и промоције школе"-почетак и крај школске године, стручна већа, ШО, ненаставно особље-чек листа; септембар-октобар 2. Промоција школских активности током године-успеха запослених и ученика, постигнућа, одржавање сајта-током године-задужени наставници 3. Рад на одржавању школског простора-секције, ученички парламент током године, задужени наставници 4. Укључивање родитеља кроз активности и пројекте, истраживања 5. Отварање саветовалишта за родитеље, тематски родитељски састанци-задужене особе, током године 6. Бележење, анализа и подношење извештаја тиму за 	Тим за самовредновање	<p>-Праћење горе наведених седам кључних области</p> <p>-Анкете</p> <p>-Састанци</p>

		самовредновање свих остварених видова сарадње са ЛЗ, ШО, Саветом родитеља-током године, индивидуално 7. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године		
6.Ресурси	1. Увид у: -Материјално – техничке ресурсе -Финансијске ресурсе 2. Увид ће бити остварен коришћењем извора доказа: -чек листа, припрема наставника -извештаја шефа рачуноводства о извршењу буџета и завршног рачуна -наставни и ненаставни кадар	Циљеви: 1. Процена расположивих ресурса по подручјима-децембар, мај-стручна већа, директор, рачуновођа и подношење извештаја Тиму за самовредновање 2. Повећање професионалних компетенција путем различитих видова стучног усавршавања 3. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године Задачи: 1. Анализа почетног стања –процена ресурса-стручна већа, Ученички парламент-прво полугодиште 2. Израда плана стучног усавршавања по стручним већима 3. Утврђивање плана и носилаца за реализацију угледних часова-носиоци стручних већа 4. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године	Тим за самовредновање	-Праћење горе наведених седам кључних области -Анкете -Састанци
7.Руковођење, организација и обезбеђивање квалитета	1. Увид у: - Организацију рада школе - Школски развојни план - Обезбеђивање квалитета. 2. Увид ће бити остварен коришћењем извора доказа: -Годишњи план рада, подела часова, решења о структури радног времена, извештаји, записници -Школски развојни план, чек листа -извештаји о	Циљеви: 1. Унапредити организацију рада школе 2. Проценити и побољшати оствареност активности ШРП 3. Укључивање свих актера школе у процес самовредновања и вредновања 4. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године Задачи: 1. Анализа рада Тима за самовредновање и школско развојно планирање-тимови; децембар, јун 2. Процена структуре и садржаја ШРП –од стране стручних већа и подношење извештаја-октобар 2016. година 3. Процена реализације предвиђених	Тим за самовредновање	-Праћење горе наведених седам кључних области -Анкете -Састанци

реализацији ШРП-а - план рада тима, листа процене	активности ШРП за текућу школску годину-стручни активи, Наставничко веће-јануар, јун 2017. година 4. Самовредновање и вредновање свих аспеката рада школе-стручна већа, родитељи, ученици-током године 5. Финална евалуација кључне области (СВОТ) и предлог мера за њено побољшање од стране Одељенских већа, ШО, Наставничког већа-крај школске године		
--	--	--	--

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНОГ И ЛИЧНОГ РАЗВОЈА УЧЕНИКА

Социјална заштита ученика планира се током целе школске године .

Циљ програма социјалне заштите ученика јесте брига о ученицима из осетљивих друштвених група, оптимално укључивање ових ученика у вршњачки колектив и рад школе, остваривање подршке у учењу и развој њихових капацитета, социјалних вештина, самосталности и мотивације за учење.

Циљеви активности које школа остварује су :

- праћење и евидентирање свих врста поремећаја
 - укључивање стручњака различитих профила у рад са децом
 - сарадња са предшколском установом и средњим школама којом се омогућава континуирано међусобно информисање о ученицима са сметњама у развоју
 - уређење ентеријера и екстеријера школе за потребе свих ученика
 - тимски рад на ублажавању или отклањању свих поремећаја у развоју
 - обезбеђивање подршке за успешан завршетак основне школе и за уписивање средње школе према жељеном избору професије
 - јачање и одржавање сарадње са свим надлежним службама (Центар за социјални рад , Дом здравља...- путем дописа или лично)
 - обилазак и кућне посете ризичним породицама са социјалним радником у циљу ефикаснијег пружања помоћи и побољшања сарадње између школе и социјалне установе;
 - пружање помоћи васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из породица с проблематичним односима;
- саветодавни рад са ученицима и родитељима

РЕДНИ БРОЈ	АКТИВНОСТИ/ САДРЖАЈ РАДА	ЦИЉ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
1.	Правовремено уочавање евентуалне потребе за пружањем додатне социјалне заштите и помоћи-прикупљање података о социјалном статусу ученика и њихових породица од стране одељенских старешина и обезбеђивање бесплатних оброка и гратис одлазака на излете и позоришне представе као и обезбеђивање бесплатних уџбеника	-пружање подршке и помоћи ученицима и њиховим породицама у побољшању и очувању квалитета живота, као и остваривању права на образовање и васпитање под једнаким условима за све	-директор, одељењске старешине, локална самоуправа, стручни сарадници	-Посматрање, бележење -сарадња са Центром за социјални рад -Индивидуални рад са родитељима -Часови ОС
2	Праћење образовно- васпитног	Осигурање и	-директор	-Стална похвала и

	рада и отклањање учених недостатака у организацији и реализацији образовно-васпитног рада- оптерећеност ученика, план писмених провера, распоред часова, отворена врата за родитеље	унапређивање квалитета образовно-васпитног рада	-председници стручних већа и стручних актива и представник стручних сарадника	подршка позитивних примера -сарадња са Центром за социјални рад -Кућне посете ризичним породицама -Индивидуални рад са родитељима -Часови ОС
3.	Праћење програма и планова рада наставника, програм увођења у посао наставника-приправника педагошко-инструктивни рад-увођење иновативних метода рада са ученицима, оствареност образовних стандарда, уочавање специфичности појединих одељења и планирање рада у њима	Старање о остваривању циљева и стандарда постигнућа	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стручних сарадника	-Састанци -Посматрање -Бележење -Индивидуални рад са родитељима -Часови ОС
4.	Доношење индивидуалног образовног плана и праћење његове реализације- формирање тимова за додатну подршку, периодична евалуација предвиђених активности, ревизије ИОП-а по потреби	Праћење рада и напредовање ученика који уче по ИОП-у	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стручних сарадника	Састанци -Састанци -Посматрање -Бележење -Разговор са родитељима -Часови ОС
5.	Праћење стручног усавршавања наставника и реализације плана усавршавања	Вредновање рада ученика и одраслих	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стручних сарадника	Састанци -сарадња са Центром за социјални рад -Кућне посете ризичним породицама -Индивидуални рад са родитељима -Часови ОС
6.	Праћење и утврђивање резултата рада ученика-анализа успеха ученика на полугодиштима, анализе посећених часова, анализе иницијалних и завршних тестова, проценти остварености стандарда и школског успех ученика	Вредновање рада ученика и одраслих	-директор -председници стручних већа и стручних актива и представник стручних сарадника	Извештај о реализованим активностима у току школске год

ПРОГРАМ РАДА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Одрживи развој представља одржавање равнотеже између искоришћавања ресурса и њиховог природног обнављања, тежњу да се створи свет са равнотежом социјалних, економских и фактора животне средине и остављање довољно ресурса будућим генерацијама. Рачунајући опсег стварних потреба и потрошње можемо израчунати еколошки отисак појединца на одређени простор. У целини, становништво има еколошки отисак вредности 2,7 ha/ становнику, а Земља има капацитет за вредност 1,8 ha/ становнику што нам говори да живимо изван граница одрживости.

Концепт одрживог развоја темељи се на планском коришћењу природних ресурса у циљу економског развоја и обухвата:

- Коришћење обновљивих извора енергије;
- Смањење загађења;
- Стварање мање количине отпада;
- Рециклирање;
- Биолошку производњу хране.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин остваривања
1.	Израда плана рада за сваку школску годину	Донесен је оперативан план рада одрживог развоја за сваку школску годину	Тим за одрживи развој	Формирање тима за екологију и доношење плана
2.	Тематске радионице и предавања за ученике	Развијање и унапређење знања о планском коришћењу природних ресурса	Ученици, Тим	Радионице, обележавае еко датума
3.	Израчунавање еколошког отиска сваког ученика	Само- процена бриге о простору у коме живимо и спознавање утицаја човека на природу; Разумевање концепта одрживог развоја у циљу економског развоја (усвајање знања о томе да природна богатства неке земље представљају њене ресурсе.	Ученици, Тим	Увођење свакодневних активности попут компостирања, чишћења околине...
4.	Озелењавање и уређење школског простора и околине школе	Развијање еколошке свести; стварање позитивног односа према природи Уређење школског дворишта засађивањем цвећа и дрвећа и неговање здравог начина живота	Ученици, Тим	Реализоване „Зеленог дана“ који подразумева уређење дворишта, атријума, учioniца..
5.	Сакупљање, селекција и збрињавање отпада- управљање отпадом (рециклажа старог папира, лименки, пластике, батерије, израда компоста...)	Брига о смањењу, збрињавању и искориштавању отпада. Обучавање ученика за израду компоста. Уређење еколошког кутка.	Ученици, Тим	Континуирано сакупљање рециклажног материјала (лименки, папира...)
6.	Обележавање важних датума везаних за екологију	Ученици се упознају са важним еко датумима у циљу разумевања важности и значаја заштите животне средине; упознавање са загађивачима копнених вода и мора, шумских екосистема и мерама заштите истих.	Ученици, Тим	Кроз радионице и излете и зидне еко новине
7.	Учествовање на смотрама, изложбама и такмичењима	Развијање и унапређење различитих вештина, способности и креативности	Ученици, Тим	Конкурси, изложбе
8.	Сарадња са другим установама	Едукације везане за очување човекове околине од стране стручњака	Ученици, Тим	Сарадња са Туристичком организацијом општине Пећинце, ЈП „Војводинашуме“
9.	Извештај о реализацији програма	Евалуација спроведених активности	Тим за одрживи развој (екологију)	Координатор тима пише извешта

ПРОГРАМ ТРАНЗИЦИЈЕ УЧЕНИКА И НАСТАВНИКА

Као период транзиције дефинисано је време које обухвата неколико месеци пре и након што дете пређе на следећи ниво образовања. Свако лице има право на бесплатно и квалитетно основнообразовање и васпитање у јавној школи. Основни задатак школе је да омогући квалитетно образовање и васпитање за свако дете и ученика, под једнаким условима.

Редни број	Активности/ садржаји рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин остваривања
1.	Формирање Тима за транзицију ученика и наставника	Избор чланова, формирање тима и израда плана рада тима са тачно дефинисаним задужењима.	Директор	Избор чланова тим
Прелазак ученика из предшколске установе у основну школу				
2.	Успостављање сарадње са Предшколском установом-размена информација и документације	Успостављање контакта вртића и школе и размена информација о будућим првацима разменом документације	Стручне службе, учитељи	-Размена документације
3	Дани отворених врата-упознавање деце из предшколске групе са школом, присуство деце часовима будућих учитељица, школским приредбама...	Припрема будућих ученика првог разреда за прелазак у школску средину	Будући учитељи првог разреда, васпитачи предшколске групе	-Посете предшколске деце школи и обратно -Заједничке радионице
4	Праћење адаптације ученика првог разреда на школску средину и пружање додатне подршке ученицима из маргинализованих група	Адаптација ученика првог разреда на школску средину	Учитељи првог разреда, стручни сарадници, родитељи	Посете ПП службе часовима
5	Сарадња са родитељима	Упознавање родитеља са самом процедуром уписа у први разред и саветодавни рад стручних служби са родитељима будућих првака	Стручна служба	Посете родитеља часовима и дежурства на одморима
Прелазак ученика из првог у други циклус основног образовања				
6	Упознавање ученика четвртих разреда са предметним наставницима кроз отворене часове	Адаптација ученика на предметну наставу	Наставници. учитељи	Предметни наставник упознаје ученике са својим предметом кроз предавање у току првог и другог полугоишта по један час
7	Преношење искустава учитеља четвртих разреда предметним наставницима и менторски рад учитеља четвртих разреда са предметним наставницима	Адаптација ученика на предметну наставу	ОС, предметни наставници, учитељи, стр. сарадници	Усмено упознавање наставника са досадашњим постигнућима ученика
8	Формирање Тимова за додатну подршку,	Адаптација ученика којима је потребна додатна подршка на	ОС, Тим за додатну	Писање ИОП-а и праћење

	обезбеђивање континуитета у изради ИОП-а , праћење реализације ИОП-а, укључивање личних пратилаца, по потреби	предметну наставу	подршку, , родитељи, лични пратилац	постигнућа
9	Сарадња са родитељима	Учешће родитеља у праћењу адаптације ученика на предметну наставу и размена информација као и указивање на интересе и потребе детета.	Одељењске старешине, стручна служба, родитељи	Посете родитеља часовима и дежурства на одморима
Прелазак ученика из основне школе у средњу школу				
10	Професионална оријентација ученика и давање информација о упису у средње школе и мрежи средњих школа	Припрема ученика на прелазак у средњу школу	Одељењске старешине, стручна служба	Анкетирање, разговори, радионице
11	Сарадња школе са другим институцијама- посете представника средњих школа, посете ученика средњим школама...	Унапредити сарадњу са другим значајним институцијама- организовање посета средњим школама или долазак представника средњих школа; посете ученика фирмама у окружењу ради лакшег одабира будућег занимања	Одељењске старешине, директор, стручна служба	Посете представника средњих школа
Прелазак ученика из основне школе у основну школу				
12	Израда „Водича кроз установу“ - информације о наставним предметима, амбијенту школе, правилима понашања, процедуром приликом уписа...	Израда брошуре о школи ради лакшег упознавања родитеља и ученика са школом.	Тим за транзицију ученика и наставника	
13	Распоређивање ученика у одређена одељења на основу критеријума	Направити план адаптације са родитељем ученика пре поласка у школу, упознавање са индивидуалним карактеристикама ученика	Стручни сарадници	Усмеравање на основу специфичности коју дете има (ИОП)
14	Праћење адаптације новопридошлих ученика и сарадња са родитељима	Пружање подршке новопридошлом ученику и праћење адаптације у оквиру ученичког колектива	Одељењске старешине, предметни наставници	Разговори
15	Извештај о активностима адаптације са препорукама за даљи рад	Извештавање одељењског већа о оствареним активностима адаптације и давање препорука за даљи рад	Одељењске старешине	Писање извештаја на основу анкете, разговора...

ПРОГРАМ СМАЊЕЊА ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА

Осипање се односи на децу која напуштају школовање, а нису завршила школску годину коју су започела, односно нису стекла право на издавање дипломе о завршеном разреду у основној школи и на децу која су завршила основну школу, али нису уписала средњу школу (не настављају школовање). Израдом и спровођењем овог програма школа примењује законске одредбе које се тичу спречавања осипања ученика (Закон о основама система образовања и васпитања „Службени гласник РС, бр. 72/2009, 52/2011 и 55/2013“, Закон о основном образовању и васпитању, “Службени гласник 55/2013”).

Школа утврђује постојање индивидуалних, породичних, школских и системских фактора који утичу на осипање у образовању и постојећих мера превенције.

Сви запослени у школи ће настојати да унапреде квалитет наставе зато што квалитетна настава прилагођена сваком ученику један од најважнијих чинилаца успешног спречавања осипања јер

спречава школски неуспех који је често окидач за превремено напуштање школе. Квалитет наставе ће се унапређивати кроз побољшање индивидуализације и диференцијације наставе.

Редни бр.	Врсте активности	Циљеви и задаци програма	Носиоци реализације	Начин остваривања
1.	Идентификовање ученика који нередовно долазе у школу	Подстицање редовног похађања наставе	Одељењске старешине	Кроз документацију и разговоре на терну
2.	Индивидуални разговори са ученицима	Подстицање редовног похађања наставе	Наставници, стручна служба	Разговори Анкетирање
3.	Организовање рада дневног боравка ради помоћи ученицима у учењу	Подстицање редовног похађања наставе	Наставници, стручна служба	Укључивање дефектолога у рад са ученицима и разговоре са родитељима
4.	Укључивање ученика у ваннаставне активности, секције, школске приредбе	Подстицање редовног похађања наставе	Наставници	Приредбе, секције, спортске активности
5.	Сарадња са родитељима-разговорима и радионицама повећати сензибилитет социјално угрожених породица за школовање деце и редовно обавештавање о изостајању ученика са наставе	Повећавање укључености родитеља у процес спречавања осипања броја ученика	Одељењске старешине, стручна служба	Радионице Разговори Анкетирање
6.	Сарадња са центром за социјални рад и локалном заједницом	Укључивање локалне заједнице у процес спречавања осипања броја ученика	Одељењске старешине, стручни сарадници	Сарадња са Центром за социјални рад
7.	Спровођење индивидуализације и диференциране наставе у образовно- васпитном процесу	Унапређивање квалитета наставе	Наставници, стручни сарадници	Израда индивидуалног палана рада у складу са карактеристикама ученика
8.	Промоција резултата рада школе и организовање размене ученика са школама у окружењу и шире	Промовисање рада школе у локалној заједници и шире	Директор	Сарадња са другим школама и институцијама Извештај

ПРОГРАМ УВОЂЕЊА ПРИПРАВНИКА У ПОСаО

Професионализација наставника и стручних сарадника запослених у ОШ врши се кроз три фазе:

- увођење у посао наставника и стручних сарадника и полагање испита за лиценцу
- стално стручно усавршавање и
- могућност каријерног напредовања стицање прописаних звања

Прва фаза професионализације врши се по програму увођења у посао наставника и стручних сарадника у складу са Правилником о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника(Сл. гласник РС бр. 22/05 и 51/08). Програмом су постављени захтеви који се односе на подручја планирања, програмирања, остваривања и вредновања

образовно-васпитног рада; праћења развоја и постигнућа деце, сарадње са колегама, рада са децом са сметњама у развоју, професионалног развоја, документације коју воде приправник и ментор.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин остварења
1.	Дефинисање статуса приправника и упознавање са законском регулативом	Пријава приправника Министарству просвете и одређивање ментора	стручна служба, секретар школе, приправник	Упознавање приправника са правима и обавезама
2.	Менторски рад	Пружање помоћи у припремању и извођењу образовно-васпитног радаи анализирање рада приправника у циљу праћења напредовања.	директор школе, секретар школе, ментор	Вођење документације о посети часовима
3.	Сарадња са стручном службом	Анализирање рада приправника у циљу праћења напредовања; упућивање приправника у планске и програмске обавезе у циљу комплетније припреме за полагање испита	стручна служба, приправник	Континуирано праћење рада приправника и пружање помоћи
4.	Провера савладаности програма	Пружање помоћи у припреми за проверу савладаности програма увођења у посао и извођење одговарајућег облика образовно – васпитног рада пред школском комисијом	комисија, ментор, приправник	Разговори и посете
5.	Пријава за полагање испита за стицање дозволе за рад	Извештај директору о оспособљености приправника за самостално извођење образовно-васпитне делатности	комисија, секретар школе	Завршни час Комплетирање документације

Програм увођења у посао наставника и стручног сарадника има 4 дела:

Одређивање ментора

Лице које приликом заснивања радног односа у школи за обављање послова наставника или стручног сарадника нема положен испит за лиценцу односно стручни испит према ранијим прописима сматра се приправником. Приправник је дужан да најкасније у року од 2 године од заснивања радног односа добије лиценцу, јер му у противном престаје радни однос по сили закона.

На Наставничком већу, најкасније у року од 15 дана од заснивања радног односа приправнику се одређује ментор из реда истакнутијих наставника и стручних сарадника који имају лиценцу, једно од прописаних звања, а без звања ако има најмање 5 година радног искуства у установи. Директор доноси формално решење о одређивању ментора, које се доставља приправнику и ментору, а један примерак задржава школа. Решењем директора се уређују права и обавезе приправника и ментора у току приправничког стажа у складу са Правилником о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника.

Права и обавезе приправника и ментора у току приправничког стажа

У циљу увођења приправника у посао наставника односно стручног сарадника **ментор је дужан да** : 1) пружа помоћ приправнику у припремању и извођењу образовно-васпитног рада, 2) присуствује образовно-васпитном раду најмање 12 часова у току стажа, 3) пружа помоћ приправнику у припреми испита за проверу савладаности програма увођења у посао, 4) подноси извештај о оспособљености приправника за самостално извођење образовно-васпитног рада, 4) сарађује и помаже приправнику у избору теме облика образовно-васпитног рада у припреми испита за проверу савладаности програма увођења у посао, 5) пружа помоћ у додатном обучавању, 6) буде присутан на провери савладаности програма увођења у посао, 7) даје писмено мишљење о увођењу у посао приправника, коме престане радни однос пре истека приправничког стажа.

Са друге стране **приправник има обавезу** да се уз помоћ ментора за годину дана припреми за самосталан образовно-васпитни рад и да у наредних годину дана положи испит за лиценцу. У складу са тим приправник има право и обавезу да: 1) присуствује образовно-васпитном раду ментора или других наставника по препоруци ментора најмање 12 часова, 2) води евиденцију о свом раду, 3) изабере тему облика образовно-васпитног рада, 4) даје сагласност на пријављивање испита за лиценцу, 5) одложи испит за лиценцу у оправданим случајевима, 6) полаже поправни испит за лиценцу или његов део, 7) сноси трошкове поновног полагања испита за лиценцу и 8) захтева издавање лиценце након положеног испита.

Провера савладаности програма увођења у посао у установи

Најкасније у року од 15 дана од навршених годину дана приправничког стажа, ментор је дужан да директору поднесе извештај о оспособљености приправника за самостално извођење образовно-васпитног рада. У року од 15 дана од подношења извештаја ментора, директор школе решењем образује Комисију за проверу савладаности програма увођења у посао приправника. Ментор не може бити члан Комисије, али је обавезан да присуствује испиту.

Пријава приправника за полагање испита за лиценцу

Када се на испиту у установи утврди да је приправник савладао програм увођења у посао, може бити упућен на полагање испита за лиценцу. Пријаву за полагање испита за лиценцу Министарству просвете подноси школа, уз доказе о радном стажу, извештај комисије о савладаном програму и назнаку да ли је приправник у току студија полагао педагогију и психологију. Наведене предмете не полаже на испиту за лиценцу, ако их је положио у току студија. Средства за полагање испита за лиценцу обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе. Школа сноси трошкове првог полагања испита у висини коју одреди министар, а свако поновно полагање пада на терет приправника.

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ САЈТА

Основни циљеви рада школског сајта су стицање и проширивање знања и вештина запослених у образовању, бржи приступ информацијама о школи и дешавањима у њој као и подстицање размене материјала и примера добре праксе између запослених и школа.

Редни број	Активности/ садржај рада	Циљ и задаци програма	Носиоци активности	Начин остварења
1.	Конституисање Стручног тима за веб сајт школе и израда плана и програма рада	Формирање тима за интернет презентацију школе- САЈТ и донесен план и програм	Тим за унепређивање рада школског сајта, директор	Одређивање администратора
2.	Рад на измени дизајна, организацији сајта и објављивању чланака	Учествовање у креирању изгледа сајта; Уношење важних и актуелних информација на странице сајта.	Тим, помоћник директора, стручни сарадници	Ажурирање сајта у складу са догађајима
3.	Сарадња са стручним већима	Подстицање креативних потенцијала запослених; Активирање осталих колега да рад са децом и свој рад објаве на страницама школског сајта; подстицање истраживачког рада и тимског рада	Тим, Стручна већа школе	Упознавање са реализованим активностима по већима
4.	Промоција школе објављивањем најбитнијих информација о школи и објављивањем постигнућа ученика и наставника	Представити школу у јавности чиме ће се приказати целокупни рад у школи; Повећати углед и промовисати рад школе у локалној заједници.	Тим, предметни наставници, помоћник директора	Ажурирање од стране администратора
5.	Редовно ажурирање сајта свеобухватним информацијама: -Разне информације за наставнике, ученике и родитеље: културна дешавања, дневне новости, рекреативна настава, екскурзија, стручни семинари, приредбе, резултати завршних испита, такмичења. -Јавне набавке.	Преношење информација; Брза размена информација, укључивање родитеља у рад школе и сарадња са локалном заједницом путем електронских медија и Интернета Унапређивање квалитета сарадње са родитељима и локалном заједницом ради боље промоције школе.	Тим	Ажурирање од стране администратора
6.	Израда годишњег извештаја	Евалуација спроведених активности	Тим	Координатор тима пише извештај о раду тима

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНИ РАД

Приоритетне области које развијамо ШРП и задаци које остварујемо

ПРИОРИТЕТ 1 : Просторни услови и опремањеност		
Развојни циљ 2	Побољшати опремањеност наставним средствима набавком нових и организованим коришћењем постојећих	
	Задаци:	
	1.	Опремање кабинета за природне и друштвене науке
	2.	Набавка наставних и дидактичких средстава за све три школе
	2.	Опремање фискултурне сале у све три школе
ПРИОРИТЕТ 2 : Постигнућа ученика		
Развојни циљ 1:	Перманентно подизање квалитета школских постигнућа	

ученика у циљу достизања остварености стандарда образовања у току школске године и на завршном испиту		
Задаци:		
1.	Доношење и реализација плана припреме за завршни испит	
2.	Примена мера унапређивања образовно-васпитног рада из области: математике, српског језика, биологије, историје, географије, хемије и физике	
3.	Подизање образовних постигнућа на виши ниво	
4.	Међупредметно повезивање знања	
5.	Проналажење бољих организационо – техничких решења за образовно-васпитни рад са даровитим ученицима	
6.	Организовање помоћи деци са слабијим постигнућима	
7.	Унапредити квалитет праћења напредовања ученика	
8.	Сарадња са Заводом за вредновање квалитета образовања и васпитања	
9.	Мотивисање ученика за учешће на такмичењима и конкурсима	
Развојни циљ 2		
Већа мотивисаност ученика за секције и остале ваннаставне активности		
1.	Подизање нивоа свести ученика о значају учења кроз радионице, предавања и индивидуални саветодавни рад са ученицима	
2.	Редован рад и даља промоција рада секција Бачког креативног клуба	
3.	Редован рад и даља промоција Тима за екологију	
4.	Редован рад и даља промоција рада етно секција у Купинову, Ашањи и Обрежу	
5.	Јавна промоција ученика који постижу завидне резултате у наставним и ваннаставним активностима	
Развојни циљ 3:		
Побољшати постигнућа ученика кроз осавремењивање наставе и стручно усавршавање наставника		
Задаци:		
1.	Одржавање угледних часова уз примену метода активног учења у предметној и разредној настави	
2.	Одржавање семинара за наставнике	
ПРИОРИТЕТ 3: Веза школе и окружења		
Развојни циљ 1:		
Побољшати сарадњу са локалном заједницом, родитељима ученика, институцијама у општини Пећинци и у окружењу		

Задаци:	
1.	Обезбеђивање финансијских средстава
2.	Обезбеђивање спонзорства за школу
3.	Укључивање родитеља у рад школе
4.	Организовање предавања и радионица за родитеље
5.	Побољшање сарадње са локалним заједницама
6.	Побољшање сарадње са спортским организацијама
7.	Побољшање сарадње са културно-уметничким организацијама
8.	Сарадња са ученичким организацијама других школа
9.	Јачање улоге школе у културним дешавањима средине
10.	Организовање књижевних вечери
11.	Промовисати рад школе кроз сарадњу са медијима
12.	Подизање еколошке свести ученика али и мештана кроз укључивање у еколошке пројекте
13.	Организација семинара „Чувајући природу чувамо и себе – еколошко васпитање деце“
14.	Озелењавање и уређење школских просторија и шк дворишта
15.	Учешће у међународном програму Еко - школе у Србији

ПРИОРИТЕТ 4 : Атмосфера у школи**Развојни циљ 1:**

Стварање подстицајног и безбедног окружења промовисањем ненасиља, толеранције, слободе изражавања и прихватања различитости

Задаци :

1.	Организовање и реализација школске манифестације „Буђење“
2.	Реализација Play-day-a
3.	Реализација форум представа
4.	Организовање рада Вршњачког тима
5.	Организовање међуразредних спортских такмичења за ученике од петог до осмог разреда
6.	Организовање културно- забавних активности

	7.	Унапређење подршке међу ученицима
Развојни циљ 2:	б Пољшати међуљудске односе запослених, родитеља и ученика организовањем заједничких активности и сусрета	
	Задаци :	
	1.	Јачање кохезивности међу запосленима у школи
	2.	Организовати спортске сусрете између наставника и ученика током манифестација „Буђење“, „PLAY DAY“ и Дечја недеља

Школски програм ОШ „Душан Вукасовић Диоген“ Купиново за први и други циклус обавезног образовања до 31.8. 2026. године ступа на снагу осмог дана од дана усвајања и објављивања на огласној табли школе.

Председник Школског одбора

Александар Ристић

Школски програм је заведен под деловодним бројем 618/22 од 30. 06. 2022. год.

Секретар школе

Саша М.Марковић